

PRIMĂRIA DRĂGUȘENI

Str. Principală, comuna Drăgușeni, județul Suceava

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
A SERVICIILOR SOCIALE
2025-2029-2034
A
COMUNEI DRĂGUȘENI,
JUDEȚUL SUCEAVA**

Cuprins

Cuvânt înainte	4
Capitolul I - Introducere	5
1.1 Necesitatea elaborării strategiei	5
1.2 Misiunea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale	6
1.3 Scopul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale	7
1.4 Compartimentul de asistență socială	7
Capitolul II - Principii și valori	12
2.1. Principii generale ale sistemului local de servicii sociale	12
2.2. Valorile care stau la baza acordării serviciilor sociale	14
Capitolul III - Grupurile țintă ale strategiei	16
Capitolul IV - Obiective	19
Capitolul V - Rezultate, finanțare, evaluare și precizări metodologice	24
5.1. Rezultatele așteptate	24
5.2. Finanțarea serviciilor sociale	25
5.3. Implementare, monitorizare și evaluare	26
5.4. Precizări metodologice	27
Capitolul VI - Contextul strategic	29
6.1 Contextul European	29
6.1.1 Agenda 2030	29
6.2 Contextul național	33
6.2.1. Obiective naționale	34
6.2.2 Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei	56
6.3 Context regional	58
6.4 Context județean	59
6.5 Context local	60
Capitolul VII. Programe operaționale cu impact asupra mediului social	60
7.1 Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027	60
7.2 Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027	62
7.3 Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027	64
Capitolul VIII - Cadrul legislativ	66

Capitolul IX- Profilul Comunei Drăgușeni, Județul Suceava	73
9.1 Localizarea regională.....	73
9.2 Localizarea județeană	74
9.3 Așezarea geografică	75
9.4 Istoricul comunei Drăgușeni	75
9.5 Relieful	78
9.6 Soluri și subsoluri	78
9.7 Hidrografia	80
9.8 Clima	81
9.9 Vegetația	81
9.10 Fauna.....	82
9.11 Economia.....	82
Capitolul X - Situația actuală, statistici și direcții de acțiune	83
10.1 Indicatori demografici	83
10.2 Îmbătrânirea demografică	88
10.3 Mișcarea naturală și speranța de viață	90
10.4 Migrația populației.....	92
10.5 Contextul socio-economic.....	94
10.6 Sărăcia și gradul de excluziune socială.....	96
10.7 Rolul compartimentului de asistență socială.....	97
10.8 Participarea socială	101
10.9 Educația.....	103
10.10 Participarea la educație a populației de etnie romă sau de alte etnii	104
10.11 Educația în comuna Drăgușeni.....	105
10.12 Sănătatea	109
10.13 Sistemul de asistență comunitară.....	112
10.14 Ocuparea forței de muncă	114
10.15 Locuirea socială.....	117
10.16 Serviciile sociale	119
10.17 Personalul din domeniul social	121
10.18 Grupurile vulnerabile	123

10.19 Beneficiarii de venit minim de incluziune	127
Capitolul XI - Tipologia situațiilor de dificultate, vulnerabilitate, dependență sau risc social.....	131
11.1 Copii și familii în dificultate	131
11.2 Situația copiilor expuși riscurilor de sărăcie și excluziune socială	132
11.3 Minori aflați în sistemul de protecție specială a copilului	133
11.4 Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială	135
11.5 Copii cu dizabilități	136
11.6 Copii abuzați, neglijăți sau exploatați	138
11.7 Copii delincvenți.....	139
11.8 Copii (0-17ani) și tineri (18-24 ani)	141
11.9 Persoanele adulte cu dizabilități	142
11.10 Persoane fără adăpost	144
11.11 Persoane vârstnice singure sau dependente	146
11.12 Persoanele de etnie romă	147
11.13 Comunitățile marginalizate.....	149
11.14 Mame minore	150
11.15 Victime ale violenței în familie.....	152
11.16 Victime ale traficului de persoane	154
11.17 Persoane cu probleme de sănătate mintală	157
11.18 Persoane care suferă de boli cronice, inclusiv infectate cu virusul HIV/ SIDA.....	159
11.19 Persoane dependente de consumul de alcool.....	161
11.20 Consumatorii de droguri	163
11.21 Persoane care au săvârșit fapte penale	165
11.22 Adulții privați de libertate sau aflați în supravegherea serviciilor de probațiune	168
11.23 Persoane cu măsură de ședere pe teritoriul României	168
Capitolul XII - Analiza SWOT a serviciilor sociale	170
Capitolul XIII - Necesități identificate.....	176
Capitolul XIV - Surse, bibliografie.....	183
PLAN OPERAȚIONAL PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE LA NIVELUL COMUNEI DRĂGUȘENI, JUDEȚUL SUCEAVA, PENTRU PERIOADA 2025-2029-2034	184

Cuvânt înainte

Dragi cetățeni ai Comunei Drăgușeni,

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Drăgușeni reprezintă un angajament ferm al administrației locale față de bunăstarea și incluziunea socială a tuturor cetățenilor noștri. Trăim într-un context în care nevoile comunității sunt tot mai diverse, iar soluțiile trebuie să fie adaptate, sustenabile și orientate către viitor.

Această strategie a fost construită printr-un proces de analiză atentă a realităților locale, în dialog cu actorii sociali, instituțiile relevante și, nu în ultimul rând, cu membrii comunității. Ne propunem ca, prin acest demers, să asigurăm acces echitabil la servicii sociale de calitate, sprijin eficient pentru categoriile vulnerabile – copii, vârstnici, persoane cu dizabilități sau familii aflate în dificultate – și să consolidăm rețeaua locală de sprijin social.

Avem convingerea că investiția în oameni este fundamentul oricărei dezvoltări durabile. Prin proiectele și măsurile propuse, ne dorim să consolidăm solidaritatea, să prevenim marginalizarea socială și să creăm un mediu în care fiecare locuitor să aibă șansa unui trai demn și activ în propria comunitate.

Împreună, putem transforma această strategie într-un instrument real de schimbare și progres social pentru comuna noastră.

Cu respect și încredere,

Primar,

Vasile-Lică CEPOI

Comuna Drăgușeni, județul Suceava

Capitolul I - Introducere

1.1 Necesitatea elaborării strategiei

Prezenta strategie își fundamentează necesitatea pe imperativele de armonizare a practicilor în domeniul furnizării serviciilor de asistență socială cu cadrul legislativ european și național, precum și cu prevederile strategiilor naționale și regionale privind incluziunea socială, reducerea sărăciei și respectarea drepturilor grupurilor vulnerabile.

Totodată, documentul se aliniază obiectivelor stabilite prin Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei, strategiile județene și municipale de dezvoltare a serviciilor sociale, precum și priorităților definite în cadrul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene.

Deși legislația prevede furnizarea măsurilor de asistență socială ca un pachet unitar – ce integrează atât beneficii financiare, cât și servicii sociale – realitatea demonstrează existența unui dezechilibru în favoarea beneficiilor, în detrimentul serviciilor propriu-zise. Acest dezechilibru afectează eficiența și durabilitatea intervențiilor sociale, perpetuând dependența față de sprijinul statului, în loc să stimuleze integrarea activă și autonomizarea persoanelor vulnerabile.

În acest context, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale pentru Comuna Drăgușeni urmărește reconfigurarea abordării la nivel local, astfel încât serviciile sociale să capete rolul central în procesul de sprijin și incluziune. Se impune, totodată, dezvoltarea unor structuri de intervenție comunitară care să permită furnizarea de servicii integrate și personalizate, prin formarea și operaționalizarea unor echipe interdisciplinare și interinstituționale, în colaborare cu organizații ale societății civile.

Documentul pleacă de la premisa că dezvoltarea serviciilor sociale nu poate fi realizată fără o diagnoză socială aprofundată, care să evidențieze problemele reale ale comunității și complexitatea nevoilor grupurilor vulnerabile (copii, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, familii defavorizate). În acest sens, Strategia are ca obiectiv principal evaluarea capacității instituționale de a furniza servicii sociale la standarde de calitate, în conformitate cu cerințele legale (ex. H.G. nr. 797/2017 privind Regulamentele-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale) și în corelare cu realitățile socio-economice locale.

Un accent deosebit este pus pe prevenție, pe dezvoltarea unor servicii sociale de proximitate, în special în zonele sărace sau marginalizate ale comunei, prin înființarea unor centre comunitare

multifuncționale. Acestea vor oferi servicii integrate (educație, sănătate, ocupare, consiliere psihosocială, sprijin material și juridic), facilitând tranziția de la starea de vulnerabilitate la incluziune activă.

Strategia examinează, de asemenea, aspectele privind finanțarea actuală a serviciilor sociale, oportunitățile de atragere de fonduri externe și necesitatea parteneriatelor cu furnizori privați acreditați. Sunt formulate recomandări strategice privind extinderea și diversificarea serviciilor existente, în concordanță cu nevoile identificate și în armonie cu prioritățile strategice regionale și județene.

Prin această abordare integrată, care îmbină asistența socială cu educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea publică, locuirea socială și dezvoltarea comunitară, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale pentru Comuna Drăgușeni devine un instrument esențial de planificare și intervenție, orientat spre consolidarea coeziunii sociale și promovarea unei dezvoltări locale echitabile și durabile.

1.2 Misiunea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale

Misiunea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei Drăgușeni pentru perioada 2025–2029–2034 constă în dezvoltarea și consolidarea unui sistem funcțional, coerent și performant de proiectare, planificare și furnizare a serviciilor sociale, care să răspundă în mod eficient și sustenabil nevoilor diverse și complexe ale grupurilor vulnerabile din comunitate. Acest demers se bazează pe o abordare integrată, participativă, multisectorială și interinstituțională, aliniată politicilor europene și naționale privind incluziunea socială și combaterea sărăciei, precum și strategiilor regionale și județene de dezvoltare socială.

Strategia are ca punct central asigurarea respectării standardelor minime de calitate în furnizarea serviciilor sociale, punând accent pe accesibilitatea, eficiența și adaptabilitatea acestora la realitățile sociale și economice locale. Se urmărește astfel transformarea Comunei Drăgușeni într-o comunitate incluzivă, solidară și responsabilă, în care fiecare persoană aflată în dificultate sau într-o situație de vulnerabilitate să poată beneficia de sprijin specializat și integrat, în vederea depășirii riscurilor sociale și atingerii autonomiei personale.

Misiunea strategiei vizează nu doar furnizarea de servicii, ci și prevenirea și reducerea formelor de marginalizare și excluziune socială, prin consolidarea capacității instituționale, dezvoltarea resurselor umane specializate, stimularea parteneriatelor public-private și implicarea activă a societății civile. Este esențială, de asemenea, promovarea unei culturi organizaționale orientate spre inovație, eficiență și colaborare, pentru a răspunde provocărilor actuale și viitoare ale comunității.

Implementarea Strategiei se va realiza printr-un Plan Operațional, elaborat pentru perioada 2025–2034, care va include obiective concrete, măsuri etapizate, termene clare, indicatori de performanță și mecanisme de monitorizare și evaluare riguroasă a progresului. Acest plan va constitui instrumentul principal de transpunere în practică a viziunii strategice și de asigurare a coerenței și continuității intervențiilor sociale la nivelul comunei.

În acest fel, Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale devine un pilon esențial al dezvoltării durabile a comunei, orientat către protecția socială activă, incluziunea reală și bunăstarea tuturor cetățenilor, cu accent pe cei aflați în cele mai dificile situații.

1.3 Scopul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale

Scopul principal al Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale în Comuna Drăgușeni este de a asigura un cadru coerent, integrat și sustenabil pentru furnizarea de servicii sociale adaptate nevoilor reale ale comunității, cu accent pe incluziunea socială, creșterea calității vieții și reducerea vulnerabilităților sociale. Strategia urmărește consolidarea capacității administrației publice locale de a răspunde eficient și proactiv la provocările sociale, prin dezvoltarea de servicii accesibile, echitabile și centrate pe beneficiar.

Prin această strategie, comuna Drăgușeni își propune să:

- Identifice și să evalueze nevoile sociale actuale și potențiale ale populației;
- Dezvolte rețele de suport pentru grupurile vulnerabile (copii, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, familii defavorizate);
- Încurajeze parteneriatele public-private și implicarea comunității în furnizarea și susținerea serviciilor sociale;
- Atragă resurse financiare și umane pentru susținerea intervențiilor sociale pe termen mediu și lung;
- Contribuie la combaterea sărăciei, excluziunii sociale și inegalităților în accesul la servicii esențiale.

Această strategie este un instrument esențial pentru planificarea și implementarea unor intervenții eficiente, bazate pe dovezi și orientate către rezultate durabile în beneficiul tuturor locuitorilor comunei.

1.4 Compartimentul de asistență socială

Compartimentul de asistență socială al comunei Drăgușeni este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, înființată la nivel de compartiment funcțional în aparatul de specialitate al primarului, cu scopul de a asigura

aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

Compartimentul de Asistență Socială al comunei Drăgușeni are rolul de a aplica la nivel local politicile și strategiile de asistență socială în domeniul familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie și are responsabilitatea de a dezvolta și diversifica serviciile sociale specializate, în funcție de nevoile identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei.

Conform H.G. 797/2017 privind Regulamentul de organizare și funcționare al compartimentului de asistență socială organizat la nivelul comunelor, compartimentul de Asistență Socială al comunei Drăgușeni îndeplinește, în principal, următoarele funcții:

- a) de realizare a diagnozei sociale la nivelul comunei, prin evaluarea nevoilor sociale ale comunității, realizarea de sondaje și anchete sociale, valorificarea potențialului comunității în vederea prevenirii și depistării precoce a situațiilor de neglijare, abuz, abandon, violență, a cazurilor de risc de excludere socială, etc;
- b) de coordonare a măsurilor de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități;
- c) de strategie, prin care asigură elaborarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale și a planului anual de acțiune;
- d) de comunicare și colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și instituțiilor care au responsabilități în domeniul asistenței sociale, cu serviciile publice locale de asistență socială, precum și cu reprezentanții societății civile care desfășoară activități în domeniu, cu reprezentanții furnizorilor privați de servicii sociale, precum și cu persoanele beneficiare;
- e) de promovare a drepturilor omului, a unei imagini pozitive a persoanelor, familiilor, grupurilor vulnerabile.

Atribuțiile compartimentului de asistență socială din comuna Drăgușeni sunt următoarele:

➤ **în domeniul beneficiilor de asistență socială:**

- a) asigură și organizează activitatea de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistență socială;
- b) pentru beneficiile de asistență socială acordate din bugetul de stat realizează colectarea lunară a cererilor și transmiterea acestora către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială;
- c) verifică îndeplinirea condițiilor legale de acordare a beneficiilor de asistență socială, conform procedurilor prevăzute de lege sau, după caz, stabilite prin hotărâre a consiliului local, și pregătește documentația necesară în vederea stabilirii dreptului la măsurile de asistență socială;

- d) întocmește dispoziții de acordare/respingere sau, după caz, de modificare/ suspendare/ încetare a beneficiilor de asistență socială acordate din bugetul local și le prezintă primarului pentru aprobare;
- e) comunică beneficiarilor dispozițiile cu privire la drepturile și facilitățile la care sunt îndreptățiți, potrivit legii;
- f) urmărește și răspunde de îndeplinirea condițiilor legale de către titularii și persoanele îndreptățite la beneficiile de asistență socială;
- g) efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate în care se pot afla membrii comunității și, în funcție de situațiile constatate, propune măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane;
- h) realizează activitatea financiar-contabilă privind beneficiile de asistență socială administrate;
- i) participă la elaborarea și fundamentarea propunerii de buget pentru finanțarea beneficiilor de asistență socială;
- j) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.

➤ **în domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale:**

- a) elaborează, în concordanță cu strategiile naționale și județene, precum și cu nevoile locale identificate, strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale;
- b) elaborează planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul consiliului local, care cuprind date detaliate privind numărul și categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înființate, programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat și sursele de finanțare;
- c) inițiază, coordonează și aplică măsurile de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități;
- d) identifică familiile și persoanele aflate în dificultate, precum și cauzele care au generat situațiile de risc de excluziune socială;
- e) realizează atribuțiile prevăzute de lege în procesul de acordare a serviciilor sociale;
- f) propune primarului, în condițiile legii, încheierea contractelor de parteneriat public-public și public-privat pentru susținerea dezvoltării serviciilor sociale;
- g) propune înființarea serviciilor sociale de interes local;
- h) colectează, prelucrează și administrează datele și informațiile privind beneficiarii, furnizorii publici și privați și serviciile administrate de aceștia și le comunică serviciilor publice de asistență socială de la nivelul județului, precum și Ministerului Muncii și Justiției Sociale, la solicitarea acestuia;
- i) monitorizează și evaluează serviciile sociale;
- j) elaborează și implementează proiecte cu finanțare națională și internațională în domeniul serviciilor sociale;

- k) elaborează proiectul de buget anual pentru susținerea serviciilor sociale, în conformitate cu planul anual de acțiune, și asigură finanțarea/cofinanțarea acestora;
- l) asigură informarea și consilierea beneficiarilor, precum și informarea populației privind drepturile sociale și serviciile sociale disponibile;
- m) furnizează și administrează serviciile sociale adresate copilului, familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, precum și tuturor categoriilor de beneficiari prevăzute de lege, fiind responsabil de calitatea serviciilor prestate;
- n) încheie contracte individuale de muncă și asigură formarea continuă de asistenți personali; evaluează și monitorizează activitatea acestora în condițiile legii;
- o) sprijină compartimentul responsabil cu contractarea serviciilor sociale, înființat potrivit prevederilor art. 113 alin. (1) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, în elaborarea documentației de atribuire și în aplicarea procedurii de atribuire, potrivit legii;
- p) planifică și realizează activitățile de informare, formare și îndrumare metodologică, în vederea creșterii performanței personalului care administrează și acordă servicii sociale;
- q) colaborează permanent cu organizațiile societății civile care reprezintă interesele diferitelor categorii de beneficiari;
- r) sprijină dezvoltarea voluntariatului în serviciile sociale, cu respectarea prevederilor Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările ulterioare;
- s) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.

➤ **în domeniul protecției persoanei cu dizabilități:**

- a) monitorizează și analizează situația persoanelor cu dizabilități din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor acestora, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante;
- b) identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii pentru persoanele adulte cu dizabilități;
- c) creează condiții de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;
- d) inițiază, susține și dezvoltă servicii sociale centrate pe persoana cu handicap, în colaborare sau în parteneriat cu persoane juridice, publice ori private;
- e) asigură ponderea personalului de specialitate angajat în raport cu tipurile de servicii sociale;
- f) elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor;
- g) asigură consilierea și informarea familiilor asupra drepturilor și obligațiilor acestora și asupra serviciilor disponibile pe plan local;
- h) implică în activitățile de îngrijire, reabilitare și integrare a persoanei cu handicap familia acesteia;

i) asigură instruirea în problematica specifică persoanei cu handicap a personalului, inclusiv a asistenților personali;

j) încurajează și susține activitățile de voluntariat;

k) colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu.

➤ **în domeniul protecției persoanelor vârstnice:**

a) servicii de îngrijire personală acordate cu prioritate la domiciliu sau în centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice dependente, singure ori a căror familie nu poate să le asigure îngrijirea;

b) servicii de consiliere, de acompaniere, precum și servicii destinate amenajării sau adaptării locuinței, în funcție de natura și gradul de afectare a autonomiei funcționale.

➤ **în domeniul protecției copilului**

a) monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale;

b) realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa;

c) identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii de asistență socială pentru prevenirea separării copilului de familia sa;

d) elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor și/sau prestațiilor și acordă aceste servicii și/sau beneficii de asistență socială, în condițiile legii;

e) asigură consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local;

f) asigură și monitorizează aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a consumului de alcool și droguri, de prevenire și combatere a violenței domestice, precum și a comportamentului delinvent;

g) vizitează periodic la domiciliu familiile și copiii care beneficiază de servicii și beneficii de asistență socială și urmărește modul de utilizare a prestațiilor, precum și familiile care au în îngrijire copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;

h) înaintează propuneri primarului, în cazul în care este necesară luarea unei măsuri de protecție specială, în condițiile legii;

i) urmărește evoluția dezvoltării copilului și modul în care părinții acestuia își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la copilul care a beneficiat de o măsură de protecție specială și a fost reintegrat în familia sa;

- j) colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul protecției copilului și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu;
- k) urmărește punerea în aplicare a hotărârilor comisiei pentru protecția copilului/instanței de tutelă referitoare la prestarea de către părinții apți de muncă a acțiunilor sau lucrărilor de interes local, pe durata aplicării măsurii de protecție specială.

Capitolul II - Principii și valori

2.1. Principii generale ale sistemului local de servicii sociale

- **Solidaritatea socială**, potrivit căreia întreaga comunitate participă la sprijinirea persoanelor vulnerabile care necesită suport și măsuri de protecție socială pentru depășirea sau limitarea unor situații de dificultate, în scopul asigurării incluziunii sociale a acestei categorii de populație;
- **Subsidiaritatea** - în conformitate cu Legea asistenței sociale nr. 292/2011, în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervin colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul. În conformitate cu Codul Administrativ, principiul subsidiarității constă în exercitarea competențelor de către autoritatea administrației publice locale situată la nivelul administrativ cel mai apropiat de cetățean și care dispune de capacitatea administrativă necesară;
- **Universalitatea**, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul la asistență socială, în condițiile prevăzute de lege;
- **Abordarea individuală**, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ; acest principiu ia în considerare caracterul și cauza unor situații de urgență care pot afecta abilitățile individuale, condiția fizică și mentală, precum și nivelul de integrare socială a persoanei. Suportul adresat situației de dificultate individuală constă inclusiv în măsuri de susținere adresate membrilor familiei beneficiarului;
- **Parteneriatul**, potrivit căruia instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune, conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile;
- **Participarea beneficiarilor**, potrivit căreia beneficiarii participă la formularea și implementarea politicilor cu impact direct asupra lor, la realizarea programelor individualizate de suport social și

se implică activ în viața comunității, prin intermediul formelor de asociere sau direct, prin activități voluntare desfășurate în folosul persoanelor vulnerabile;

➤ **Eficacitatea**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are în vedere îndeplinirea obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități și obținerea celui mai bun rezultat

în raport cu efectul proiectat;

➤ **Eficiența**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are la bază respectarea celui mai bun raport cost-beneficiu;

➤ **Proximitatea**, potrivit căreia serviciile sunt organizate cât mai aproape de beneficiar pentru facilitarea accesului și menținerea persoanei cât mai mult posibil în propriul mediu de viață;

➤ **Complementaritatea și abordarea integrată**, potrivit căreia, pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru deplin al familiei, comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural, etc;

➤ **Fundamentarea și intervenția bazate pe dovezi** – procesul decizional pentru fundamentarea politicilor publice și a planificării financiare și pentru implementarea măsurilor de politică asumate se bazează pe analiza de date factuale, pe cele mai bune rezultate științifice, pe valorile și preferințele persoanelor/comunităților și pe judecata și expertiza profesională a specialiștilor;

➤ **Orientarea către rezultate** – asumarea de către autoritățile și instituțiile implicate a unui set de rezultate și depunerea, în mod constant, a unui efort în cadrul unei alocări bugetare definite într-o perioadă de timp specificată pentru a atinge rezultatele propuse;

➤ **Predictibilitatea** – acțiunile și deciziile autorităților, privind politicile publice și alocările bugetare stabilite în cadrul bugetar pe termen mediu, contribuie la implementarea obiectivelor strategice și obținerea rezultatelor asumate;

➤ **Descentralizarea** - dezvoltarea măsurilor în domeniul *incluziunii și reducerii sărăciei* presupune acordarea unui sprijin logistic și financiar pentru autoritățile locale. În conformitate cu Codul Administrativ, principiul echității procesului de descentralizare implică asigurarea accesului tuturor cetățenilor la serviciile publice și de utilitate publică. Principiile și regulile procesului de descentralizare sunt aplicabile și competențele transferate anterior reglementării acestor principii și reguli, respectiv, descentralizării serviciului public de asistență socială;

➤ **Activizarea**, potrivit căreia măsurile de asistență socială au ca obiectiv final încurajarea ocupării, în scopul integrării/reintegrării sociale și creșterii calității vieții persoanei, și întărirea nucleului familial;

➤ **Repartizarea sarcinilor** - asumarea angajamentului activ de către toate părțile interesate: autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și private, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității

stabilesc obiective comune, conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile. Obiectivele, direcțiile de acțiune și măsurile pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale se asumă în cadrul strategiilor locale de dezvoltare și a programelor comunitare pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, aprobate prin hotărâre a consiliului local. În cadrul Mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România, se asigură continuitatea reprezentării instituțiilor atât la nivel central, cât și la nivel local, pe toată perioada elaborării, implementării și monitorizării documentelor strategiei, respectiv prezentei strategii, dar și strategiilor județene de incluziune socială;

- **Adiționalitatea fondurilor** - atingerea obiectivelor va fi asigurată printr-o alocare eficace și suficientă de resurse prin utilizarea fondurilor de la bugetul de stat, de la bugetele locale, a instrumentelor financiare ale UE sau a altor surse de finanțare;
- **Continuitate în planificarea strategică și în alocarea fondurilor aferente** - pentru eficientizarea inițiativelor antisărăcie și pentru incluziune socială, administrația publică centrală și locală trebuie să imprime în procesul de planificare strategică și al alocării fondurilor aferente o dinamică favorabilă schimbării care să dureze. Reperele de timp stabilite pentru atingerea obiectivelor sunt în acord cu obiectivele asumate pe termen lung;
- **Consultarea societății civile și demersul colaborativ** - pe tot parcursul ciclului politicii publice (elaborării, aprobării, implementării, monitorizării și evaluării Strategiei și Planului de acțiune), va fi consultată și implicată societatea civilă.

2.2. Valorile care stau la baza acordării serviciilor sociale

- **Respectarea demnității umane**, potrivit căreia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității, îi sunt respectate statutul individual și social și dreptul la intimitate și protecție împotriva oricărui abuz fizic, psihic, intelectual, politic sau economic;
- **Respectarea dreptului la autodeterminare**, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul de a face propriile alegeri, indiferent de valorile sale sociale, asigurându-se că aceasta nu amenință drepturile sau interesele legitime ale celorlalți;
- **Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în implementarea măsurilor de prevenire și combatere a sărăciei și riscului de excluziune socială**, potrivit căruia fiecare persoană are acces la serviciile de asistență socială în toate comunitățile marginalizate, respectiv în unitățile administrativ-teritoriale în care există zone/sectoare de recensământ în care valoarea indicatorilor referitori la capitalul uman, condiții de locuire și ocupare în sectorul formal depășește pragul național;
- **Transparența**, potrivit căreia se asigură creșterea gradului de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, precum și stimularea participării active a beneficiarilor la procesul de

luare a deciziilor; asigurarea accesului cetățenilor la informațiile relevante privind alocarea și cheltuirea resurselor publice pentru realizarea rezultatelor planificate;

➤ **Nediscriminarea**, potrivit căreia persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată;

➤ **Egalitatea de șanse**, potrivit căreia beneficiarii, fără niciun fel de discriminare, au access în mod egal la oportunitățile de împlinire și dezvoltare personală, dar și la măsurile și acțiunile de protecție socială;

➤ **Confidențialitatea**, potrivit căreia, pentru respectarea vieții private, beneficiarii au dreptul la păstrarea confidențialității asupra datelor personale și a informațiilor referitoare la viața privată și situația de dificultate în care se află;

➤ **Dreptul la liberă alegere a furnizorului de servicii**, potrivit căruia beneficiarul sau reprezentantul legal al acestuia are dreptul de a alege liber dintre furnizorii acreditați;

➤ **Independența și individualitatea** - fiecare persoană are dreptul să fie parte integrantă a comunității, păstrându-și în același timp independența și individualitatea; persoanele au dreptul să-și aleagă serviciul social care să le asigure starea de normalitate, păstrându-și independența și individualitatea, evitând etichetarea lor ca beneficiari de asistență socială, ca fiind diferiți de ceilalți cetățeni.

Capitolul III - Grupurile țintă ale strategiei

Conform Legii nr. 292/2011 privind Legea asistenței sociale *"grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependența de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială"*.

Categoriile de beneficiari cărora departamentul de asistență socială se adresează, sunt:

→ **Copilul și/sau familia** - în sensul Legii nr. 257/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului sunt definiți termenii:

- *Copil*: "persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii";
- *Familia*: "părinții și copiii acestora";
- *Familia extinsă*: este alcătuită din "rudele copilului, până la gradul IV inclusiv";
- *Familia substitutivă*, este alcătuită din "persoanele, altele decât cele care aparțin familiei extinse, inclusiv afinii până la gradul IV și asistenții maternali care asigură creșterea și îngrijirea copilului, în condițiile legii";

→ **Copiii aflați în risc de separare de părinți**. Din această categorie fac parte și copiii din familii aflate în situație de criză (de exemplu: calamități naturale, lipsa unei locuințe, pierderea veniturilor) pentru care modalitatea de intervenție trebuie să fie rapidă. Pentru acești copii, planul de servicii va trebui să cuprindă și măsuri imediate care să susțină familia până la punerea în drepturi și ieșirea din situația care a generat criza.

→ **Copiii separați de părinți**. Pentru copiii aflați în plasament la o persoană sau familie, la asistent maternal sau într-un serviciu rezidențial, planul individualizat de protecție trebuie să aibă drept finalitate, în cel mai scurt timp posibil, o soluție cu caracter permanent: reintegrarea în familie, adopția națională sau integrarea socio – profesională.

→ **Copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate**. Pentru unii dintre aceștia, situația separării de părinți este cu atât mai gravă cu cât sunt lăsați în grija unor membri ai familiei extinse sau a unor cunoștințe de familie, nenominalizate ca reprezentanți legali; acești copii nu beneficiază

de un mediu familial adecvat pentru dezvoltarea lor psiho-emoțională normală, fapt ce conduce la scăderea încrederii în sine, scădere a rezultatelor școlare, absenteism și chiar abandon școlar.

→ **Copiii părăsiți în unități sanitare.** Pentru copiii nou-născuți sănătoși sau cu diferite dizabilități, părăsiți în unitățile sanitare care au în structură secții de nou-născuți și/sau de pediatrie, trebuie să se întocmească procesul-verbal de constatare a părăsirii în termen de 5 zile de la primirea sesizării din partea unității sanitare; când starea de sănătate a copilului permite externarea în baza procesului-verbal se stabilește măsura plasamentului în regim de urgență.

→ **Copiii abuzați, neglijăți sau supuși exploatarei.** Abuzul, neglijarea și exploatarea sunt forme de rele tratamente produse de către părinți sau orice altă persoană aflată într-o relație de răspundere, încredere sau autoritate față de copil, care produc vătămare acută sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea și demnitatea. În această categorie sunt incluși și copiii traficați, exploatați prin muncă, exploatați sexual în scopuri comerciale, exploatați pentru comiterea de infracțiuni, copiii expuși migrației ilegale, copiii neacompaniați aflați pe teritoriul altor state, copiii repatriați, copiii refugiați.

→ **Tinerii beneficiari ai unei măsuri de protecție.** Tânărul care a dobândit capacitate deplină de exercițiu și a beneficiat de o măsură de protecție specială dar care nu își continuă studiile și nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale beneficiază, la cerere, pe o perioadă de până la 2 ani, de protecție specială, în scopul facilitării integrării sale sociale.

→ **Copiii delincvenți.** Din această categorie fac parte atât copiii care au săvârșit o faptă penală, dar nu răspund penal, cât și cei care răspund penal. Astfel, copiii care nu răspund penal sunt cei care nu au împlinit vârsta de 14 ani, copiii care răspund penal sunt cei care au vârsta între 14 și 16 ani dacă se dovedește că au săvârșit fapta cu discernământ și cei care au împlinit vârsta de 16 ani, cu excepția cazului când se dovedește că nu a avut discernământ.

→ **Copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și boli cronice grave.** Din această categorie fac parte copiii încadrați într-un grad de handicap, copiii din învățământul special și cei integrați în învățământul de masă, copiii infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA, precum și cei cu boli cronice grave (de ex. cancer).

→ **Copiii străzii.** Din această categorie fac parte copiii care trăiesc și/sau muncesc pe stradă, împreună sau nu cu familia lor, respectiv:

- *copiii străzii* sunt cei care trăiesc permanent în stradă și nu întrețin nici un fel de legături cu familia;

- *copii în stradă* sunt cei care se află circumstanțial în stradă și care păstrează legături ocazionale cu familia;

- *copii pe stradă* sunt cei care se află permanent pe stradă trimiși de familie pentru a câștiga bani prin diverse munci, cerșit sau mici furturi;

-familii cu copii în stradă.

→ **Alte categorii de copii/ tineri vulnerabili:** copiii romi, copiii fără acte, copiii consumatori de droguri, copiii cu tulburări de comportament, mamele adolescente.

→ **Tinerii care părăsesc sistemul de protecție** - tinerii ce au beneficiat de o măsură de protecție specială fie prin ocrotire din partea unui serviciu rezidențial, fie de o formă de ocrotire familială, dar nu au posibilitatea revenirii în propria familie și nu mai beneficiază de alte măsuri de protecție din partea statului, fiind confrunțați cu riscul excluderii sociale.

→ **Persoanele cu dizabilități** - în sensul Legii nr. 448/2006 (republicată) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, persoanele cu dizabilități *"sunt acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale."*

→ **Persoanele vârstnice**, sunt acele persoane care au împlinit vârsta de 65 de ani și care, datorită veniturilor insuficiente, bolilor, a relațiilor sociale diminuate sau din alte motive, se află într-o situație de risc de marginalizare socială.

→ **Victimele violenței în familie**, în sensul Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, victimele violenței în familie sunt membri de familie asupra cărora se răsfârâge *"orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare, ori de apărare, manifestată fizic sau verbal"*, savârșită de un alt membru de familie, *"care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate"*.

→ **Persoanele fără adăpost sau care locuiesc în condiții improprii** – persoanele aflate la limita excluziunii sociale, cărora li se oferă servicii în vederea îmbunătățirii calității vieții și reintegrării lor în societate.

→ **Persoanele cu diferite adicții**, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc, etc.

→ **Victimele traficului de persoane:** *"Victima traficului de persoane reprezintă persoana fizică, subiect pasiv al faptelor de amenințare, violență sau al altor forme de constrângere, răpire, fraudă, înșelăciune și abuz de autoritate, indiferent dacă participă sau nu în procesul penal în calitate de parte vătămată"*.

Capitolul IV - Obiective

Obiectivele Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale reflectă angajamentul administrației publice locale de a construi un sistem social incluziv, eficient și sustenabil, adaptat nevoilor reale ale comunității. Aceste obiective sunt formulate în concordanță cu principiile fundamentale ale politicilor publice în domeniul asistenței sociale, cu reglementările europene și naționale în vigoare, precum și cu prioritățile strategice ale județului și ale regiunii.

Obiectivele generale ale strategiei oferă un cadru unitar și coerent pentru dezvoltarea, extinderea și modernizarea serviciilor sociale, astfel încât acestea să contribuie la creșterea gradului de incluziune socială, la prevenirea și combaterea sărăciei, la reducerea inegalităților și la promovarea unei coeziuni sociale durabile în cadrul comunității. În esență, obiectivele generale vizează transformarea serviciilor sociale într-un instrument activ de sprijin, integrare și reabilitare, nu doar de asistență pasivă.

În sprijinul obiectivelor generale, obiectivele specifice sunt structurate astfel încât să acopere toate dimensiunile relevante ale sistemului de asistență socială: identificarea și analiza nevoilor sociale, dezvoltarea serviciilor sociale de calitate, creșterea capacității instituționale și administrative, promovarea parteneriatelor și a colaborării intersectoriale, creșterea gradului de accesibilitate și acoperire a serviciilor, formarea și perfecționarea resursei umane implicate în domeniu, precum și implementarea unor mecanisme clare de monitorizare, evaluare și adaptare a intervențiilor.

Obiectivele sunt formulate astfel încât să permită o abordare etapizată și pragmatică a problemelor sociale din comunitate, să sprijine luarea deciziilor bazate pe date și evidențe, precum și să favorizeze mobilizarea resurselor locale și atragerea de finanțări externe. Ele urmăresc, de asemenea, integrarea serviciilor sociale cu alte politici publice relevante – educație, sănătate, ocupare, locuire – într-o viziune holistică asupra bunăstării sociale.

Prin această structurare, obiectivele strategiei devin repere esențiale pentru proiectarea, implementarea și evaluarea intervențiilor sociale în comuna Drăgușeni, contribuind la consolidarea unei comunități solidare, echitabile și orientate spre dezvoltare durabilă.

Obiectivele Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale pentru comuna Drăgușeni se referă la:

1. Furnizarea serviciilor sociale destinate copilului/ familiei

a) Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de protecție socială, prin:

- Creșterea gradului de acoperire a serviciilor sociale pentru copil și familie prin dezvoltarea de servicii sociale eficiente, focusate pe nevoile sociale locale și dezvoltarea de facilități pentru petrecerea timpului liber;
- Creșterea calității serviciilor în vederea îmbunătățirii educației și performanțelor de învățare;
- Îmbunătățirea infrastructurii de învățământ;
- Reducerea abandonului școlar și a ratei analfabetismului;
- Creșterea capacității beneficiarilor de a accesa și utiliza serviciile destinate copilului și familiei;
- Întărirea capacității de evaluare și monitorizare a drepturilor copilului și a situației sociale.

b) Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații de risc, prin:

- Asigurarea unui minim de resurse pentru toți copiii prin implementarea programelor naționale antisărăcie;
- Reducerea decalajului de șanse pentru copiii de etnii diferite (în mod special pentru cei din etnia romă sau alte etnii);
- Prevenirea fenomenului de “copii ai străzii” împreună cu alte organizații la nivel local;
- Integrarea socială a copiilor cu risc ridicat de delincvență juvenilă;
- Dezvoltarea de parteneriate în vederea prevenirii/protejării intereselor copiilor expuși consumului de droguri, exploatarei sexuale și economice;
- Dezvoltarea de servicii specifice acordate copiilor ai căror părinți sunt plecați din țară;
- Dezvoltarea și implementarea atât în școli, cât și la nivel administrativ a acțiunilor cu scopul evitării sarcinilor nedorite, la vârste sub 18 ani;
- Amenajarea de parcuri și spații de joacă pentru petrecerea timpului liber;

c) Prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz asupra copilului, prin:

- Promovarea valorilor nonviolente și implementarea unor programe de comunicare în acest sens;
- Reducerea fenomenului de violență asupra copiilor;
- Prevenirea abandonului copiilor în maternități și unități medicale de pediatrie.

2. Furnizarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte

a) Asigurarea accesului neîngrădit la resursele comunității pentru persoanele cu dizabilități, adaptat nevoilor lor specifice, prin:

- Informarea persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor, cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au, conform legii;

- Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu dizabilități.

b) Asigurarea exercitării depline a drepturilor de către persoanele cu dizabilități, în vederea asigurării participării și incluziunii sociale, prin:

- Dezvoltarea serviciilor alternative de sprijin pentru viața independentă și integrare în comunitate;

- Sprijinirea persoanelor cu dizabilități pentru a avea acces real la toate organizațiile, structurile și serviciile din comunitate;

- Promovarea/sprijinirea participării persoanelor cu dizabilități la activități sportive, cultural-educative și de recreere;

- Asigurarea tuturor beneficiilor de asistență socială pentru toate persoanele cu dizabilități;

- Conștientizarea și sensibilizarea comunității cu privire la dreptul persoanelor cu dizabilități la viața independentă și participativă în societate.

c) Asigurarea accesului neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la viața publică și politică, prin:

- Promovarea de măsuri privind prevenirea și combaterea discriminării și excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

d) Asigurarea accesului la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilități pe piața liberă a muncii, prin:

- Conștientizarea și sensibilizarea opiniei publice, a angajatorilor cu privire la dreptul la muncă a persoanelor cu dizabilități, precum și a nevoilor specifice ale acestora.

e) Promovarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu dizabilități, prin:

- Sprijinirea dezvoltării serviciilor de asistență personală la nivel comunitar;

- Sprijinirea personalului implicat în activitatea de asistare personală;

- Sprijinirea familiilor persoanelor cu dizabilități pentru a se implica în accesarea de către persoanele cu dizabilități a serviciilor specializate de sprijin, precum și a serviciilor de bază/primare ale comunității în toate domeniile vieții.

3. Furnizarea serviciilor sociale destinate altor categorii de persoane aflate în dificultate

a) Integrarea socială și profesională a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului, prin:

- Reducerea riscului de excluziune și marginalizare socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție.

b) Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice, prin:

- Promovarea unei vieți sănătoase, active, sigure, împlinite, decente și demne;
- Promovarea unui sistem coerent, coordonat și integrat de asistență socială;
- Înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu;
- Susținerea implicării active a persoanelor vârstnice în viața societății.

c) Prevenirea violenței în familie în vederea diminuării fenomenului, prin:

- Creșterea eficacității programelor de prevenire derulate împreună cu Poliția comunei Drăgușeni;

d) Protecția victimelor violenței în familie, prin:

- Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale de gestionare a violenței în familie, corelate cu violența asupra copilului;
- Dezvoltarea de parteneriate și colaborarea interinstituțională, în vederea sprijinirii victimelor violenței domestice.

e) Îmbunătățirea calității vieții persoanelor de etnie romă (sau alte etnii), prin:

- Prevenirea și combaterea discriminării cu care se confruntă romii și copiii acestora;
- Asigurarea protecției sociale pentru persoanele de etnie romă aflate în dificultate;
- Implicarea activă a ONG-urilor în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea de romi prin inițierea, promovarea și implementarea proiectelor cu finanțare externă.

4. Furnizarea serviciilor sociale destinate orientării profesionale și reducerea șomajului

a) Îmbunătățirea nivelului de competențe în vederea orientării profesionale a tinerilor, prin:

- Îmbunătățirea nivelului de competență a tinerilor și sprijinirea acestora spre orientare profesională;

b) Îmbunătățirea serviciilor privind reducerea numărului de șomeri, prin:

- Promovarea reconversiei profesionale în vederea creșterii angajabilității pe piața muncii;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale în vederea reducerii numărului de șomeri.

5. Furnizarea serviciilor sociale destinate îmbunătățirii serviciilor medicale și a altor servicii destinate grupurilor vulnerabile

a) Îmbunătățirea serviciilor medicale în scopul reducerii problemelor sociale, prin:

- Înființarea unor servicii în regim de urgență;
- Dezvoltarea serviciilor medicale și a serviciilor de îngrijire la domiciliu;
- Informarea și educarea sanitară a populației;

- Îmbunătățirea serviciilor destinate tinerelor mame.

b) Îmbunătățirea serviciilor destinate altor grupuri vulnerabile, prin:

- Identificarea și monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială;
- Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială;

c) Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor fără adăpost și reducerea acestui fenomen, prin:

- Îmbunătățirea modalităților de identificare a persoanelor fără adăpost și prevenirea acestor situații;
- Dezvoltarea serviciilor de ajutorare și sprijin a persoanelor fără adăpost.

d) Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu adicții, prin:

- Îmbunătățirea activităților de informare a populației și identificarea timpurie a persoanelor cu adicții;
- Dezvoltarea serviciilor de sprijin și consiliere a persoanelor cu adicții, precum și a familiilor acestora.

6. Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor care au săvârșit fapte penale, prin:

- Îmbunătățirea serviciilor de informare și consiliere a persoanelor care au săvârșit fapte penale.

7. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale, prin:

- Creșterea calității tuturor serviciilor furnizate;
- Dezvoltarea serviciilor sociale care să corespundă nevoilor comunității;
- Implicarea comunității și a mediului de afaceri în dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale.

Capitolul V - Rezultate, finanțare, evaluare și precizări metodologice

5.1. Rezultatele așteptate

Implementarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru Comuna Drăgușeni, județul Suceava, vizează obținerea unor rezultate concrete, durabile și măsurabile, care să contribuie la consolidarea unei comunități echitabile, incluzive și reziliente. Strategia este concepută pentru a răspunde nevoilor complexe ale grupurilor vulnerabile, printr-o abordare integrată și multidimensională a problemelor sociale, cu accent pe prevenție, intervenție timpurie și coeziune socială.

Un rezultat strategic esențial îl constituie **creșterea accesului echitabil, adaptat și nediscriminatoriu al persoanelor aflate în nevoie la servicii sociale de calitate**, dezvoltate în funcție de nevoile reale ale comunității. Se urmărește extinderea și diversificarea acestor servicii, astfel încât să se asigure acoperirea întregului spectru de intervenție socială: de la prevenție, la sprijin și reintegrare.

Totodată, se preconizează **reducerea semnificativă a numărului de copii aflați în situație de sărăcie, excluziune socială sau expuși riscului de abuzuri de orice natură**, prin dezvoltarea unor servicii integrate de sprijin familial, educațional și psihosocial. În acest sens, un obiectiv prioritar este și **diminuarea nivelului de abandon școlar**, prin intervenții timpurii și personalizate în cazurile cu risc educațional, corelate cu servicii sociale complementare.

Accesul crescut la informații relevante pentru copii și familii – inclusiv în domenii sensibile precum contracepția, prevenirea consumului de droguri sau violența domestică – va fi facilitat prin campanii de informare, consiliere și educație nonformală, cu sprijinul partenerilor instituționali și al societății civile.

Strategia urmărește și **consolidarea cooperării instituționale și comunitare**, prin implicarea activă a Consiliilor Comunitare Consultative, a ONG-urilor locale, precum și a tuturor actorilor relevanți – instituții publice, școală, biserică, poliție, furnizori privați de servicii sociale – în definirea și implementarea soluțiilor pentru problemele sociale ale comunității. În acest cadru, se va înființa un Grup de inițiativă locală dedicat identificării, prevenirii și gestionării situațiilor de dificultate socio-economică ale persoanelor și familiilor vulnerabile.

Un alt rezultat semnificativ îl constituie **crearea și sprijinirea unei rețele locale de facilități destinate copiilor pentru activități recreative, educaționale și de socializare**, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă a acestora și la prevenirea marginalizării timpurii.

Strategia își propune, de asemenea, **dezvoltarea unor servicii sociale specializate și adaptate**, care să răspundă eficient diversității de nevoi identificate în cadrul comunității, fie că este vorba de sprijin pentru persoanele vârstnice, persoane cu dizabilități, familii monoparentale sau alte grupuri vulnerabile.

Toate aceste măsuri vor conduce la **modelarea unei comunități active, solidare și responsabile**, capabilă să genereze și să susțină un mediu sigur pentru toți membrii săi, dar mai ales pentru cei aflați în dificultate. Se urmărește **asigurarea respectării și promovării drepturilor tuturor categoriilor de persoane vulnerabile**, în conformitate cu legislația națională și europeană, consolidându-se astfel coeziunea socială și incluziunea în comuna Drăgușeni.

În ansamblu, Strategia va contribui la **modernizarea sistemului local de asistență socială**, creșterea eficienței administrative, mobilizarea resurselor interne și atragerea de finanțări externe, toate având drept scop final îmbunătățirea calității vieții pentru toți locuitorii comunei.

5.2. Finanțarea serviciilor sociale

Pentru atingerea obiectivelor stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a Comunei Drăgușeni, finanțarea reprezintă un element esențial în asigurarea sustenabilității și eficienței intervențiilor planificate. Având în vedere caracterul integrat, complex și multidimensional al serviciilor sociale, strategia prevede un cadru financiar diversificat, fundamentat pe utilizarea complementară și eficientă a tuturor surselor de finanțare disponibile la nivel local, județean, național și internațional.

Finanțarea serviciilor sociale se va realiza în principal din următoarele surse:

- **Bugetul de stat**, care contribuie la susținerea măsurilor de protecție socială, în special prin programe naționale sau linii de finanțare destinate dezvoltării și consolidării rețelei de servicii sociale, cu prioritate pentru categoriile vulnerabile;
- **Bugetul Consiliului Județean Suceava**, în calitate sa de actor strategic în domeniul asistenței sociale, care poate sprijini autoritatea publică locală prin alocări financiare pentru servicii de interes județean sau prin cofinanțarea proiectelor sociale de la nivelul comunei;
- **Bugetul local al Comunei Drăgușeni**, ca sursă de bază pentru inițierea, funcționarea și cofinanțarea serviciilor sociale, reflectând angajamentul administrației publice locale în promovarea coeziunii sociale și a bunăstării cetățenilor;

- **Fonduri externe nerambursabile**, atrase prin programe europene sau alte instrumente de finanțare internaționale (de exemplu, Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027, Programul Regional Nord-Est, Erasmus+, sau granturi SEE/ Norvegiene, ș.a.), care oferă oportunități valoroase pentru inovare, dezvoltare de noi servicii și investiții în infrastructura socială;
- **Donații, sponsorizări și contribuții voluntare** din partea persoanelor fizice sau juridice, din țară sau din străinătate, care pot sprijini direct sau în parteneriat cu autoritățile publice sau furnizorii de servicii sociale anumite categorii de beneficiari sau inițiative comunitare cu impact social.

Pentru maximizarea eficienței acestor surse de finanțare, strategia încurajează formarea de **parteneriate public-private**, colaborarea interinstituțională și dezvoltarea de proiecte comune între administrația publică, organizațiile neguvernamentale, instituțiile educaționale, unitățile sanitare, reprezentanți ai mediului de afaceri și alți actori sociali relevanți.

În paralel, se va promova dezvoltarea capacității administrative a autorității locale pentru **accesarea și gestionarea fondurilor externe**, precum și creșterea gradului de transparență și responsabilitate în utilizarea fondurilor publice, prin mecanisme de monitorizare, raportare și audit.

Astfel, finanțarea serviciilor sociale nu este doar o componentă tehnică, ci devine un instrument strategic pentru susținerea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și crearea unei comunități locale solidare, reziliente și centrate pe nevoile reale ale cetățenilor.

5.3. Implementare, monitorizare și evaluare

Implementarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru Comuna Drăgușeni se fundamentează pe un proces riguros de planificare strategică, adaptat permanent realităților sociale și administrative locale. Acțiunile prevăzute în strategie vor fi derulate în corelare directă cu obiectivele stabilite, cu nevoile specifice ale comunității, precum și cu resursele existente – materiale, financiare și umane – disponibile la nivelul administrației publice locale și al partenerilor implicați.

Procesul de implementare va fi dinamic, adaptabil la contextul legislativ în continuă evoluție, precum și la strategiile și politicile naționale relevante din domeniul incluziunii sociale, protecției persoanelor vulnerabile și dezvoltării serviciilor sociale. De asemenea, strategia va fi implementată în deplină concordanță cu schimbările contextului socio-economic local, cu tendințele demografice și cu modificările în structura și nevoile beneficiarilor de servicii sociale.

Un rol esențial în buna funcționare a acestui proces îl are activitatea de **monitorizare și evaluare**. Aceasta are ca scop principal verificarea gradului de realizare a obiectivelor stabilite și identificarea eventualelor disfuncționalități sau necesități de ajustare a intervențiilor planificate. Monitorizarea va furniza informații relevante pentru luarea deciziilor în timp util, corectarea devierilor și optimizarea continuă a procesului de implementare.

Activitatea de monitorizare și evaluare va fi realizată cu **periodicitate anuală** și va fi coordonată de către **Compartimentul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Comunei Drăgușeni**, în parteneriat cu celelalte structuri instituționale relevante. Această activitate va presupune analiza indicatorilor de rezultat, colectarea de date privind activitățile desfășurate, evaluarea impactului acestora asupra beneficiarilor și formularea de recomandări pentru îmbunătățirea politicilor sociale locale.

Implementarea eficientă a strategiei și evaluarea sistematică a rezultatelor sale vor contribui la consolidarea capacității instituționale, creșterea calității serviciilor sociale furnizate și la atingerea obiectivelor de incluziune socială, echitate și dezvoltare durabilă pentru toți membrii comunității.

5.4. Precizări metodologice

Elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a Comunei Drăgușeni s-a bazat pe o cercetare comprehensivă, structurată în jurul unei metodologii de tip mixt, ce a integrat atât metode calitative, cât și cantitative, pentru a obține o imagine completă și relevantă asupra nevoilor comunității și a potențialului de intervenție.

Analiza de birou a reprezentat o componentă esențială a procesului, implicând prelucrarea și corelarea datelor statistice oficiale – cu valoare descriptivă la nivel național – cu informațiile colectate în cadrul cercetării cantitative desfășurate la nivelul comunei. Această asociere a permis formularea unor inferențe statistice valoroase, conferind cercetării un caracter dinamic și contextualizat.

În cadrul analizei de birou au fost studiate documente de interes major, precum: legislația europeană și națională în domeniul social, strategii relevante, studii de specialitate, documente ale instituțiilor furnizoare de servicii sociale, precum și cercetări anterioare privind grupurile vulnerabile. De asemenea, au fost analizate modele de bună practică aplicate de instituții publice și private, pentru a contura o imagine completă a sistemului de asistență socială existent la nivel local și regional.

Procesul de cercetare a fost orientat metodologic de trei principii fundamentale:

- *Abordarea participativă* – consultarea directă și activă a reprezentanților administrației locale, a specialiștilor din domeniul social, precum și a beneficiarilor de servicii și ajutoare sociale. Această

abordare a asigurat o fundamentare realistă a problemelor identificate și o mai mare acuratețe în conturarea măsurilor de intervenție. Participarea directă a comunității a contribuit la creșterea gradului de relevanță a strategiei și la consolidarea angajamentului local pentru implementare.

- *Abordarea multidimensională* – cercetarea a depășit o analiză strict sectorială, integrând o varietate de factori socio-economici care influențează nivelul de incluziune socială. Problemele identificate în comunitate – precum sărăcia, șomajul, accesul la educație sau servicii medicale – au fost tratate interdependent, recunoscându-se faptul că intervențiile eficiente necesită o abordare holistică și integrată.

- *Abordarea incluzivă* – cercetarea a implicat o gamă diversă de actori relevanți, din sectorul public, privat și non-guvernamental, pentru a capta în mod realist dimensiunile și nuanțele fenomenelor sociale. Această perspectivă a permis nu doar o analiză documentată a nevoilor, ci și o mapare a resurselor și responsabilităților partajate între actorii implicați în furnizarea de servicii sociale.

Cercetarea mixtă s-a desfășurat pe două componente majore:

- *Cercetarea cantitativă*, axată pe colectarea și analiza datelor descriptive privind comuna Drăgușeni, profilul beneficiarilor și nevoile acestora. Această secțiune a oferit o imagine statistică asupra problemelor sociale și a permis evaluarea dimensiunii acestora.

- *Cercetarea calitativă*, realizată prin interviuri individuale și de grup cu specialiști, reprezentanți ai administrației locale și ai organizațiilor cu activitate în domeniul social, educațional, medical și de ordine publică. Această componentă a oferit o înțelegere aprofundată a sistemului relațional existent, a capacității instituționale locale, a nivelului de resurse umane și materiale, dar și a barierelor care afectează furnizarea eficientă a serviciilor sociale.

Prin îmbinarea celor două metode, rezultatele obținute sunt robuste, bine argumentate științific și orientate către propunerea unor soluții viabile. Ele stau la baza direcțiilor de acțiune propuse în strategie, fundamentând măsuri adaptate la nevoile reale ale comunității și capabile să contribuie la dezvoltarea unui sistem eficient, echitabil și sustenabil de servicii sociale în comuna Drăgușeni.

Capitolul VI - Contextul strategic

6.1 Contextul European

La nivelul Uniunii Europene, conceptul de dezvoltare durabilă a fost integrat, începând cu anul 2006, într-o viziune strategică coerentă, prin adoptarea *Strategiei pentru o Europă Extinsă*. Obiectivul principal al acestui demers a fost promovarea unei îmbunătățiri continue a calității vieții pentru generațiile actuale și viitoare, prin sprijinirea dezvoltării unor comunități sustenabile, capabile să gestioneze eficient resursele disponibile și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei. Strategia urmărește, totodată, asigurarea echilibrului între prosperitate economică, protecția mediului și coeziune socială, ca piloni fundamentali ai dezvoltării durabile.

În anul 2010, Uniunea Europeană a continuat acest angajament prin adoptarea *Strategiei Europa 2020*, care promovează o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă. Strategia pune accent pe investițiile în educație, cercetare și inovare (creștere inteligentă), pe utilizarea eficientă a resurselor și protejarea mediului (creștere durabilă), precum și pe coeziune economică și socială prin crearea de locuri de muncă și reducerea sărăciei (creștere incluzivă).

În conformitate cu principiul subsidiarității și în colaborare cu statele membre, Uniunea Europeană și-a asumat un rol de lider în implementarea *Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, contribuind activ la realizarea obiectivelor globale de dezvoltare, în toate dimensiunile sale – economică, socială și de mediu.

6.1.1 Agenda 2030

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Drăgușeni s-a avut în vedere cadrul de referință oferit de Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, document strategic adoptat de Organizația Națiunilor Unite și asumat de Uniunea Europeană și de statele membre, inclusiv România.

Agenda 2030 promovează o viziune ambițioasă și transformatoare a unei lumi fără sărăcie, foamete, boli, violență și excluziune, în care toți oamenii pot prospera în demnitate și siguranță. Documentul susține:

- accesul universal la educație de calitate și protecție socială,
- echitatea în domeniul sănătății și bunăstarea fizică, mentală și socială,
- respectarea drepturilor fundamentale și a demnității umane,
- participarea egală la viața economică, socială și politică a tuturor categoriilor sociale.

Un accent deosebit este pus pe *egalitatea de gen*, emanciparea femeilor și a fetelor, eliminarea tuturor formelor de discriminare și violență și promovarea participării egale în luarea deciziilor, la toate nivelurile. Sprijinirea activă a persoanelor vulnerabile – copii, tineri, persoane cu dizabilități, vârstnici, migranți, refugiați, populații afectate de crize – reprezintă un principiu central.

De asemenea, Agenda subliniază necesitatea implementării unor *sisteme de protecție socială solide și accesibile*, care să asigure un nivel de trai decent pentru toți. Educația este recunoscută drept un catalizator esențial pentru reducerea inegalităților, promovarea incluziunii sociale și valorificarea potențialului uman, în special în rândul copiilor și tinerilor aflați în situații de vulnerabilitate.

În spiritul acestor obiective globale, Strategia comunei Drăgușeni își propune să contribuie activ la atingerea ȋintelor sociale ale Agendei 2030, prin acțiuni concrete menite să sprijine grupurile defavorizate, să elimine barierele sociale și să consolideze capacitatea comunității de a oferi servicii sociale echitabile, eficiente și durabile.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă cuprinde 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), care constituie un cadru global integrat pentru promovarea bunăstării umane, protejarea mediului și consolidarea păcii și justiției sociale. Dintre acestea, *primele opt obiective* vizează în mod direct dimensiunea socială a dezvoltării durabile și sunt deosebit de relevante pentru elaborarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale la nivelul comunei Drăgușeni.

1) Obiectivul 1: Fără sărăcie¹ - Eradicarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni

Obiectivul „Fără sărăcie” reprezintă un principiu fundamental al Strategiei naționale de dezvoltare durabilă a României și este aliniat la Obiectivul 1 al Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite, care își propune eradicarea sărăciei în toate formele sale și în toate colțurile lumii. În contextul național, acest obiectiv urmărește să asigure un trai decent pentru toți cetățenii, să reducă disparitățile economice și sociale și să îmbunătățească accesul la servicii esențiale, inclusiv educație, sănătate, locuințe și locuri de muncă.

Scopul final al acestui obiectiv este crearea unui mediu în care toți cetățenii, indiferent de statutul lor social sau economic, să aibă acces egal la oportunitățile economice, sociale și de dezvoltare, astfel încât să își poată asigura o viață decentă, fără a fi nevoiți să trăiască în condiții de sărăcie sau marginalizare. Acest obiectiv se integrează în strategia națională ca parte a unui plan mai larg de dezvoltare socială și economică, cu scopul de a reduce inegalitățile și a asigura o creștere echitabilă și sustenabilă pentru întreaga populație a României.

¹ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-1-fara-saracie>

2) Obiectivul 2: Foamete „Zero”² - Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.

Obiectivul „Foamete Zero” urmărește eradicarea foamei și a malnutriției, asigurarea securității alimentare pentru întreaga populație și promovarea unui sistem agricol durabil, capabil să furnizeze hrană suficientă, sigură și nutritivă pe termen lung. În cadrul Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă a României, acest obiectiv capătă o importanță strategică în contextul necesității de a sprijini agricultura autohtonă, de a proteja resursele naturale și de a combate excluziunea socială în mediul rural.

Implementarea acestui obiectiv va contribui la eliminarea foametei și malnutriției în România, la reducerea inegalităților dintre regiuni și categorii sociale, și la construirea unui sistem agroalimentar durabil, rezilient și competitiv, capabil să asigure securitate alimentară pentru generațiile actuale și viitoare.

3) Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare³ - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Obiectivul „Sănătate și bunăstare” vizează asigurarea unei vieți sănătoase pentru toți cetățenii și promovarea bunăstării la toate vârstele, ca element fundamental al dezvoltării durabile. În contextul național, acest obiectiv implică consolidarea sistemului de sănătate publică, îmbunătățirea accesului la servicii medicale de calitate și promovarea unui stil de viață sănătos, în special pentru grupurile vulnerabile și zonele defavorizate.

Prin implementarea acestui obiectiv, România urmărește îmbunătățirea semnificativă a stării generale de sănătate a populației, creșterea speranței de viață și reducerea inegalităților în ceea ce privește accesul la servicii de sănătate. Acest demers contribuie la bunăstarea individuală și colectivă, esențială pentru o societate echitabilă, productivă și durabilă.

4) Obiectivul 4: Educație de calitate⁴ - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.

Obiectivul „Educație de calitate” are ca scop asigurarea unei educații incluzive, echitabile și de calitate pentru toți cetățenii și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții. Educația reprezintă un pilon esențial pentru dezvoltarea durabilă, coeziunea socială și competitivitatea economică a României.

² Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-2-foamete-zero>

³ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-3-sanatate-si-bunastare>

⁴ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-4-educatie-de-calitate>

Prin realizarea acestui obiectiv, România va asigura o societate mai educată, mai incluzivă și mai pregătită pentru provocările viitorului. Educația de calitate este fundamentul unui cetățean activ, capabil să contribuie la dezvoltarea economică, socială și culturală a țării într-un mod sustenabil și echitabil.

Educația de calitate contribuie la reducerea inegalităților, la dezvoltarea capitalului uman și la consolidarea unei societăți prospere și reziliente.

5) Obiectivul 5: Egalitate de gen⁵ - Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

Obiectivul „Egalitate de gen” urmărește eliminarea tuturor formelor de discriminare și violență împotriva femeilor și fetelor, precum și promovarea participării egale și depline a acestora în toate domeniile vieții economice, sociale și politice. Egalitatea de gen este nu doar o chestiune de justiție socială, ci și o condiție esențială pentru o dezvoltare durabilă, incluzivă și echitabilă.

Implementarea Obiectivului 5 va contribui la construirea unei societăți românești mai echitabile, în care femeile și bărbații se bucură de aceleași drepturi, oportunități și protecție. Egalitatea de gen este esențială pentru combaterea sărăciei, creșterea economică durabilă, îmbunătățirea sănătății publice și consolidarea coeziunii sociale.

6) Obiectivul 6: Apă curată și sanitație⁶ - Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

Obiectivul urmărește garantarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la servicii de salubritate corespunzătoare, precum și gestionarea durabilă a resurselor de apă. Asigurarea apei curate și a unei igiene adecvate este esențială pentru sănătatea publică, dezvoltarea economică și protecția mediului.

Prin implementarea acestui obiectiv, România își propune să asigure sănătatea populației, să reducă inegalitățile între mediul urban și rural și să protejeze resursele naturale. Accesul la apă curată și la condiții de igienă adecvate este o condiție esențială pentru o societate prosperă, rezilientă și durabilă.

7) Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile⁷ - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Obiectivul urmărește asigurarea accesului tuturor cetățenilor la surse moderne de energie, sigure, sustenabile și la prețuri accesibile, promovând în același timp tranziția către un sistem energetic

⁵ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-5-egalitate-de-gen>

⁶ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-6-apa-curata-si-sanitatie>

⁷ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-7-energie-curata-si-la-preturi-accesibile>

verde, eficient și rezilient. Energie curată înseamnă nu doar reducerea emisiilor de carbon, ci și combaterea sărăciei energetice și sprijinirea dezvoltării economice locale.

Prin implementarea acestui obiectiv, România contribuie la combaterea schimbărilor climatice, reducerea dependenței de combustibilii fosili și stimularea inovației. Energie curată, accesibilă și sigură este esențială pentru o economie competitivă, un mediu sănătos și o societate echitabilă.

8) Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică⁸ - *Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți*

Obiectivul vizează promovarea unei creșteri economice susținute, incluzive și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă, precum și asigurarea unor condiții de muncă decente pentru toți cetățenii. Dezvoltarea economică durabilă este strâns legată de valorificarea capitalului uman, inovare, antreprenoriat și echitate socială.

Prin implementarea Obiectivului 8, România își propune consolidarea unei economii reziliente și incluzive, care oferă oportunități egale și locuri de muncă de calitate pentru toți. O piață a muncii echitabilă și o creștere economică durabilă contribuie direct la reducerea sărăciei și la creșterea nivelului de trai al cetățenilor.

Aceste obiective sunt interdependente și se susțin reciproc. Fiecare stat membru adaptează Agenda 2030 la situația sa specifică, propunând ca aceste obiective ale UE să fie transpuse în obiective naționale, pentru ca fiecare stat membru să-și poată urmări evoluția.

6.2 Contextul național

La nivel național țintele valorice ale României pentru obiectivele Agendei europene 2030 sunt stabilite prin Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, care menționează: *“Sub aspect social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului*

⁸ Agenda 2030, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivul-8-munca-decenta-si-crestere-economica>

cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților.”⁹

6.2.1. Obiective naționale

Obiectivele generale ale României în domeniul asistenței sociale urmăresc asigurarea unui sistem echitabil, eficient și sustenabil, care să ofere sprijin real persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate. Statul român își propune să combată sărăcia și excluziunea socială prin dezvoltarea unor servicii sociale integrate, orientate către nevoile individuale ale beneficiarilor, cu accent pe prevenție, intervenție timpurie și incluziune activă. Accentul este pus tot mai mult pe trecerea de la asistența pasivă la măsuri active, care susțin autonomia persoanelor și participarea lor deplină la viața economică și socială. Totodată, România vizează creșterea accesibilității, calității și eficienței serviciilor sociale, în paralel cu profesionalizarea personalului din domeniu și consolidarea capacității administrative la toate nivelurile. În esență, asistența socială este privită ca un instrument fundamental pentru coeziune socială și dezvoltare durabilă.

1) Fără sărăcie¹⁰: Eradicarea sărăciei în toate formele și în orice context

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Drăgușeni se aliniază la obiectivele stabilite de Agenda 2030, vizând reducerea sărăciei severe și relative în toate dimensiunile sale, conform definițiilor și indicatorilor naționali. Aceasta își propune combaterea excluziunii sociale printr-o abordare integrată, care implică: reducerea numărului de persoane aflate sub pragul sărăciei, stimularea participării active pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, precum și consolidarea și modernizarea sistemului de protecție și asistență socială.

România continuă să se confrunte cu provocări majore în acest domeniu, potrivit Institutului Național de Statistică (INS).

Țintele asumate de România în ceea ce privește eradicarea sărăciei până în anul 2030 includ:

- stabilirea unor standarde sustenabile de calitate și cost pentru serviciile sociale, cu accent pe sprijinirea grupurilor vulnerabile;
- implementarea unui sistem național unitar de indicatori de incluziune socială, bazat pe baze de date integrate și digitalizate;
- stimularea incluziunii active pe piața muncii prin măsuri personalizate de consiliere și acompaniere socială;
- eradicarea sărăciei extreme și reducerea cu cel puțin 50% a sărăciei relative;

⁹ *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*

¹⁰ *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*

- dezvoltarea unui sistem eficient de intervenție de urgență și compensare în situații de criză (calamități, accidente industriale, evenimente climatice extreme).

Prin aceste direcții, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale își propune să contribuie activ la reducerea inegalităților și la crearea unui mediu social echitabil și incluziv, în concordanță cu angajamentele internaționale și prioritățile naționale.

2) Foamete „Zero”¹¹: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia națională pentru dezvoltarea serviciilor sociale integrate la nivelul comunei Drăgușeni se aliniază cu Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 2, având ca scop eradicarea foametei și asigurarea securității alimentare pentru toți cetățenii. Acesta presupune nu doar asigurarea accesului la hrană adecvată, dar și promovarea unor practici sustenabile în sectorul agricol, care să garanteze o nutriție echilibrată și sănătoasă pentru întreaga populație.

România a reușit să depășească în mare parte provocările legate de foamete, însă se confruntă acum cu noi provocări legate de nutriție. Creșterea ratei obezității și prevalența malnutriției sunt probleme emergente care afectează sănătatea publică. În acest context, dezvoltarea unei agriculturi sustenabile și creșterea conștientizării asupra importanței nutriției sănătoase sunt esențiale pentru un viitor mai sănătos.

Deoarece România se află pe locul al șaselea în Europa în ceea ce privește suprafața agricolă utilizată, eficiența agricolă devine un obiectiv strategic. Consolidarea exploatațiilor agricole și sprijinirea întreprinderilor de procesare alimentară sunt priorități care vor contribui la îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, apropierea condițiilor de viață din mediul urban și creșterea competitivității sectorului agroalimentar.

Printre țintele României pentru eradicarea foametei până în 2030 se numără:

- Dezvoltarea unor programe de educație pentru promovarea consumului de alimente sănătoase, prin încurajarea alimentației echilibrate și educația nutrițională în școli și comunități;
- Eradicarea malnutriției, prin implementarea unor măsuri de prevenire și intervenție, în special în rândul copiilor și grupurilor vulnerabile, și menținerea ratei obezității sub 10%.

În acest context, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale va include măsuri pentru promovarea unei agriculturi ecologice și sustenabile, încurajând producția autohtonă și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată. Aceste inițiative vor sprijini nu doar

¹¹ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

sănătatea publică, dar și dezvoltarea economică și socială a comunității, contribuind la un sistem alimentar echitabil și durabil.

3) Sănătate și bunăstare¹²: *Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării la toate vârstele*

În cadrul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale, Comuna Drăgușeni își propune îmbunătățirea calității vieții locuitorilor prin consolidarea accesului la servicii de sănătate și promovarea unei culturi a prevenției și bunăstării. Direcțiile de acțiune vizează reducerea mortalității materne și infantile, scăderea incidenței bolilor infecțioase și cronice, precum și dezvoltarea unor măsuri eficiente de prevenire și tratare a consumului de substanțe nocive și a afecțiunilor de natură psihică. Strategia urmărește totodată consolidarea capacității comunitare de a răspunde nevoilor diverse ale populației, prin servicii integrate, orientate spre prevenție, intervenție timpurie și sprijin continuu, contribuind astfel la crearea unui mediu sănătos, echitabil și incluziv pentru toți cetățenii, indiferent de vârstă.

Din perspectiva stării de sănătate a populației, România se confruntă cu o serie de particularități care o diferențiază în contextul european. În timp ce incidența bolilor cronice precum afecțiunile cardiovasculare, cancerul și diabetul se menține la un nivel comparabil cu cel din statele dezvoltate, prevalența bolilor infecțioase – în special tuberculoza și unele boli cu transmitere sexuală – indică valori apropiate de cele întâlnite în țările în curs de dezvoltare, reflectând inegalități sociale și vulnerabilități persistente în anumite segmente ale populației. În același timp, presiunea asupra sistemului de sănătate este amplificată de procesul accelerat de îmbătrânire demografică, cauzat de scăderea natalității și migrarea semnificativă a populației tinere și active, aflate la vârsta reproductivă.

În acest context, comuna Drăgușeni resimte în mod direct aceste provocări, specifice zonelor rurale: acces limitat la servicii medicale de specialitate, infrastructură sanitară deficitară, o populație în curs de îmbătrânire și incidență ridicată a bolilor netransmisibile. Aceste realități impun măsuri strategice integrate pentru prevenție, educație pentru sănătate și extinderea serviciilor sociale și medico-sociale, cu accent pe grupurile vulnerabile, în vederea îmbunătățirii calității vieții și creșterii speranței de viață sănătoasă la nivel local.

4) Speranța de viață¹³

Speranța medie de viață în România rămâne printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană, înregistrând în anul 2016 o valoare de 75,3 ani, semnificativ sub media UE de 81 de ani. Această

¹² *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*

¹³ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

realitate reflectă atât deficiențele sistemului sanitar, cât și impactul cumulativ al factorilor socio-economici asupra stării generale de sănătate a populației. În mod particular, îngrijorătoare este și speranța de viață sănătoasă la vârsta de 65 de ani – indicator care exprimă numărul de ani trăiți fără dizabilități sau boli cronice: 5,6 ani pentru femei și 6,2 ani pentru bărbați, în comparație cu media europeană de 10,1 ani și, respectiv, 9,8 ani.

Aceste date evidențiază o nevoie stringentă de politici locale adaptate procesului de îmbătrânire demografică și de extindere a serviciilor sociale și socio-medicale, în special în comunitățile rurale precum comuna Drăgușeni. Investițiile în prevenție, îngrijire de lungă durată, asistență comunitară și sprijin pentru persoanele vârstnice devin esențiale pentru a asigura un trai demn și sănătos la vârste înaintate.

5) Mortalitatea maternă și infantilă ¹⁴

În România, indicatorii privind mortalitatea maternă și infantilă au înregistrat progrese în ultimul deceniu, însă valorile rămân în continuare peste media Uniunii Europene. În anul 2017, rata mortalității materne era de 12,7 decese la 100.000 de născuți vii, în scădere față de 15,5 în 2006, însă semnificativ mai mare decât în multe state europene. De asemenea, mortalitatea infantilă a scăzut de la 11 decese la 1.000 de născuți vii în 2008, la 7,2 în 2017, dar continuă să depășească aproape dublu media UE, care este de 3,6 la 1.000 de născuți vii.

Acești indicatori relevă necesitatea consolidării serviciilor de sănătate maternală și pediatrică, în special în mediul rural, unde accesul la îngrijire medicală de calitate este limitat. În acest context, Comuna Drăgușeni are oportunitatea de a dezvolta programe locale de sprijin pentru mame și copii, cu accent pe prevenție, monitorizare perinatală și servicii comunitare integrate, adresate în mod prioritar grupurilor vulnerabile.

6) Bolile infecțioase ¹⁵

România a realizat progrese importante în privința depistării și gestionării bolilor infecțioase, prin dezvoltarea unui sistem național de testare, tratament, monitorizare și consiliere destinat persoanelor infectate sau expuse riscului de infectare cu HIV/SIDA. Conform datelor Institutului Național de Statistică, în anul 2016 erau înregistrați 6.672 pacienți cu HIV și 15.075 pacienți cu SIDA.

În ceea ce privește tuberculoza, țara noastră se menținea, în 2016, pe primul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește numărul de cazuri confirmate. Anual, aproximativ 1.100 de persoane decedează din cauza tuberculozei, iar alte 16.000 sunt diagnosticate, majoritatea

¹⁴ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

¹⁵ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

provenind din rândul populației tinere și active. Evoluția alarmantă a formelor rezistente la tratament transformă tuberculoza într-o problemă de sănătate publică dificil de gestionat.

De asemenea, hepatita virală rămâne o amenințare majoră pentru sănătatea publică la nivel european. Se estimează că, în Uniunea Europeană, aproximativ 13,3 milioane de persoane trăiesc cu hepatită B cronică, iar circa 15 milioane sunt afectate de hepatita C. Aceste afecțiuni provoacă anual aproximativ 36.000, respectiv 86.000 de decese în rândul populației din statele membre.

Aceste date evidențiază nevoia de continuare și extindere a programelor de prevenție, testare și tratament, în special în comunitățile vulnerabile și în mediul rural, precum și de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor medicale la nivel local, inclusiv în Comuna Drăgușeni.

7) Bolile cronice¹⁶

În domeniul bolilor cronice, România a implementat măsuri semnificative pentru reducerea incidenței și mortalității cauzate de afecțiuni precum cancerul, diabetul și bolile cardiovasculare. Aceste intervenții au vizat extinderea accesului la terapii moderne și utilizarea mai largă a medicației inovative, precum și organizarea unor campanii de screening la nivel național pentru depistarea precoce și tratamentele adecvate. De asemenea, campaniile de informare și conștientizare a populației au jucat un rol esențial în educarea publicului cu privire la prevenția acestor afecțiuni.

În ceea ce privește bolile cardiovasculare, deși incidența acestora a crescut, indicatorii din România sunt comparabili cu cei din țările dezvoltate. Conform unui studiu Eurostat, în 2015 România a înregistrat 954,8 decese la 100.000 de locuitori din cauza bolilor ale sistemului circulator, mult mai mult decât media europeană de 381,4 decese la 100.000 de locuitori. Această cifră reflectă o problemă de sănătate publică care necesită o atenție deosebită în vederea implementării de soluții specifice.

În privința cancerului, anual, în Europa, peste 3,4 milioane de persoane sunt diagnosticate cu această boală. Dacă această tendință va continua, cancerul riscă să devină principala cauză de dizabilitate în Europa. Totuși, progresele tehnologice în domeniul tratamentului oncologic au condus la îmbunătățirea speranței de viață pentru pacienții diagnosticați cu cancer.

Aceste tendințe subliniază necesitatea implementării unor măsuri integrate și susținute de prevenție, diagnosticare precoce și tratament pentru a reduce povara bolilor cronice în România, dar și pentru a răspunde provocărilor legate de îmbătrânirea populației și accesul la servicii medicale în zonele mai puțin dezvoltate.

¹⁶ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

8) Consumul excesiv de substanțe nocive¹⁷

Conform raportului Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) din 2016, în România erau înregistrați 4.297.711 fumători, iar o treime dintre aceștia sunt considerați a avea un risc crescut de deces prematur din cauza fumatului. Această statistică subliniază impactul major al fumatului asupra sănătății publice, fiind esențială implementarea unor măsuri de prevenție și reducere a acestui comportament, în vederea diminuării incidenței afecțiunilor cronice și a mortalității premature asociate.

În ceea ce privește consumul de alcool, Raportul Comisiei Europene privind starea de sănătate din 2017 a arătat că, în România, consumul total de alcool se află la același nivel cu media Uniunii Europene, respectiv 9,6 litri pe cap de locuitor, comparativ cu 10 litri în 2014. Totuși, consumul episodic excesiv de alcool rămâne o problemă majoră de sănătate publică, având un impact semnificativ asupra sănătății populației și generând costuri suplimentare sistemului de sănătate.

În acest context, este crucial ca autoritățile și organizațiile de sănătate publică să adopte măsuri susținute pentru educarea populației, promovarea unui stil de viață sănătos și creșterea accesului la servicii de prevenție și tratament pentru dependențele de tutun și alcool.

9) Bolile psihice¹⁸

Sănătatea mintală, recunoscută ca un drept fundamental al omului, are o importanță deosebită la nivelul Uniunii Europene. În scopul sprijinirii implementării Pactului European de Sănătate Mintală, Comisia Europeană a lansat un mecanism online denumit „UE-Compass”. Acesta facilitează colectarea, schimbul și analiza informațiilor referitoare la politicile și activitățile statelor membre în domeniul sănătății mintale, promovând astfel o abordare comună și coordonată pentru îmbunătățirea stării de sănătate mintală a populației europene.

În România, nivelul sănătății mintale și al bunăstării populației reprezintă o resursă esențială pentru dezvoltarea unei economii și a unei societăți bazate pe cunoaștere. Protejarea și promovarea sănătății mintale este, prin urmare, un obiectiv strategic național, care necesită intervenții susținute și proactive.

Conform Raportului Național al Stării de Sănătate a Populației din 2016, publicat de Institutul Național de Sănătate Publică, datele privind incidența și prevalența bolilor psihice sunt mult subevaluate, iar acest lucru subliniază necesitatea unor studii și analize mai detaliate. Raportul semnalează o creștere a incidenței bolilor psihice în România. Potrivit datelor OMS, prevalența depresiei în România a fost de 931.842 de cazuri, reprezentând aproximativ 5% din populația țării.

¹⁷ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

¹⁸ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

De asemenea, Organizația Mondială a Sănătății a evidențiat o corelație directă între bolile psihice și sinucidere. În acest context, rata sinuciderilor în România a fost de 10,4 la 100.000 de locuitori, cu o incidență de cinci ori mai mare în rândul bărbaților comparativ cu femeile.

Aceste date indică necesitatea unor politici publice integrate și a unor intervenții specifice în domeniul sănătății mintale, care să includă atât prevenția, cât și tratamentele adecvate, precum și o mai bună conștientizare a impactului acestor afecțiuni asupra sănătății publice. Sănătatea mintală trebuie să fie tratată cu aceeași importanță ca orice altă formă de sănătate, iar promovarea unui acces mai larg la servicii de sănătate mintală trebuie să devină o prioritate în România.

Țintele României pentru îmbunătățirea sănătății și bunăstării populației, până în 2030, sunt:

- *Promovarea educației în sănătate* – Consolidarea educației pentru sănătate, prevenirea bolilor și promovarea unui stil de viață sănătos, prin campanii naționale și programe educaționale integrate.
- *Susținerea îngrijirii de lungă durată* – Inițierea unui program național destinat îngrijirii persoanelor vârstnice sau cu dizabilități, prin dezvoltarea și susținerea infrastructurii și a resurselor pentru servicii de îngrijire continuă.
- *Modernizarea infrastructurii de sănătate publică* – Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate publică la standardele medii ale Uniunii Europene, cu accent special pe zona rurală, și sprijinirea cercetării în domeniul medical.
- *Dezvoltarea serviciilor de diagnostic și tratament prin E-sănătate* – Creșterea capacității de diagnostic și tratament prin implementarea soluțiilor de E-sănătate, în paralel cu dezvoltarea operațiunilor de screening și diagnostic precoce pentru afecțiuni netransmisibile cu impact major asupra sănătății publice (cancer, diabet, boli cardiovasculare și respiratorii), dar și pentru bolile infecțioase (hepatită, HIV/SIDA, tuberculoză), precum și screening prenatal și neonatal.
- *Dezvoltarea legislației în domeniul sănătății mintale* – Crearea și implementarea unui cadru legislativ adecvat pentru promovarea și protecția sănătății mintale, în conformitate cu standardele internaționale.
- *Acces universal la servicii de prevenție și educație pentru sănătate* – Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educație și consiliere pentru prevenirea riscurilor pentru sănătate și adoptarea unui stil de viață sănătos și fără riscuri.
- *Reducerea mortalității materne și infantile* – Reducerea semnificativă a mortalității materne și infantile, în special prin prevenirea și tratamentul bolilor netransmisibile (cancerul de sân și de col uterin), cu o concentrare deosebită pe grupurile vulnerabile și defavorizate.

- *Reducerea mortalității neonatale și materne* – Asigurarea reducerii mortalității materne și neonatale, astfel încât să ajungă sub media Uniunii Europene, prin îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate maternă și neonatală.
- *Conștientizarea și combaterea bolilor psihice* – Promovarea unei mai bune înțelegeri a bolilor psihice, reducerea stigmatului asociat acestora și crearea unui mediu în care persoanele afectate să se simtă susținute și să aibă acces la ajutor adecvat.
- *Stoparea răspândirii tuberculozei și combaterea altor boli transmisibile* – Întărirea măsurilor pentru stoparea răspândirii tuberculozei și combaterea hepatitei și altor boli infecțioase, prin intervenții coordonate de sănătate publică.
- *Reducerea mortalității premature din cauza bolilor netransmisibile* – Reducerea cu 30% a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire, tratament adecvat și promovarea unui stil de viață sănătos, inclusiv prin stimularea sănătății mintale.
- *Reducerea mortalității cauzate de bolile cronice* – Implementarea de politici publice eficiente pentru reducerea mortalității cauzate de bolile cronice, inclusiv prin prevenție și acces la tratamente de ultimă generație.
- *Reducerea consumului de substanțe nocive* – Reducerea semnificativă a consumului de substanțe nocive (alcool, tutun, droguri) prin măsuri de prevenire, educație și reglementare.

10) Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți¹⁹

Acest obiectiv vizează consolidarea accesului la educație de calitate pentru toți cetățenii, abordând în mod special următoarele domenii prioritare:

- *Accesul universal la educație timpurie și educație de calitate în învățământul primar și secundar* – Asigurarea unui acces echitabil și de calitate la educație pentru toți copiii, pentru a le oferi o bază solidă în dezvoltarea cunoștințelor și competențelor necesare. Obiectivul este ca toți elevii să dobândească rezultate educaționale relevante, care să contribuie la dezvoltarea unui sistem educațional eficient și sustenabil.
- *Creșterea competențelor profesionale ale tinerelor și adulților* – Dezvoltarea unui sistem educațional care să faciliteze dobândirea de competențe profesionale relevante, necesare integrării pe piața muncii, precum și susținerea antreprenoriatului. Aceasta include programe de formare continuă, care să sprijine adaptabilitatea și competitivitatea forței de muncă.

¹⁹ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027

- *Promovarea educației pentru dezvoltarea durabilă* – Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, în acord cu obiectivele internaționale și naționale de sustenabilitate, protejarea mediului și echitate socială.
- *Educația ca proces continuu* – Educația trebuie privită ca un proces care se derulează pe tot parcursul vieții, nu doar ca o pregătire prealabilă pentru piața muncii. Este esențial ca sistemul educațional să răspundă nevoilor de învățare pe tot parcursul vieții, stimulând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă și curiozitatea intelectuală.
- *Promovarea valorilor fundamentale* – Educația trebuie să fie un instrument care să sprijine dezvoltarea comportamentului responsabil, etic și emancipator, formând cetățeni activi și implicați, pregătiți să răspundă provocărilor unei societăți aflate într-o continuă schimbare.

În acest context, strategia națională se concentrează pe asigurarea unui acces egal la educație de calitate, pe dezvoltarea competențelor profesionale și pe integrarea învățării pe tot parcursul vieții, contribuind astfel la formarea unei societăți durabile, inovatoare și echitabile.

11) Educația formală²⁰

Performanțele sistemului educațional din România se situează sub media Uniunii Europene, conform rezultatelor obținute în testul PISA. În România, 38,7% dintre elevi au înregistrat performanțe slabe în domeniile Citire, Matematică și Științe, aproape dublu față de media UE de 19,7%. Această situație reflectă provocări semnificative în sistemul educațional românesc, cauzate de factori diverși, printre care se numără:

- *Infrastructura necorespunzătoare* – Lipsa unor condiții adecvate de învățare, incluzând dotări insuficiente ale școlilor și resursele tehnice limitate, afectează negativ performanțele educaționale.
- *Abandonul școlar* – Procentul ridicat de abandon școlar este un factor determinant în scăderea calității educației, iar acest fenomen contribuie la perpetuarea inegalităților în accesul la educație de calitate.
- *Lipsa conștientizării importanței formării continue* – Atât elevii, cât și cadrele didactice trebuie să fie mai bine pregătiți pentru învățarea continuă, o componentă esențială în dezvoltarea competențelor necesare pentru integrarea pe piața muncii.
- *Subfinanțarea sistemului educațional* – Lipsa unui buget adecvat pentru educație limitează capacitatea școlilor de a implementa programe eficiente de formare și de a asigura un învățământ de calitate.

²⁰ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027

Un alt aspect esențial în educație este „*bunăstarea elevului*”, care joacă un rol crucial în succesul educațional. Pe lângă aspectele academice, școala este un loc unde elevii își formează abilități sociale și emoționale esențiale pentru viața lor ulterioară. Acest mediu educativ influențează profund atitudinea și comportamentul elevilor, ajutându-i să devină persoane reziliente, capabile să socializeze și să dezvolte aspirații în viață. Conform raportului PISA III, anxietatea generată de școală și hărțuirea în școli au un impact negativ asupra performanțelor școlare.

De asemenea, *relația dintre elevi și profesori* este un factor determinant în dezvoltarea personală și academică a elevilor. Un mediu școlar pozitiv, caracterizat de sprijin din partea cadrelor didactice și de un sentiment de apartenență la comunitate, este esențial pentru progresul elevilor și pentru formarea unor cetățeni activi și responsabili.

În concluzie, pentru a îmbunătăți performanțele educaționale și pentru a asigura o educație de calitate, este necesar să se abordeze aceste provocări prin reforme care să vizeze atât infrastructura, cât și aspectele socio-emoționale ale educației, încurajând o cultură a respectului și susținerii reciproce între elevi și profesori.

12) Infrastructura învățământului²¹

Infrastructura educațională din România se confruntă cu numeroase dificultăți, care influențează semnificativ calitatea procesului educativ. Unul dintre factorii esențiali care contribuie la acest context este nivelul scăzut al salarizării personalului didactic, care a fost parțial corectat doar în anii 2016-2017, dar care continuă să reprezinte o barieră în atragerea și păstrarea cadrelor didactice de calitate. De asemenea, condițiile de muncă adesea dificile din școlile din mediul rural adâncesc dezechilibrele dintre zonele urbane și cele rurale în ceea ce privește accesul la educație de calitate.

În mediul rural, aproximativ 38% dintre școli nu dispun de toaletă interioară, având toalete exterioare, ceea ce reprezintă un risc pentru sănătatea și siguranța elevilor. Mai mult, peste 25% dintre școli nu beneficiază de încălzire centrală, iar 20% nu au autorizație sanitară de funcționare, ceea ce le face neconforme cu standardele minime de igienă și siguranță. De asemenea, 17% dintre școli nu au o sursă autorizată de alimentare cu apă, iar doar 60% dintre școli au bibliotecă proprie, ceea ce limitează accesul elevilor la resurse educaționale esențiale.

Un alt aspect important este accesul persoanelor cu dizabilități sau cu cerințe educaționale speciale la învățământul de masă. Acesta este, de multe ori, limitat, iar pentru a răspunde adecvat nevoilor speciale ale acestor elevi, este necesară o conștientizare mai mare a importanței incluziunii educaționale. Acest proces ar trebui să fie susținut de alocări suplimentare de resurse

²¹ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

materiale și umane, în special în mediile defavorizate, pentru a asigura o educație echitabilă și accesibilă pentru toți elevii.

Pentru ca sistemul educațional românesc să răspundă adecvat provocărilor actuale și să ofere o educație de calitate, este imperativ să se investească în modernizarea infrastructurii școlare, în special în zonele rurale și în unitățile care întâmpină dificultăți financiare. Aceasta va contribui nu doar la îmbunătățirea condițiilor de învățare, dar și la creșterea performanțelor educaționale ale elevilor din întreaga țară.

13) Rata de părăsire timpurie și rata de abandon școlar²²

Părăsirea timpurie a școlii reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale sistemului educațional din România, având un impact semnificativ asupra dezvoltării individuale a tinerelor generații și a viitorului economic și social al țării. În anul 2017, rata de părăsire timpurie a școlii în România era de 18,1%, o scădere față de 20% în 2006, însă încă mult peste media Uniunii Europene de 10,6%. Această situație subliniază necesitatea unor intervenții urgente și bine direcționate pentru a reduce acest fenomen.

Un aspect important de remarcat este *diferența între mediile de rezidență*, unde rata de părăsire timpurie a școlii în mediul rural ajunge la 26,3%, față de doar 9,3% în mediul urban. Această discrepanță sugerează că tinerii din zonele rurale se confruntă cu obstacole semnificative în accesul la educație de calitate, incluzând, printre altele, infrastructura școlară deficitară, lipsa de resurse educaționale și oportunitățile reduse de angajare și dezvoltare personală.

De asemenea, se observă o *creștere a ratei de abandon școlar* în orașele mici și în zonele rurale. În perioada 2012-2017, aceasta a crescut de la 14,4% la 17,5%, ceea ce sugerează o tendință îngrijorătoare. Această situație indică faptul că provocările educaționale nu sunt limitate doar la mediul rural, ci afectează și comunitățile urbane mici, unde tinerii pot întâmpina dificultăți în a găsi locuri de muncă sau a avea acces la educație continuă de calitate.

Pe lângă diferențele între mediul rural și urban, există și o disparitate semnificativă între regiunile țării. În regiunile Nord-Est și Sud-Est, rata de părăsire timpurie a școlii este semnificativ mai ridicată decât în alte zone ale țării, ceea ce reflectă un dezechilibru regional în ceea ce privește accesul la educație de calitate și oportunitățile de sprijin pentru elevi.

La nivel intraregional, tinerii din grupuri vulnerabile, cum ar fi cei din familii sărace sau din comunități de etnie romă, se confruntă cu un risc crescut de abandon școlar. Aceste grupuri sunt adesea mai expuse factorilor economici și sociali care le limitează accesul la educație și sprijin educațional adecvat.

²² Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027

Pentru a reduce rata de părăsire timpurie a școlii, este esențial să se abordeze aceste disparități regionale și să se investească în sprijinul tinerelor generații, în special în comunitățile defavorizate. Proiectele de prevenire a abandonului școlar trebuie să includă măsuri de sprijin financiar pentru familiile vulnerabile, îmbunătățirea infrastructurii educaționale și crearea unor programe de mentorat și consiliere pentru elevi, care să le ofere sprijinul necesar pentru a finaliza studiile și a își construi un viitor mai bun.

14) Educația pe tot parcursul vieții²³

În ceea ce privește educația și formarea profesională continuă, România se confruntă cu o serie de provocări semnificative. Conform datelor din 2017, doar 1,1% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani au urmat o formă de învățământ sau de formare profesională în ultimele patru luni, un procent mult mai mic decât media europeană, care este de aproximativ 10,5%. Această diferență subliniază o problemă structurală în ceea ce privește educația pe tot parcursul vieții, care nu este încă suficient de sprijinită sau încurajată în România.

Una dintre explicațiile posibile pentru această situație este lipsa tradiției în oferirea de oportunități de formare continuă angajaților. În multe cazuri, nu există o cultură bine consolidată a învățării pe tot parcursul vieții, iar angajatorii nu acordă suficiente resurse sau nu investesc în dezvoltarea continuă a abilităților angajaților lor. Acest lucru se reflectă și în deficitul de competențe digitale, care reprezintă o barieră majoră în integrarea României într-o economie digitală modernă.

În comparație cu alte state europene, România se află *pe ultimul loc în UE* în ceea ce privește numărul de firme care oferă angajaților cursuri pentru dezvoltarea abilităților de operare pe computer și internet (TIC). Doar 5% dintre firmele din România oferă acest tip de formare, în comparație cu 22% în UE. În cazul întreprinderilor mari (cu mai mult de 250 de angajați), în timp ce peste două treimi dintre firmele europene oferă cursuri TIC, doar 28% dintre firmele din România fac acest lucru. Aceste cifre subliniază faptul că există o mare disparitate între România și restul Europei în ceea ce privește investițiile în formarea continuă a angajaților.

Pentru a sprijini dezvoltarea educației pe tot parcursul vieții și a închide acest decalaj, ar trebui implementate măsuri care să încurajeze companiile să investească în formarea profesională a angajaților. De asemenea, ar trebui să se pună accent pe *educația digitală*, atât pentru tineri, cât și pentru adulți, având în vedere că abilitățile digitale sunt esențiale pentru succesul în piața muncii actuale.

În plus, guvernul ar trebui să promoveze *politici care sprijină educația continuă*, încurajând atât sectorul privat, cât și pe cel public să adopte soluții de formare accesibile și relevante pentru toți

²³ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027

cetățenii. Aceste măsuri vor contribui la creșterea competenței profesionale a forței de muncă și la îmbunătățirea integrării României într-o economie bazată pe cunoaștere și inovare.

15) Educația pentru dezvoltare durabilă²⁴

Conform UNESCO, educația pentru dezvoltare durabilă este esențială pentru formarea unei societăți responsabile care înțelege impactul acțiunilor sale asupra mediului, economiei și comunității. Este un instrument cheie în promovarea unei educații etice, care ajută indivizii să reflecteze asupra propriilor alegeri și să adopte stiluri de viață sustenabile. În acest context, România a adoptat o serie de ținte strategice în domeniul educației pentru perioada 2025-2030, care se aliniază cu principiile educației pentru dezvoltare durabilă.

Țintele României până în 2030:

- *Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii:* În continuare, România trebuie să reducă procentul elevilor care abandonează școala, în special în zonele rurale și în rândul grupurilor vulnerabile. Aceasta se va realiza prin implementarea unor politici educaționale mai incluzive și prin sprijinul oferit elevilor vulnerabili, care ar putea include programe de prevenire a abandonului școlar și măsuri de consiliere pentru elevi și familiile acestora.

- *Învățământ centrat pe competențe și nevoile elevilor:* O abordare mai flexibilă a curriculumului, care să permită elevilor să aleagă mai multe materii opționale și să își definească propriile priorități de studiu, va ajuta la formarea unor tineri mai bine pregătiți pentru provocările pieței muncii. Accentul va fi pus pe dezvoltarea competențelor esențiale pentru viitor, inclusiv competențele digitale și de gândire critică.

- *Promovarea educației pentru dezvoltare durabilă:* Integrarea principiilor dezvoltării durabile în educație va deveni un obiectiv prioritar. Toți elevii vor trebui să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege și promova sustenabilitatea în viața lor cotidiană, începând de la drepturile omului și până la combaterea discriminării și violenței.

- *Educația civică și valorile unei societăți durabile și pașnice:* Educația civică va include teme precum democrația, pluralismul, multiculturalismul și prevenirea violenței în școli. Acest tip de educație va ajuta tinerii să înțeleagă importanța unui comportament respectuos și responsabil în societate.

- *Modernizarea sistemului de învățământ:* România va adapta metodologiile de predare la utilizarea tehnologiilor informaționale, pentru a îmbunătăți calitatea actului educațional.

²⁴ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Implementarea unor soluții educaționale digitale va facilita învățarea continuă și va face procesul educațional mai accesibil și mai adaptabil nevoilor elevilor.

- *Învățământ profesional și tehnic adaptat pieței muncii:* Pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, România va organiza învățământul profesional în campusuri bine dotate și va dezvolta parteneriate cu mediul de afaceri pentru a construi un curriculum care să răspundă nevoilor economiei. Pregătirea continuă a personalului didactic va fi esențială în acest proces.

- *Formarea continuă pe tot parcursul vieții:* Extinderea accesului la educație pe tot parcursul vieții va fi un obiectiv important, cu scopul de a crește participarea la sisteme de învățământ formale și nonformale. Autoritățile locale vor fi încurajate să creeze centre comunitare de învățare permanentă, iar companiile vor fi stimulate să sprijine înrolarea angajaților în programe de formare continuă.

- *Creșterea numărului de tineri și adulți cu competențe profesionale relevante:* Creșterea competențelor profesionale va facilita integrarea tinerilor pe piața muncii și va stimula antreprenoriatul. România va pune un accent deosebit pe educația profesională, tehnică și antreprenorială, ca mijloc de creștere a oportunităților economice pentru tineri.

- *Educația financiară:* Un alt obiectiv esențial este creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor, pentru a le permite acestora să ia decizii economice informate și responsabile. Acesta va contribui la dezvoltarea unei economii mai stabile și mai sustenabile.

- *Dezvoltarea educației pentru dezvoltare durabilă în învățământul universitar:* Introducerea și consolidarea studiilor și cercetărilor în domeniul dezvoltării durabile la nivel universitar va sprijini crearea unui cadru educațional care să producă cercetători și profesioniști capabili să contribuie la dezvoltarea unei societăți durabile.

16) Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate²⁵

Egalitatea de gen reprezintă un principiu fundamental al unei societăți dezvoltate, în care fiecare individ, indiferent de sex, are aceleași drepturi, oportunități și libertăți. În România, femeile reprezintă mai mult de 51% din populație, însă, deși s-au înregistrat progrese în promovarea egalității de gen, mai există provocări majore ce trebuie abordate pentru a atinge un adevărat echilibru.

Provocările persistente sunt:

²⁵ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

- *Preconcepțiile și stereotipurile de gen:* În multe cazuri, există percepții sociale tradiționale despre rolul femeilor, care limitează alegerile acestora în carieră, educație sau viața socială. Aceste stereotipuri pot contribui la perpetuarea inegalității între sexe.
- *Participarea femeilor la luarea deciziilor:* Deși există progrese, femeile sunt încă subreprezentate în funcțiile de conducere, în politică, economie și instituțiile publice. Este important ca femeile să fie implicate activ în procesul decizional, iar acest lucru necesită schimbări atât în mentalitatea publică, cât și în structurile organizaționale.
- *Disparitatea salarială:* Femeile continuă să câștige mai puțin decât bărbații pentru aceeași muncă, iar această problemă rămâne persistentă în multe sectoare economice. Reducerea acestui decalaj este esențială pentru a atinge un tratament echitabil pe piața muncii.
- *Violența împotriva femeilor:* Violența domestică și abuzurile împotriva femeilor rămân o problemă gravă, atât în sectorul privat, cât și în sfera publică. Multe femei nu au acces adecvat la protecție sau resurse pentru a ieși din relațiile abuzive.

Obiectivele Strategiei naționale în ceea ce privește egalitatea de gen, sunt:

- *Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor:* Este necesar un cadru legislativ mai puternic și o mai bună implementare a acestuia pentru a proteja victimele violenței. De asemenea, trebuie să existe politici educaționale care să combată mentalitățile care favorizează violența, precum și servicii de sprijin pentru victimele abuzului.
- *Asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor la luarea deciziilor:* Implementarea de măsuri care să garanteze un număr semnificativ de femei în funcțiile de conducere la toate nivelurile: politice, economice, publice. Acest lucru poate include cote de gen pentru reprezentarea femeilor în consiliile de administrație, parlamente, guverne și alte instituții de putere.
- *Egalitatea de șanse în ocuparea posturilor de conducere:* Crearea de programe de mentorat și susținere a femeilor care doresc să ocupe poziții de conducere. De asemenea, ar trebui să existe inițiative de formare profesională care să sprijine dezvoltarea abilităților necesare femeilor pentru a accede la funcții de decizie.
- *Combaterea disparității salariale între bărbați și femei:* Aplicarea unor politici care să asigure transparența salarială și să penalizeze practici salariale inechitabile. De asemenea, implementarea unor mecanisme de monitorizare care să permită urmărirea diferențelor salariale pe sectoare economice și pe diverse funcții.
- *Sprijinirea femeilor în carieră și în educație:* Crearea unor politici care să sprijine echilibrul între viața profesională și cea personală a femeilor, prin măsuri precum creșterea accesului la servicii de îngrijire a copiilor și crearea unui cadru favorabil carierei femeilor. Promovarea

educației pentru femei și fete în domenii care sunt subreprezentate de obicei de femei, cum ar fi științele, tehnologia, ingineria și matematicile.

17) Disparitatea salarială²⁶

Conform datelor Eurostat din 2016, România a avut una dintre cele mai bune performanțe în Uniunea Europeană în ceea ce privește diferențele salariale între femei și bărbați. Diferența salarială medie în Uniunea Europeană era de 16%, în timp ce în România acest decalaj a fost de doar 5,2%, cu un raport de 1 euro câștigat de un bărbat la 94,8 cenți câștigați de o femeie, comparativ cu media europeană de 83,8 cenți.

Aceste statistici reflectă un progres semnificativ al României în domeniul egalității salariale. Totuși, este important de menționat că aceste date se referă la o perioadă anume, iar diferențele salariale pot varia în funcție de sectorul de activitate, regiune sau nivelul de educație. De asemenea, sunt încă domenii în care femeile sunt subreprezentate, cum ar fi în conducerea companiilor sau în profesii tehnice, ceea ce poate contribui la o diferență salarială mai mare în anumite sectoare.

Provocările persistente sunt:

- *Diferențele de salariu în funcție de sector și profesie:* În anumite industrii, cum ar fi tehnologia sau ingineria, femeile sunt subreprezentate și, prin urmare, câștigurile pot fi mai mici comparativ cu bărbații. În schimb, femeile sunt mai numeroase în profesii din educație, sănătate și servicii sociale, domenii care, de obicei, sunt mai puțin plătite.

- *Accesul la funcții de conducere:* Chiar și cu un decalaj salarial mic la nivel general, femeile sunt mai puțin reprezentate în pozițiile de conducere și în topul ierarhiilor economice, iar acest lucru poate contribui la inegalitățile salariale în anumite domenii.

- *Discriminarea indirectă:* În ciuda progreselor legislative, femeile pot fi afectate de discriminarea indirectă, cum ar fi diferențele în modurile de evaluare a muncii sau a performanței, care pot favoriza implicit bărbații.

Măsurile pe care România le are în vedere pentru reducerea disparității salariale, sunt:

→ *Transparența salarială:* Introducerea unor măsuri care să garanteze transparența salariilor, astfel încât să se elimine discrepanțele între remunerațiile femeilor și bărbaților pentru același tip de muncă.

²⁶ *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

- *Promovarea educației și formării profesionale*: Sprijinirea femeilor în a accesa domenii cu salarii mai mari prin programe educaționale și de formare în sectoare mai bine plătite, cum ar fi tehnologia și științele.
- *Cotele de gen în conducere*: Impunerea unor cote pentru ca femeile să fie mai bine reprezentate în pozițiile de conducere și în consiliile de administrație ale companiilor.
- *Politici de conciliere între viața profesională și personală*: Măsuri care să sprijine echilibrul între muncă și viața personală, prin flexibilizarea programului de lucru, crearea unor facilități pentru îngrijirea copiilor și susținerea femeilor în menținerea carierei profesionale după concediul de maternitate.
- *Monitorizarea și implementarea legislației de egalitate de gen*: Asigurarea unei monitorizări mai stricte a legilor care interzic discriminarea salarială, prin instituirea unor autorități de control și sancțiuni eficiente pentru nerespectarea acestora.

18) Violența împotriva femeilor²⁷

Violența împotriva femeilor reprezintă o problemă majoră de sănătate publică și de drepturile omului, cu implicații adânci asupra siguranței, bunăstării și libertății femeilor. În România, datele disponibile arată o realitate alarmantă, cu un număr semnificativ de femei care sunt victime ale violenței fizice, sexuale și psihologice.

Conform unui raport al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) din 2014, 30% dintre femeile din România, cu vârsta de peste 15 ani, au fost victime ale violenței fizice și/sau sexuale. Dintre acestea, doar 23% au raportat agresiunile, ceea ce indică o mare reticență în a căuta ajutor din cauza stigmatizării sau a fricii de represalii. De asemenea, 32% dintre femei au fost hărțuite sexual, ceea ce subliniază un fenomen larg răspândit în societate.

În același an, datele Inspectoratului General al Poliției Române arată un număr alarmant de 28.204 cazuri de violență, dintre care 84,67% dintre victime au fost femei. Violența domestică reprezintă majoritatea cazurilor de violență, cu 83,56% dintre victime fiind femei. În fiecare an, aproximativ 200 de femei sunt ucise în urma violenței din partea foștilor sau actualilor parteneri, ceea ce subliniază gravitatea fenomenului.

Factori care contribuie la perpetuarea violenței împotriva femeilor, sunt:

- *Normalizarea violenței*: În multe culturi, inclusiv în România, există încă o percepție acceptabilă a violenței domestice, ceea ce poate duce la subestimarea gravității acesteia și la o reticență în a o denunța.

²⁷ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027

- *Lipsa educației și conștientizării:* Majoritatea femeilor care sunt victime ale violenței nu sunt conștiente de drepturile lor legale și de resursele disponibile pentru a le proteja.
- *Frica de represalii:* Femeile care sunt victime ale violenței în familie se tem adesea de represalii din partea agresorilor, inclusiv pierderea locuinței, a copiilor sau a independenței financiare.
- *Sisteme de sprijin insuficiente:* Deși există legi care protejează victimele violenței domestice, implementarea și accesul la servicii de sprijin sunt încă insuficiente în multe zone, în special în mediul rural.

Măsurile pe care România le are în vedere pentru combaterea violenței împotriva femeilor, sunt:

- *Creșterea conștientizării și educației publice:* Campaniile de educare pentru a descuraja violența domestică și pentru a promova egalitatea de gen pot ajuta la schimbarea atitudinilor și la reducerea acceptării acestui comportament.
- *Îmbunătățirea accesului la servicii de sprijin:* Crearea unui sistem integrat de servicii care să includă adăposturi, consiliere psihologică, asistență juridică și sprijin economic pentru femeile victime ale violenței.
- *Formarea profesională a autorităților:* Polițiștii, procurorii, judecătorii și alte autorități implicate trebuie să fie instruiți corespunzător pentru a răspunde în mod eficient și sensibil la cazurile de violență împotriva femeilor.
- *Legislație mai eficientă și aplicarea strictă a legii:* Deși România are legi care protejează victimele violenței domestice, este important să se asigure o aplicare mai riguroasă a acestora. Aceasta include impunerea unor măsuri de protecție mai eficiente și sancționarea agresorilor.
- *Sprijinul comunității și al organizațiilor neguvernamentale:* Crearea unui cadru mai favorabil în care organizațiile neguvernamentale care luptă împotriva violenței să poată să ofere sprijin și asistență victimelor.
- *Promovarea autonomiei economice a femeilor:* Încurajarea femeilor să dobândească abilități economice și profesionale pentru a deveni independente financiar, ceea ce poate reduce riscul ca ele să rămână în relații abuzive din cauza dependenței economice.

Violența împotriva femeilor este o formă gravă de încălcare a drepturilor omului și necesită o abordare coerentă și integrată din partea guvernelor, organizațiilor și comunității pentru a proteja victimele și a preveni acest fenomen. Combaterea acestui fenomen este esențială pentru asigurarea unui viitor echitabil și sustenabil pentru toți cetățenii.

19) Femeile în funcții de conducere²⁸

Femeile în funcții de conducere reprezintă o zonă importantă de activitate în ceea ce privește promovarea egalității de gen și eliminarea discriminării. În România, în 2017, doar 11% dintre posturile de conducere erau ocupate de femei, comparativ cu media UE de 25,3%. Aceasta arată o disproporție semnificativă și evidențiază necesitatea unor măsuri suplimentare pentru a încuraja o reprezentare echitabilă a femeilor în poziții de conducere.

România își propune ca până în 2030 să atingă următoarele obiective pentru întărirea rolului femeilor în societate:

- *Reducerea disparității salariale* și continuarea progreselor în combaterea violenței de gen.
- *Accesul echitabil al femeilor la posturi de conducere* în toate domeniile: politică, economie și viața publică, prin implementarea unor măsuri menite să asigure condiții egale de participare.
- *Promovarea educației și sensibilizării* pentru a încuraja o mai bună împărțire a responsabilităților în familie și a sprijini carierele femeilor.
- *Monitorizarea și raportarea eficientă a cazurilor de violență domestică*, pentru a proteja victimele și a preveni acest fenomen.

În concluzie, România are un cadru legislativ și instituțional important pentru promovarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor în societate, dar continuarea implementării măsurilor și atingerea obiectivelor propuse până în 2030 este esențială pentru o dezvoltare sustenabilă și echitabilă.

20) Promovarea unei creșteri economice susținute, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți²⁹

Promovarea unei creșteri economice sustenabile și a ocupării depline și productive a forței de muncă sunt obiective esențiale pentru dezvoltarea economică a României, cu un accent pe crearea de locuri de muncă decente și sprijinirea antreprenoriatului și a micilor afaceri.

În vederea îmbunătățirii ocupării forței de muncă și asigurării unui cadru economic favorabil dezvoltării, România își propune următoarele obiective până în 2030:

- *Promovarea unor politici de dezvoltare orientate spre activități productive:*
 - o Aceste politici trebuie să sprijine *crearea de locuri de muncă decente*, prin susținerea antreprenoriatului și stimularea *inovației și creativității*.

²⁸ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

²⁹ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

- *Start-up-urile și întreprinderile micro, mici și mijlocii (IMM-uri)* vor juca un rol crucial în generarea de locuri de muncă și creșterea economică, iar accesul acestora la servicii financiare va fi esențial pentru dezvoltare.
- Încurajarea *formalizării* afacerilor va contribui la o economie mai transparentă și mai sustenabilă.
- *Formare profesională și educație corelată cu cerințele pieței muncii:*
 - *Programele de formare profesională* vor fi esențiale pentru integrarea eficientă a tinerilor și a grupurilor vulnerabile pe piața muncii. Aceste programe vor trebui să fie bine aliniate cu cerințele pieței muncii și să fie finanțate prin fonduri UE pentru a asigura accesul la educație și formare continuă.
 - *Accentul pe grupurile vulnerabile*, cum ar fi tinerii și persoanele din medii defavorizate, va contribui la reducerea inegalităților economice și va sprijini integrarea acestora în sectorul economic activ.

21) Promovarea unor societăți pașnice și incluzive³⁰

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive este o componentă esențială a unei dezvoltări durabile, echitabile și democratice. Strategia națională a României, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD 16), urmărește consolidarea păcii sociale, protejarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și eliminarea tuturor formelor de violență și discriminare.

Direcții strategice:

- *Dezvoltarea capitalului social*
 - Consolidarea relațiilor comunitare și a coeziunii sociale prin implicarea cetățenilor în procesele decizionale locale și naționale;
 - Susținerea inițiativelor civice, a voluntariatului și a parteneriatelor între autorități și societatea civilă;
 - Promovarea valorilor democratice, participării active și responsabilității sociale.
- *Promovarea toleranței și a dialogului intercultural*
 - Combaterea discriminării, rasismului, xenofobiei și a discursului instigator la ură;
 - Creșterea nivelului de educație civică și a respectului pentru diversitate culturală, religioasă, etnică și de gen;
 - Implementarea de campanii de informare și educare care promovează respectul reciproc și înțelegerea.
- *Eradicarea violenței asupra copiilor*

³⁰ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

- Întărirea sistemului de protecție a copilului și formarea personalului specializat;
- Introducerea unor mecanisme eficiente de prevenire, raportare și intervenție în cazurile de abuz, neglijență sau exploatare;
- Campanii de sensibilizare privind formele de violență (fizică, psihologică, economică) și sprijinirea victimelor.
- *Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență*
 - Implementarea de politici publice integrate pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, sociale și instituționale;
 - Dezvoltarea de instrumente de monitorizare și colectare a datelor privind violența;
 - Crearea de servicii de sprijin (centre de consiliere, linii telefonice gratuite, adăposturi).
- *Protejarea libertăților fundamentale*
 - Asigurarea libertății de exprimare, de asociere, de conștiință și a altor drepturi constituționale;
 - Consolidarea instituțiilor democratice și a statului de drept;
 - Creșterea transparenței instituțiilor publice și asigurarea accesului la informații de interes public.

Aceste măsuri contribuie direct la atingerea unei societăți mai sigure, echitabile și participative, în care drepturile fiecărui cetățean sunt respectate, iar diversitatea este valorificată ca resursă.

22) Protecția și eradicarea violenței împotriva copilului³¹

O societate pașnică începe cu o copilărie pașnică. Protecția și eradicarea violenței împotriva copilului reprezintă un pilon esențial în construirea unei societăți pașnice, durabile și incluzive. Așa cum subliniază studiile internaționale și politicile de protecție a copilului, nicio formă de violență — fizică, verbală, emoțională sau psihologică — nu este justificabilă și nici eficientă în procesul de educare.

Argumente-cheie:

- *Toleranța socială față de „violențele ușoare”* (țipete, umilire, corecții fizice minore) perpetuează un model comportamental nociv și normalizează abuzul;
- *Studii științifice* din diverse țări au arătat fără excepție că pedepsele fizice cresc riscul de comportamente agresive la copii, dezvoltarea anxietății, depresiei și scăderea performanței școlare;
- *Pedepsa fizică nu aduce beneficii* educaționale și limitează potențialul de dezvoltare emoțională, cognitivă și socială al copilului;

³¹ *Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului "Copii protejați, România sigură" 2023-2027*

- Violența în copilărie generează *cicluri intergeneraționale de abuz*, afectând sănătatea mentală și socială a viitorilor adulți.

Țintele strategice ale României până în 2030 sunt:

- *Eradicarea tuturor formelor de violență împotriva copilului*, inclusiv cele acceptate cultural sau „justificate” tradițional;
- *Campanii naționale de conștientizare și informare* adresate părinților, cadrelor didactice și comunității privind efectele devastatoare ale violenței asupra copiilor;
- *Formarea continuă a cadrelor didactice și specialiștilor în educație și protecția copilului* privind metodele non-violente de educare și intervenție;
- *Sprijinirea familiilor vulnerabile* prin consiliere parentală, intervenții sociale și acces la servicii de sprijin pentru prevenirea abuzului;
- *Implementarea unui sistem de raportare eficient*, accesibil și anonim pentru copiii expuși violenței;
- *Dezvoltarea unor mecanisme clare de intervenție rapidă*, prin centre de intervenție, consiliere psihologică și protecție legală;
- *Integrarea educației pentru non-violență și empatie în curriculumul școlar*, încă din ciclul primar.

Prin aceste acțiuni, România poate contribui semnificativ la *schimbarea mentalităților, reducerea suferinței și construirea unui viitor mai echitabil și mai sigur pentru fiecare copil*.

23) Scăderea demografică³²

Scăderea demografică este o problemă majoră în crearea unei societăți durabile.

Impactul negativ al scăderii demografice asupra durabilității societății românești subliniază conexiunea directă cu migrația masivă, rata scăzută a natalității și vulnerabilitatea grupurilor sociale. România se confruntă deja cu o criză demografică sistemică, accentuată de emigrarea forței de muncă, îmbătrânirea populației și scăderea fertilității.

Migrația externă masivă:

- Între 2005 și 2015, peste 3,5 milioane de români s-au stabilit în străinătate, majoritatea în state UE;
- România are *a doua cea mai mare rată de emigrare din lume* în perioada analizată, cu o creștere medie de *7,3% pe an*, situându-se imediat după Siria;

³² *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

- Fenomenul are implicații grave asupra pieței muncii, a structurii familiale și a sistemelor sociale (educație, sănătate).

Proгноze alarmante:

- Scăderea populației estimată pentru 2030: 17,639 milioane;
- Pentru 2100: 10,7 milioane — aproape o înjumătățire a populației din 2015;
- *Declinul demografic* implică o scădere a forței de muncă active, creșterea presiunii asupra sistemului de pensii și slăbirea capacității economice a țării.

Ținte și direcții strategice ale României până în 2030:

- *Combaterea abuzurilor și discriminărilor:* Aplicarea strictă a legii pentru a proteja categoriile vulnerabile și a crește siguranța socială;
- *Reforma sistemului penitenciar și de reintegrare:* Esențială pentru reducerea recidivei și incluziunea socială;
- *Elaborarea unei Strategii Naționale pentru creștere demografică:* Necesită politici integrate — susținerea natalității, sprijinirea familiilor tinere, reintegrarea românilor din diaspora;
- *Dialog și incluziune a minorităților naționale:* Recunoașterea diversității etnice ca resursă de dezvoltare;
- *Combaterea violenței și traficului de persoane:* Consolidarea mecanismelor de prevenție, intervenție și reintegrare a victimelor;
- *Susținerea familiilor cu copii și politicilor de reconciliere muncă-viață personală:* Infrastructură de îngrijire, concedii parentale flexibile, servicii sociale accesibile.

6.2.2 Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei³³

La nivel național există o serie de strategii sectoriale care se adresează grupurilor vulnerabile, persoanelor care au nevoie de protecție, de sprijin social și de respectarea drepturilor. În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei Drăgușeni, ne îndreptăm atenția cu prioritate către o strategie care se adresează prin obiectivele sale tuturor grupurilor vulnerabile, și anume: Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027. Aceasta reflectă progresele obținute prin implementarea strategiei anterioare în domeniu, Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020, contribuie la îmbunătățirea aspectelor deficitare încă persistente și marchează un moment de cotitură în gândirea strategică națională, promovând un nou model de guvernare în domeniu bazat pe intensificarea *solidarității, a cooperării constructive și a responsabilității comune*

³³ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

a tuturor actorilor angajați în demersul de asigurare a coeziunii și progresului social; pentru care colaborarea public-privat reprezintă un element-cheie.

Strategia este adaptată cadrului de referință european și internațional. Aceasta este în acord cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU (transpusă în Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030), aliniindu-se deopotrivă principiilor și drepturilor înscrise în Pilonul european al drepturilor sociale care vizează egalitatea de șanse și accesul pe piața forței de muncă, condiții de muncă echitabile, protecție și incluziune socială.

Obiectivul general al strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei este *reducerea cu cel puțin 7%, față de anul 2020, a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027*. Această țintă este esențială pentru accesarea fondurilor europene aferente cadrului financiar multianual 2021–2027.

Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027 vizează persoanele sărace și cele aflate în risc de excluziune socială, inclusiv cele care se confruntă cu situații tranzitorii de sărăcie sau excluziune socială din cauza unor circumstanțe neprevăzute. De asemenea, sunt incluse comunitățile dezavantajate și marginalizate.

Obiective strategice

- *Asigurarea unui trai decent pentru toți*, prin prevenirea transformării situațiilor temporare de sărăcie în probleme structurale.
- *Investiții sociale*, intervenții directe asupra cauzelor care perpetuează sărăcia intergenerațională.
- *Modernizarea sistemului de protecție socială*, pentru a răspunde eficient nevoilor actuale și viitoare ale populației.
- *Îmbunătățirea capacității administrative*, pentru o coordonare eficientă a măsurilor de incluziune socială.

Măsuri și direcții de acțiune:

- *Combaterea sărăciei*, prin măsuri integrate care includ accesul la educație, sănătate, locuire și ocupare.
- *Dreptul la asistență socială*: asigurarea unui sistem de protecție socială adecvat și accesibil.
- *Accesul la servicii publice*: îmbunătățirea calității și disponibilității serviciilor de interes public general.
- *Participarea socială și economică a grupurilor vulnerabile*, prin măsuri care promovează egalitatea de șanse și respectarea drepturilor omului.

- *Redresare și reziliență* – adaptarea sistemului de servicii sociale în contextul pandemiei COVID-19 și al altor situații speciale

6.3 Context regional

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Drăgușeni s-a avut în vedere și **Planul de dezvoltare regională Nord-Est 2021-2027³⁴**, care reprezintă principalul instrument care orientează dezvoltarea pe termen mediu și lung a Regiunii Nord-Est și baza strategică pentru fundamentarea programelor cu finanțare din fonduri europene sau externe, naționale sau locale.

Direcții de acțiune

Pentru perioada de programare 2021-2027, Agenția pentru Dezvoltarea Regională a Regiunii Nord-Est continuă procesul de programare a activităților specifice dezvoltării regionale, în conformitate cu documentele strategice naționale și europene.

Investițiile în dezvoltarea regională cu impact asupra domeniului social vizează următoarele priorități și obiective specifice:

✓ **Prioritatea: Dezvoltarea capitalului uman**

- ✚ obiectiv specific: *Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor → măsura: Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's → Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*
- ✚ obiectiv specific: *Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate → măsura: Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieței muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente → Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*
- ✚ obiectiv specific: *Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern → măsura: Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente → Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;*
- ✚ obiectiv specific: *Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin → măsura: Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii → Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.*

³⁴ <https://www.adrnordest.ro/wp-content/uploads/2023/09/PDR-Nord-Est-2021-2027.pdf>

Programe de finanțare

Pentru îndeplinirea obiectivelor în dezvoltarea regională cu impact asupra domeniului social, sunt vizate următoarele programe de finanțare, și nu numai:

- ✓ Programul Regional Nord-Est 2021-2027;
- ✓ Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027;
- ✓ Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027;
- ✓ Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 201-2027;
- ✓ Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) 201-2027;
- ✓ Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- ✓ Interreg Europa;
- ✓ Bugetele Locale

6.4 Context județean

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Drăgușeni s-a avut în vedere și **Strategia de dezvoltare a județului Suceava, 2021-2027³⁵** ce vizează obiective cu impact și asupra domeniului social:

- Modernizarea sistemului de asistență socială și creșterea calității serviciilor furnizate către categoriile de persoane aflate în dificultate
- Creșterea nivelului de instruire și calificare a forței de muncă din județ, ca premisă pentru creșterea ocupării și a veniturilor cetățenilor;
- Asigurarea de servicii medicale la standarde europene, în vederea creșterii speranței de viață sănătoasă a populației;
- Furnizarea de servicii sociale diversificate, eficiente și adaptate nevoilor reale ale beneficiarilor, în scopul reducerii sărăciei și a marginalizării;
- Îmbunătățirea calității vieții, prin investiții în îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice, diversificarea economiei rurale și crearea de noi locuri de muncă;
- Creșterea accesului populației la infrastructură culturală și la o agendă atractivă de evenimente pentru toate grupele de vârstă;

³⁵ https://cjsuceava.ro/2021/strategie_de_dezvoltare/97.pdf

6.5 Context local

În elaborarea *Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale* la nivelul comunei Drăgușeni s-a avut în vedere și ***Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a comunei Drăgușeni*** care vizează, prin obiectivele și portofoliul său de proiecte, creșterea calității vieții cetățenilor și reducerea sărăciei în rândul locuitorilor din comuna Drăgușeni.

Capitolul VII. Programe operaționale cu impact asupra mediului social

7.1 Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027

Din perspectiva capitalului uman, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crea „*O Românie mai socială cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii, stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții, o societate bazată pe solidaritate și condiții de viață mai bune pentru toți cetățenii*”.

Viziunea de dezvoltare a resurselor umane prin intermediul POEO este construită pe 2 obiective majore:

- „Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă”
- „Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții”.

Astfel, Programul Operațional Educație și Ocupare urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, în domeniul Ocupării, obiectivul este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

În contextul obiectivului de politică 4 - „*O Europa mai socială*”, obiectivul general al POEO este acela de a contribui la crearea unei Românii mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Obiectivele specifice ale acestui program sunt următoarele:

a. Educație

- Îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente;
- Prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „a doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/ dezavantajate;
- Ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice;
- Sprijinirea dezvoltării unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficiente.

b. Ocupare

- Integrarea tinerilor pe piața muncii;
- Asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor;
- Dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale;
- Dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare;
- Dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora;
- Asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active;
- Creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților.

Prioritățile de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional sunt:

- Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;
- Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și etnic;
- Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;
- Antreprenoriat și economie socială;
- Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii;

- Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii;
- Asistență tehnică pentru facilitarea și eficientizarea managementului Programului.

7.2 Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027

România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc, departe de media UE. În același timp, se observă că accesul la servicii primare de sănătate, sociale și educație este limitat pentru persoanele din mediul rural față de urban, disparitățile existând și la nivel regional. În aceste condiții, persoanele din mediul rural sunt expuse în mai mare măsură la excluziune socială, în principal copiii și tinerii, precum și persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale și cele cu mulți copii. Totodată, în mediul urban, se mențin discrepanțele referitoare la grupurile vulnerabile astfel că, deși indicatorul ratei riscului de sărăcie este mai mic față de rural, categoriile vulnerabile cele mai expuse sunt aceleași ca în mediul urban. Furnizarea serviciilor sociale publice este în responsabilitatea exclusivă a autorităților locale (la nivel de județ, oraș și comună).

Strategiile naționale în domeniul social, aprobate și implementate de către autoritățile centrale, precum și evoluția macroeconomică au contribuit la scăderea ratei riscului de sărăcie și al excluziunii sociale, precum și al indicatorului privind gradul de deprivare materială, însă diferența între România și media UE este încă ridicată.

POIDS vine cu un ansamblu de măsuri integrate prin care sprijină la nivel național aplicarea strategiilor naționale și locale pentru a contribui în mod direct la susținerea procesului de reducere al fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile în vederea depășirii situației de excludere socială. Arhitectura intervențiilor a fost realizată astfel încât să fie asigurată implementarea acțiunilor în mod integrat, coerent și eficient și să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile țintite, fără a dispersa efortul financiar. La nivel de program, axele prioritare sprijină grupuri vulnerabile distincte, dar cuprind măsuri care sunt integrate și interconectate, astfel încât să se asigure o alocare financiară eficientă a intervențiilor. Totodată, măsurile prevăzute în POIDS urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea unor măsuri care să sprijine în mod direct membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc). Analiza datelor statistice a reliefat grupurile specifice aflate în situație de vulnerabilitate ridicată: copiii și tinerii, locuitorii din mediul rural, inclusiv romi, persoanele cu dizabilități, persoanele cu un nivel scăzut de școlaritate, familiile monoparentale care au copil/copii în întreținere, familiile cu mai mulți copii și persoanele vârstnice.

Scopul POIDS este de a sprijini incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor în risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială și creșterea accesului la servicii de calitate pentru populația vulnerabilă, urmărind obiectivele generale:

- Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local;
- Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructură adecvată;
- Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află;
- Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local;
- Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- FSE (i) îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;
- FSE (iii) promovarea participării femeilor la piața muncii, a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente;
- FSE (iii bis) Promovarea adaptării lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor la schimbare, precum și îmbătrânirea activă și sănătoasă și un mediu de lucru sănătos și bine adaptat care abordează riscurile de sănătate;
- FSE (vii) favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;
- FSE (viii) promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;
- FSE (v) promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți;
- FSE (ix) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la

protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

- FSE (x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;
- FEDR (iii) îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;
- FEDR (i) promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.

Prioritățile de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional sunt:

- Prioritatea/ AXA 1 - Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității;
- Prioritatea/ AXA 2 – Protejarea dreptului la demnitate socială;
- Prioritatea/ AXA 3 - Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale;
- Prioritatea/ AXA 4 - Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- Prioritatea/ AXA 5 - Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- Prioritatea/ AXA 6 - Sprijin pentru persoanele cu dizabilități;
- Prioritatea/ AXA 7 - Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile;
- Prioritatea/ AXA 8 – Ajutorarea persoanelor defavorizate.

7.3 Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027

Obiectivul general al programului operațional constă în îmbunătățirea accesibilității, eficacității, eficienței și rezilienței sistemului de sănătate.

Obiectivele specifice sunt următoarele:

- Îmbunătățirea eficacității serviciilor medicale de urgență;
- Creșterea accesului la servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;
- Îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/ recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;
- Îmbunătățirea eficacității și eficienței serviciilor medicale prin investiții în cercetare și în digitalizarea sistemului medical;
- Creșterea gradului de utilizare a metodelor moderne și inovative de investigație, intervenție și tratament.

Prioritățile de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional sunt:

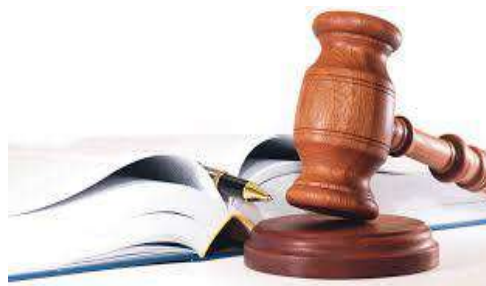
- Infrastructura spitalelor cu impact teritorial major;
- Serviciile de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatorii: infrastructura cabinetelor medicilor de familie, infrastructura pentru servicii de asistență medicală școlară și comunitară, inclusiv servicii de asistență stomatologică, unitățile sanitare care furnizează asistență medicală ambulatorie, centre de screening;
- Serviciile de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung, incluzând și investițiile în măsuri sistemice și pentru dezvoltarea competențelor personalului, precum și servicii medicale destinate persoanelor vulnerabile;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii, prin dezvoltarea: sistemului de transport, preluare, precum și a unităților dedicate îngrijirii pacienților critici, inclusiv copii, neurologie pediatrică - boli rare, sistemului național de transfuzii, rețelei de laboratoare regionale, spitalelor orășenești, rețelei de genetică medicală;
- Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- Digitalizarea sistemului medical;
- Promovarea metodelor moderne de investigare, intervenție, tratament – dezvoltarea de centre de excelență în terapii celulare inovative în hematologie și transplant medular, boli digestive și transplant hepatic, urologie și transplant renal.

Capitolul VIII - Cadrul legislativ

Prezenta Strategie este elaborată cu respectarea legislației în vigoare:

- ✓ Convenția Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, adoptată prin rezoluția 34/180/ în anul 1979 și ratificată de România în 1981;
- ✓ Rezoluția Comisiei ONU pentru prevenirea crimei și justiția penală privind "Violența asupra femeilor și copiilor ", adoptată la Viena în anul 1994;
- ✓ Declarația Universală a Drepturilor Omului;
- ✓ Convenția Europeană a Drepturilor Omului (1950);
- ✓ Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului (1989);
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 al parlamentului european și al consiliului privind Fondul social european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului;
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului european și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului european și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006;
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului european și al Consiliului privind Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 4/1985 cu privire la violența în familie;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 11/1985 privind protecția victimei;

- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 21/1987 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării lor;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 2/1990 pentru adoptarea unor măsuri sociale privind violența în familie;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 11/1991 privind exploatarea sexuală, pornografia, prostituția și traficul cu copii și tineri;
- ✓ Declarația Națiunilor Unite cu privire la eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată în anul 1993, în definiția violenței în familie fiind inclusă și violența psihologică;
- ✓ Declarația celei de-a patra conferințe asupra problemelor femeii (Beijing 1995), ce consideră violența împotriva femeilor ca fiind unul dintre cele 12 obstacole împotriva respectării drepturilor femeii;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 5/2002 privind protecția femeilor împotriva violenței;
- ✓ Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999;
- ✓ Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, ratificată prin Legea nr. 100/1992.
- ✓ Convenția europeană asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor, adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980, ratificată prin Legea nr. 216/2003;
- ✓ Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999, ratificată prin Legea nr. 203/2000;
- ✓ Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, a Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și a Protocolului împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002;
- ✓ Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat la New York la 6 septembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 470/2001;

- ✓ Recomandarea nr. 19/2006 a consiliului de Miniștri ai Consiliului Europei către statele membre, referitoare la politicile care vizează susținerea parentalității pozitive;
- ✓ Rezoluția nr. 97/1996 a Consiliului Europei și a reprezentanților guvernelor țărilor membre în cadrul Consiliului privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92) pentru o politică coerentă privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap (1992);
- ✓ Convenția de la Haga privind protecția copiilor și cooperării în materia adopției internaționale;
- ✓ Carta Socială a Organizației Națiunilor Unite privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap (art. 15-parte a doua);
- ✓ Rezoluția Consiliului Europei și a reprezentanților guvernelor țărilor membre în cadrul Consiliului privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap din 1996;
- ✓ Directiva Consiliului European nr. 76/207/EEC privind aplicarea principiului egalității de tratament egal între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrare în muncă, formare și promovare profesională și condițiile de muncă din 9 februarie 1976;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92) pentru o politică coerentă pentru egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, 1992;
- ✓ Agenda 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015;
- ✓ Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”;
- ✓ Pilonul European al Drepturilor Sociale, adoptat la data de 17 noiembrie 2017 de către Parlamentul European, Consiliul și Comisia Europeană;
- ✓ Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități 2021 – 2030;
- ✓ Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea 18/1990;
- ✓ Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la această convenție, ratificată prin Legea nr. 30/1994;
- ✓ Legea asistenței sociale nr. 292/2011;
- ✓ Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune;

- ✓ Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 174/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 2017/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;
- ✓ Legea nr. 100/2024 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale, precum și pentru completarea Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România și pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- ✓ Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- ✓ Legea educației naționale nr. 1/2011, ce prevede și garantează „drepturi egale de acces al tuturor cetățenilor României la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nici o formă de discriminare”.
- ✓ Legea învățământului superior nr. 199/2023;
- ✓ Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;
- ✓ Legea nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social;
- ✓ Legea nr. 488/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 86/2004 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale;
- ✓ Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor;
- ✓ Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✓ Legea nr. 7/2007 privind aprobarea OUG 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului;
- ✓ Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată;
- ✓ Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii;

- ✓ Legea nr. 324/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✓ Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției;
- ✓ Legea nr. 174/2008 privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 97/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii;
- ✓ Legea 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 440/2022 privind Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027;
- ✓ Hotărârea nr. 218/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;
- ✓ Hotărârea nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal;
- ✓ Hotărârea nr. 560/2022 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027;
- ✓ Hotărârea nr. 558/2021 privind Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021-2027 și a Planului de acțiuni pe perioada 2021-2027 pentru implementarea Strategiei naționale pentru ocuparea forței de muncă 2021-2027;
- ✓ Hotărârea nr. 3/2007 privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament;
- ✓ Ordonanța nr. 27/2024 privind condițiile de obținere a atestatului, procedura de atestare și statutul asistentului maternal;
- ✓ Hotărârea nr. 1.295/2004 privind aprobarea Planului Național de acțiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii;
- ✓ Hotărârea nr. 502/2017 privind organizarea și funcționarea comisiei pentru protecția copilului;
- ✓ Hotărârea nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale;
- ✓ Hotărârea nr. 1439/2004 privind serviciile specializate destinate copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal;
- ✓ Hotărârea nr. 559/2017 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010

privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 920/2011;

✓ Hotărârea nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;

✓ Hotărârea nr. 430/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap;

✓ Hotărârea nr. 522/2006 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 430/2001 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor;

✓ Hotărârea nr. 577/2008 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii 61/1993 privind acordarea alocației de stat pentru copii;

✓ H.G. nr. 802/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul implementării instrumentelor structurale;

✓ Hotărârea nr. 491/2008 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;

✓ Hotărârea nr. 969/2023 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului "Copii protejați, România sigură" 2023-2027;

✓ Ordinul nr. 82/2019 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități;

✓ Legea nr. 143/2022 pentru modificarea și completarea art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru stabilirea unor măsuri de asistență socială;

✓ Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

✓ Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;

✓ Ordinul nr. 26/2019 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip familial destinate copiilor din sistemul de protecție socială;

✓ Ordinul nr. 27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor;

- ✓ Ordinul nr. 28/2019 privind aprobarea standardelor de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;
- ✓ Ordinul nr. 29/2019 pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale;
- ✓ Ordinul nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități;
- ✓ Ordinul nr. 304/2004 privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;
- ✓ Ordinul nr. 253/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind trimiterea copiilor care beneficiază de o măsură de protecție specială la tratament medical în străinătate;
- ✓ Ordinul nr. 741/577/2019 pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap;
- ✓ Ordinul nr. 762/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap;
- ✓ Ordinul nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului;
- ✓ Ordinul nr. 286/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție;
- ✓ Hotărârea nr. 417/2015 pentru aprobarea Strategiei privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România;
- ✓ Ordinul nr. 6000/2021 privind aprobarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) și a Metodologiei de implementare și utilizare a modulului informatic MATE pentru prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii;
- ✓ Hotărârea privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea recidivei 2025-2029 și a Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea recidivei 2025-2029 și pentru înființarea și funcționarea Comitetului interministerial pentru coordonarea și monitorizarea implementării strategiei;

- ✓ Hotărârea nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
- ✓ Hotărârea nr. 754/2022 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.

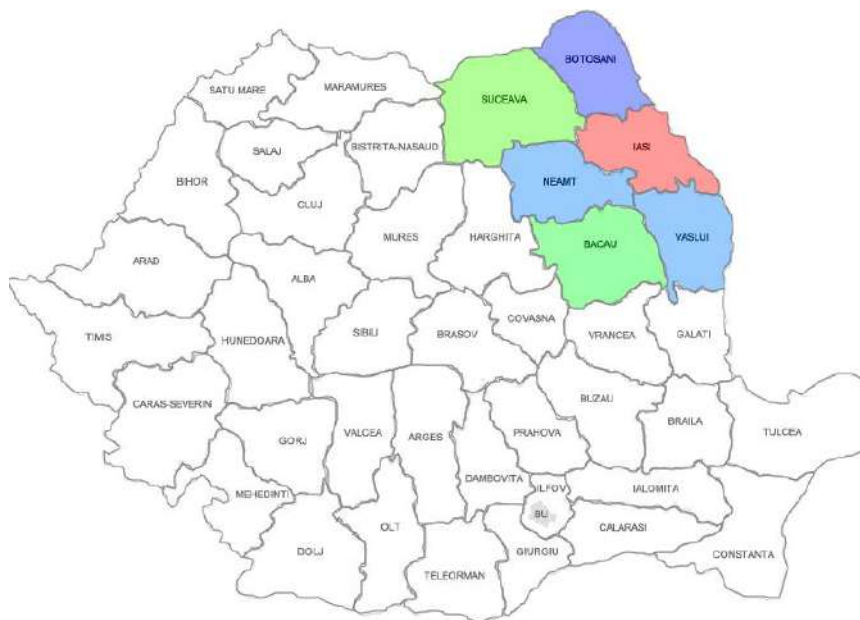
Capitolul IX- Profilul Comunei Drăgușeni, Județul Suceava

9.1 Localizarea regională³⁶

Comuna Drăgușeni este așezată în regiunea de dezvoltare Nord-Est a României, creată în anul 1998. Sediul Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est se află în municipiul Piatra Neamț, chiar dacă cel mai mare oraș este municipiul Iași.

Precum celelalte regiuni de dezvoltare, nu are puteri administrative, funcțiile sale principale fiind coordonarea proiectelor de dezvoltare regională din regiunile istorice Moldova și Bucovina și absorbția fondurilor de la Uniunea Europeană.

Regiunea Nord-Est, conform tradiției, este o parte din vechea regiune istorică a Moldovei și este alcătuită din șase județe (Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui), care însumează o suprafață de 36.850 km² și o populație de 3.990.864 locuitori³⁷, situându-se, din acest punct de vedere, pe primul loc între cele opt regiuni ale țării (18,27% din populația totală a României). Ca întindere, regiunea acoperă 15,46% din suprafața totală a țării, cele mai întinse județe fiind Suceava, cu o suprafață de 8.553 kmp și Bacău, cu 6.621kmp.

³⁶ <https://www.adrnordest.ro/regiunea-nord-est/>, <https://www.adrnordest.ro/regiunea-nord-est/organizare-administrativ-teritoriala/unitati-administrative-componente-regionale/>

³⁷ Populația la 1 ianuarie 2024, conform datelor INS, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Sursa foto: Institutul Național de Statistică

9.2 Localizarea județeană³⁸

Județul Suceava

8.3

Situat în partea de nord-est a României, județul Suceava are o suprafață de 8.553 kmp (3,6% din suprafața țării) fiind al doilea ca mărime din țară. Suprafața fondului forestier reprezintă 53% din cea a județului, ocupând din acest punct de vedere primul loc pe țară.

Reședința județului este municipiul Suceava, unul dintre cele mai vechi orașe istorice ale României și una dintre fostele capitale ale Principatului Moldovei. De asemenea, județul Suceava este al șaptelea județ ca populație în România, cu o populație stabilă de 642.551 locuitori, conform recensământului din 2021, având o densitate a populației de 75 de locuitori pe kilometru pătrat.

Două treimi din județ se află în partea sudică a regiunii istorice Bucovina, în timp ce restul include

³⁸ <https://suceava.insse.ro/despre-noi/despre-judetul-suceava/geografie/>,
https://www.cjpsv.ro/main/judetul_suceava.php, https://ro.wikipedia.org/wiki/Județul_Suceava, <https://pe-harta.ro/suceava/>

teritorii din vestul Moldovei propriu-zise. Partea vestică a județului este formată din munți din grupa Carpaților Orientali: Munții Rodnei, Munții Rarău, Munții Giumalău și Obcinele Bucovinei, acestea din urmă cu înălțimi mai mici. Înălțimea județului scade spre est, cu cea mai mică înălțime pe valea râului Siret. Râurile care traversează județul sunt râul Siret cu afluenții săi: râurile Moldova, Suceava și Bistrița.

9.3 Așezarea geografică³⁹

Comuna Drăgușeni se află în partea sud-estică a județului Suceava, la o distanță de aproximativ 28 km de Fălticeni, 25 km de Pașcani și 26 km de Târgu Neamț. Este traversată de drumul european E85 și este situată pe malul stâng al râului Moldova, reprezentând o poartă de intrare în județ dinspre sud-est.

Comuna Drăgușeni are în componență un număr de 3 localități rurale, acestea fiind:

- Drăgușeni (reședința de comună), localitate de rang IV;
- Broșteni (sat aparținător), localitate de rang V;
- Gara Leu (sat aparținător), localitate de rang V.

Comuna Drăgușeni se delimitează din punct de vedere teritorial:

- La nord: satele Oniceni și Antoceni din comuna Forăști, județul Suceava;
- La est: satele Iorcani și Tătăruși, județul Iași;
- La sud: satele Homița și Cristești, județul Iași;
- La sud-vest și vest: satele Preutești din comuna Timișești, Ungheni și Săvești din comuna Răucești și satul Șoimărești din comuna Drăgănești, toate din județul Suceava.

9.4 Istoricul comunei Drăgușeni⁴⁰

Un moment deosebit pe care l-au cunoscut și locuitorii din Drăgușeni a fost Războiul de Independență de la 1877-1878. Desigur, figura principală între participanți a fost generalul Dimitrie Racoviță, soțul doamnei Ortensia, care a fost comandantul Diviziei a IV-a până la 5 decembrie 1877, dată după care a trecut la comanda Diviziei a III-a. În bătăliile de la Smârdan, între sucevenii distinși în luptele de la fortul Moara, au fost și sergenții Trofin Vasile și Dăscălescu Alecu din Drăgușeni. O listă aproape completă a participanților la acest război o avem într-o notă întocmită de către primarul din Drăgușeni la cererea prefecturii județului.

³⁹ *Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava*

⁴⁰ *Monografia comunei Drăgușeni, județul Suceava, Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava*

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, moșia Drăgușeni a fost arendată de Societatea de Asigurări „Dacia România”, aflată în mâinile capitalului evreiesc. Exploatarea era destul de aspră, prin prețurile mari pentru hectarul de subarendare și prin condițiile drastice de aplicare a învoielilor agricole. La 1898 arendașii Leon și Berl luster, cereau primarilor din Drăgușeni și Drăgănești să scoată cu forța țăranii din aceste comune la munca câmpului. Doi ani mai târziu, în 1900, în condițiile unei secete cumplite, i-au cerut primarului din Drăgușeni să scoată țăranii "ca să smulgă grâu/ și orzul și nu să-l secere sau cosească"; la care primarul a răspuns că "la așa ceva nu-i poate obliga". Moșia Drăgușeni de circa 1480 ha, cu velniță, moară, iazuri, rateș, grajduri pentru îngrășatul vitelor, pășuni și fânețe întinse, era deosebit de atractivă, pe moșie se foloseau nu mai puțin de 300 de boi și 80 de cai pentru muncă. Datele statistice din anii 1896, 1900, 1912 relevă un proces de creștere demografică, de emulație economică — fabrica de spirt (1897) și moara (1912) au fost modernizate, atelierele meșteșugărești și unitățile comerciale (brutărie, cășăpie, băcănii, crâșme) s-au înmulțit, au apărut Banca populară pentru credite țăărănești, grădina de zarzavat organizată experimental, etc.

Intrarea României în Războiul pentru Întregirea Națională a însemnat mobilizarea tuturor bărbaților din contingentele dintre anii 1900 și 1915. Tributul de sânge al celor 94 de eroi din Drăgușeni, căzuți la datorie, a fost contribuția localității noastre, la marele vis al formării României Mari.

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea s-a acordat atenție mai mare învățământului, înființându-se trei posturi, din care s-a distins în mod deosebit învățătorul Vasile Pienescu. Comuna Drăgușeni a fost integrată în serviciul plășii Moldova, privind serviciul sanitar și veterinar, serviciul de poștă și telegrafic. Din 1901 a fost înființat și la Drăgușeni serviciul de pază al jandarmilor, prin recrutarea unor sergenți rezerviști din localitate. De asemenea, a fost făcută clasarea drumurilor și a fost reorganizat serviciul picherilor, recrutați tot din foștii sergenți din localitate.

După război, spiritul revendicativ a cuprins și lumea satelor. Reformele promise — agrară și electorală — au trebuit să fie îndeplinite. Prin decesul fără urmași a foștilor proprietari din familia Drossu, moșia Drăgușeni devenise „moșie de mână moartă” și, conform noii legi rurale, era supusă exproprierii în toată suprafața sa. A fost expropriată o suprafață de 3444 ha, pe care au fost împroprietăriți 476 de locuitori din Drăgușeni pe 2760 de hectare, 661 ha au fost date satelor vecine, Broșteni și Sârbi din comuna Drăgușeni, Săvești din comuna Răucești, Preutești din comuna Timișești și Șoimărești din comuna Drăgănești, iar restul de 684 ha a fost rezervată pentru islaz, pentru loturi școlare și pentru punct agronomic.

Viața economică a comunei Drăgușeni a început să se înviioreze, unele gospodării țăărănești au început să prospere. În anul 1924 Leon Nathanson a construit fabrica de bere, care avea o bază

importantă de materii prime în această zonă. În perioada interbelică, aproape în fiecare an, bugetele locale se încheiau cu balanțe excedentare. Din 1924 a început construcția unei noi școli, cu patru săli de clasă, pentru a răspunde nevoilor de generalizare a învățământului primar și de înființare a claselor gimnaziale. Tot mai mulți țărani înstăriți își îndrumau copiii spre învățământul secundar, normal (de învățători), profesional și chiar superior. Din fiii acestora s-a format o elită de învățători și preoți care activau în localitate.

„Banca Populară Patria”, condusă cu pricepere de învățătorul Ion V. Sburlea, deținea un capital de 141.433 de lei. S-a înființat în 1936 și o Cooperativă de consum, „Solidaritatea”, cu un capital de 42.326 lei, celelalte unități economice au continuat să funcționeze. Au fost cumpărate și unele mașini agricole: batoze, tractoare, trior, secerători etc. Dar tehnica agricolă a rămas, în general, rudimentară.

Intrarea României în război la 22 iunie 1941 va fi produs sentimente contrare, pe de o parte entuziasmul readucerii între granițele legitime ale statului român a Basarabiei și Bucovinei de Nord, dar și teama și doliul pentru cei pieriți pe front. Au fost mobilizați bărbații născuți între anii 1900-1923. Dintre aceștia au căzut pe câmpul de luptă în est și, după 23 august 1944, în vest, 121 de eroi din Drăgușenii”, în memoria cărora s-a ridicat un obelisc în curtea bisericii „Sf. Împărați”. Mulți au fost răniți, mutilați și mari mutilați sau cu mari traume psihice. Unii dintre prizonieri și din cei dați dispăruți pe front vor fi murit în lagărele de prizonieri din Rusia, unde erau puși la munci grele în condițiile cele mai inumane. În primăvara anului 1944 linia frontului a ajuns pe valea râului Moldova, satul cunoscând mari distrugerii din cauza războiului, dar și a armatei „eliberatoare”. Populația a cunoscut evacuări, fie în spatele frontului româno-german, fie în spatele frontului rusesc. Arhiva, împachetată odată cu evacuarea, s-a pierdut. După 23 august 1944, Moldova a rămas la cheremul rușilor. A urmat degringolada comunistă, la care și-au adus contribuția și cei ce s-au întors din URSS în îndoctrinată divizie „Tudor Vladimirescu”.

După al II-lea război mondial, în zonă a fost înființată o nouă plasă, din care făceau parte comunele: Drăgușeni, Cristești, Moțca, Forăști și Uidești. Comuna Drăgușeni era formată din satele: Drăgușeni, Ungheni și Sârbi. Din comună mai făceau parte și cătunele Gara Leu și Trei Calici. Populația comunei era de 3841 locuitori, dispuși pe sate astfel: Drăgușeni — 3110, Ungheni — 376 și Sârbi — 375.

Începând de prin 1953, s-a realizat alimentarea cu electricitate a principalelor instituții publice comunale, utilizând în mod sporadic dinamul de la moară. În 1958 s-a încheiat electrificarea pe artera principală a satului.

Creșterea populației școlare la peste 530 de elevi, unde la ciclul II veneau și copii din comuna Forăști, a impus construcția unui nou local de școală. Proiectul noii clădiri, în valoare totală de

359.000 lei, aprobat la 8 august 1959, prevedea construcția a 8 săli de clasă, un laborator depozit, birouri pentru direcțiune și secretariat, cancelarie pentru profesori, cabinet medical, bibliotecă și depozit pentru materialul didactic. Din 1961, localul a fost utilizat și pentru Liceul de Cultură Generală ce s-a deschis la Drăgușeni.

Criza energetică a anilor '70 și criza generalizată a sistemului comunist, din deceniul al optulea a născut în lumea satelor sentimente și manifestări contradictorii. Pe de o parte creșterea costurilor muncilor mecanizate, raportarea unor producții fictive de trei, patru ori mai mari decât cele reale, și pe de alta restrângerea vetrelor satelor și extinderea suprafețelor cultivate, contractele de achiziții forțate după desființarea cotelor de carne, lapte, lână, ouă, fructe, legume și chiar cereale de pe lotul în folosință, cartelarea și etichetarea produselor alimentare de strictă necesitate. Toate au dus la starea de înfometare, lipsă de interes, oboseală și de lehamite a unei populații rurale îmbătrânite.

Dacă până în 1958 calea de spoliere a agricultorilor a fost cea a cotelor obligatorii, deosebit de apăsătoare asupra așa-zișilor chiaburi, care trebuiau să mai cumpere grâu și alte produse, să-și acopere cota impusă, aceasta a devenit foarte grea și pentru țăranii mijlocași, care la Drăgușeni reprezentau principala categorie. Cu aceste cote din agricultură a fost susținut în anii '60, „marele proces de industrializare a țării”. Din 1962, când s-a încheiat cooperativizarea, locul cotelor obligatorii a fost luat de achiziții, care de fapt erau tot obligatorii. Dar cea mai mare parte a produselor agro-alimentare erau luate direct.

9.5 Relieful⁴¹

În ceea ce privește relieful, Drăgușenii se află pe ramificațiile Podișului Moldovenesc dintre Moldova și Siret, respectiv masivul deluros Fălticeni, din bazinul râului Moldova, fiind caracterizat prin dealuri și văi bine conturate, în limitele de altitudine de 295-425 m. Preponderența acestor date geografice face ca în cea mai mare parte pământurile comunei Drăgușeni să fie cultivabile. Din formațiunile geomorfologice predomină solurile podzolice, podzolul secundar, solurile brune de pădure, podzoluri erodate; iar pe versanții abrupti și văile adânci întâlnim și soluri puternic erodate sau într-un proces continuu de eroziune, având ca bază depozite grezo-nisipoase friabile.

9.6 Soluri și subsoluri⁴²

Substratul solic este un sarmațian mijlociu, așa cum dovedesc urmele de scoici fosilizate, de tip mactra și tapis, descoperite pe dealul Râpei în urma unor investigații geologice sau întâmplător,

⁴¹ *Monografia comunei Drăgușeni, județul Suceava, Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava*

⁴² *Monografia comunei Drăgușeni, județul Suceava, Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava*

care au aparținut Mării Sarmatice, cu o salinitate mai mică, de 16-17 g/l. Microclimatul relativ dulce din această zonă puțin diferită, față de partea de nord a județului Suceava, permite pomilor fructiferi și chiar viței de vie, o dezvoltare normală.

Calitatea solurilor

Pe teritoriul comunei Drăgușeni nu există date care să confirme poluarea certă a solurilor. Potențialele surse de poluare a solurilor sunt de natură biologică. Principala cauză a poluării solurilor este depunerea întâmplătoare a deșeurilor menajere, a reziduurilor și dejecțiilor zootehnice. Dejecțiile zootehnice au un conținut mare de materie organică ușor biodegradabilă și de elemente nutritive (P, K, N, Ca, Mg, microelemente), constituind un îngrășământ organic foarte recomandat ca fertilizant al solurilor.

Aceste considerente, alături de mirosul neplăcut resimțit la distanțe mari, impun aplicarea acestora ca îngrășămintă pe terenurile agricole în cantități moderate și numai după ce au fost compostate în condiții controlate. Administrate în cantități prea mari, dejecțiile zootehnice determină apariția riscului poluării solului datorită depășirii capacității de absorbție a acestuia.

Un alt potențial poluator ar putea fi substanțele chimice pentru combaterea dăunătorilor, administrate incorect.

Degradarea solurilor reprezintă un proces complex, generat în timp de o multitudine de factori naturali și antropici, care determină anumite restricții în utilizarea solurilor. Formele de degradare a solurilor, semnalate pe teritoriul comunei Drăgușeni, sunt: eroziunea de suprafață, alunecările de teren, exces de umiditate și inundații accidentale.

Formele de degradare a solului acționează, de cele mai multe ori, simultan în interdependență:

- activități umane: desțeleniri, defrișări și tehnici agricole necorespunzătoare;
- factori naturali: ape subterane, pantele reliefului, substratul geologic, regimul ploilor, caracterul torențial al scurgerii apelor, gradul de acoperire cu vegetație în special arborescentă.

Consecințele poluării și degradării solurilor sunt:

- scăderea potențialului productiv, în sensul limitării sau anulării calităților biologice și de fertilitate;
- ocuparea neadecvată a unor terenuri;
- scoaterea unor terenuri din circuitul productiv;
- schimbări ale modului de folosință.

De asemenea, poluarea solurilor cu reziduuri organice și deșeuri menajere poate avea consecințe negative asupra apelor, prin spălări, scurgeri și infiltrații, asupra plantelor, animalelor și oamenilor.

9.7 Hidrografia⁴³

Rețeaua hidrografică, relativ bogată, este reprezentată în primul rând de râul Moldova, care curge pe direcția nord-vest - sud-est și străbate teritoriul comunei pe o distanță de peste 6 km. Are o albie lată, în continuă schimbare atunci când precipitațiile sunt mai abundente, formată din prundișuri și nisipuri, multe brațe între care sunt meandre mai mult sau mai puțin înierbate. Principalele pâraie care curg în stânga Moldovei sunt pâraul Hatia și Pârâul Iazului. Primul izvorăște de la Țolești și, după un drum de 12 km, se varsă în Moldova lângă moara din Drăgușeni. Fiind bine alimentat cu apă și având o albie adâncă, ar putea fi utilizat pentru amenajarea unei baze de irigații sau pentru utilități piscicole. În vechime, acest pârâu apare în documente cu numele de Șomuz, cel de-al doilea pârâu, al Iazului sau Hărneri, se unește în apropierea fostului sat Stroiești cu pârâul Bahna Popii și se varsă în Moldova pe teritoriul satului Cristești, județul Iași, unde a fost altă dată moșia satului Lețcani. Pe aceste pâraie au fost amenajate iazurile Bahna Popii, Fâcla și Stroiești. Prin pădurea comună curg pâraiele: Racilor (Leurdiș) și al Porcilor, care se varsă în pârâul Hornița din comuna Cristești. Mai sunt și alte izvoare și pâraie, care prezintă importanță mai mică. Pe pârâul Bahna Popii, care își trage numele de la popa Ioniță, menționat în documentele satului Săcuieni, ca și pe pârâul Stroiești, pe locul unde în vechime au fost heleșteie, în anii 1971-1973 au fost amenajate două iazuri piscicole.

Pe teritoriul din dreapta Moldovei, numit de localnici „Peste Vale”, curge pârâul Râșca, care se varsă în Moldova pe pământul Drăgușenilor, după ce mai achiziționează pâraiele Zmeești și Toplița. Tot pe malul drept curge și pârâul Sărata, care izvorăște din Culmea Pleșului și se varsă în Moldova pe teritoriul satului Preutești. Aceste pâraie curg pe terasele secundare făcute de Moldova în vechime.

Întrucât în vechile documente ce se referă la Drăgușeni sau la fostele sate de pe teritoriul comunei (Stroiești, Zăvoiani, Bărgăeni) se găsesc precizări ca: „așezat pe Șomuz”, „cu mori pe Șomuz”, ori „la gura Șomuzului Rece”, expresii folosite și pentru majoritatea pâraielor ce curg pe platoul dintre Moldova și Siret, care se varsă în Moldova pe teritoriul satelor Oniceni, Ciumulești sau Baia; tindem să credem că în vechime, pentru locuitorii din această zonă, cuvântul „Șomuz” ar fi putut avea semnificația de pârâu, pentru ca, mai târziu aceste „șomuze” să se individualizeze prin ceea ce au avut mai caracteristic fiecare. Și astfel să devină: „Șomuzul Mare”, „Șomuzul Mic”, „Șomuzu/ Negar”, „Șomuzul Mocirlos sau „Șomuzu/ Rece”.

⁴³ Monografia comunei Drăgușeni, județul Suceava, Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava

Calitatea apelor⁴⁴

Apa este esențială pentru populație și pentru desfășurarea activităților economice. Prosperitatea și bunăstarea unei comunități sunt direct dependente de furnizarea unei cantități suficiente de apă curată. Fiind o sursă limitată și deosebit de vulnerabilă, apa poate fi oricând deteriorată dacă populația nu intervine cu măsuri concrete de protecție. Dată fiind această degradare continuă, se impune gestionarea calității resursei de apă astfel încât să se asigure cunoașterea, conservarea, protecția calității și cantității acesteia.

9.8 Clima⁴⁵

Clima este temperată, de nuanță continentală, cu caracteristici specifice podișului. Temperatura anului este, în medie, de 7,8 C°. Oscilațiile de temperatură între anotimpuri sunt destul de mari, înregistrându-se maxime de 37 C° la 16 august 1905 și minime absolute destul de coborâte, ca de exemplu -30 C° la 24 ianuarie 1953. Vântul suflă mai ales dinspre nord-est și mai rar dinspre sud-est, curentul de aer fiind mai puternic pe albia râului Moldova. Cantitatea de precipitații anuală, fie sub forma zăpezilor în lunile de iarnă, fie a ploilor în lunile mai-iunie, este aproximativ de 635 mm/m².

9.9 Vegetația⁴⁶

Vegetația, condiționată de diversitatea elementelor fizico-geografice și climatice, se remarcă printr-o mare varietate a speciilor componente și printr-o pronunțată etajare. În zonele montane înalte, se întâlnesc pajiștile formate din asociații de păiuș roșu (*Festuca rubra*) și țăpoșică (*Nardus stricta*), iar pe stâncării se dezvoltă floarea-de-colt (*Leontopodium alpinum*) – plantă ocrotită de lege, declarată monument al naturii. În golurile alpine apar frecvent tufișuri de plante lemnoase, compuse din afin (*Vaccinium myrtillus*), jneapăn (*Pinus mugo*), ienupăr (*Juniperus communis* ssp. *nana*) ș.a. Pădurile de conifere, dominate de molid (*Picea abies*), și pădurile de amestec, alcătuite din molid, fag și brad (*Abies alba*), acoperă pantele munților pe suprafețe mari, între 1650 și 1000 m altitudine. Aici se dezvoltă molidul, cu lemn de rezonanță, din care se fabrică anumite instrumente muzicale. Pădurile de foioase sunt alcătuite din gorun (*Quercus petraea*), stejar (*Quercus robur*), carpen (*Carpinus betulus*), fag (*Fagus silvatica*), tei (*Tilia cordata*) ș.a. Caracteristice pentru județul Suceava sunt frecvențele mlaștini și turbării cu vegetație specifică, în

⁴⁴ Strategia de dezvoltare a comunei Drăgușeni 2014-2020

⁴⁵ Monografia comunei Drăgușeni, județul Suceava, Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava

⁴⁶ Monografia comunei Drăgușeni, județul Suceava, Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava

care apar diferite specii de mușchi (*Sphagnum*) și bumbăcariță (*Eriophorum vaginatum*), alături de care vegetează unele relicte glaciare, printre care se remarcă mesteacănul pitic (*Betula nana*).

9.10 Fauna⁴⁷

Fauna este bogată și variată, multe specii având valoare cinegetică deosebită. Domeniul alpin este frecventat de lumea păsărilor, mai ales de cinteza alpină (*Montifrigila nivalis*) și de cocoșul de mesteacăn (*Lyrurus tetrix*). Pădurile de conifere și de foioase adăpostesc numeroase mamifere (urși, mistreți, cerbi, râși, jderi, lupi, vulpi, veverițe ș.a), păsări (cocoșul de munte/*Tetrao urogallus*, corbul, ierunca, cojoaica/ *Certhia familiaris*, gaița ș.a.), reptile (vipera comună, salamandra ș.a.). Ihtiofauna, care populează apele râurilor de munte, de podiș sau șes, este reprezentată prin păstrăv, lipan, mreană, clean ș.a.

9.11 Economia⁴⁸

Activitatea economică de bază pentru locuitorii comunei Drăgușeni se axează pe agricultură, zootehnie (cultura cerealelor, a viței de vie, legumicultura, creșterea animalelor, prestări servicii în agricultură) și comerț. Această activitate este esențială pentru economia locală și pentru asigurarea traiului de zi cu zi al gospodăriilor.

Majoritatea gospodăriilor se ocupă cu cultura cerealelor, a plantelor furajere, a legumelor de grădină, precum și cu pomicultura la scară mică. Terenurile agricole din extravilan sunt lucrate în sistem individual, în gospodării familiale, iar o parte a populației practică agricultură de subzistență, valorificând surplusul în piețele din zonă.

De asemenea, creșterea animalelor (vacii, oi, porci, păsări de curte) este bine reprezentată în comuna Drăgușeni, completând veniturile familiilor și asigurând o alimentație naturală. Activitățile zootehnice sunt desfășurate atât pentru autoconsum, cât și pentru comercializare locală.

Creșterea animalelor este o îndeletnicire străveche în comuna Drăgușeni deoarece relieful este favorabil, suprafețele de pășuni și fânețe fiind însemnate. Acest fapt poate contribui pe viitor la înființarea de ferme mari de creștere a bovinelor și a ovinelor, existând posibilitatea construirii unor fabrici de nutrețuri combinate necesare.

Pe lângă agricultură, o parte din locuitori sunt implicați în:

- activități meșteșugărești tradiționale;
- construcții și lucrări sezoniere, în comună sau în județ;

⁴⁷ Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava

⁴⁸ Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a Comunei Drăgușeni, Județul Suceava

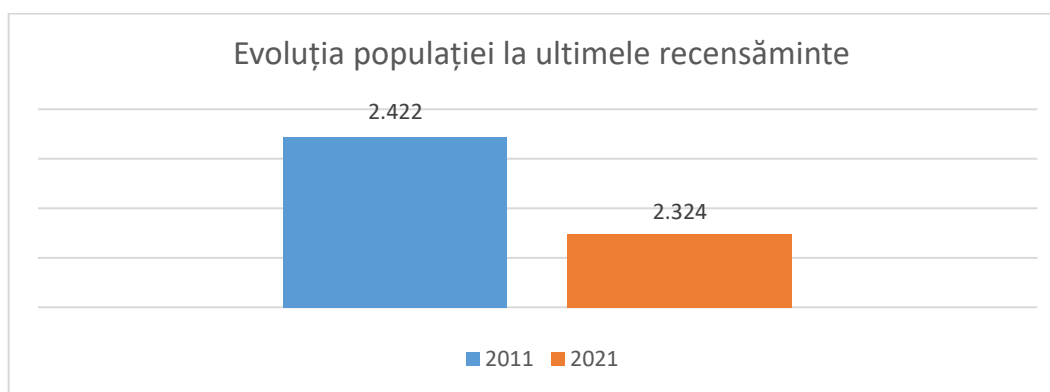

- servicii de transport sau comerț rural;
- munca în străinătate, sursă suplimentară de venit pentru multe familii.

Capitolul X - Situația actuală, statistici și direcții de acțiune

10.1 Indicatori demografici

Conform recensământului efectuat în 2021, populația comunei Drăgușeni se ridică la 2.324⁴⁹ locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2011, când se înregistraseră 2.422 locuitori.

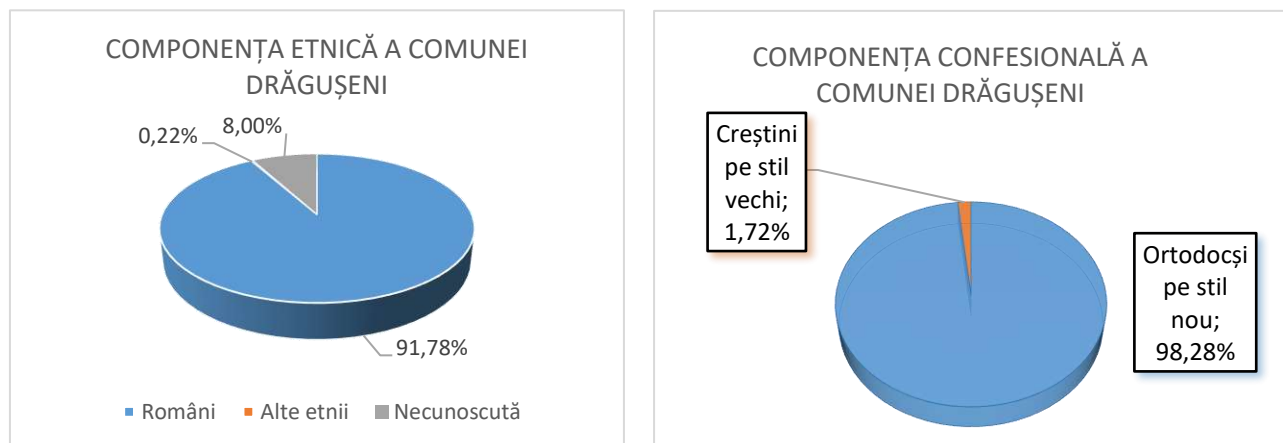

Majoritatea locuitorilor sunt români (91,78%), pentru 8% nu se cunoaște apartenența etnică, iar 0,22% sunt de alte etnii.⁵⁰

Din punct de vedere confesional majoritatea locuitorilor sunt ortodocși pe stil nou (98,28%), iar 1,72% sunt ortodocși pe stil vechi.

⁴⁹ Conform datelor definitive ale Recensământului populației efectuat în anul 2021,
<https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-caracteristici-demografice/>

⁵⁰ https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Drăgușeni,_Suceava

Conform INS, din ultimele date oficiale disponibile, populația comunei Drăgușeni la 1 ianuarie⁵¹ a fiecărui an, pe categorii de vârstă și sexe, se prezintă în felul următor:

Categoria	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	2644	2629	2652	2610	2585	2572	2545	2517	2497	2481
Masculin	1351	1345	1348	1338	1327	1313	1302	1284	1270	1251
Feminin	1293	1284	1304	1272	1258	1259	1243	1233	1227	1230
0-4 ani, din care:	128	120	122	110	106	117	116	106	99	86
Masculin	67	59	57	54	55	60	63	60	54	45
Feminin	61	61	65	56	51	57	53	46	45	41
5-9 ani, din care:	138	132	141	137	119	119	110	110	110	122
Masculin	72	73	77	73	61	60	54	53	54	63
Feminin	66	59	64	64	58	59	56	57	56	59
10-14 ani, din care:	168	173	172	162	164	136	129	131	123	113
Masculin	89	90	87	87	87	75	75	71	63	55
Feminin	79	83	85	75	77	61	54	60	60	58
15-19 ani, din care:	156	151	153	158	159	166	174	172	163	158

⁵¹ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, Populația cu domiciliul stabil în comuna Drăgușeni

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava

Masculin	89	85	87	84	88	87	92	89	90	85
Feminin	67	66	66	74	71	79	82	83	73	73
20-24 ani, din care:	172	169	169	168	160	158	158	153	164	165
Masculin	100	102	95	99	88	87	84	84	82	89
Feminin	72	67	74	69	72	71	74	69	82	76
25-29 ani, din care:	173	177	180	168	171	168	169	170	170	162
Masculin	97	97	107	96	99	96	97	95	99	92
Feminin	76	80	73	72	72	72	72	75	71	70
30-34 ani, din care:	171	163	151	155	167	174	170	173	164	164
Masculin	85	91	79	88	94	99	96	104	92	92
Feminin	86	72	72	67	73	75	74	69	72	72
35-39 ani, din care:	251	244	236	213	184	167	160	142	150	161
Masculin	133	125	126	111	98	86	88	74	86	90
Feminin	118	119	110	102	86	81	72	68	64	71
40-44 ani, din care:	196	213	225	236	247	252	240	224	204	177
Masculin	113	120	115	124	132	132	123	121	109	93
Feminin	83	93	110	112	115	120	117	103	95	84
45-49 ani, din care:	176	184	210	199	207	194	209	221	232	247
Masculin	90	95	116	110	114	108	115	113	120	133
Feminin	86	89	94	89	93	86	94	108	112	114
50-54 ani, din care:	119	121	125	151	158	176	179	205	189	195
Masculin	71	68	66	84	83	91	93	109	101	103
Feminin	48	53	59	67	75	85	86	96	88	92
55-59 ani, din care:	115	116	109	106	107	114	121	125	152	156
Masculin	57	59	57	54	57	66	67	68	83	74
Feminin	58	57	52	52	50	48	54	57	69	82
60-64 ani, din care:	138	130	134	124	110	106	108	102	101	108

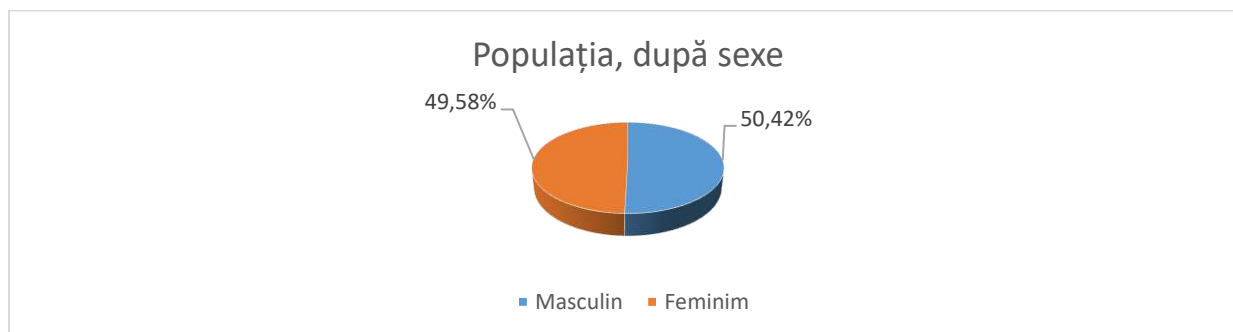
**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

Masculin	65	58	60	60	55	50	54	53	50	55
Feminin	73	72	74	64	55	56	54	49	51	53
65-69 ani, din care:	114	134	127	138	142	135	122	122	119	108
Masculin	37	52	55	56	59	63	52	53	57	53
Feminin	77	82	72	82	83	72	70	69	62	55
70-74 ani, din care:	129	107	100	94	103	107	120	109	114	117
Masculin	65	53	41	38	42	37	47	45	40	40
Feminin	64	54	59	56	61	70	73	64	74	77
75-79 ani, din care:	132	133	138	126	110	103	86	79	78	86
Masculin	56	60	65	61	54	51	40	28	28	31
Feminin	76	73	73	65	56	52	46	51	50	55
80-84 ani, din care:	95	90	89	98	99	106	103	102	89	74
Masculin	33	28	31	38	39	42	41	44	38	34
Feminin	62	52	58	60	60	64	62	58	51	40
85 ani și peste, din care:	73	72	71	67	72	74	71	71	76	82
Masculin	32	30	27	21	22	23	21	20	24	24
Feminin	41	42	44	46	30	51	50	51	52	58

Analizând datele statistice definitive disponibile, observăm că populația comunei Drăgușeni este în ușoară creștere, de la ultimul recensământ din 2021 și până la 01 ianuarie 2024, cu cca. 157 locuitori, adică 6,76%. Totodată, analizând datele disponibile la 01 ianuarie 2024, comuna Drăgușeni are o populație de 2.481⁵² locuitori, dintre care 1.251 sunt de sex masculin și 1.230 sunt de sex feminin.

⁵² Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, la 01 ianuarie 2024, date definitive

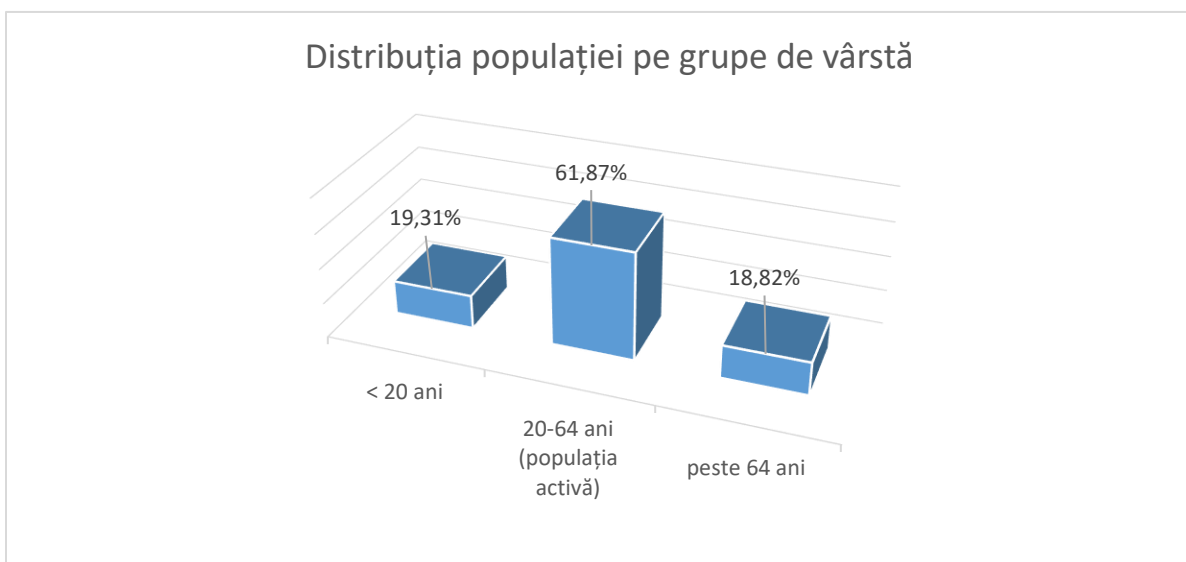

Din punct de vedere socio-economic, structura populației pe sexe și vârste condiționează semnificativ mărimea potențială a forței de muncă, structura ocupațională a populației și structura cererii de bunuri și servicii. Cunoașterea structurii populației pe vârste permite anticiparea tendinței de dezvoltare a unor fenomene demografice deja instalate.

În capitolul de mai sus, *Indicatori demografici*, care detaliază distribuția populației pe sexe și grupe mici de vârstă, se poate observa distribuția relativ echilibrată a populației pe cele două sexe.

În ceea ce privește distribuția locuitorilor⁵³ pe grupe de vârstă, situația se prezintă în felul următor:

Vârstă	<20 ani	20-64 ani (populația activă)	>64 ani	Total
Nr. total	479	1.535	467	2.481

⁵³ Conform INS, populația cu domiciliul stabil la 01 ianuarie 2024

Din situația prezentată, se poate observa că majoritatea este reprezentată de segmentul populației apte de muncă, cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani.

10.2 Îmbătrânirea demografică

Un fenomen demografic tot mai accentuat în comuna Drăgușeni, la fel ca în multe alte comunități rurale din România, este îmbătrânirea populației. Aceasta rezultă din combinarea unei natalități aflate în continuă scădere, cu un nivel relativ constant sau crescut al mortalității, în special în rândul populației tinere adulte, și din migrația accentuată a tinerilor către zone urbane sau în străinătate.

Cauzele îmbătrânirii populației:

- Migrarea tinerilor către orașe mari sau în străinătate în căutarea locurilor de muncă mai bine plătite;
- Scăderea natalității, adică mai puține nașteri anuale față de decese;
- Îmbunătățirea speranței de viață, ceea ce face ca populația să trăiască mai mult, dar fără ca generațiile tinere să se păstreze proporțional;
- Lipsa oportunităților economice și educaționale, ceea ce determină tinerii să plece și să nu revină;

Efectele îmbătrânirii populației:

- Reducerea forței de muncă active și a capacității de dezvoltare economică;
- Scăderea veniturilor locale (mai puține taxe și impozite colectate);
- Creșterea necesității serviciilor sociale și de sănătate pentru persoane vârstnice;
- Îmbătrânirea gospodăriilor și părăsirea imobilelor (casele rămân nelocuite);
- Întreținerea dificilă a infrastructurii (școli, servicii publice) pentru o populație tot mai mică și mai vârstnică;

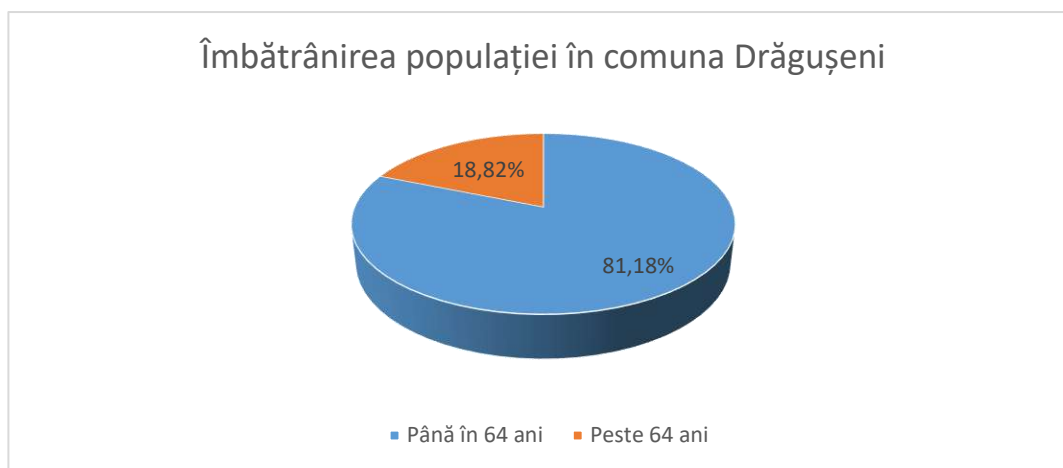
Dezavantajele îmbătrânirii populației:

- Izolarea socială a persoanelor în vârstă;
- Îmbătrânirea comunității face mai dificilă inovarea și adaptarea la noile tehnologii;
- Depopularea treptată și riscul de dispariție a anumitor sate sau cătune.

Ponderea tot mai mare a populației vârstnice în structura demografică a comunei generează o serie de provocări sociale și economice. Persoanele în vârstă, în special cele singure sau fără sprijin familial, se confruntă cu dificultăți în asigurarea unui trai decent, în accesarea serviciilor medicale

și sociale sau în menținerea unei vieți active și demne. De asemenea, presiunea asupra sistemului local de sănătate și de asistență socială crește, în condițiile în care numărul beneficiarilor de servicii de îngrijire la domiciliu, sprijin material sau consiliere psihosocială este în continuă creștere.

Îmbătrânirea populației implică necesitatea dezvoltării unor politici și servicii sociale adaptate acestei categorii de populație: centre de zi pentru vârstnici, servicii mobile de îngrijire, programe de prevenție și monitorizare a stării de sănătate, precum și activități care să promoveze incluziunea socială, solidaritatea între generații și participarea activă a vârstnicilor în viața comunității. În acest sens, autoritatea publică locală trebuie să își consolideze capacitatea de intervenție și să creeze parteneriate durabile cu ONG-uri, instituții medicale și alți actori relevanți.

Gestionarea eficientă a fenomenului de îmbătrânire a populației este o componentă esențială a oricărei strategii durabile de dezvoltare socială locală, iar comuna Drăgușeni trebuie să abordeze acest proces într-un mod proactiv și responsabil.

Măsuri ce pot fi luate pentru sprijinirea populației îmbătrânite:

- Dezvoltarea serviciilor de asistență socială acordate persoanelor vârstnice;
- Organizarea de activități sociale și culturale pentru vârstnici (cluburi pentru seniori, excursii, evenimente comunitare);
- Înființarea de centre medico-sociale la nivel local;
- Programe de sănătate special dedicate vârstnicilor (consultații periodice, campanii de informare);
- Sprijinirea mobilității (transport gratuit sau adaptat pentru persoanele în vârstă);

- Atragerea tinerilor înapoi, prin crearea de locuri de muncă locale, facilități pentru tineri, proiecte europene și investiții.

10.3 Mișcarea naturală și speranța de viață

Mișcarea naturală a populației reprezintă componenta demografică esențială în analiza evoluției populației unei comunități, fiind determinată de dinamica natalității, mortalității și a sporului natural.

Natalitatea constituie un indicator esențial în analiza demografică și are un rol important în determinarea dinamicii populației pe termen lung. În comuna Drăgușeni, natalitatea înregistrează un trend descendent, reflectând un număr relativ scăzut de nașteri în ultimii ani. Această tendință este influențată de factori multipli, printre care: migrația tinerilor spre zone urbane sau în afara țării, instabilitatea economică, accesul limitat la servicii de sprijin pentru familie, precum și schimbările în comportamentul reproductiv.

Scăderea natalității are consecințe directe asupra structurii demografice a comunei, determinând reducerea ponderii populației tinere și afectând capacitatea de regenerare naturală a populației. Pe termen mediu și lung, această realitate implică riscuri majore, precum reducerea forței de muncă locale, diminuarea numărului de copii care frecventează unitățile de învățământ și accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

Pentru contracararea acestor efecte, este necesară elaborarea și implementarea unor măsuri locale care să încurajeze natalitatea și să sprijine familiile tinere. Astfel de măsuri pot include dezvoltarea de servicii sociale și educaționale accesibile, facilitarea accesului la servicii de sănătate maternală și infantilă, sprijin pentru concilierea vieții profesionale cu cea de familie, precum și măsuri de stimulare a reîntoarcerii tinerilor în comunitate.

Mortalitatea reprezintă un alt indicator fundamental al mișcării naturale a populației, reflectând nivelul de sănătate publică și calitatea serviciilor medicale disponibile în comunitate. În comuna Drăgușeni, rata mortalității se menține la un nivel relativ ridicat, în special în rândul populației vârstnice, dar și în cazul persoanelor adulte care suferă de boli cronice netratate sau insuficient monitorizate.

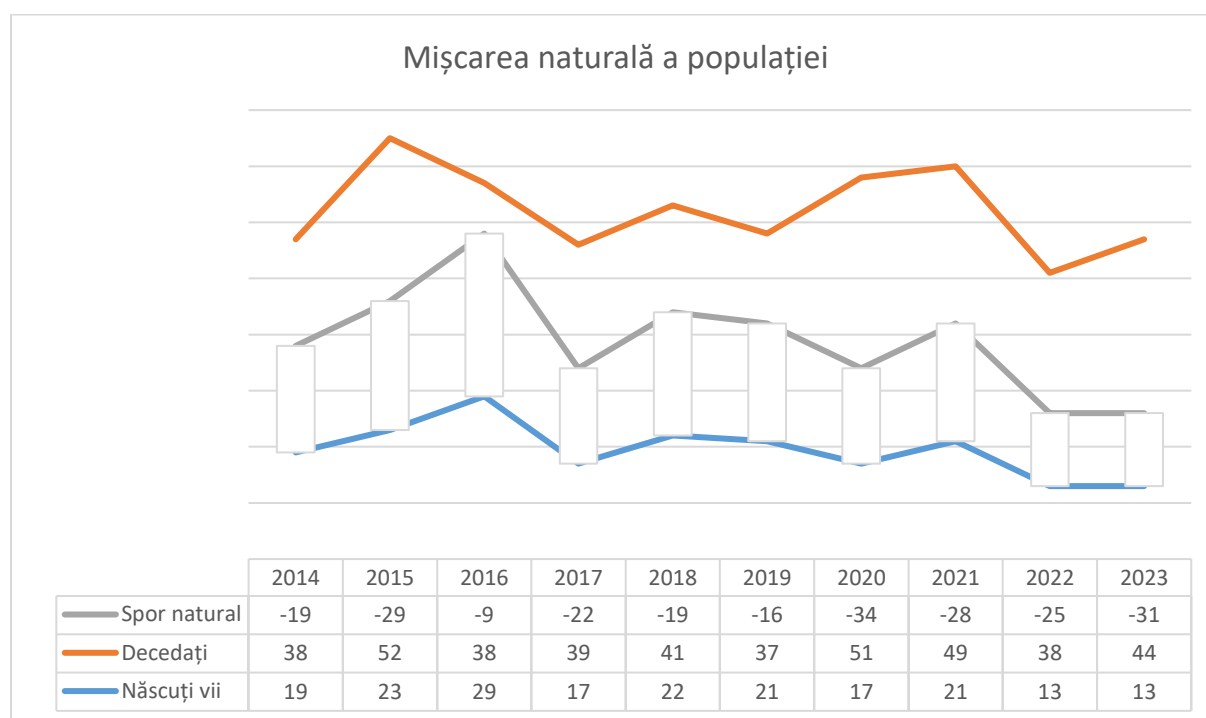
Printre principalele cauze ale mortalității se numără afecțiunile cardiovasculare, bolile respiratorii, neoplaziile, dar și lipsa unui acces facil și constant la servicii medicale de prevenție, diagnostic și tratament. De asemenea, se observă o incidență crescută a deceselor în rândul persoanelor care trăiesc în condiții socio-economice precare, ceea ce evidențiază legătura directă dintre sărăcie, excluziune socială și vulnerabilitate sanitară.

Această situație impune o abordare integrată în cadrul serviciilor sociale, care să vizeze nu doar sprijinul material, ci și intervenții complementare, precum promovarea unui stil de viață sănătos, creșterea gradului de educație sanitară în rândul populației și dezvoltarea de parteneriate cu furnizorii de servicii medicale. Totodată, este necesară dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele în vârstă sau cu afecțiuni cronice, precum și crearea unor mecanisme eficiente de identificare timpurie a riscurilor medicale.

Reducerea mortalității și îmbunătățirea stării generale de sănătate a populației din comuna Drăgușeni trebuie să devină obiective prioritare ale strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale, în strânsă legătură cu alte politici de incluziune și sprijin comunitar.

În ceea ce privește populația comunei Drăgușeni, natalitatea, mortalitatea și sporul natural sunt redată după cum urmează⁵⁴:

În cazul comunei Drăgușeni, analiza datelor statistice recente evidențiază o tendință demografică negativă, caracterizată prin scăderea constantă a populației, cauzată în principal de un spor natural negativ.

⁵⁴ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

În ultimii ani, s-a înregistrat un număr redus de nașteri, reflectând o fertilitate scăzută în rândul populației tinere, pe fondul migrației externe și al îmbătrânirii demografice. În paralel, mortalitatea generală se menține la un nivel relativ ridicat, în special în rândul populației vârstnice, ceea ce accentuează dezechilibrul între generații și afectează structura pe vârste a comunității.

Această situație are implicații directe asupra planificării și dezvoltării serviciilor sociale, întrucât determină o presiune crescândă asupra sistemului de asistență socială și medicală, în special pentru persoanele în vârstă, izolate sau cu nevoi speciale. Totodată, scăderea numărului de copii și tineri afectează continuitatea serviciilor educaționale și solicită măsuri active de sprijinire a familiilor tinere și de stimulare a natalității.

Prin urmare, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale trebuie să integreze aceste realități demografice, oferind un cadru coerent de intervenții în sprijinul adaptării comunității la fenomenul de îmbătrânire demografică, consolidând în același timp capacitatea comunei de a răspunde echitabil și eficient nevoilor tuturor categoriilor de populație.

10.4 Migrația populației

Migrația, atât internă cât și externă, reprezintă unul dintre cele mai importante fenomene demografice care influențează structura populației și dinamica socială a comunei Drăgușeni. În ultimele decenii, localitatea s-a confruntat cu un exod semnificativ al forței de muncă, în special în rândul populației tinere și active, determinat de lipsa oportunităților economice, de infrastructura deficitară și de accesul limitat la servicii publice de calitate.

Consecințele acestui fenomen sunt multiple și afectează direct capacitatea comunității de a se dezvolta sustenabil. Scăderea numărului de locuitori activi contribuie la îmbătrânirea accelerată a populației și la dezechilibre în structura familială, conducând adesea la situații în care copiii sunt lăsați în grija rudelor sau a altor persoane, în timp ce părinții lucrează în străinătate. De asemenea, migrația are efecte negative asupra coeziunii sociale, asupra participării civice și asupra capacității autorităților locale de a menține și extinde serviciile sociale necesare.

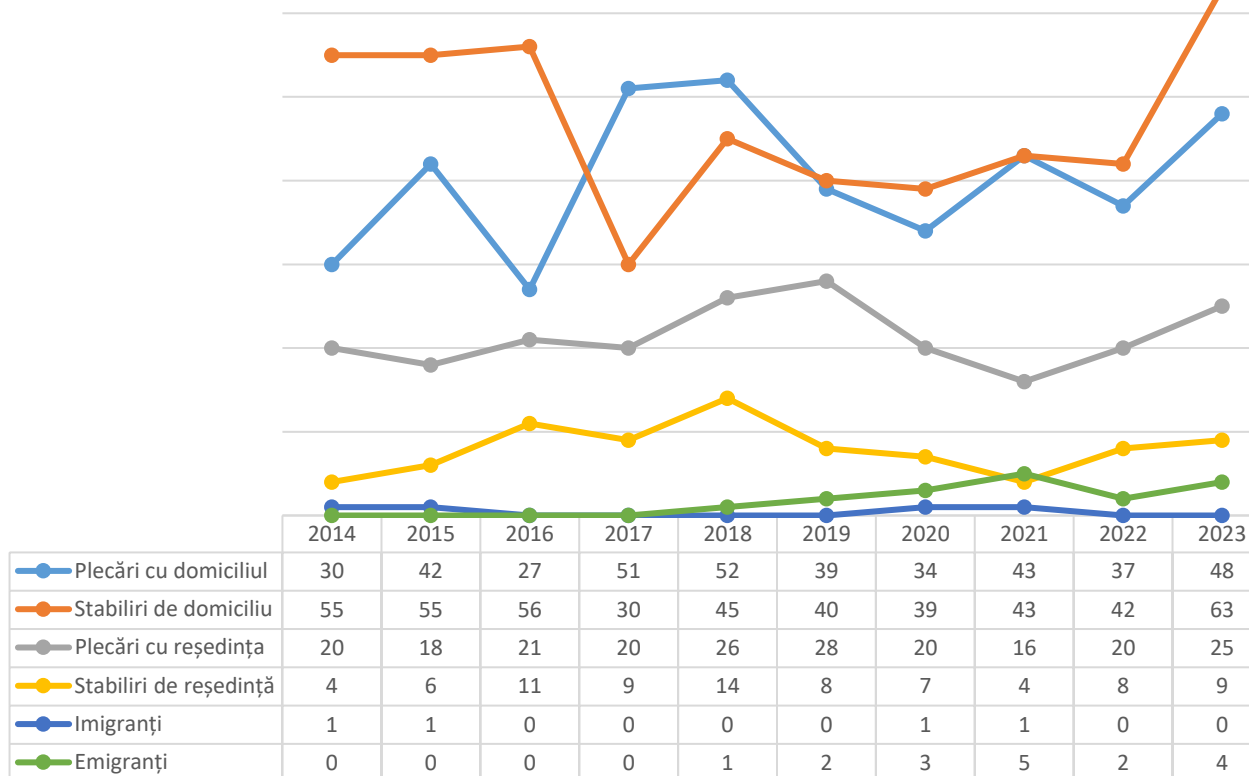
În același timp, remitențele trimise de cetățenii plecați la muncă în afara țării contribuie într-o anumită măsură la susținerea financiară a familiilor rămase în localitate, dar nu pot compensa pierderile pe termen lung legate de capitalul uman și potențialul comunitar.

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale trebuie să țină cont de impactul migrației asupra grupurilor vulnerabile, în special asupra copiilor rămași în grija altor persoane, a vârstnicilor singuri și a familiilor destrămate, și să dezvolte măsuri de sprijin adaptate acestor realități. De asemenea, este esențială promovarea unor politici de reintegrare socială și profesională a persoanelor revenite din migrație, precum și stimularea implicării lor în viața comunității.

În ceea ce privește migrația populației, situația⁵⁵ pe ultimii ani statistici în comuna Drăgușeni este următoarea:

Mișcarea migratorie a populației comunei Drăgușeni

Analiza datelor demografice privind mișcările de populație în comuna Drăgușeni evidențiază o dinamică migrațională complexă, cu fluctuații semnificative în ultimul deceniu. În perioada 2014–2016, s-a înregistrat un trend pozitiv în ceea ce privește stabilirile cu domiciliul în comună, numărul acestor persoane depășind constant pe al celor care și-au schimbat domiciliul în afara localității. Această tendință a fost întreruptă în perioada 2017–2018, când s-a constatat o inversare a raportului: plecările cu domiciliul au fost mai numeroase decât stabilirile. Totuși, începând cu anul 2019 și până în 2023, se remarcă o redresare, cu o creștere susținută a numărului stabilirilor cu domiciliul, ceea ce poate fi interpretat ca un semnal pozitiv privind atractivitatea sau stabilitatea comunității.

⁵⁵ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

În contrast, datele privind schimbările de reședință reflectă o tendință constantă de migrație temporară: în toți anii analizați, numărul plecărilor cu reședința a fost semnificativ mai mare decât cel al stabilirilor. Acest fenomen este corelat în mod direct cu migrația economică a forței de muncă, mulți dintre locuitorii comunei optând pentru plecări temporare în alte localități sau în afara țării în căutarea unor oportunități de angajare.

Pe plan internațional, datele referitoare la emigrație indică faptul că numărul emigranților (persoane care părăsesc țara) depășește constant numărul imigranților (persoane care revin sau se stabilesc în România). Acest dezechilibru contribuie la scăderea populației active și la fragmentarea unităților familiale, afectând în mod deosebit copiii și vârstnicii rămași în grija rudelor sau a comunității.

Pornind de la această realitate, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei Drăgușeni își propune o serie de măsuri și intervenții menite să atenueze efectele migrației și să sprijine grupurile vulnerabile afectate de acest fenomen. Printre priorități se numără:

- *Identificarea și implementarea de programe de sprijin psihologic și social* pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, cu accent pe prevenirea abandonului școlar, susținerea emoțională și integrarea comunitară;
- *Servicii de consiliere pentru familii* în vederea consolidării relațiilor și reducerii riscului de dezintegrare familială;
- *Inițiative de formare profesională și recalificare* pentru persoanele cu venituri reduse sau fără loc de muncă, în scopul creșterii șanselor de angajare locale și reducerii presiunii migraționiste;
- *Campanii de informare și educație comunitară*, care să încurajeze apartenența locală, participarea civică și implicarea în inițiative comunitare;
- *Dezvoltarea de parteneriate interinstituționale și cu ONG-uri* specializate în sprijinirea familiilor afectate de migrație, în vederea atragerii de resurse și expertiză suplimentară.

Aceste măsuri vizează consolidarea coeziunii sociale, reducerea vulnerabilității categoriilor afectate de migrație și crearea unui cadru favorabil reintegrării celor care aleg să se întoarcă în comunitate.

10.5 Contextul socio-economic

Structura populației pe sexe și grupe de vârstă constituie un element esențial în fundamentarea politicilor publice locale și în definirea direcțiilor de intervenție socio-economică. Aceasta influențează în mod direct dimensiunea și potențialul forței de muncă disponibile, configurația

cererii pe piața muncii, precum și structura consumului de bunuri și servicii. În mod concret, distribuția populației pe categorii de vârstă permite anticiparea unor tendințe demografice relevante, precum îmbătrânirea populației, scăderea natalității sau creșterea nevoii de servicii sociale specializate.

Conform datelor prezentate în capitolul *Indicatori demografici*, se constată o distribuție relativ echilibrată a populației pe sexe, ceea ce constituie un punct de plecare stabil pentru planificarea dezvoltării socio-economice. Totodată, analiza detaliată a grupelor de vârstă relevă o proporție semnificativă a populației aflate la vârstă activă, dar și o creștere constantă a segmentului de populație vârstnică, ceea ce implică nevoi crescute de îngrijire, sprijin și integrare socială.

În acest context, domeniul asistenței și protecției sociale capătă o importanță strategică, având ca obiectiv principal sprijinirea persoanelor care, din motive economice, fizice, psihice sau sociale, se află în imposibilitatea de a-și satisface nevoile fundamentale sau de a participa activ la viața comunității. Serviciile sociale trebuie, astfel, să contribuie la creșterea autonomiei beneficiarilor, la integrarea acestora în societate și la prevenirea situațiilor de marginalizare și excluziune.

Accesul echitabil la cultură și viață comunitară reprezintă o altă dimensiune esențială a incluziunii sociale. Participarea la activități culturale, educaționale și comunitare are un rol catalizator în combaterea izolării sociale, în consolidarea coeziunii comunitare și în oferirea de oportunități de dezvoltare personală, în special pentru persoanele vulnerabile. Cultura nu trebuie percepută doar ca un beneficiu suplimentar, ci ca un mijloc activ de incluziune și de exprimare a diversității.

Comuna Drăgușeni își asumă un angajament ferm în sprijinirea cetățenilor aflați în dificultate, prin dezvoltarea de politici sociale locale coerente, orientate spre integrarea socială, reducerea sărăciei și îmbunătățirea calității vieții. Prin proiectele și inițiativele propuse în prezenta strategie, administrația locală își propune să:

- Dezvolte și diversifice serviciile sociale de bază și specializate;
- Asigure accesul echitabil la servicii pentru toate categoriile de beneficiari, cu accent pe copii, vârstnici, persoane cu dizabilități și familii vulnerabile;
- Promoveze activitățile comunitare și culturale ca formă de coeziune și participare socială;
- Susțină formarea profesională și dezvoltarea competențelor cetățenilor, în vederea creșterii autonomiei și a integrării pe piața muncii.

Prin aceste direcții, comuna Drăgușeni își propune să devină o comunitate incluzivă, rezilientă și solidară, în care fiecare persoană să aibă șansa unei vieți demne și active.

10.6 Sărăcia și gradul de excluziune socială

*“Sărăcia nu este doar o problemă a lipsei de oportunități economice: aceasta implică o deprivare care derivă din nerespectarea de către state a obligațiilor ce le incumbă din perspectiva respectării drepturilor omului. În acest sens, **sărăcia poate fi definită ca o încălcare a drepturilor omului**”.*

Sărăcia constituie un obstacol major în dezvoltarea durabilă a comunității locale, fiind definită ca o stare în care indivizii, familiile sau grupurile comunitare nu dispun de resursele minime necesare pentru a atinge un standard acceptabil de trai, corespunzător realităților economico-sociale ale regiunii. Această stare se manifestă prin lipsa veniturilor adecvate și prin imposibilitatea de a asigura nevoile de bază – hrană, îmbrăcăminte, locuire decentă, acces la servicii de utilitate publică și alte elemente indispensabile unui trai demn.

Efectele sărăciei se resimt profund în plan educațional și profesional, conducând la creșterea abandonului școlar, la lipsa calificărilor necesare integrării pe piața muncii și, implicit, la perpetuarea ciclurilor de excluziune socială. În comuna Drăgușeni, categoriile cele mai expuse riscului de sărăcie sunt copiii din familii dezavantajate, tinerii fără sprijin familial, familiile monoparentale, vârstnicii singuri, persoanele cu dizabilități și gospodăriile cu mulți membri, în special cele care includ persoane dependente.

În acest context, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale urmărește implementarea unor măsuri integrate și sustenabile, care să îmbine intervențiile de protecție socială inovatoare cu politici sociale direcționate. Acestea vor viza: sprijin educațional pentru copiii aflați în dificultate, creșterea accesului la servicii sociale de bază, facilitarea accesului la locuințe și servicii de sănătate, precum și dezvoltarea unor măsuri active de ocupare și de reconciliere a vieții profesionale cu cea de familie. De asemenea, este esențială dezvoltarea de servicii comunitare și parteneriate interinstituționale menite să susțină grupurile vulnerabile și să prevină marginalizarea socială.

Prin această abordare, comuna Drăgușeni își propune să reducă semnificativ fenomenul sărăciei, să stimuleze incluziunea socială reală și să creeze un cadru favorabil dezvoltării echitabile pentru toți membrii comunității.

În conformitate cu art. 6, lit. c) din Legea nr. 292/2011 privind asistența socială, incluziunea socială reprezintă un proces complex și multidimensional, care implică aplicarea unui set coerent de măsuri și acțiuni în domenii esențiale precum protecția socială, ocuparea forței de muncă, locuirea, educația, sănătatea, comunicarea, mobilitatea, securitatea, justiția și cultura. Aceste acțiuni sunt direcționate spre combaterea excluziunii sociale și promovarea participării active a tuturor persoanelor la viața economică, socială, politică și culturală a societății.

Incluziunea socială presupune garantarea accesului persoanelor aflate în risc de sărăcie sau marginalizare la resursele, oportunitățile și serviciile necesare pentru a atinge un standard de viață

decent, astfel încât aceștia să poată participa în mod activ și demn la viața comunității. Este un proces care nu doar sprijină integrarea socială, ci și consolidează coeziunea și echitatea socială.

În acest sens, demersurile autorităților locale din comuna Drăgușeni vizează realizarea unei evaluări riguroase a nevoilor sociale existente și a gradului de vulnerabilitate din comunitate, cu scopul de a elabora și implementa politici locale eficiente, centrate pe incluziunea socială a categoriilor defavorizate.

Primăria comunei Drăgușeni își propune să îmbunătățească, să diversifice și să extindă serviciile sociale locale, urmărind sprijinirea activă a persoanelor aflate în dificultate, pentru a depăși situațiile de risc și a se reintegra social și economic. Investiția în servicii sociale de calitate, accesibile și adaptate nevoilor specifice ale grupurilor vulnerabile reprezintă o prioritate strategică a administrației publice locale, în vederea construirii unei comunități mai echitabile, reziliente și solidare.

10.7 Rolul compartimentului de asistență socială

Una dintre cauzele structurale ale perpetuării excluziunii sociale în mediul rural o constituie implementarea deficitară și asincronă a principiilor subsidiarității și descentralizării în România. Lipsa unei cronologii coerente și a unui cadru operațional bine fundamentat pentru aceste principii a afectat negativ capacitatea unităților administrativ-teritoriale, în special a celor de rang mic – precum comunele – de a furniza servicii publice adecvate și adaptate nevoilor comunităților lor.

Potrivit art. 129 alin. (7) din Codul Administrativ (OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare), cetățenii din toate unitățile administrativ-teritoriale, indiferent de dimensiune sau statut (comună, oraș, municipiu), au dreptul de a beneficia de servicii publice locale esențiale în domenii precum educație, sănătate, locuințe sociale, servicii sociale, cultură, tineret, sport și dezvoltare urbană. Cu toate acestea, disparitățile teritoriale rămân semnificative, iar comunitățile rurale sunt frecvent afectate de subfinanțare, lipsa de personal specializat și infrastructură deficitară.

În acest context, *Compartimentul de asistență socială* din cadrul administrației publice locale joacă un rol esențial în aplicarea politicilor sociale și în furnizarea de servicii care vizează protecția și sprijinul copiilor, familiilor, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor grupuri aflate în situații de vulnerabilitate.

Compartimentul este responsabil cu dezvoltarea și furnizarea serviciilor sociale primare, axate pe prevenirea și limitarea apariției situațiilor de risc social, marginalizare și excluziune. Acestea includ:

- activități de identificare a nevoilor sociale individuale, familiale și comunitare;
- informarea cetățenilor cu privire la drepturile și obligațiile sociale;

- acțiuni de sensibilizare și educație comunitară;
- intervenții de urgență în situații de criză;
- măsuri de sprijin pentru menținerea persoanelor în comunitate;
- servicii de consiliere socială;
- activități de dezvoltare comunitară menite să stimuleze participarea civică și solidaritatea socială;
- alte măsuri menite să prevină apariția sau agravarea stării de vulnerabilitate.

Deși asistența socială este recunoscută legal ca parte integrantă a pachetului minim de servicii publice care trebuie asigurat la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale (UAT), în realitate, accesul cetățenilor la aceste servicii este profund inegal. Legea asistenței sociale nr. 292/2011 prevede în mod expres obligația fiecărui UAT de a înființa un compartiment de asistență socială. Cu toate acestea, datele oficiale din Registrul electronic unic al serviciilor sociale evidențiază o implementare fragmentară și insuficientă a acestei obligații.

Astfel, dintr-un total de 3.181 de UAT-uri din România, doar 873 de compartimente și servicii publice de asistență socială au obținut certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, conform Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale – ceea ce reprezintă aproximativ 29% din totalul comunităților⁵⁶.

Mai mult, dintre aceste 873 de structuri funcționale, doar 29 au înființat în mod efectiv serviciul de asistență comunitară, o componentă esențială pentru furnizarea intervențiilor directe, proactive și adaptate la nivelul comunității.

Conform controlului tematic derulat în anul 2018 de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, s-au constatat următoarele disfuncționalități majore:

- un număr redus de UAT-uri au înființat și acreditat compartimente de asistență socială;
- existența unui număr insuficient de servicii sociale dezvoltate la nivel local;
- respectarea parțială sau absentă a normativului de personal – doar 17% dintre UAT-uri respectă raportul legal de 1 asistent social la 300 de beneficiari;

⁵⁶ *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022—2027*

- personalul desemnat să îndeplinească atribuții în domeniul asistenței sociale fie nu deține pregătire de specialitate, fie nu este suficient informat și implicat în activități relevante pentru acest domeniu.

Aceste realități subliniază necesitatea stringentă a unei reformări structurale și investiții strategice în dezvoltarea capacității administrative a UAT-urilor, pentru a asigura funcționarea efectivă a serviciilor sociale și garantarea accesului echitabil la acestea pentru toți cetățenii, indiferent de localitatea de reședință. În mod particular, comunele mici, care se confruntă cu resurse limitate și vulnerabilități sociale multiple, au nevoie de sprijin consolidat în vederea profesionalizării și extinderii serviciilor de asistență socială.

Sistemul de asistență socială are o componentă dominantă (dar nu și generoasă și acoperitoare) de beneficii și ajutoare de diferite tipuri, în condițiile în care sistemele contemporane ale țărilor europene dezvoltate se îndreaptă spre o paradigmă a serviciilor sociale centrate pe prevenție, consiliere, educație - informare cu scop profilactic.

La nivelul comunei Drăgușeni, în cadrul aparatului de specialitate al primarului, compartimentul autoritate tutelară și asistență socială este acreditat prin certificatul de acreditare cu seria și nr. AF/008231 din 05.07.2022.

Prin consolidarea compartimentului de asistență socială și extinderea capacității instituționale a administrației locale, comuna Drăgușeni urmărește creșterea accesului la servicii sociale de calitate și reducerea inegalităților, contribuind astfel la incluziunea socială durabilă a tuturor categoriilor vulnerabile.

Transformarea sistemului local de asistență socială dintr-un model predominant compensatoriu într-unul bazat pe prevenție, consiliere și sprijin activ pentru incluziune, prin dezvoltarea serviciilor sociale comunitare adaptate nevoilor specifice ale populației vulnerabile din comună.

Intervenții propuse:

a) Consolidarea compartimentului de asistență socială locală:

- Atragerea și formarea personalului de specialitate (asistenți sociali, consilieri, psihologi comunitari) cu studii în domeniu;
- Licențierea unui *serviciu de asistență comunitară* care să intervină la nivel de prevenție în cazuri de risc social (copii, vârstnici, persoane cu dizabilități, familii monoparentale).

b) Implementarea de servicii sociale cu caracter primar:

- Programe de informare și consiliere pentru familii, persoane în risc, părinți tineri sau vârstnici singuri;

- Campanii de educație socială și sensibilizare în comunitate privind drepturile sociale, prevenirea violenței în familie, combaterea discriminării;
- Activități de sprijin pentru integrarea/reintegrarea profesională (atelieri de orientare vocațională, consiliere pentru angajare, parteneriate cu AJOFM).

c) Intervenții timpurii pentru copii și tineri din grupuri vulnerabile:

- Programe educaționale extracurriculare (after-school, sprijin pentru teme, activități de socializare);
- Identificarea timpurie a riscului de abandon școlar și coordonarea intervențiilor cu școala și familia;
- Crearea unui parteneriat local cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) pentru intervenții specializate.

d) Colaborare interinstituțională și dezvoltare de parteneriate:

- Încheierea de protocoale de colaborare cu ONG-uri, biserică, cabinete medicale de familie, autorități județene;
- Accesarea de fonduri europene sau guvernamentale pentru înființarea de servicii noi (ex. centru de zi pentru vârstnici, cantină socială, locuințe protejate).

e) Crearea unui mecanism local de monitorizare și evaluare a nevoilor sociale:

- Actualizarea anuală a bazei de date cu privire la persoanele aflate în risc de excluziune socială;
- Realizarea de anchete sociale și rapoarte de nevoi pentru fundamentarea planurilor de acțiune;
- Participarea comunității la identificarea problemelor și la propunerea de soluții (prin consultări publice, grupuri de inițiativă civică).

Această abordare permite comunei Drăgușeni să răspundă nu doar obligațiilor legale privind serviciile sociale, ci și nevoii reale de modernizare a intervenției sociale, prin trecerea de la reacție la prevenție și de la asistență pasivă la sprijin activ pentru incluziune

În perioada 2025-2034, Primăria comunei Drăgușeni are în vedere înființarea și licențierea de servicii sociale care să vină în sprijinul cetățenilor, precum și îmbunătățirea mijloacelor de comunicare cu aceștia, mai ales din perspectiva modului în care Pandemia SARS-CoV2 a afectat accesul cetățenilor la serviciile de interes public general – asistență socială, educație și formare.

10.8 Participarea socială

Participarea locală sau comunitară se referă la procesul angajării membrilor unei comunități locale, în acțiuni care urmăresc satisfacerea unor cerințe cu caracter local (preponderent local și public sau grupal). Participarea socială aduce împreună oameni, instituții, organizații cu aceeași viziune, cu aceleași dorințe și nevoi de schimbare. În cadrul procesului participativ este important să fie angrenate atât instituțiile publice, cât și societatea civilă, dar și beneficiarii direcți ai demersurilor sociale, întreprinse la nivel comunitar.

În documentele strategice naționale se evidențiază în ultimii ani o creștere semnificativă a nivelului de toleranță a populației față de grupurile vulnerabile sau minoritare, însă există încă manifestări ale fenomenului discriminării, care accentuează excluziunea și marginalizarea acestor grupuri. Pentru participarea la viața socială și pentru o bună integrare, oamenii au nevoie de educație, dar și de înțelegere, de acceptare și suport și de asemenea, de oportunități de dezvoltare personală, ori de a fi cooptați în echipe și grupuri cu interese și cu obiective comune.

Participarea socială contribuie la creșterea bunăstării grupurilor vulnerabile și diminuarea inechității sociale, la creșterea gradului de coeziune și la o mai bună relaționare interumană. De asemenea, prin lobby și advocacy, prin campanii de conștientizare și sensibilizare a membrilor comunității cu privire la diversele probleme sociale, vizibilitatea acestora crește iar vocile persoanelor cu risc de marginalizare se pot face auzite.

Numeroase proiecte de dezvoltare comunitară au drept scop împuternicirea și creșterea participării sociale a grupurilor vulnerabile. Participarea socială pentru și împreună cu grupurile vulnerabile, poate fi sprijinită doar prin crearea unui climat social proactiv și pozitiv, prin stabilirea unor legături adecvate între oameni și resursele societății, prin dezvoltarea unor rețele de cooperare între sistemul instituțional și societatea civilă, ceea ce ar putea determina creșterea încrederii populației în instituțiile publice.

Principală dimensiune a participării sociale este voluntariatul prin care, pe de o parte se propun măsuri și sunt sprijinite persoanele excluse social, iar pe de altă parte, persoanele implicate direct, care aduc schimbări pozitive în viața lor.

Creșterea participării la activități de voluntariat cu și pentru grupurile vulnerabile, este o prioritate a strategiei naționale pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei. Cadrul legislativ actual din România, deși reglementează voluntariatul și-i conferă noi valențe educaționale și un nou cadru de manifestare, nu este suficient pentru încurajarea participării sociale.

În domeniul social, se constată o nevoie mai mare de implicare și organizare a acestor activități care să faciliteze mobilizarea tuturor categoriilor sau tipurilor de resurse identificate, în scopul acoperirii necesarului de servicii sociale și de sănătate.

În acest sens, Primăria comunei Drăgușeni stabilește o serie de obiective clar asumate, de implicare a comunității în procesul decizional local și de promovare a unui nivel crescut al responsabilității atât la nivel societal, cât și în rândul beneficiarilor de servicii și beneficii, în scopul consolidării solidarității cetățenilor prin:

a) Creșterea nivelului de implicare civică în viața comunității:

- Organizarea de consultări publice periodice privind politicile sociale locale;
- Instituționalizarea unui consiliu consultativ local cu rol de platformă de dialog între autoritățile locale, societatea civilă și beneficiarii serviciilor sociale;
- Implementarea de campanii educaționale și de conștientizare privind incluziunea socială și prevenirea discriminării.

b) Stimularea voluntariatului și a responsabilității sociale individuale:

- Dezvoltarea unei rețele locale de voluntari, activă în sprijinirea categoriilor vulnerabile;
- Facilitarea implicării elevilor, cadrelor didactice, vârstnicilor și altor grupuri în activități de voluntariat cu rol social;
- Integrarea activităților de voluntariat în programele educaționale nonformale.

c) Împuternicirea și activarea grupurilor vulnerabile în viața comunității:

- Crearea și susținerea de grupuri de inițiativă civică din rândul beneficiarilor direcți ai serviciilor sociale (tineri, persoane cu dizabilități, familii defavorizate);
- Asigurarea accesului acestor grupuri la programe de formare în domeniul dezvoltării personale, leadershipului comunitar și drepturilor cetățenești;
- Promovarea implicării beneficiarilor în procesul de luare a deciziilor care îi vizează în mod direct.

d) Dezvoltarea parteneriatelor interinstituționale și a colaborării cu sectorul non-guvernamental:

- Instituirea unui cadru de colaborare funcțional între serviciile publice locale (educație, sănătate, ordine publică etc.);
- Încheierea de parteneriate strategice cu organizații neguvernamentale și furnizori de servicii sociale acreditați;
- Implicarea mediului de afaceri local în sprijinirea inițiativelor sociale, prin sponsorizări, mentorat sau voluntariat corporatist.

Rezultate anticipate:

- Creșterea gradului de participare socială și de solidaritate la nivel comunitar;

- Dezvoltarea unui sistem de suport comunitar funcțional, centrat pe nevoile reale ale beneficiarilor;
- Îmbunătățirea percepției publice asupra grupurilor vulnerabile și reducerea stigmatizării;
- Sporirea încrederii cetățenilor în instituția publică și în capacitatea comunității de a gestiona coeziv și sustenabil provocările sociale.

Această direcție strategică reflectă angajamentul administrației publice locale față de principiile bune guvernări, justiției sociale și dezvoltării participative, ca fundament pentru construirea unei comunități incluzive, reziliente și responsabile.

10.9 Educația

Sistemul educațional, asemenea oricărui alt sistem social, trebuie să evolueze constant, adaptându-se realităților contemporane, ritmului accelerat al schimbărilor socio-economice și nevoilor reale ale copiilor și tinerilor. Educația nu mai poate fi percepută ca un proces rigid, limitat în timp și spațiu, ci ca un demers continuu de formare, dezvoltare și valorizare a potențialului uman.

Din această perspectivă, educația este definită ca un *ansamblu de acțiuni sociale menite să transmită valori culturale, să sprijine învățarea individuală și colectivă și să contribuie la formarea unei societăți informate, active și echitabile*. În societățile democratice moderne, educația este considerată un pilon al mobilității sociale ascendente, oferind indivizilor oportunități reale de a depăși condiția socio-economică în care s-au născut.

Un sistem educațional echitabil și incluziv joacă un rol esențial în combaterea sărăciei și a excluziunii sociale. Datele empirice demonstrează că nivelul de educație este direct corelat cu ocupațiile de prestigiu și nivelul veniturilor obținute. Astfel, indivizii cu un nivel educațional ridicat au șanse sporite de integrare pe piața muncii, de acces la resurse și de participare activă la viața economică și civică a comunității.

Totodată, trebuie subliniat că excluziunea socială și sărăcia influențează negativ accesul, participarea și performanțele școlare ale elevilor, creând un cerc vicios dificil de întrerupt fără intervenția strategică a autorităților publice. În acest sens, rolul statului și al autorităților locale este fundamental în asigurarea accesului universal și gratuit la educație de calitate, până la un nivel minim obligatoriu, dar și în sprijinirea elevilor din medii vulnerabile prin măsuri compensatorii (servicii sociale, consiliere, programe after-school, burse etc.).

Educația nu este doar o investiție în indivizi, ci și un instrument strategic de modernizare a societății și consolidare a securității naționale, prin formarea unei populații educate, coezive și capabile să răspundă provocărilor viitorului.

În acest context, comuna Drăgușeni își propune să susțină și să dezvolte servicii educaționale adaptate nevoilor locale, care să contribuie la creșterea participării școlare, reducerea abandonului și sprijinirea elevilor în parcursul lor educațional, în special pe cei proveniți din medii defavorizate.

10.10 Participarea la educație a populației de etnie romă sau de alte etnii

Un sistem educațional incluziv are obligația de a răspunde echitabil nevoilor tuturor copiilor, indiferent de etnie, statut social sau economic. Participarea populației de etnie romă și a altor grupuri etnice la educație reprezintă un indicator esențial al echității și coeziunii sociale în cadrul comunității locale.

La nivel național, copiii de etnie romă se confruntă cu un risc crescut de excluziune educațională, cauzată de multiple bariere: condiții precare de trai, lipsa resurselor pentru educație, atitudini discriminatorii sau acces limitat la infrastructură școlară. Aceste obstacole contribuie la scăderea participării școlare, la creșterea riscului de abandon și la perpetuarea inegalităților sociale.

În comuna Drăgușeni, este esențială monitorizarea atentă a participării școlare a copiilor de etnie romă, identificarea timpurie a situațiilor de risc și aplicarea unor măsuri de sprijin activ. Educația copiilor romi nu trebuie tratată ca un aspect separat, ci ca o componentă integrată a politicilor educaționale locale, care urmăresc asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru toți.

Pentru a încuraja participarea școlară și a preveni excluziunea educațională, primăria comunei Drăgușeni poate adopta următoarele direcții strategice:

- derularea de *campanii de conștientizare și informare* în rândul familiilor romi privind importanța educației;
- *consilierea părinților și implicarea acestora în activitățile școlare*;
- oferirea de *sprijin material* (rechizite, haine, transport, masă caldă etc.) pentru copiii aflați în dificultate;
- *crearea de programe de tip after-school* și sprijin educațional suplimentar;
- *formarea cadrelor didactice* în domeniul educației interculturale și al combaterii discriminării;
- implicarea mediatorilor școlari, acolo unde este cazul, și colaborarea cu ONG-uri specializate în incluziune educațională.

Prin aceste măsuri, primăria comunei Drăgușeni își propune nu doar să combată abandonul școlar și excluziunea copiilor romi, ci și să creeze un mediu educațional echitabil, sigur și motivant pentru toți elevii, consolidând coeziunea socială și dezvoltarea durabilă a comunității.

10.11 Educația în comuna Drăgușeni

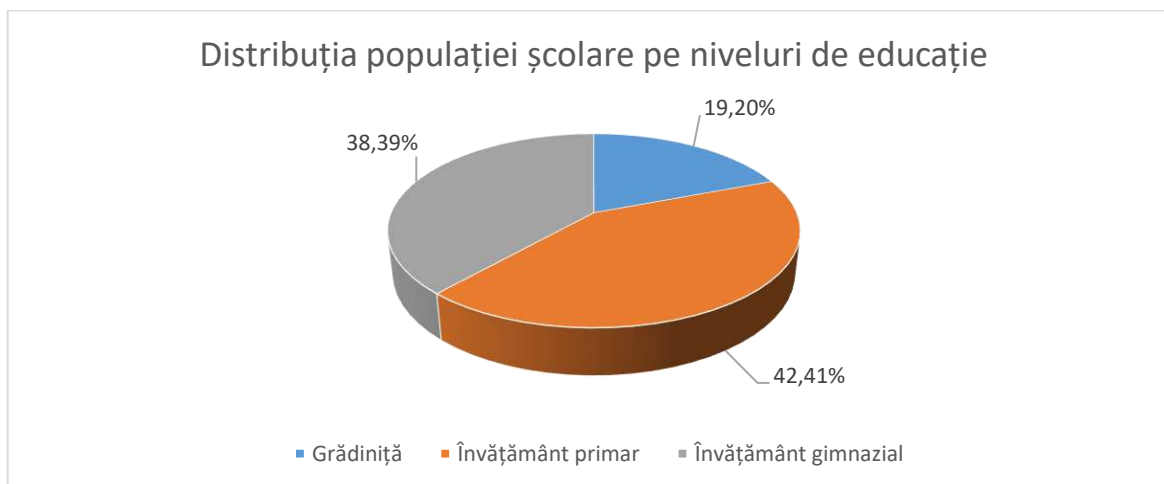
În Comuna Drăgușeni educația reprezintă un pilon esențial al comunității, cu instituții care deservește nevoile educaționale ale locuitorilor.

Conform datelor oficiale disponibile⁵⁷, populația școlară pe niveluri de educație în comuna Drăgușeni prezintă următoarea evoluție:

Nivel de educație	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Copii înscriși în grădinițe</i>	72	54	45	48	44	43	48	51	44	41	43
<i>Elevi înscriși în învățământul primar</i>	108	114	116	115	104	106	96	87	93	91	95
<i>Elevi înscriși în învățământul gimnazial</i>	118	112	108	93	83	77	81	90	85	86	86
<i>Total</i>	298	280	269	256	231	226	225	228	222	218	224

Analizând datele ultimului an de referință, distribuția procentuală a populației școlare din comuna Drăgușeni este redată după cum urmează:

⁵⁷ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>,
Primăria comunei Drăgușeni

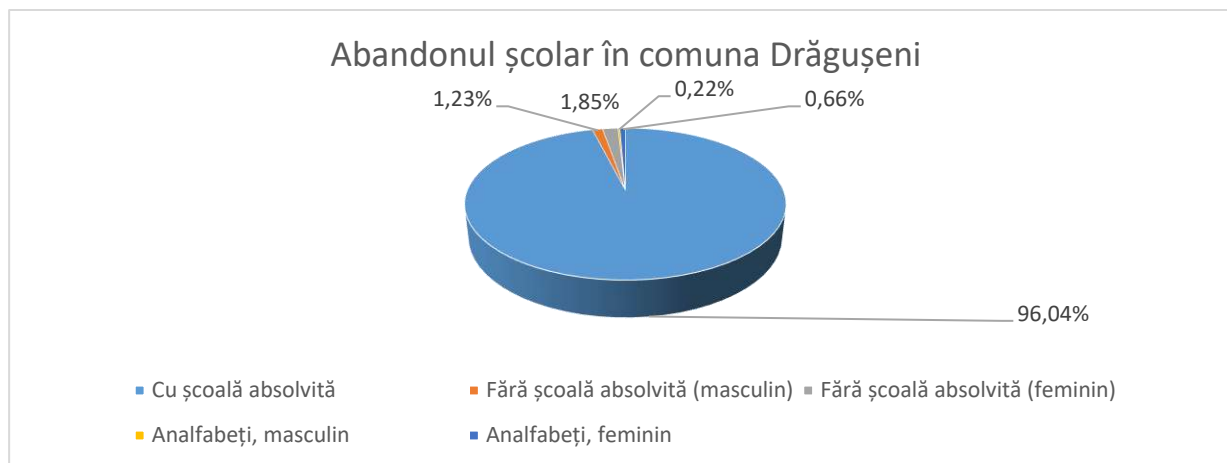

Tendința arătată de datele statistice este una de scădere constantă, fapt ce va afecta pe viitor piața forței de muncă.

În ceea ce privește populația stabilă de 10 ani și peste această vârstă (N=2.273), pe sexe și nivel de educație, din datele oficiale disponibile, abandonul școlar⁵⁸ în comuna Drăgușeni este:

Nivel de educație	Total	Masculin	Feminin
		nr	nr
Fără școală absolvită, <i>din care:</i>	70	28	42
Fără școală/ analfabeți	20	5	15

⁵⁸ <https://www.recensamantromania.ro/rpl-2021/rezultate-2021/>
INS, [http://statistici.insse.ro:8077 /tempoonline/#/pages/tables/insse-table](http://statistici.insse.ro:8077/tempoonline/#/pages/tables/insse-table)

Din situațiile sus-prezentate, prin raportarea populației școlare la numărul populației peste 10 ani (N=2.273) reiese faptul că 3,08% nu au o școală absolvită, iar 0,88% sunt analfabeți. Cele mai mare valori se înregistrează în rândul populației feminine. De asemenea, din analizele statistice rezultă un risc de scădere a populației școlare până în 2060⁵⁹, preconizându-se pentru județul Suceava un procent de -25,9%, în paralel cu îmbătrânirea populației.

Totodată, pandemia COVID-19 a dus la creșterea îngrijorătoare a ratei abandonului școlar în România, în special în rândul copiilor cu posibilități reduse.

Pentru a reduce riscul abandonului școlar și scăderea populației școlare, Primăria comunei Drăgușeni are în vedere un plan de măsuri, printre care amintim:

- Campanii de informare a populației și programe de sprijinire a participării copiilor din comuna Drăgușeni la învățământul general obligatoriu, în special a celor care provin din grupuri vulnerabile sau aflate în situații de risc;
- Dezvoltarea infrastructurii învățământului, prin: înființarea și acreditarea de creșe și grădinițe care să ofere servicii de educație timpurie antepreșcolară, cu grupe cu program prelungit la nivelul unităților de învățământ preșcolar; dezvoltarea unor programe de tip after-school în unitățile de învățământ gimnazial;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea și organizarea, cu regularitate, a unor programe speciale de învățământ pentru elevii

https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/proiectarea_populatiei_scolare_din_romania_la_orizontul_anului_2060_0.pdf

cu CES (cerințe educaționale speciale), pentru combaterea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii și de tip „a doua șansă”;

- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Drăgușeni, pentru dobândirea unor experiențe profesionale;
- Dezvoltarea unor programe de educație nonformală pentru copii și tineri, care să cuprindă inclusiv activități de socializare și petrecere a timpului în aer liber;
- Dezvoltarea unor programe de educație parentală („Școala părinților”) pe teritoriul comunei Drăgușeni.

Pe plan local, infrastructura educațională⁶⁰ este alcătuită din:

Nr. Crt.	Denumirea unității școlare
1	Școala Gimnazială "Luca Gavril" Drăgușeni– PJ <i>La care sunt arondate subunitățile:</i>
2	Grădinița cu program normal nr. 1 Drăgușeni
3	Grădinița cu program normal nr. 2 Drăgușeni

Școala Gimnazială „Luca Gavril” Drăgușeni este principalul centru educațional al comunei, oferind învățământ pentru clasele I-VIII. Situată în centrul localității Drăgușeni, școala este învecinată cu Primăria, Cabinetul Medical Individual, Poliția și Biblioteca Comunală, facilitând astfel accesul elevilor la diverse resurse comunitare.

Școala poartă numele lui Luca Gavril, un fost director și profesor de limba română, în semn de recunoaștere a contribuției sale la dezvoltarea educației locale. Instituția promovează valori precum responsabilitatea, respectul și performanța, având ca deviză: „Măine să fii mai bun ca azi!”

Începând cu anul școlar 2025-2026, școala participă la primul său proiect Erasmus+, oferind elevilor oportunitatea de a interacționa cu colegi și profesori din alte țări europene.

⁶⁰Inspectoratul Școlar Județean Suceava,
https://isj.sv.edu.ro/images/Docs/Administrativ/2024/ISJ_SV_Retea_scolara_2023-2024_SIIIR_final.pdf

Referitor la personalul didactic, la nivelul Comunei Drăgușeni activează un număr de 14 cadre didactice, astfel:

- Învățăământ preșcolar – 2 cadre didactice
- Învățăământ primar - 5 cadre didactice
- Învățăământ gimnazial - 7 cadre didactice

Comuna Drăgușeni demonstrează un angajament constant față de educație, investind în infrastructură modernă și participând la programe educaționale europene, contribuind astfel la dezvoltarea unei comunități bine pregătite pentru viitor.

Având în vedere populația comunei Drăgușeni, precum și numărul de elevi, Primăria își propune, prin prezenta strategie, urmărirea obiectivelor europene și naționale și are în vedere implementarea unor programe și servicii pentru îmbunătățirea infrastructurii învățământului și educației:

- ✓ Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii de învățământ și echiparea unităților cu dotări și resurse materiale noi și performante;
- ✓ Înființarea de grădinițe cu program prelungit;
- ✓ Investiții în biblioteca școlară, precum și programe pentru creșterea numărului de cititori activi.

10.12 Sănătatea

Sănătatea reprezintă una dintre componentele fundamentale ale calității vieții și un factor determinant al bunăstării individuale și colective. Nivelul de sănătate al populației influențează în mod direct dezvoltarea economică, integrarea socială și capacitatea de muncă a indivizilor, fiind, totodată, un indicator-cheie în evaluarea dezvoltării durabile a unei comunități.

Starea de sănătate a locuitorilor comunei Drăgușeni este monitorizată în cadrul dispensarului medical, prin cabinetul medical individual Dr. Bologa Maria. Acesta este unul dintre principalele cabinete de medicină de familie din comună, unde se oferă consultații, tratamente uzuale și supravegherea pacienților cu afecțiuni cronice. De asemenea, aici se eliberează rețete compensate și bilete de trimitere către specialiști. Personalul este bine pregătit, iar serviciile acoperă un spectru larg de nevoi medicale primare. De asemenea, în comună funcționează un cabinet stomatologic și două farmacii. Asistența medicală este asigurată de un medic generalist, un medic stomatolog, trei asistenți medicali și doi farmaciști.

Pentru cazuri mai complexe sau urgențe, locuitorii din Drăgușeni apelează la unități spitalicești din municipiul Suceava sau din orașele apropiate precum Fălticeni sau Pașcani. Cel mai apropiat spital

de rang județean este Spitalul de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” din Suceava, care asigură servicii medicale complete, de la specialități clinice până la intervenții chirurgicale.

În comuna Drăgușeni, accesul la servicii de sănătate este influențat de o serie de factori structurali și socio-economici, printre care:

- *distanța față de unitățile sanitare de nivel superior (spitale județene, centre specializate);*
- *lipsa unui dispensar modernizat sau a serviciilor medicale de permanență;*
- *insuficiența cadrelor medicale și a personalului sanitar auxiliar;*
- *nivelul scăzut de educație sanitară în rândul unor categorii ale populației, în special în rândul grupurilor vulnerabile;*
- *accesul redus la servicii de prevenție și screening.*

În acest context, este necesară consolidarea serviciilor de sănătate la nivel comunitar, prin:

- *modernizarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului comunal;*
- *asigurarea unui cadru de funcționare stabil pentru medicul de familie și personalul medical;*
- *servicii medicale mobile pentru monitorizarea categoriilor vulnerabile (vârstnici, persoane cu dizabilități, persoane fără venituri);*
- *colaborarea cu Direcția de Sănătate Publică și ONG-uri pentru implementarea campaniilor de vaccinare, de prevenție și de educație sanitară;*
- *înființarea unui centru comunitar integrat care să ofere, în regim complementar, servicii medicale și sociale de bază;*
- *dezvoltarea programelor locale de îngrijiri la domiciliu pentru persoane în situații de dependență, cu sprijinul serviciilor de asistență socială.*

Totodată, este importantă promovarea unui *stil de viață sănătos*, prin:

- *educație nutrițională în școli și în comunitate;*
- *sprijinirea activităților fizice și a sportului de masă;*
- *prevenirea consumului de alcool, tutun și substanțe interzise.*

Prin prezenta strategie, primăria comunei Drăgușeni își asumă responsabilitatea de a contribui activ la creșterea nivelului de sănătate publică, în mod echitabil și sustenabil, prin măsuri care vizează atât tratamentul, cât și prevenția, ca piloni esențiali ai protecției și incluziunii sociale. În acest context, primăria comunei Drăgușeni se angajează să promoveze un sistem de sănătate

eficient și accesibil pentru toți cetățenii, asigurându-se că nevoile de sănătate sunt îndeplinite în mod echitabil și sustenabil.

Urmărind obiectivele europene și naționale, Primăria comunei Drăgușeni va implementa următoarele măsuri pentru îmbunătățirea sistemului sanitar și a calității vieții cetățenilor:

- *Înființarea unui serviciu/ post de ambulanță* în comuna Drăgușeni, pentru a asigura intervenții rapide și accesibile în caz de urgență, reducând timpii de răspuns în situații critice.
- *Înființarea unui punct de urgență* pe teritoriul comunei Drăgușeni, care va permite acordarea primului ajutor imediat, în vederea salvării de vieți și stabilizării pacienților până la ajungerea unui echipaj medical specializat.
- *Colaborarea inter-instituțională și atragerea fondurilor externe nerambursabile* pentru implementarea unui program de informare a populației comunei Drăgușeni cu privire la educația sanitară, precum și monitorizarea și controlul factorilor de risc pentru sănătatea comunității. Acest program va viza prevenirea bolilor, promovarea unui stil de viață sănătos și educația privind prevenirea factorilor de risc.
- *Îmbunătățirea infrastructurii de furnizare a serviciilor sociale*, inclusiv amenajarea unităților existente și achiziția de dotări performante, pentru a asigura un mediu adecvat și eficient pentru furnizarea serviciilor sociale și medicale.
- *Înființarea unui call-center pentru urgențele socio-medice*, care să răspundă în timp real solicitărilor legate de cazuri de violență domestică, abuz de substanțe (alcool, stupefiante, narcotice), agresiune sexuală, episoade de demență la persoane vârstnice și alte situații de urgență socială.
- *Crearea unui protocol de colaborare cu unitățile sanitare și personalul medical din municipiile învecinate*, pentru a îmbunătăți accesul locuitorilor comunei Drăgușeni la servicii medicale specializate, urgențe și imagistică medicală, asigurând astfel o continuitate a îngrijirii și o reacție rapidă în caz de necesitate.
- *Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii de îngrijire la domiciliu*, care să sprijine persoanele cu mobilitate redusă, vârstnicii și persoanele cu dizabilități, pentru a le asigura accesul la îngrijiri medicale și suport continuu în confortul propriilor locuințe.
- *Colaborarea inter-instituțională pentru crearea unei echipe multidisciplinare de specialiști*, care să ofere servicii integrate educaționale, medicale și sociale pentru persoanele și grupurile vulnerabile sau aflate în situații de risc, contribuind astfel la creșterea calității vieții și integrarea acestora în comunitate.

Prin aceste măsuri, comuna Drăgușeni își propune să creeze un sistem sanitar eficient și accesibil pentru întreaga populație, să promoveze sănătatea publică prin educație sanitară și prevenție, și să îmbunătățească infrastructura și resursele necesare pentru a răspunde provocărilor din domeniul socio-medical. De asemenea, se va pune un accent deosebit pe grupurile vulnerabile, asigurându-se că toți cetățenii au acces egal la servicii de sănătate, inclusiv prin integrarea lor într-un sistem social coerent și sustenabil.

10.13 Sistemul de asistență comunitară

Sistemul de asistență comunitară joacă un rol esențial în asigurarea unui acces echitabil la servicii de sănătate, având o contribuție semnificativă în creșterea calității vieții populației. În cadrul sistemului național de sănătate, asistența comunitară reprezintă elementul egalizator care permite furnizarea de servicii de sănătate la nivel local, fiind esențială pentru prevenirea și tratarea problemelor de sănătate la nivelul comunității.

În acest context, comuna Drăgușeni își propune să implementeze măsuri concrete care să sprijine dezvoltarea și îmbunătățirea asistenței comunitare, în conformitate cu obiectivele strategiei naționale și europene:

- *Investiții în atragerea și dezvoltarea profesională a lucrătorilor comunitari*, prin revizuirea fișelor postului și furnizarea de formare periodică. Formarea continuă este esențială pentru asigurarea unui serviciu de calitate, adaptat nevoilor actuale ale comunității și pentru sprijinirea personalului medical și social să facă față provocărilor emergente.
- *Investiții în echipamente de bază necesare* pentru furnizarea serviciilor de sănătate comunitare, inclusiv pentru unitățile de îngrijire medicală la domiciliu, punctele de prim ajutor și centrele de asistență socială. Dotările adecvate sunt fundamentale pentru eficiența serviciilor și siguranța pacienților.
- *Îmbunătățirea rolului Direcțiilor de Sănătate Publică (DSP)* și creșterea capacității acestora de a implementa măsuri de prevenire, educație sanitară și monitorizare a sănătății publice. În acest sens, se va lucra la întărirea colaborării cu DSP și cu alte instituții relevante pentru a asigura coerența și eficiența serviciilor de sănătate la nivel local.
- *Adoptarea unei abordări integrate în furnizarea serviciilor sociale*, prin înființarea echipelor comunitare de intervenție integrate. Aceste echipe vor include lucrători sociali, asistenți medicali, psihologi și alți specialiști care vor colabora pentru a oferi un sprijin complet și personalizat pentru persoanele aflate în nevoie.
- *Acordarea finanțării adecvate și clarificarea prevederilor* privind cheltuielile operaționale și costurile auxiliare ale furnizării de servicii de sănătate comunitare. Un management financiar transparent și eficient va asigura alocarea resurselor necesare pentru dezvoltarea și sustenabilitatea serviciilor.

Serviciile de îngrijire medicală la domiciliu reprezintă o alternativă mai accesibilă și eficientă pentru sistemul de sănătate, având în același timp un impact semnificativ asupra calității vieții pacienților, în special a celor cu afecțiuni acute sau cronice care nu pot călători pentru îngrijire medicală. În acest sens, Primăria comunei Drăgușeni va implementa următoarele măsuri:

- *Îngrijire medicală la domiciliu* pentru persoanele cu afecțiuni cronice sau acute care necesită tratamente pe termen lung, contribuind astfel la îmbunătățirea stării de sănătate a acestora și la prevenirea internărilor repetate în spitale.
- *Programe de prevenție primară și depistare precoce a bolilor cronice*, pentru a identifica și trata afecțiunile într-un stadiu incipient. Acestea vor include screeninguri pentru bolile cardiovasculare, diabetul, cancerul și alte afecțiuni cronice majore.
- *Promovarea educației pentru sănătate*, în special prin programe de informare privind nutriția, prevenirea bolilor transmisibile și importanța unui stil de viață sănătos.

Grupurile vulnerabile, în special persoanele care nu beneficiază de un loc de muncă stabil, nu au venituri constante și nu sunt asigurate medical, vor beneficia de intervenții integrate în domeniul social și medical. În acest sens, măsurile specifice includ:

- *Evaluarea și furnizarea de servicii personalizate* pentru persoanele aflate în risc de excluziune socială. Aceasta va implica servicii de consiliere socială, educație sanitară și sprijin pentru integrarea în sistemul de asigurări sociale și medicale.
- *Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate* pentru persoanele marginalizate, prin crearea unor echipe mobile care vor interveni în comunitățile izolate, unde accesul la servicii de sănătate este limitat.

În perioada 2025-2034, Primăria comunei Drăgușeni va implementa o serie de măsuri specifice care vizează prevenirea și educația sanitară, cu scopul de a îmbunătăți sănătatea publică și de a reduce inegalitățile sociale și de sănătate:

- *Campanii de informare a populației* privind serviciile de sănătate disponibile, educația sanitară și importanța prevenției.
- *Programe de educație sexuală în școli*, pentru a reduce numărul de mame minore, a preveni îmbolnăvirile și a combate violența domestică.
- *Programe de consiliere și nutriție pentru proaspetele mămici*, pentru a le sprijini pe acestea, în special pe cele aflate la prima naștere, să adopte un stil de viață sănătos și să prevină problemele de sănătate legate de nutriție și îngrijirea nou-născuților.

Prin implementarea acestor măsuri, comuna Drăgușeni își propune să dezvolte un sistem de asistență comunitară integrat, accesibil și sustenabil, care să răspundă nevoilor de sănătate ale

tuturor cetățenilor, în special ale celor aflați în situații vulnerabile, și să promoveze sănătatea publică prin educație și prevenție.

10.14 Ocuparea forței de muncă

Ocuparea forței de muncă reprezintă un pilon esențial al dezvoltării socio-economice locale, având un impact direct asupra nivelului de trai, incluziunii sociale și reducerii sărăciei. În contextul actual al comunei Drăgușeni, se resimte o nevoie acută de diversificare a oportunităților de angajare, în special în rândul tinerilor, femeilor, persoanelor de etnie romă și al celor cu un nivel scăzut de educație sau calificare profesională.

Conform tendințelor naționale și europene, este necesară o abordare strategică care să valorifice potențialul local, să stimuleze inițiativa privată și să sprijine integrarea pe piața muncii a persoanelor inactive sau aflate în căutarea unui loc de muncă.

Populația activă de muncă reprezintă totalitatea persoanelor apte de muncă, cu vârste cuprinse, în general, între 15 și 64 de ani. Această categorie include atât persoanele ocupate (salariați, lucrători pe cont propriu) cât și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă (șomeri).

În analizele socio-economice recente, se utilizează frecvent intervalul de vârstă 20–64 de ani, considerând că majoritatea persoanelor sub 20 de ani sunt încă implicate în procesul educațional, iar 20 de ani este o vârstă mai relevantă pentru integrarea efectivă pe piața muncii.

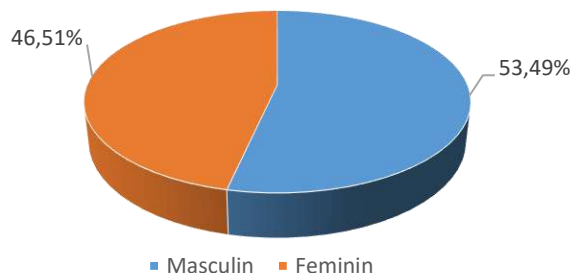
Populația activă⁶¹, cu vârste între 20 și 64 ani, în comuna Drăgușeni:

Anul	Total populație activă (20-64 ani)	Masculin	Feminin
		Nr.	Nr.
2024	1.535	821	714

⁶¹ Prelucrare proprie, utilizând date și informații de la Institutul Național de Statistică

Populația activă a comunei Drăgușeni

În ceea ce privește situația șomerilor⁶² din comuna Drăgușeni:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care	210	217	187	183	164	64	29	137	139	153
Masculin	126	129	116	111	100	35	19	80	78	90
Feminin	84	88	71	72	64	29	10	57	61	63

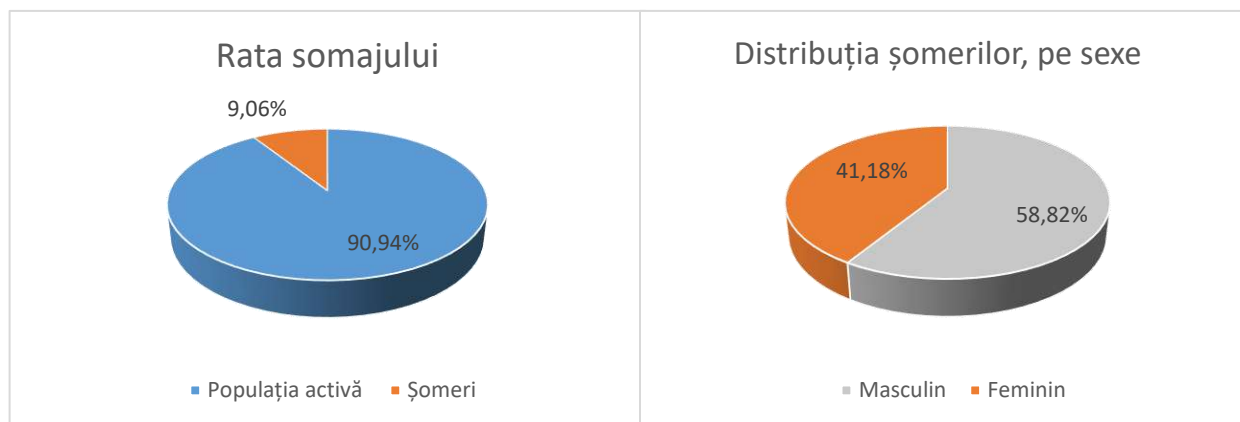
Conform datelor disponibile pentru anul 2024, în comuna Drăgușeni se înregistrează un număr relativ ridicat de persoane aflate în șomaj, respectiv 153 de persoane, raportat la o populație activă totală de 1.535 persoane. Aceasta reflectă o rată a șomajului de aproximativ 10%, ceea ce depășește media județeană și relevă existența unor dezechilibre semnificative pe piața locală a muncii.

Una dintre cele mai acute probleme identificate este *lipsa oportunităților de angajare pentru tinerii absolvenți*, în special pentru cei fără experiență profesională sau cu calificări neadaptate nevoilor pieței. În absența unui sector economic local dezvoltat și a unor politici active de integrare profesională, *mulți dintre acești tineri aleg să emigreze* în străinătate, unde accesează locuri de muncă ocazionale sau, în unele cazuri, posturi calificate. Acest fenomen determină o pierdere semnificativă de capital uman și afectează negativ dinamica demografică și perspectivele de dezvoltare economică ale comunei.

⁶² Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Revenirea tinerilor în localitate este limitată, de cele mai multe ori, doar la perioadele de sărbători sau vizite familiale, fără intenția de reintegrare pe termen lung în comunitate, ceea ce accentuează procesul de îmbătrânire demografică și depopulare a comunei.

Această situație necesită intervenții strategice integrate, atât în ceea ce privește dezvoltarea economică locală, cât și în ceea ce privește serviciile de sprijin pentru ocupare și formare profesională:

- *Dezvoltarea competențelor profesionale* prin organizarea de cursuri de formare, recalificare și perfecționare, în parteneriat cu instituții de învățământ, agenții județene pentru ocuparea forței de muncă și furnizori acreditați de formare profesională. Se va pune accent pe calificări adaptate nevoilor reale ale pieței muncii (ex. agricultură ecologică, turism rural, servicii sociale, meșteșuguri, IT de bază).
- *Promovarea antreprenoriatului local* prin oferirea de sprijin pentru înființarea de întreprinderi individuale, PFA, cooperative sau SRL-uri, în special în sectoare cu potențial local (ex. produse tradiționale, agroturism, activități artisanale, servicii pentru comunitate). Acest lucru se poate realiza prin înființarea unui birou de consiliere pentru antreprenoriat rural, acces la microcredite, mentorat și sprijin pentru atragerea de fonduri europene.
- *Crearea de parteneriate cu mediul privat și instituțiile județene*, pentru atragerea de investiții și stimularea angajatorilor să creeze locuri de muncă în zonă. Se vor promova oportunitățile existente și resursele locale în cadrul unor campanii de promovare economică și turistică a comunei.
- *Integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii*, prin dezvoltarea de măsuri active: sprijin pentru obținerea actelor de identitate, consiliere ocupațională, stagii de ucenicie sau angajare

asistată, subvenții pentru angajatori, precum și programe de sprijin pentru tinerii NEET (care nu urmează nicio formă de educație și nu lucrează).

- *Promovarea muncii sezoniere reglementate și sigure*, prin informarea cetățenilor asupra drepturilor și obligațiilor lor, în special în cazul muncii în străinătate, precum și prin colaborarea cu instituții care oferă sprijin pentru revenirea în țară și reintegrarea profesională a migrantilor.
- *Sprijinirea ocupării în agricultură și economie socială*, prin organizarea de asociații agricole, promovarea formelor de economie socială (atelieri protejate, întreprinderi sociale), care pot oferi locuri de muncă persoanelor cu dizabilități sau celor din medii defavorizate.

Măsuri propuse pentru perioada 2025–2034:

- *Înființarea unui Centru local de orientare și consiliere profesională* pentru tineri și adulți;
- *Derularea de campanii de informare privind oportunitățile de angajare și formare profesională*, inclusiv în mediul online;
- *Crearea unui program local de susținere a micilor afaceri* prin fonduri locale sau acces la granturi externe;
- *Organizarea de târguri de locuri de muncă și cariere*, în colaborare cu AJOFM Suceava;
- *Implementarea unui proiect de formare profesională integrată pentru persoane vulnerabile*, eligibil pentru finanțare din fonduri europene (ex. FSE+, POCU);
- *Colaborare cu firmele din zonele urbane apropiate (Fălticeni, Suceava) pentru identificarea de oportunități de angajare pentru navetiști.*

Prin aceste acțiuni, comuna Drăgușeni își propune să transforme piața muncii locale într-un mediu mai incluziv, activ și sustenabil, oferind locuitorilor săi șanse reale de integrare socio-profesională și reducând dependența de ajutoarele sociale.

10.15 Locuirea socială

Locuirea adecvată reprezintă o componentă esențială a calității vieții și un factor determinant în incluziunea socială, accesul la educație, sănătate și ocuparea forței de muncă. În contextul comunei Drăgușeni, unde se manifestă vulnerabilități multiple — economice, sociale și demografice —, locuirea devine un indicator-cheie în evaluarea nevoilor comunității și în fundamentarea unor intervenții sustenabile, pe termen mediu și lung.

Chiar dacă România are una dintre cele mai mari rate de proprietari asupra locuințelor din Uniunea Europeană, calitatea locuirii este adesea precară, mai ales în mediul rural. Comuna Drăgușeni nu face excepție. Fenomenul supraaglomerării este vizibil în special în gospodăriile în care locuiesc

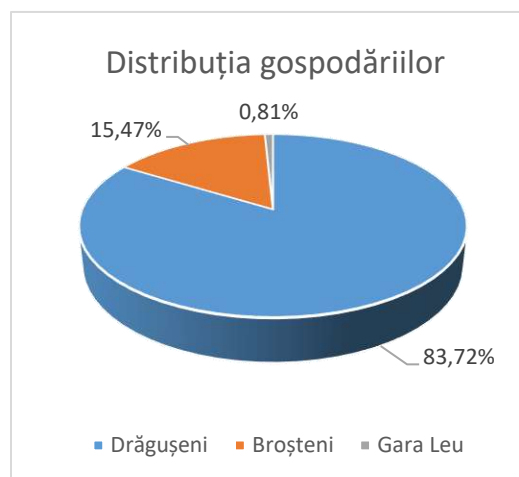
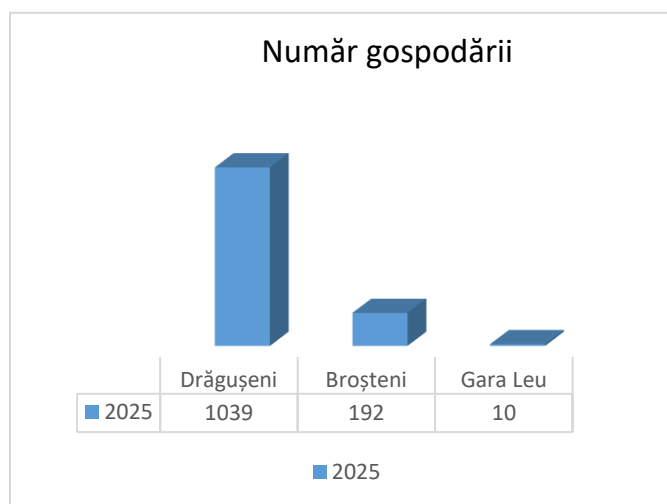

mai multe generații sub același acoperiș, dar și în rândul familiilor numeroase cu venituri reduse, care nu au posibilitatea de a-și moderniza sau extinde spațiul locativ. Această situație contribuie la creșterea riscului de sărăcie, excluziune socială și deprivare materială severă.

Conform tendințelor naționale, se constată că peste 50% dintre tinerii cu vârste între 18 și 34 de ani continuă să locuiască împreună cu părinții, în principal din cauza nivelului scăzut al veniturilor, accesului dificil la credite sau locuințe sociale, dar și al lipsei oportunităților economice locale. În cazul comunei Drăgușeni, unde opțiunile de angajare sunt limitate, iar infrastructura imobiliară este învechită, această tendință este accentuată, conducând la un proces lent de emancipare a tinerilor și la migrarea permanentă a acestora spre orașe mari sau în străinătate.

Locuirea în comuna Drăgușeni este caracterizată printr-un tip de locuire predominant concentrată, specifică zonelor rurale de câmpie și coline joase. Gospodăriile sunt grupate în nucleele satelor componente, de-a lungul principalelor drumuri de acces, formând un țesut locativ relativ compact.

Numărul gospodăriilor în comuna Drăgușeni este redat după cum urmează:

Locuirea și calitatea locuirii reprezintă un domeniu esențial pentru calitatea vieții oamenilor. Importanța unei locuințe este crucială pentru șansele de participare la educație, pentru ocuparea forței de muncă și o condiție necesară pentru ca o persoană să nu se afle în risc de sărăcie sau excluziune.

Direcții strategice pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire în comuna Drăgușeni pentru perioada 2025–2034:

- *Evaluarea și monitorizarea constantă a condițiilor de locuire* ale grupurilor vulnerabile (famiii numeroase, persoane vârstnice singure, persoane cu dizabilități, persoane fără venituri stabile).
- *Înființarea unui program local de sprijin pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire*, cu accent pe:
 - Reabilitarea locuințelor degradate;
 - Extinderea rețelelor de utilități publice (apă, canalizare, electricitate);
 - Eficiență energetică (izolație, încălzire adecvată etc.);
- *Identificarea de terenuri și oportunități pentru dezvoltarea de locuințe sociale*, în parteneriat cu autoritățile județene și prin accesarea fondurilor nerambursabile.
- *Acces la consiliere pentru obținerea documentelor de proprietate, succesiuni și legalizarea locuințelor*, în special în cazul persoanelor vulnerabile care locuiesc informal.
- *Campanii de educare și conștientizare privind dreptul la locuire și accesarea măsurilor de sprijin disponibile*.
- *Încurajarea construcției de locuințe destinate tinerilor și familiilor tinere*, prin facilități fiscale locale, sprijin logistic și parteneriate public-private.

Prin implementarea acestor măsuri, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei Drăgușeni urmărește *reducerea excluziunii locative, îmbunătățirea calității locuirii și asigurarea unor condiții decente de viață pentru toate categoriile de populație*, în special pentru cei aflați în risc de sărăcie sau marginalizare.

10.16 Serviciile sociale

Serviciile sociale reprezintă ansamblul de activități, măsuri și intervenții menite să sprijine persoanele, familiile sau grupurile aflate în dificultate, pentru prevenirea și depășirea unor situații critice (precum sărăcia, dizabilitatea, violența domestică, lipsa adăpostului, boala sau dependența), pentru reintegrarea socială și pentru îmbunătățirea calității vieții.

Scopul principal al acestor servicii este de a *asigura demnitatea umană, incluziunea socială și egalitatea de șanse*, sprijinind beneficiarii să devină independenți și activi în comunitate. Ele pot fi acordate în centre de zi, centre rezidențiale, la domiciliu, în comunitate sau în regim ambulatoriu, și includ sprijin material, consiliere psihosocială, îngrijire personală, sprijin pentru integrare profesională etc.

În România, serviciile sociale sunt reglementate prin Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale și pot fi furnizate de autoritățile publice locale sau de furnizori privați acreditați, cu condiția obținerii licenței de funcționare din partea Ministerului Muncii.

La acest moment, Comuna Drăgușeni nu dispune de servicii sociale licențiate⁶³, ceea ce reprezintă o vulnerabilitate serioasă în contextul nevoilor sociale identificate la nivel local: populație îmbătrânită, număr ridicat de persoane în risc de sărăcie, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, persoane cu dizabilități, victime ale violenței domestice sau tineri fără perspectivă profesională.

În lipsa unor servicii sociale organizate și licențiate, sprijinul pentru aceste categorii este adesea informal, limitat sau inexistent, ceea ce perpetuează excluziunea socială și accentuează inegalitățile.

Este important de menționat că, deși comuna nu are în prezent servicii sociale licențiate la nivel de structuri sau centre, Primăria Comunei Drăgușeni deține un *Compartiment Autoritate Tutelară și Asistență Socială care este acreditat ca furnizor de servicii sociale*, în baza Certificatului cu seria și numărul AF/008231, eliberat prin Decizia nr. 5459 din 05.07.2022.⁶⁴

Această acreditare oferă cadrul legal necesar pentru dezvoltarea și autorizarea viitoarelor servicii sociale licențiate în comună, constituind un prim pas important spre consolidarea unei rețele locale de asistență socială.

Prin urmare, *prioritatea strategică a Comunei Drăgușeni pentru perioada 2025–2034 este dezvoltarea și licențierea serviciilor sociale de bază și specializate*, în concordanță cu standardele naționale și europene. Acestea vor fi esențiale pentru:

- Prevenirea abandonului școlar și a excluziunii sociale în rândul copiilor;
- Asigurarea îngrijirii persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități la domiciliu sau în centre comunitare;
- Sprijinirea familiilor în dificultate, inclusiv a mamelor singure sau a celor fără venituri;
- Reducerea fenomenelor de violență domestică, consum de alcool și marginalizare;
- Integrarea profesională a tinerilor NEETs (care nu lucrează și nu urmează nicio formă de învățământ);

⁶³ https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/10042025_Servicii_Sociale_licentiate_1.pdf

⁶⁴ https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/10042025_Furnizori_acreditati_2.pdf

- Crearea de echipe mobile și centre de zi pentru copii, tineri sau seniori, care să asigure accesul la servicii de consiliere, educație non-formală, asistență psihosocială sau sanitară.

În acest sens, Primăria Comunei Drăgușeni își propune:

- *Înființarea și licențierea de servicii sociale*, cu personal calificat și pregătit pentru acordarea serviciilor sociale;
- *Formarea și specializarea personalului din cadrul Compartimentului de Asistență Socială*, pentru a răspunde noilor cerințe metodologice și legislative;
- *Realizarea unui Plan local de dezvoltare a serviciilor sociale*, în baza unei analize de nevoi;
- *Atragerea de fonduri nerambursabile pentru amenajarea unor centre sociale și formarea profesională a personalului din domeniu*;
- *Parteneriate cu DGASPC Suceava, ONG-uri și alte instituții județene sau regionale*, pentru extinderea rețelei de sprijin și dezvoltarea de servicii specializate.

Prin aceste măsuri, Comuna Drăgușeni urmărește *crearea unui sistem de servicii sociale adaptat nevoilor locale*, cu impact pozitiv direct asupra coeziunii sociale, siguranței comunitare și bunăstării cetățenilor.

10.17 Personalul din domeniul social

În Comuna Drăgușeni, județul Suceava, personalul din domeniul social este, în prezent, restrâns și se limitează în principal la asistenți personali angajați pentru îngrijirea persoanelor cu handicap. Acesta este un sector esențial pentru asigurarea unui sprijin adecvat persoanelor vulnerabile, în special celor cu dizabilități, însă în momentul de față nu există personal suplimentar care să lucreze în centre sociale, nu sunt voluntari activi în domeniul social și nu sunt îngrijitori informali organizați.

Asistenții personali sunt responsabili de îngrijirea și sprijinirea persoanelor cu handicap, atât fizic, cât și psihic, în cadrul locuințelor acestora. Acești angajați sunt esențiali pentru asigurarea unui trai decent al persoanelor cu dizabilități, contribuind la asigurarea unei îngrijiri personalizate și continue.

În prezent, cei 15 asistenți personali din Comuna Drăgușeni sunt angajați de Primăria Comunei, iar numărul acestora este direct proporțional cu numărul de persoane cu handicap care necesită îngrijire. Aceștia sunt angajați pe bază de contracte individuale de muncă, în conformitate cu legislația națională în domeniu și beneficiază de un program stabilit pentru a sprijini zilnic persoanele cu handicap, oferindu-le ajutor în activitățile de zi cu zi (mobilizare, igienă personală, alimentație, etc.).

În Comuna Drăgușeni, la acest moment, nu sunt angajați *lucrători în centre sociale* (centre de zi, centre de reabilitare, centre pentru tineri sau vârstnici), ceea ce limitează semnificativ capacitatea de a oferi servicii multiple și diversificate celor din grupurile vulnerabile.

Voluntariatul în domeniul social este inexistent în prezent, ceea ce înseamnă că nu există persoane sau grupuri de persoane care să contribuie la sprijinul comunității prin activități de voluntariat, care ar putea ajuta la dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale.

*Îngrijitorii informal*i (membri ai familiei sau prieteni ai persoanelor vulnerabile care le acordă îngrijire neplătită) nu sunt organizați sau sprijiniți în mod formal, iar acest sector este, de asemenea, neglijat în cadrul politicii locale de asistență socială.

Nevoia de dezvoltare a personalului social în Comuna Drăgușeni:

- *Diversificarea personalului social:* Este necesară extinderea personalului din domeniul social pentru a răspunde cerințelor crescute ale populației vulnerabile din comună. Acesta ar putea include angajarea de *lucrători sociali, consilieri sociali, specialiști în educația socială*, care să ofere sprijin atât persoanelor vârstnice, cât și copiilor sau altor categorii vulnerabile, cum ar fi victimele violenței domestice sau persoanele aflate în dificultăți financiare.

- *Colaborarea cu ONG-uri și organizarea de voluntari:* Ar fi utilă atragerea de *voluntari* din comunitate sau din alte localități, care să participe la activități de sprijin social, educativ sau recreativ. Colaborarea cu organizații non-profit ar putea contribui la formarea unor echipe de sprijin pentru diverse grupuri vulnerabile și pentru îmbunătățirea stării de bine a acestora.

- *Formarea și profesionalizarea personalului:* Pentru a crește calitatea serviciilor sociale, Primăria Comunei Drăgușeni ar putea să investească în *formarea profesională continuă* a asistenților personali și a altor angajați din domeniul social. Acest lucru ar permite extinderea competențelor și creșterea calității serviciilor oferite persoanelor cu handicap sau altor persoane vulnerabile.

- *Sprijin pentru îngrijitori informal*i: se are în vedere crearea unui cadru pentru susținerea îngrijitorilor informali, prin oferirea de programe de formare și consiliere, precum și prin sprijin financiar sau material pentru cei care îngrijesc persoane cu dizabilități sau vârstnice la domiciliu. Acest lucru ar ușura sarcina acestora și ar contribui la îmbunătățirea calității vieții persoanelor dependente.

Planuri pentru dezvoltarea personalului social în perioada 2025-2034:

- *Angajarea de personal suplimentar:* Se are în vedere angajarea unui număr mai mare de asistenți personali pentru acoperirea necesităților tot mai mari ale persoanelor cu handicap din comună. De asemenea, ar trebui să se înființeze centre de zi pentru vârstnici sau pentru copii proveniți din familii defavorizate, care ar necesita angajarea unor lucrători sociali și educatori.

- *Atragerea de voluntari și parteneriate:* Primăria ar putea organiza campanii de recrutare de voluntari pentru a sprijini diverse programe sociale și pentru a întări sentimentul de coeziune comunitară. Parteneriatele cu ONG-uri locale și regionale pot contribui la formarea unor echipe de voluntari care să sprijine activitățile destinate celor vulnerabili.

- *Crearea unor cursuri de formare pentru îngrijitori informali:* În cadrul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale, ar putea fi implementate programe de formare pentru îngrijitori informali, care să le ofere cunoștințele necesare pentru a oferi îngrijire de calitate persoanelor dependente, dar și pentru a-i sprijini în procesul lor de adaptare la rolul de îngrijitor.

Prin extinderea și diversificarea personalului din domeniul social, Comuna Drăgușeni poate asigura o reacție mai eficientă și mai umană în fața provocărilor cu care se confruntă cetățenii săi vulnerabili.

10.18 Grupurile vulnerabile

Serviciile Sociale din Comuna Drăgușeni sunt concepute pentru a sprijini grupurile expuse unui risc ridicat de excluziune socială, care sunt adesea confruntate cu dificultăți multiple ce afectează calitatea vieții și participarea lor activă în societate. Aceste grupuri vulnerabile sunt caracterizate printr-o gamă largă de probleme sociale, care pot include dificultăți economice, probleme de sănătate, disfuncționalități familiale sau traume emoționale. Principalele cauze ale acestor provocări sunt multiple și variate, iar serviciile sociale sunt gândite pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărei persoane sau familii aflate în dificultate.

Persoanele sau grupurile identificate ca fiind în dificultate ori în situație de risc de marginalizare sau excluziune socială includ:

a) Copii și familii aflate în dificultate:

- copii separați de părinți sau cu risc de separare;
- copii instituționalizați;
- copii cu dizabilități;
- copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;
- tinerii;
- tinerii de peste 18 ani care părăsesc sistemul de protecție;
- mame adolescente;
- familiile monoparentale;
- familii cu mai mult de doi copii;

- victimele violenței în familie;

Problemele sociale cu care se confruntă această categorie sunt:

- lipsa locuinței;
- resurse financiare insuficiente și dificultăți în gestionarea lor;
- familii cu un climat social defavorabil;
- abandonul școlar;
- probleme de sănătate;
- dificultăți în menținerea unui loc de muncă;
- dificultăți în obținerea unor drepturi.

b) Persoane adulte cu dizabilități:

Problemele sociale ale persoanelor cu dizabilități:

- atitudinea discriminatorie a societății;
- lipsa accesibilității, inclusiv în mediul familial;
- situații materiale precare;
- lipsa locurilor de muncă adaptate;
- absența suportului pentru familia care are în întreținere persoane cu handicap;
- capacitate scăzută de autogospodărire.

c) Persoane vârstnice (vârstnici dependenți, fără sprijin familial sau săraci)

Problemele sociale ale persoanelor vârstnice sunt:

- probleme de sănătate;
- izolare, singurătate, venituri mici în raport cu necesitățile;
- lipsa locuinței;
- absența suportului pentru familia care are în îngrijire un vârstnic dependent;
- lipsa de acces la servicii sociale.

d) Persoane victime ale violenței în familie

Problemele sociale ale persoanelor victime ale violenței în familie:

- negarea situației în care se găsesc;

- situație materială precară;
- absența monitorizării și susținerii acestor persoane în procesul de reintegrare;
- nivel redus de școlarizare și educație;
- sărăcie;
- condiții improprii de viață (spațiu de locuit inadecvat, număr mare de copii);
- probleme de sănătate și probleme comportamentale.

e) Persoanele de etnie romă

Problemele sociale ale persoanelor de etnie romă sunt:

- familii dezorganizate;
- nivel redus de școlarizare și educație;
- sărăcie;
- lipsa actelor de identitate;
- starea de sănătate;
- mentalitatea romilor cu privire la educație și muncă;
- dificultate în obținerea unui loc de muncă din cauza lipsei calificării;
- condiții improprii de locuit.

f) Alte persoane aflate în situație de risc sau marginalizare socială:

- persoane cu diferite adicții, consum de droguri, alcool sau alte substanțe toxice, jocuri de noroc, internet;
- persoane fără adăpost;
- persoane care au părăsit penitenciarele, infractori, foști delincvenți.

Problemele sociale cu care se confruntă această categorie de persoane sunt:

- stare de sănătate precară;
- situație materială precară;
- negarea situației în care se găsesc;
- conflicte familiale;
- atitudine discriminatorie a societății.

Cauzele principale ale problemelor sociale din comuna Drăgușeni, sunt:

- *Dificultăți materiale:* Mulți dintre locuitorii comunei se confruntă cu un nivel scăzut de venituri, ceea ce duce la dificultăți în asigurarea nevoilor de bază, precum alimentația, locuința, educația și îngrijirea medicală. Aceste dificultăți economice creează o barieră semnificativă în accesul la servicii și oportunități, crescând riscul de excluziune socială.

- *Stare de sănătate precară:* O mare parte din populația vulnerabilă din Comuna Drăgușeni suferă de probleme de sănătate cronice sau acute, care le limitează capacitatea de a participa activ la viața socială și economică. Aceste afecțiuni pot include boli fizice, dar și probleme de sănătate mentală, care necesită un suport adecvat din partea autorităților locale și a serviciilor de sănătate.

- *Familii dezorganizate:* Dezorganizarea familială este un alt factor care contribuie semnificativ la excluziunea socială. Aceste familii pot întâmpina dificultăți financiare, pot avea conflicte interne sau pot fi afectate de probleme de abuz, ceea ce duce la instabilitate și lipsă de suport pentru membrii lor, în special pentru copii sau vârstnici.

- *Copii ai căror părinți au plecat la muncă în străinătate:* Migrarea forțată a părinților în căutarea unui loc de muncă în străinătate a devenit o realitate tot mai frecventă. Aceasta creează găuri emoționale și educaționale pentru copiii rămași acasă, care nu beneficiază de sprijinul necesar în dezvoltarea lor. Lipsa unei figuri paterne/maternale stabile poate conduce la comportamente deviante, dificultăți școlare și un risc mai mare de excluziune socială.

- *Conflictul intrafamiliar:* Conflictele de familie reprezintă o sursă majoră de instabilitate pentru membrii acesteia, în special în cazul violenței domestice, care are efecte devastatoare asupra sănătății fizice și mentale a celor implicați. Aceste conflicte pot duce la destrămarea familiei, la izolarea socială și la imposibilitatea de a accesa servicii educaționale sau de sănătate.

- *Violența domestică:* Violența domestică este un fenomen tot mai des întâlnit în Comuna Drăgușeni și poate afecta grav atât femeile, cât și copiii. Impactul asupra victimelor este profund, iar fără intervenții adecvate, acestea rămân izolate, fără posibilitatea de a-și reconstrui viața. Serviciile sociale trebuie să ofere asistență pentru protejarea victimelor și pentru reintegrarea acestora în societate.

Serviciile sociale din Comuna Drăgușeni au scopul de a oferi un sprijin integrat celor care se confruntă cu aceste dificultăți, ajutându-i să depășească barierele sociale și economice care le afectează viața. Aceste servicii sunt esențiale pentru a sprijini accesul echitabil la educație, ocuparea forței de muncă și asistența medicală, contribuind astfel la integrarea socială și creșterea calității vieții pentru toți membrii comunității.

De asemenea, serviciile sociale trebuie să asigure accesul la servicii de protecție socială, să ofere consiliere psihologică, să intervină în cazuri de violență domestică și să sprijine integrarea copiilor rămași în grija altor rude sau instituții educaționale. De asemenea, trebuie să faciliteze colaborarea inter-instituțională între autoritățile locale, organizațiile nonguvernamentale și unitățile de sănătate pentru a oferi soluții complexe pentru problemele sociale cu care se confruntă aceste grupuri vulnerabile.

Toate grupurile vulnerabile din comuna Drăgușeni trebuie să beneficieze de oportunități de dezvoltare personală care să le permită să își atingă potențialul și să devină o parte activă a comunității. Aceste oportunități trebuie să includă:

- *Acces la educație:* Prin organizarea de cursuri de formare profesională, de educație formală și non-formală pentru tineri și adulți.
- *Sprijin pentru integrarea pe piața muncii:* Prin organizarea de programe de formare profesională și facilitarea accesului la locuri de muncă prin colaborarea cu angajatori locali.
- *Acces la servicii de sănătate:* Asigurarea unui acces echitabil la servicii medicale și psihologice, în special pentru persoanele cu dizabilități și victimele violenței domestice.

Prin toate aceste intervenții, serviciile sociale din Comuna Drăgușeni au ca scop principal îmbunătățirea calității vieții și integrarea activă a persoanelor vulnerabile în viața socială și economică a comunității, contribuind astfel la reducerea riscurilor de excluziune socială și promovarea unui trai decent pentru toți cetățenii.

10.19 Beneficiarii de venit minim de incluziune

Beneficiarii de venit minim de incluziune din Comuna Drăgușeni, județul Suceava reprezintă un segment important al comunității care se află într-o situație vulnerabilă din punct de vedere social, economic sau psihologic, dar care beneficiază de măsuri de sprijin pentru a fi reintegrați activ în viața comunității și pe piața muncii. Aceste persoane sau grupuri de persoane pot fi identificate prin diverse categorii de vulnerabilitate, iar intervențiile care li se adresează sunt esențiale pentru a le oferi oportunități egale și pentru a contribui la reducerea riscurilor de excluziune socială.

Categorii de beneficiari de venit minim de incluziune:

- *Familii aflate în risc de sărăcie și excluziune socială:* Familiile care trăiesc în condiții materiale precare și care nu au acces constant la resursele de bază (alimentație, îmbrăcăminte, locuință adecvată) sunt o categorie vulnerabilă importantă. Aceste familii pot include persoane fără un loc de muncă stabil, părinți care nu au capacitatea financiară de a asigura educația copiilor lor, sau familii monoparentale cu multiple provocări economice.

- *Persoane cu dizabilități*: Persoanele cu dizabilități fizice, senzoriale sau cognitive sunt frecvent în imposibilitatea de a accesa locuri de muncă sau servicii de educație în mod egal cu ceilalți cetățeni. Prin măsuri de sprijin, inclusiv asistență socială, educație adaptată, și servicii de îngrijire specializate, aceste persoane pot beneficia de un trai mai bun și de integrarea în viața comunității.
- *Vârstnicii*: Persoanele în vârstă care nu au venituri suficiente pentru a asigura nevoile de bază sunt adesea expuse riscului de excluziune socială și izolare socială. Acestea pot beneficia de diverse măsuri de sprijin, inclusiv servicii de îngrijire la domiciliu, acces la medicamente, stimulente financiare sau evenimente sociale care le permit să mențină o conexiune activă cu comunitatea.
- *Tinerii care au părăsit școala prematur sau care nu sunt activi pe piața muncii*: Tinerii care nu au finalizat studiile sau care nu au o pregătire profesională corespunzătoare pot deveni o categorie vulnerabilă din punct de vedere social și economic. Acești tineri pot fi susținuți prin programe educaționale, cursuri de formare profesională sau prin oferirea unor locuri de muncă temporare, pentru a le facilita integrarea completă pe piața muncii.
- *Persoanele victime ale violenței domestice*: Victimele violenței domestice care au reușit să scape de abuzuri se află adesea în nevoie de suport psihologic, dar și de un mediu economic stabil și oportunități pentru a-și reconstrui viața. Măsurile de protecție socială, accesul la adăposturi temporare și consiliere pot juca un rol esențial în integrarea acestora.
- *Persoanele aflate în detenție sau ex-detențiile*: Persoanele care au trecut prin sistemul penitenciar și care se confruntă cu stigmatizarea socială pot întâmpina dificultăți majore în găsirea unui loc de muncă sau a unui loc de trai stabil. În acest caz, serviciile sociale pot oferi sprijin pentru reinserția socială, asigurând accesul la locuri de muncă, educație, și asistență psihologică.

În evidențele primăriei comunei Drăgușeni, prestațiile sociale sunt acordate astfel⁶⁵:

<i>Tipul prestației</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
Ajutor de incluziune	117	131 <i>Conform Legii nr. 416/2001</i>
Ajutor pentru familia cu copii	28	48 <i>Conform Legii nr. 277/2010</i>

⁶⁵ *Primăria Comunei Drăgușeni*

Alocații de stat pentru copii	19	16
Ajutoare de urgență susținute din bugetul de stat	0	0
Ajutoare pentru încălzirea locuinței cu lemne pentru beneficiarii de venit minim de incluziune	92	87
Ajutoare pentru încălzirea locuinței cu lemne pentru populație	206	202
Alocații de plasament	0	0
Indemnizații pentru creșterea copilului	3	4
Stimulente de inserție	1	1
Drepturi acordate persoanelor cu handicap, conform Legii nr. 448/2006 (asistenți personali)	582.821 lei	453.808 lei
Indemnizații lunare acordate persoanelor cu handicap grav și accentuat	227.260 lei	227.412 lei

După cum se observă în situația sus-prezentată, numărul prestațiilor sociale din comuna Drăgușeni se menține la un nivel ridicat, indicând o nevoie constantă și semnificativă de sprijin pentru persoanele aflate în dificultate. Primăria comunei Drăgușeni recunoaște importanța unui sistem de servicii sociale bine structurat și are în vedere înființarea și dezvoltarea unor servicii sociale adaptate nevoilor locuitorilor, în special celor aflați în situații dificile.

În acest sens, se va pune un accent deosebit pe consilierea și sprijinirea persoanelor vulnerabile, pentru a le ajuta să depășească diversele situații de risc cu care se confruntă. Prin intervenții integrate și accesibile, se va urmări reinsertia socială a acestora, oferindu-le șansa de a beneficia de o viață mai bună, de oportunități de educație, formare profesională și stabilitate economică. În acest mod, Comuna Drăgușeni se angajează să contribuie activ la reducerea excluziunii sociale și la crearea unui mediu mai echitabil și mai integrator pentru toți cetățenii săi.

Măsuri de incluziune pentru beneficiarii vulnerabili:

- *Acces la educație și formare profesională*: Măsurile de sprijin pentru tinerii din comunitate care nu au finalizat studiile sau care nu au o calificare profesională sunt esențiale pentru integrarea lor

pe piața muncii. Proiectele educaționale și cursurile de formare profesională pot contribui la îmbunătățirea abilităților și creșterea șanselor lor de angajare.

- *Sprijin material și financiar:* Programul de ajutoare financiare sau de subvenționare a veniturilor pentru familiile aflate în risc poate contribui la îmbunătățirea nivelului de trai al acestora, precum și la prevenirea abandonului școlar și a altor forme de marginalizare socială.

- *Servicii de îngrijire și protecție:* Persoanele în vârstă sau cu dizabilități pot beneficia de îngrijire la domiciliu, servicii de asistență personală și sprijin psihologic, care le permit să trăiască independent și cu demnitate în propriile case.

- *Acces la locuințe decente:* Proiectele de construire sau renovare de locuințe sociale pentru persoanele vulnerabile pot asigura condiții de trai adecvate și sigure, prevenind astfel riscul de excluziune socială și îmbunătățind sănătatea și bunăstarea acestora.

- *Suport psihologic și consiliere:* Sprijinul psihologic este crucial pentru persoanele care au trecut prin traume, cum ar fi victimele violenței domestice, adolescenții aflați în dificultate sau persoanele care au fost expuse la marginalizare socială. Consilierea psihologică poate contribui la stabilizarea acestora și la dezvoltarea unui sentiment de apartenență și încredere în comunitate.

În Comuna Drăgușeni, beneficiarii de venit minim de incluziune sunt cei care au un risc ridicat de excluziune socială, dar care beneficiază de măsuri sprijinitoare care le permit integrarea activă în comunitate și accesul la oportunități esențiale. Primăria și autoritățile locale trebuie să continue să dezvolte și să implementeze programe de sprijin care să răspundă nevoilor acestora și să asigure un trai decent, contribuind astfel la reducerea inegalităților și la promovarea unui viitor mai prosper și mai echitabil pentru întreaga comunitate.

Capitolul XI - Tipologia situațiilor de dificultate, vulnerabilitate, dependență sau risc social

11.1 Copii și familii în dificultate

În conformitate cu Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului, interesul superior al copilului constituie principiul fundamental care guvernează întreaga intervenție instituțională în domeniul protecției copilului, reflectându-se în politici și măsuri aplicabile în multiple sectoare: educație, sănătate, justiție, asistență socială și alte domenii conexe. Acest principiu trebuie să reprezinte și pentru Comuna Drăgușeni o direcție esențială în elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale în perioada 2025-2029–2034.

Contextul local indică existența unor nevoi sociale semnificative în rândul copiilor, în special în mediile dezavantajate. La nivelul comunei, deși nu sunt în prezent furnizate servicii sociale specializate pentru copii, multiple categorii de minori se confruntă cu vulnerabilități majore, care necesită intervenții timpurii, integrate și coordonate. Aceste categorii includ:

- *copii separați de familie*, aflați în plasament sau cu măsură de protecție specială;
- *copii abuzați, neglijăți sau exploatați*, inclusiv prin muncă;
- *copii cu părinți plecați la muncă în străinătate*, lăsați în grija rudelor;
- *copii proveniți din familii sărace sau monoparentale*, în risc de excluziune socială;
- *copii cu dizabilități neuro-motorii, psihice sau CES* (cerințe educaționale speciale);
- *copii romi* afectați de marginalizare, discriminare și dificultăți de acces la educație;
- *copii la risc de abandon școlar sau care au abandonat deja școala*.

Potrivit statisticilor naționale, 34% dintre copiii din România se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, procent care se regăsește și în zonele rurale precum comuna Drăgușeni. Aceste realități impun consolidarea și dezvoltarea de servicii sociale primare la nivel local, menite să prevină separarea copilului de familie și să ofere sprijin personalizat pentru reintegrare educațională, sprijin emoțional, consiliere și orientare școlară.

Direcțiile strategice vizate în intervenția socială locală în favoarea copilului includ:

- *Identificarea și evaluarea vulnerabilităților sociale* individuale, familiale sau de grup;
- *Informarea părinților și tutorilor legali* privind drepturile copilului și serviciile disponibile;
- *Prevenirea riscului de separare a copilului de familie*, prin măsuri pro-active de sprijin;
- *Măsuri de urgență în situații de criză familială*: conflicte, violență domestică, lipsa veniturilor;

- *Programe de sprijin pentru copiii cu părinți plecați în străinătate*, prin colaborarea cu școala, biserica și alți actori comunitari;
- *Campanii locale de sensibilizare și informare*, cu implicarea comunității;
- *Colaborarea interinstituțională* între administrația publică locală, DGASPC Suceava, școli, medicii de familie, poliție, parohii și ONG-uri.

Totodată, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale trebuie să pună accent pe *dezvoltarea capacității de intervenție a compartimentului de asistență socială* al Primăriei, precum și pe *acreditarea și licențierea unor noi servicii sociale specializate pentru copii și familiile lor* – cum ar fi centrele de zi, serviciile de consiliere familială, centrele de prevenire a abandonului școlar sau unități mobile de intervenție socială.

Prin această abordare strategică, Comuna Drăgușeni își propune să contribuie activ la reducerea fenomenului de excluziune socială în rândul copiilor, să prevină cazurile de abuz și neglijare, și să creeze un sistem local de sprijin axat pe *prevenție, protecție și promovarea egalității de șanse*. Acest demers este esențial pentru asigurarea dezvoltării armonioase a fiecărui copil și pentru consolidarea coeziunii sociale la nivel comunitar.

11.2 Situația copiilor expuși riscurilor de sărăcie și excluziune socială

În cadrul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul Comunei Drăgușeni, este esențială înțelegerea și integrarea realităților sociale și economice care afectează în mod direct copiii, grupul populațional cel mai vulnerabil la riscul de sărăcie și excluziune socială. Conform celor mai recente date statistice, România se confruntă cu una dintre cele mai ridicate rate ale *sărăciei relative în rândul copiilor* din Uniunea Europeană, cu o valoare de 38,1%,⁶⁶ ceea ce înseamnă că aproape 2 din 5 copii trăiesc în condiții de sărăcie sau sunt expuși excluziunii sociale. Această realitate este cu atât mai alarmantă în zonele rurale precum Comuna Drăgușeni, unde accesul la servicii sociale specializate, infrastructură educațională și sprijin comunitar este limitat.

Rata sărăciei în funcție de tipul gospodăriei - Datele arată că familiile monoparentale, precum și gospodăriile numeroase (cu doi adulți și trei sau mai mulți copii) sunt cele mai expuse riscului de sărăcie. În Comuna Drăgușeni, prezența acestor tipuri de gospodării este semnificativă, iar lipsa unor servicii sociale care să sprijine direct copiii din aceste medii (centre de zi, servicii de consiliere, alocații de sprijin suplimentar) contribuie la perpetuarea ciclului intergenerațional al sărăciei.

Rata sărăciei în funcție de vârsta copilului - Analiza diferențiată pe grupe de vârstă relevă un trend crescător al sărăciei relative în rândul copiilor cu vârsta între 12 și 17 ani, segment critic din perspectiva tranziției spre viața adultă și piața muncii. Copiii din această grupă de vârstă, în special

⁶⁶ Eurostat, EU-SILC

cei care provin din medii defavorizate, sunt în pericol de abandon școlar, eșec educațional și marginalizare socială. În lipsa unor intervenții timpurii și coordonate, acești tineri riscă să devină viitori adulți dependenți de prestații sociale.

Rata sărăciei influențată de fluxul migrator - Un factor major agravant în mediul rural este *plecarea părinților la muncă în străinătate*, fenomen care, deși poate aduce beneficii economice pe termen scurt, generează *deprivare emoțională și instabilitate familială* în rândul copiilor rămași în țară. În Comuna Drăgușeni, acest fenomen este prezent și trebuie abordat prin servicii comunitare de sprijin psihosocial, educațional și de monitorizare continuă a copiilor afectați de migrația economică.

Nivelul educațional al părinților - Nivelul redus de educație al părinților este direct corelat cu creșterea riscului de sărăcie în rândul copiilor. În comunitățile rurale, această realitate se traduce prin *lipsa de resurse pentru sprijinirea educației copiilor*, neimplicarea părinților în viața școlară a acestora și un grad scăzut de conștientizare cu privire la importanța educației timpurii.

Toate aceste elemente evidențiază *necesitatea urgentă de a dezvolta servicii sociale integrate și adaptate* în Comuna Drăgușeni, orientate către:

- *Prevenirea sărăciei și sprijinirea familiilor vulnerabile;*
- *Sprijinirea educației copiilor și prevenirea abandonului școlar*, prin colaborări cu școlile locale;
- *Înființarea de centre de zi și servicii de sprijin familial* pentru copiii din gospodării dezavantajate;
- *Consiliere psihologică și educație parentală* pentru familiile monoparentale și cele afectate de migrație;
- *Campanii comunitare de conștientizare*, cu implicarea liderilor locali și a instituțiilor religioase.

Prin abordarea multidimensională a sărăciei în rândul copiilor și orientarea strategică spre investiții sociale sustenabile, Comuna Drăgușeni poate deveni un exemplu de intervenție rurală eficientă, reducând decalajele sociale și oferind copiilor o șansă reală la dezvoltare, educație și integrare.

11.3 Minori aflați în sistemul de protecție specială a copilului

Protecția drepturilor copilului constituie un pilon esențial în dezvoltarea durabilă a serviciilor sociale, în special în comunități vulnerabile din mediul rural, precum Comuna Drăgușeni. Conform cadrului legal național și angajamentelor internaționale asumate de România, *copilul are dreptul de a crește în familie*, iar separarea de părinți este permisă exclusiv în situații în care aceasta servește interesului său superior. În acest sens, Statul Român a înregistrat progrese notabile în ultimul deceniu, în special prin *reducerea semnificativă a numărului de copii abandonați în unități medicale* și prin încurajarea formelor alternative de îngrijire în familie sau în rețeaua de asistență maternală.

Copiii din sistemul de protecție specială: Majoritatea copiilor incluși în sistemul de protecție specială sunt reintegrați în familie sau plasați în medii familiale alternative (asistenți maternali, rude apropiate), ceea ce reflectă o schimbare de paradigmă în favoarea îngrijirii de tip familial. Cu toate acestea, în comunități precum Drăgușeni, limitările resurselor locale, lipsa personalului specializat și gradul redus de informare a populației pot reprezenta obstacole majore în aplicarea eficientă a acestor politici.

În același timp, Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei subliniază ca prioritate *numărul ridicat de minore care devin mame*, fenomen cu impact direct asupra protecției copilului. Acest aspect necesită intervenții sociale integrate care să includă *educație pentru sănătate, consiliere psihologică și sprijin parental*, mai ales în rândul adolescentelor din medii vulnerabile.

Pentru a alinia intervențiile locale cu obiectivele naționale, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a comunei Drăgușeni trebuie să includă:

- *Consolidarea serviciilor de prevenție și intervenție timpurie*, prin angajarea de asistenți sociali comunitari și colaborarea cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava;
- *Crearea de servicii suport pentru mamele minore și familiile în situații de risc*, incluzând centre comunitare, grupuri de sprijin parental și activități de educație sexuală și pentru sănătate în parteneriat cu școlile;
- *Campanii locale de informare* cu privire la drepturile copilului, rolul serviciilor de sprijin și obligațiile părinților/ tutorilor legali;
- *Identificarea și sprijinirea copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate*, prin implicarea rețelei extinse de îngrijire (rude, vecini, membri ai comunității cu relații de atașament față de copil), conform prevederilor Legii nr. 272/2004;
- *Monitorizarea și sprijinirea minorilor solicitanți de azil* (în caz de prezență locală), prin colaborare cu DGASPC și instituțiile abilitate, asigurând asistență pe toată durata procedurilor legale.

Necesitatea serviciilor bazate pe comunitate. Accesul facil, adaptarea serviciilor la specificul local și integrarea acestora într-o rețea coerentă de suport sunt condiții esențiale pentru atingerea obiectivelor menționate. Prin dezvoltarea serviciilor sociale comunitare, Comuna Drăgușeni își poate construi o infrastructură socială solidă care să reducă nevoia de intervenție instituțională și să crească capacitatea locală de a proteja copiii în mod eficient și sustenabil.

Rolul autorităților locale. Primăria comunei Drăgușeni are un rol central în *detectarea precoce a cazurilor de risc*, în facilitarea accesului la servicii specializate și în coordonarea intervențiilor multidisciplinare. Printr-un parteneriat activ cu DGASPC Suceava, unitățile școlare, organizațiile neguvernamentale și rețelele informale de sprijin, administrația locală poate deveni un factor catalizator în *reducerea vulnerabilității copiilor și promovarea unui cadru protector în comunitate*.

Această abordare este esențială pentru consolidarea unei strategii de protecție a copilului adaptate la specificul rural și pentru construirea unei comunități incluzive și reziliente în Comuna Drăgușeni.

11.4 Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială

Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială reprezintă o categorie vulnerabilă cu nevoi complexe și cu un risc ridicat de marginalizare socială, excluziune sau chiar recidivă instituțională. La nivel național, modificările legislative recente aduse Legii nr. 272/2004 reflectă angajamentul statului român de a sprijini integrarea durabilă a acestor tineri în societate, printr-o abordare coordonată între instituțiile de protecție a copilului și serviciile de asistență socială comunitare.

Începând cu anul 2019, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) au obligația legală de a sprijini tinerii aflați în ultimele 6 luni de ședere în sistemul de protecție specială prin:

- consiliere profesională și suport în căutarea unui loc de muncă;
- identificarea și facilitarea accesului la locuințe;
- asigurarea unei tranziții asistate către viața independentă, în condiții de demnitate și autonomie.

Pe lângă aceste măsuri, este prevăzută monitorizarea post-instituționalizare pe o durată de doi ani, de către serviciile publice de asistență socială, pentru a preveni reintegrarea în sisteme formale de suport (ex. centre sociale, spitale, penitenciare) sau situațiile de vulnerabilitate extremă (șomaj cronic, lipsa adăpostului, abuzuri).

Totodată, creșterea indemnizației acordate la ieșirea din sistem de la un salariu minim brut pe economie la trei salarii minime brute reprezintă o măsură de sprijin financiar esențială, menită să faciliteze începutul vieții independente, prin acoperirea nevoilor de bază (locuire, hrană, formare).

În contextul dezvoltării serviciilor sociale locale, Comuna Drăgușeni trebuie să asigure *mecanisme funcționale de colaborare cu DGASPC Suceava* pentru sprijinirea tinerilor proveniți din sistemul de protecție care revin în comunitate sau care aleg să se stabilească în zonă. Astfel, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale va include:

- *Crearea unui program local de integrare socială a tinerilor vulnerabili*, care să includă consiliere, sprijin pentru închirierea de locuințe, încadrare profesională și acces la educație/formare;
- *Colaborarea cu angajatori locali și mediul economic* pentru facilitarea inserției pe piața muncii;
- *Acces prioritar la locuințe sociale sau sprijin pentru locuire independentă*, prin parteneriate cu Consiliul Județean și instituții publice relevante;
- *Monitorizare și mentorat comunitar*, prin desemnarea unui responsabil local sau înființarea unui punct de sprijin în cadrul compartimentului de asistență socială;
- *Implicarea ONG-urilor și a rețelelor informale* (foste cadre didactice, lideri comunitari, voluntari) în susținerea tinerilor în procesul de adaptare la viața adultă.

Integrarea reușită a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială necesită o abordare interinstituțională, individualizată și orientată spre autonomie, adaptată realităților socio-economice din Comuna Drăgușeni. Prin dezvoltarea unor servicii sociale proactive, parteneriate locale și măsuri de sprijin concret, administrația locală își asumă un rol activ în prevenirea excluziunii sociale și în construirea unui viitor sustenabil pentru acești tineri aflați într-un moment crucial al tranziției lor spre viața adultă.

11.5 Copii cu dizabilități

Copiii cu dizabilități reprezintă o categorie vulnerabilă care necesită o abordare integrată, individualizată și continuă, pentru a le asigura șanse reale de incluziune educațională, socială și de dezvoltare personală. În contextul angajamentului autorităților locale de a promova drepturile copilului și de a sprijini echitatea în accesul la servicii, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale a Comunei Drăgușeni va include o direcție prioritară dedicată susținerii copiilor cu dizabilități și a familiilor acestora. La nivelul comunei Drăgușeni sunt înregistrați 6 copii cu dizabilități⁶⁷, astfel:

Grad handicap, din care:	Nr. copii
Grad 1 – grav, cu asistent personal	2
Grad 2 - accentuat	1
Grad 3 - mediu	3
Grad 4 - ușor	-

⁶⁷ Primăria Comunei Drăgușeni

Accesul la tehnologii asistive și sprijin compensatoriu. Tehnologiile asistive joacă un rol esențial în compensarea limitărilor funcționale determinate de dizabilitate – contribuind la creșterea gradului de autonomie, mobilitate, comunicare și învățare. În prezent, costurile ridicate ale acestor tehnologii reprezintă o barieră majoră pentru familiile din mediul rural, în special în absența unor forme de sprijin instituționalizat.

Primăria Comunei Drăgușeni își asumă rolul de *facilitator al accesului la tehnologii asistive*, prin:

- identificarea surselor de finanțare nerambursabilă (naționale, europene, donații);
- sprijinirea familiilor în întocmirea documentației pentru subvenții și ajutoare;
- colaborarea cu DGASPC Suceava și cu furnizori acreditați de echipamente asistive pentru dotarea copiilor în funcție de nevoile individuale.

Intervenții în sprijinul copiilor cu tulburări de sănătate mintală (inclusiv tulburări din spectrul autist). Diagnosticul de autism și alte tulburări mintale afectează profund dezvoltarea emoțională, cognitivă și socială a copiilor, având un impact major asupra vieții întregii familii. Lipsa serviciilor specializate în comunitățile rurale, precum și deficitul de specialiști (logopezi, psihologi, terapeuți ocupaționali) determină inegalități severe în accesul la sprijin adecvat.

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a comunei Drăgușeni prevede dezvoltarea unor *măsuri concrete de intervenție locală*, printre care:

- *Inițierea unor programe de consiliere psihologică și logopedie* în parteneriat cu CJRAE și ONG-uri de profil;
- *Organizarea de ateliere de dezvoltare a abilităților funcționale*, adresate atât copiilor, cât și părinților – orientate spre autonomie, socializare, comunicare;
- *Facilitarea transportului la centre de recuperare specializate din județ*, pentru copiii care nu pot beneficia de servicii la nivel local;
- *Identificarea și formarea unor cadre de sprijin (învățători, educatori, asistenți personali) care să lucreze direct cu acești copii*, în școală și în familie.

Întrucât povara îngrijirii revine aproape în exclusivitate familiilor, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale va include măsuri de sprijin psiho-social, informațional și material:

- grupuri de sprijin pentru părinți;
- consiliere parentală și informare despre drepturi și servicii;
- sprijin financiar sau material pentru cheltuieli legate de îngrijire, transport și educație;
- instruirea familiilor în utilizarea tehnologiilor asistive.

Prin includerea copiilor cu dizabilități ca prioritate strategică, Comuna Drăgușeni își afirmă angajamentul față de valorile incluziunii, echității și solidarității. Prin dezvoltarea unor parteneriate funcționale cu instituții județene, mediul ONG și comunitatea locală, primăria va crea premisele pentru o *rețea locală de sprijin sustenabil* și pentru o *creștere a calității vieții acestor copii și a familiilor lor*.

11.6 Copii abuzați, neglijăți sau exploatați

Protecția copilului împotriva oricărei forme de violență, neglijare, abuz sau exploatare este un principiu fundamental consfințit de legislația națională și internațională, iar autoritățile locale joacă un rol esențial în prevenirea, identificarea și intervenția în astfel de cazuri. În contextul creșterii semnalate a numărului de cazuri de abuz asupra copiilor, Comuna Drăgușeni își propune o abordare integrată, multidisciplinară și proactivă, cu scopul de a consolida rețeaua locală de protecție a copilului.

Conform datelor oficiale furnizate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, România se confruntă cu o tendință crescătoare a cazurilor de abuz emoțional, fizic și sexual, neglijare severă, exploatare prin muncă sau trafic de minori. La nivel local, dificultățile în depistarea precoce, lipsa de personal specializat, sub-raportarea cazurilor și stigmatizarea victimelor constituie bariere majore în asigurarea unui mediu sigur pentru copii.

Primăria Comunei Drăgușeni recunoaște caracterul grav al acestui fenomen și își asumă responsabilitatea de a preveni și combate orice formă de violență asupra copilului, printr-o abordare sistemică ce cuprinde următoarele direcții de acțiune:

→ *Prevenție și informare comunitară:*

- Organizarea de campanii locale de informare privind formele de abuz, semnele de identificare și modalitățile de raportare;
- Desfășurarea de sesiuni educative în școli și grădinițe, în parteneriat cu cadrele didactice și poliția locală;
- Informarea părinților și tutorilor legali cu privire la metode non-violente de disciplinare și educație parentală.

→ *Dezvoltarea capacității de intervenție locală:*

- Instruirea personalului din serviciul public de asistență socială pentru recunoașterea și gestionarea cazurilor de abuz sau neglijare;
- Constituirea unui mecanism de semnalare rapidă și coordonare între primărie, școală, cabinetul medical, poliție și DGASPC Suceava;

- Stabilirea unei proceduri clare pentru sesizarea și referirea cazurilor suspecte către autoritățile competente.

→ *Sprijin direct pentru victime și familii:*

- Facilitarea accesului la consiliere psihologică pentru copiii-victimă și pentru familiile acestora;
- Monitorizarea cazurilor semnalate prin vizite de teren și întâlniri periodice cu familia și cadrele didactice;
- Asigurarea măsurilor de protecție temporară în colaborare cu DGASPC, acolo unde este necesar.

Primăria Drăgușeni va consolida parteneriatele cu instituții specializate (DGASPC Suceava, Inspectoratul Județean de Poliție, unități de învățământ, ONG-uri), pentru a implementa *măsuri coerente de prevenție, asistență și reintegrare a copiilor aflați în situații de risc*.

Obiectivele strategice asumate la nivel local, sunt:

- Creșterea capacității comunității de a identifica și raporta cazurile de abuz;
- Asigurarea intervenției rapide și coordonate în cazuri de violență;
- Reducerea incidenței cazurilor de neglijare și exploatare prin intervenții educaționale și sociale;
- Crearea unui mediu sigur și protector pentru toți copiii din comunitate.

Prin măsuri preventive, intervenții personalizate și parteneriate instituționale eficiente, Comuna Drăgușeni își propune să protejeze copiii împotriva tuturor formelor de violență și să promoveze un climat comunitar bazat pe respect, siguranță și solidaritate. Această componentă va fi integrată în mod prioritar în strategia de dezvoltare a serviciilor sociale pentru perioada 2025–2029-2034.

11.7 Copii delincvenți

În contextul analizei sociale a Comunei Drăgușeni, județul Suceava, se evidențiază o legătură directă între consumul de alcool și droguri în rândul minorilor și creșterea comportamentelor deviante. Copiii care intră precoce în contact cu astfel de substanțe sunt expuși unui risc semnificativ de a adopta conduite delincvente, cum ar fi violența, furturile sau abandonul școlar. Această realitate impune dezvoltarea urgentă a unor măsuri preventive, educaționale și de sprijin familial, pentru a reduce expunerea tinerilor la aceste riscuri și pentru a asigura un mediu sănătos și sigur pentru dezvoltarea lor.

Consumul de alcool și substanțe interzise în rândul minorilor reprezintă o problemă majoră de sănătate publică, cu implicații directe asupra comportamentului, integrării sociale și siguranței comunității. Studiile de specialitate relevă faptul că debutul precoce în consumul de alcool – în special înainte de vârsta de 15 ani – crește semnificativ riscul de dezvoltare a dependenței, precum și incidența comportamentelor deviante sau delincvente.

În comunitățile rurale, unde accesul la servicii specializate de prevenție și consiliere este limitat, identificarea timpurie și intervenția precoce devin esențiale. În Comuna Drăgușeni, lipsa activităților educaționale, recreative și de sprijin pentru adolescenți, precum și expunerea la modele negative din mediul familial sau social, pot contribui la creșterea riscului de consum de alcool și droguri în rândul copiilor cu vârsta între 10 și 17 ani.

Primăria Comunei Drăgușeni își propune o intervenție structurată și proactivă pentru prevenirea și combaterea consumului de substanțe în rândul minorilor, prin următoarele direcții strategice:

→ *Identificare și intervenție timpurie:*

- Formarea personalului din domeniul educațional și social în recunoașterea semnelor precoce ale consumului de alcool și droguri;
- Monitorizarea cazurilor de risc prin colaborare cu școala, asistența socială și poliția locală;
- Înființarea unui mecanism local de referire a cazurilor către specialiști (medici, psihologi, DGASPC Suceava).

→ *Educație și prevenție:*

- Derularea de campanii de informare și educație anti-drog și anti-alcool în școli și spații comunitare, în parteneriat cu Agenția Națională Antidrog (ANA);
- Promovarea modelelor pozitive și a alternativelor sănătoase de petrecere a timpului liber (cluburi, sport, voluntariat);
- Organizarea de ateliere interactive cu părinți și elevi privind efectele nocive ale consumului de substanțe și importanța sprijinului familial.

→ *Sprijin comunitar și intervenție psihosocială:*

- Crearea unui cadru local de consiliere pentru copiii și adolescenții cu comportamente de risc;
- Implicarea mediatorilor școlari și a reprezentanților Bisericii și ONG-urilor în acțiuni de prevenție comunitară;
- Sprijinirea părinților/ tutorilor în gestionarea situațiilor dificile prin consiliere parentală.

Obiective strategice locale:

- Scăderea incidenței debutului consumului de alcool și droguri sub vârsta de 15 ani;
- Reducerea comportamentelor delincvente asociate consumului de substanțe;
- Creșterea nivelului de informare și conștientizare în rândul copiilor, părinților și cadrelor didactice;
- Îmbunătățirea capacității comunității de a interveni rapid și eficient în cazuri de risc.

Pentru eficiența intervențiilor, Primăria Drăgușeni va încheia parteneriate active cu:

- Agenția Națională Antidrog și centrele regionale;
- Inspectoratul Școlar Județean Suceava;
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;
- Poliția de proximitate și structurile MAI;
- ONG-uri specializate în prevenția consumului de substanțe și sprijin pentru tineri.

Comuna Drăgușeni înțelege că prevenirea consumului de alcool și droguri în rândul copiilor este o condiție esențială pentru sănătatea, siguranța și dezvoltarea durabilă a comunității. Printr-o intervenție coordonată și implicarea activă a tuturor actorilor locali, autoritățile urmăresc crearea unui mediu protector și educativ care să descurajeze comportamentele de risc și să promoveze incluziunea socială a copiilor și tinerilor.

11.8 Copii (0-17ani) și tineri (18-24 ani)

Sărăcia și excluziunea socială afectează în mod direct calitatea vieții și perspectivele de dezvoltare ale copiilor și tinerilor din comunitățile rurale, cum este și cazul comunei Drăgușeni. Aceste fenomene multidimensionale determină acumularea unor dezavantaje sistemice, manifestate prin: șomaj, venituri reduse, locuire precară, acces limitat la servicii medicale de calitate, precum și prin dificultăți în participarea la educație, formare profesională, activități culturale, sportive sau recreative.

Pentru copiii cu vârste între 0–17 ani, efectele directe ale sărăciei se traduc prin acces redus la educație timpurie, abandon școlar, alimentație precară și integrare socială deficitară. Acest lucru afectează nu doar prezentul, ci și șansele de a depăși cercul vicios al sărăciei în viitor.

În ceea ce privește segmentul de populație tânără (18–24 de ani), datele disponibile indică o rată îngrijorător de ridicată a sărăciei relative. Unul dintre cele mai relevante fenomene asociate cu acest context este cel al *tinerilor NEET* – adică tinerii care nu sunt încadrați în sistemul de educație, nu participă la formare profesională și nu sunt activi pe piața muncii. Această categorie este

considerată extrem de vulnerabilă, confruntându-se cu riscuri accentuate de excluziune socială și marginalizare.

Lipsa oportunităților locale de angajare, formare profesională și dezvoltare personală conduce la stagnare socială, migrație sau expunerea la comportamente de risc (consum de substanțe, abandon familial, violență, trafic de persoane). Totodată, nivelul scăzut de implicare civică și încrederea redusă în instituții reprezintă bariere suplimentare în integrarea socială a acestor tineri.

În comuna Drăgușeni, administrația publică locală recunoaște necesitatea intervențiilor integrate și multisectoriale pentru a combate cauzele profunde ale sărăciei în rândul copiilor și tinerilor. Se impune o abordare axată pe prevenție, educație, acces echitabil la servicii de sprijin și activarea resurselor comunitare în sprijinul incluziunii socio-profesionale a tinerilor.

Direcții strategice prioritare pentru intervenție:

- Promovarea programelor de sprijin pentru prevenirea abandonului școlar și susținerea educației de calitate pentru toți copiii;
- Dezvoltarea de parteneriate pentru implementarea de cursuri de calificare, orientare profesională și antreprenariat dedicate tinerilor NEET;
- Înființarea unor centre comunitare pentru tineri, cu rol educativ, recreativ și de consiliere psihosocială;
- Atragerea de fonduri pentru programe de sprijin material (hrană, transport, rechizite) pentru copiii din familii aflate în dificultate;
- Monitorizarea constantă a fenomenului NEET și sprijinirea integrării active a tinerilor pe piața muncii;
- Implicarea mediului școlar, ONG-urilor și antreprenorilor locali în crearea unui ecosistem favorabil incluziunii sociale a tinerilor.

11.9 Persoanele adulte cu dizabilități

Persoanele adulte cu dizabilități constituie un grup vulnerabil cu risc crescut de excluziune socială și sărăcie. Dincolo de limitările funcționale, acestea se confruntă cu bariere semnificative în accesul la educație, formare profesională, piața muncii, servicii de sănătate, locuire adecvată și participare socială. Excluziunea acestor persoane este sistemică, fiind alimentată atât de inadaparea mediului social și fizic, cât și de stigmatizarea sau discriminarea persistentă.

Conform datelor statistice naționale, persoanele cu dizabilități reprezintă o proporție semnificativă a populației adulte, cu o pondere de 53,10% femei și 72,12% persoane de peste 50 de ani. Totodată, 54,23% dintre acestea sunt persoane cu vârsta între 18–64 de ani, ceea ce

subliniază necesitatea unor politici active de integrare socio-profesională pentru această categorie. Cu toate că legislația națională prevede indemnizații lunare și bugete complementare pentru adulții cu dizabilități (în funcție de gradul de handicap), precum și prestații sociale pentru copiii cu dizabilități și îngrijitorii acestora, datele arată că aproximativ *1 din 4 persoane cu dizabilități* din România continuă să se afle în risc de sărăcie, procentajul variind între 19,4% și 25,1% în ultimii 10 ani.

Pe plan local, comuna Drăgușeni se confruntă cu aceleași provocări structurale privind incluziunea persoanelor cu dizabilități. Limitările privind mobilitatea, lipsa infrastructurii accesibile, oportunitățile reduse de angajare și oferta insuficientă de servicii sociale specializate contribuie la menținerea unui grad scăzut de participare socială în rândul acestor persoane.

Din situațiile înregistrate în comuna Drăgușeni reiese existența unui număr de 53⁶⁸ persoane adulte cu dizabilități:

<i>Grad handicap, din care:</i>	<i>Nr. adulți cu dizabilități</i>
Grad 1 – grav, cu indemnizație, <i>din care</i>	8
- grav, cu asistent personal	13
- grav, fără asistent	4
Grad 2 - accentuat	28
Grad 3 - mediu	-
Grad 4 - ușor	-

La nivel european, Strategia privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021–2030 subliniază opt direcții strategice de acțiune, relevante și pentru contextul local:

- Accesibilitatea bunurilor și serviciilor, inclusiv prin promovarea tehnologiilor asistive;
- Participarea activă la viața socială, culturală și de recreere;
- Egalitatea de șanse și combaterea discriminării;
- Creșterea angajabilității și participarea pe piața muncii;
- Educație incluzivă și formare pe tot parcursul vieții;
- Protecție socială și condiții de locuire adecvate;
- Acces la servicii de sănătate și îngrijire;

⁶⁸ Primăria comunei Drăgușeni

- Cooperare internațională pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

În completare, Strategia națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități” (HG nr. 798/2016) promovează dezvoltarea de servicii sociale de tip centre de zi, locuințe protejate, centre de criză sau centre respiro, în scopul dezinstituționalizării și prevenirii reinstituționalizării, orientând politicile publice către comunitate și autonomie personală.

Direcțiile strategice prioritare la nivelul Comunei Drăgușeni, sunt:

- *Dezvoltarea de servicii sociale specializate* pentru persoane cu dizabilități (centre de zi, servicii de îngrijire la domiciliu, servicii de consiliere și sprijin);
- *Identificarea nevoilor individuale* și elaborarea de planuri personalizate de intervenție în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava;
- *Accesibilizarea spațiilor publice* și a instituțiilor locale (școli, primărie, centre comunitare);
- *Promovarea ocupării forței de muncă* prin măsuri de stimulare fiscală pentru angajatorii care încadrează persoane cu dizabilități;
- *Atragerea de fonduri europene* pentru dezvoltarea infrastructurii sociale adaptate;
- *Organizarea de campanii de informare și educare* privind drepturile persoanelor cu dizabilități și combaterea stereotipurilor;
- *Sprijinirea îngrijitorilor informal* (aparținători) prin servicii de respiro și consiliere.

Primăria comunei Drăgușeni se angajează să sprijine toate inițiativele ce contribuie la crearea unei comunități incluzive, în care persoanele cu dizabilități să poată trăi demn, independent și să participe activ la viața economică, socială și culturală a comunei.

11.10 Persoane fără adăpost

Deși la nivelul comunei Drăgușeni nu sunt înregistrate în prezent persoane fără adăpost, este esențială o abordare preventivă și integrată a acestui fenomen social, având în vedere riscurile multiple care pot conduce la pierderea locuinței și vulnerabilizarea accentuată a anumitor categorii sociale.

Estimarea corectă a numărului persoanelor fără adăpost la nivel național este îngreunată de lipsa unei baze comune de date și de limitările metodologice ale statisticilor curente, care nu includ decât persoanele din gospodării private. Astfel, profilul acestor persoane este adesea incomplet, lipsind informații relevante precum: vârsta, durata situației de fără adăpost, nivelul de venituri, gradul de deprivare, starea de sănătate fizică și mentală sau istoricul locuirii.

În România, deși nu există încă o strategie națională dedicată în mod exclusiv persoanelor fără adăpost, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale are în derulare procese de elaborare a unor instrumente de identificare, evaluare și sprijin, precum și inițiative de cercetare cantitativă și

calitativă privind acest fenomen. Se are în vedere dezvoltarea unei politici publice naționale în acest sens.

Conform art. 6 lit. z) din Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, persoanele fără adăpost sunt definite ca indivizi sau familii care, din motive multiple – sociale, economice, juridice, medicale sau de forță majoră – trăiesc în stradă, se adăpostesc temporar la cunoștințe, nu își pot susține o locuință în regim de închiriere ori sunt în risc iminent de evacuare. Aceste persoane pot proveni și din instituții sau penitenciare, fără un domiciliu la momentul eliberării.

Principalele cauze ale pierderii locuinței sunt:

- conflictele familiale, divorțul sau procesele de partaj;
- evacuările ca urmare a retrocedării imobilelor;
- pierderea locului de muncă și lipsa sprijinului social;
- problemele de sănătate mintală;
- incapacitatea de a susține ratele bancare garantate cu imobile;
- escrocherii sau alte forme de abuz financiar.

Legea prevede o serie de drepturi sociale pentru persoanele fără adăpost, printre care:

- dreptul la reintegrare socială prin sprijin în accesarea unui spațiu de locuit și a unui loc de muncă;
- accesul la servicii sociale și medico-sociale specifice;
- consiliere socială și psihologică pe termen lung;
- dreptul la condiții minimale de viață (găzduire, îngrijire, sprijin comunitar).

În concordanță cu art. 59 din Legea nr. 292/2011, autoritățile locale pot furniza sau facilita accesul la următoarele servicii sociale dedicate:

- echipe mobile de intervenție în stradă (ambulanță socială);
- adăposturi de noapte;
- centre rezidențiale cu găzduire temporară.

La nivelul comunei Drăgușeni, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale urmărește:

- *monitorizarea continuă a persoanelor aflate în risc de pierdere a locuinței și identificarea timpurie a cauzelor care pot conduce la această situație;*
- *implementarea unor măsuri de sprijin social integrate, cu accent pe prevenție, consiliere și acces la servicii;*
- *identificarea unui spațiu de găzduire temporară, în situația în care se constată cazuri de persoane fără adăpost, până la remedierea situației prin reintegrare familială, acces la locuințe sociale sau sprijin în vederea angajării.*

Această abordare este aliniată principiilor promovate de Uniunea Europeană în ceea ce privește drepturile persoanelor vulnerabile, consolidând capacitatea comunei Drăgușeni de a răspunde eficient și umanitar unor situații sociale emergente.

11.11 Persoane vârstnice singure sau dependente

Fenomenul de îmbătrânire demografică constituie o provocare majoră pentru sistemele de protecție socială și serviciile comunitare din România, inclusiv la nivel local. Conform datelor statistice naționale, aproximativ 18% din populația țării este reprezentată de persoane cu vârsta de 65 de ani și peste, iar prognozele demografice estimează o creștere a acestei ponderi până la 30% în anul 2060.

Pe fondul prelungirii speranței de viață, numărul persoanelor vârstnice care trăiesc cu boli cronice sau dizabilități este în creștere. Deși majoritatea persoanelor în vârstă pot menține un grad de independență funcțională, circa 31% întâmpină dificultăți în desfășurarea activităților zilnice (îmbrăcat, hrănire, deplasare). În paralel, migrația continuă a populației tinere și active generează un risc ridicat de izolare socială și lipsă de sprijin familial, mai ales în rândul vârstnicilor singuri din mediul rural.

Accesul limitat la servicii de îngrijire la domiciliu – de care beneficiază doar 0,23% din populația vârstnică, în condițiile unei nevoi estimate de 6–7% – și insuficiența capacității instituțiilor rezidențiale sporesc riscul de excluziune socială și de sărăcie în rândul acestui grup vulnerabil.

În acest context, sistemul de servicii sociale destinat persoanelor vârstnice din România se confruntă cu o presiune crescândă. Totodată, implicarea redusă a acestei categorii în viața comunității și în procesele decizionale limitează vizibilitatea și adresarea adecvată a nevoilor și preferințelor lor. Politicile europene subliniază necesitatea unei abordări integrate, centrate pe persoană, care să promoveze îmbătrânirea activă și demnă, participarea socială și accesul la servicii de calitate.

Astfel, direcțiile strategice naționale și europene în sprijinul vârstnicilor vizează:

- dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu și a centrelor comunitare multifuncționale;
- sprijin în perioada de pre-pensionare și combaterea discriminării pe criterii de vârstă;
- promovarea voluntariatului, mentoratului și participării civice în rândul persoanelor vârstnice;
- susținerea proceselor de învățare continuă, inclusiv în domenii digitale și de sănătate;
- crearea de spații comunitare pentru socializare, recreere și activități intergeneraționale;
- facilitarea accesului la servicii de consiliere psihosocială, juridică și de sprijin material;
- implicarea directă a persoanelor vârstnice în grupuri de inițiativă civică;
- prevenirea și combaterea abuzurilor asupra vârstnicilor și a izolării sociale;
- monitorizarea continuă a bunăstării acestei categorii prin studii și anchete locale.

În evidențele Primăriei comunei Drăgușeni sunt înregistrate 504⁶⁹ persoane vârstnice (cu vârsta peste 64 ani), reprezentând 20,31% din totalul populației.

La nivelul comunei Drăgușeni, administrația publică locală recunoaște nevoia consolidării infrastructurii sociale destinate persoanelor vârstnice, în special a celor singure, dependente sau fără sprijin familial. Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 urmărește:

- *identificarea activă a vârstnicilor aflați în situații de vulnerabilitate și elaborarea de planuri individualizate de intervenție;*
- *dezvoltarea de servicii de îngrijire la domiciliu, în parteneriat cu ONG-uri, unități medico-sociale și furnizori acreditați;*
- *înființarea unui centru comunitar pentru persoane vârstnice, care să funcționeze ca spațiu de socializare, activități culturale, informare și sprijin psiho-social;*
- *încurajarea participării active a vârstnicilor în viața comunității și promovarea dialogului între generații;*
- *accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru susținerea infrastructurii sociale dedicate vârstnicilor;*
- *formarea și instruirea personalului specializat în îngrijire geriatrică și asistență socială;*
- *implementarea de campanii de informare privind drepturile persoanelor vârstnice și prevenirea abuzurilor asupra acestora.*

Prin aceste măsuri, comuna Drăgușeni își propune să devină o comunitate inclusivă, care respectă și sprijină demnitatea și contribuția persoanelor vârstnice, asigurându-le condiții de viață decente, sprijin adecvat și oportunități reale de participare la viața socială.

11.12 Persoanele de etnie romă

Deși la nivelul comunei Drăgușeni nu sunt în prezent identificate oficial persoane de etnie romă aflate în situații de dificultate, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale include măsuri proactive, în conformitate cu principiile egalității de șanse și nediscriminării, pentru a răspunde nevoilor oricărei persoane aflate în risc de excluziune socială, indiferent de apartenența etnică.

La nivel național, datele statistice și cercetările relevante evidențiază faptul că populația de etnie romă se confruntă în mod disproporționat cu probleme precum: acces limitat la educație, locuire precară, sărăcie severă, sănătate deficitară, șomaj și discriminare sistemică. Aceste fenomene determină un risc crescut de excluziune socială și cer o abordare integrată, preventivă și orientată pe sprijin comunitar.

Principalele provocări identificate în rândul persoanelor de etnie romă, la nivel național, sunt:

⁶⁹ Primăria comunei Drăgușeni

- Rata scăzută de participare pe piața muncii, mai ales în rândul femeilor;
- Condiții precare de locuire, fără acces la utilități esențiale;
- Acces limitat la servicii medicale și o incidență crescută a problemelor de sănătate;
- Participare scăzută la educație, în special în învățământul preșcolar și gimnazial;
- Nivel crescut de deprivare materială severă și excluziune socială;
- Discriminare în accesarea serviciilor publice sau private.

În acest context, chiar în lipsa unei evidențe formale a unor persoane romă aflate în dificultate la nivelul comunei, autoritatea publică locală va acționa în spiritul *incluziunii active* și va:

- Monitoriza constant, prin activitatea compartimentului de asistență socială, situațiile de vulnerabilitate din comunitate, fără a limita intervențiile la criteriul etnic, dar luând în calcul specificul și diversitatea socială;
- Asigura formarea continuă a personalului din administrație și din instituțiile locale privind nediscriminarea, incluziunea socială și combaterea stereotipurilor;
- Promova campanii locale de informare și educare a cetățenilor cu privire la drepturile omului, egalitatea de șanse și combaterea rasismului și a discriminării;
- Colabora cu unitățile de învățământ, ONG-uri și instituții de specialitate pentru identificarea precoce a cazurilor de abandon școlar, excluziune sau neglijare familială;
- Asigura acces echitabil la servicii sociale, educaționale și de ocupare pentru toate categoriile de persoane vulnerabile, inclusiv prin posibilitatea angajării unui mediator școlar sau mediator sanitar, în funcție de necesitățile reale identificate;
- Sprijini inițiativele de formare profesională și calificare, inclusiv pentru grupuri aflate în dificultate, pentru a facilita integrarea pe piața muncii;
- Promova participarea activă a tuturor cetățenilor la viața comunității, indiferent de etnie, prin proiecte interculturale, activități de voluntariat și inițiative de dialog social.

Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a comunei Drăgușeni își propune astfel să mențină un cadru deschis, flexibil și incluziv, capabil să răspundă prompt și eficient oricărei situații de vulnerabilitate, inclusiv a persoanelor aparținând minorităților etnice, dacă acestea vor fi identificate în viitor.

11.13 Comunitățile marginalizate

Conform studiilor de specialitate, prin *comunitate marginalizată* se înțelege o comunitate care îndeplinește simultan următoarele trei condiții:

- are un nivel scăzut de capital uman;
- are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal;
- are condiții de locuire precară.

O comunitate are condiții de locuire precară dacă îndeplinește cel puțin unul dintre indicatorii:

- *proporția locuințelor supraaglomerate* (<15,33m² pe persoană);
- *nesiguranță locativă*: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuință în proprietate personală au valori ce depășesc pragul minimal aferent:
 - Proporția locuințelor supraaglomerate (<15,33 m² pe persoană), în totalul locuințelor din comunitatea vizată: 54%;
 - Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală, în totalul gospodăriilor din comunitatea vizată: 12%.

Cele mai dezavantajate sunt satele mici (cele cu mai puțin de 500 de locuitori) și, în special, satele foarte mici (cele cu mai puțin de 200 de locuitori), în particular cele care au populația îmbătrânită și/sau cele care sunt situate în zone izolate, în aceste sate existând de obicei, o mică comunitate non-romă care trăiește într-o zonă marginalizată. Referindu-ne la populația totală care a fost identificată ca locuind în aceste zone rurale marginalizate, ea prezintă o *structură de gen*, după cum urmează: *copiii* (cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani) - 34%, *vârșnici* - 13%.

Comunitățile marginalizate sau izolate sunt adesea caracterizate prin acces limitat la servicii sociale, educaționale, medicale sau de infrastructură, ceea ce conduce la perpetuarea cercului sărăciei, a excluziunii sociale și la slaba participare în viața comunității. Deși în ultimii ani Ministerul Muncii și Protecției Sociale a implementat o serie de inițiative pentru dezvoltarea serviciilor sociale în aceste comunități, datele naționale arată că, la sfârșitul anului 2020, existau încă numeroase comunități marginalizate care nu beneficiau de servicii sociale licențiate.

Această realitate relevă inechități majore în acoperirea teritorială a serviciilor sociale și medicale, precum și un deficit acut de personal calificat în aceste domenii, în special în zonele rurale sau greu accesibile. Efectele directe sunt resimțite de cetățeni printr-o calitate redusă a vieții, dificultăți în accesarea sprijinului instituțional, risc crescut de excluziune socială și deteriorarea capitalului social comunitar.

Primăria comunei Drăgușeni recunoaște importanța unei *abordări proactive și echitabile* față de persoanele care trăiesc în astfel de comunități și își asumă următoarele direcții strategice:

- *Identificarea și cartografierea* potențialelor zone sau gospodării izolate ori marginalizate de pe teritoriul comunei, prin implicarea asistentului social, a mediatorilor locali și a altor actori comunitari;
- *Evaluarea periodică a nevoilor sociale*, medicale, educaționale și locative ale acestor persoane și includerea lor în planurile individuale de intervenție;
- *Dezvoltarea unor parteneriate cu ONG-uri, furnizori de servicii sociale și instituții județene* pentru a facilita accesul la servicii licențiate, inclusiv prin proiecte cu finanțare europeană sau guvernamentală;
- *Atragerea de fonduri nerambursabile* pentru dezvoltarea de centre de zi, unități mobile de servicii sociale, echipe comunitare integrate și alte forme de sprijin comunitar;
- *Creșterea mobilității echipelor de intervenție* (asistenți sociali, medici de familie, consilieri școlari, asistenți comunitari) în zonele greu accesibile;
- *Organizarea de campanii de informare, consiliere și educație pentru sănătate și viață independentă*, adaptate nevoilor acestor categorii vulnerabile;
- *Promovarea implicării active a beneficiarilor în procesele de dezvoltare comunitară*, prin consultări, grupuri de inițiativă și măsuri de responsabilizare socială.

Prin aceste măsuri, comuna Drăgușeni își propune să reducă riscul de excluziune socială și să asigure o acoperire echitabilă și calitativă a serviciilor sociale pentru toți locuitorii, indiferent de zona de reședință, statut social sau nivel de acces la resurse.

11.14 Mame minore

Sarcinile în rândul adolescentelor reprezintă una dintre cele mai presante provocări ale sănătății publice și ale incluziunii sociale, cu implicații multiple – medicale, psihologice, educaționale și economice. Fenomenul este prezent atât la nivel global, cât și național, România situându-se pe locul al doilea în Uniunea Europeană în ceea ce privește numărul de mame minore, după Bulgaria. Deși în evidențele actuale ale comunei Drăgușeni nu sunt înregistrate cazuri de mame minore, riscul apariției unor astfel de situații rămâne ridicat în contextul factorilor socio-economici existenți.

Printre cauzele principale ale apariției sarcinilor timpurii se regăsesc:

- lipsa unei educații sexuale adecvate și a informării corecte privind sănătatea reproducerii;

- accesul limitat la planificare familială și metode contraceptive;
- condițiile economice precare și nivelul redus de școlarizare;
- debutul timpuriu al vieții sexuale, influențat de mediul social sau familial;
- consumul de substanțe interzise, presiunea grupului de vârstă și influențele mass-media;
- căsătoriile timpurii, mai ales în cazul unor comunități tradiționaliste sau vulnerabile.

Sarcina la o vârstă fragedă implică riscuri medicale semnificative atât pentru mamă, cât și pentru copil, inclusiv complicații în timpul nașterii, risc crescut de prematuritate și dezvoltare deficitară. În paralel, aspectele psiho-emoționale sunt adesea ignorate: adolescentele însărcinate se confruntă cu stres accentuat, anxietate, depresie și lipsa unui sprijin social adecvat.

Pentru a preveni și combate acest fenomen, Primăria comunei Drăgușeni va pune accent pe:

- *Dezvoltarea și promovarea unor programe educaționale adresate adolescenților, părinților și cadrelor didactice, cu privire la sănătatea sexuală și reproductivă, planificare familială, responsabilitate și relații sănătoase;*
- *Implementarea de campanii comunitare de informare și conștientizare, derulate în parteneriat cu unitățile școlare, medicii de familie, asistenții comunitari, cultele religioase și ONG-urile de profil;*
- *Facilitarea accesului la consiliere psihologică, educație pentru sănătate și planificare familială, în special pentru fetele aflate în situații de risc (abandon școlar, violență domestică, sărăcie extremă, lipsa supravegherii parentale etc.);*
- *Consolidarea colaborării dintre serviciile sociale, medicale și instituțiile județene de protecție a copilului, pentru identificarea precoce a cazurilor și intervenții rapide;*
- *Crearea de protocoale clare de intervenție în situația identificării unei mame minore, care să vizeze:*
 - acordarea de asistență socială și medicală integrată;
 - consilierea psihologică și dezvoltarea abilităților maternale;
 - prevenirea separării copilului de familie;
 - sprijin pentru obținerea actelor de identitate și accesarea serviciilor esențiale;
 - facilitarea reintegrării școlare a mamelor adolescente, dacă este cazul.

În plus, Primăria comunei Drăgușeni își propune dezvoltarea unui cadru comunitar de *sprijin pentru cuplul mamă-copil aflat în dificultate*, care să asigure:

- monitorizarea nașterii și a înregistrării legale a copilului;
- prevenirea abandonului neonatal și integrarea copilului într-un mediu familial adecvat;
- activarea rapidă a măsurilor de protecție specială în cazurile de risc.

Prin toate aceste măsuri, autoritatea locală își propune nu doar gestionarea eficientă a cazurilor izolate, ci mai ales crearea unui mediu preventiv, educat și responsabil, în care adolescenții să beneficieze de informare corectă, sprijin emoțional și oportunități reale de dezvoltare personală.

11.15 Victime ale violenței în familie

Violența domestică reprezintă o formă gravă de încălcare a drepturilor fundamentale ale omului și un fenomen cu implicații sociale, medicale, psihologice și economice complexe. Aceasta afectează persoane de toate vârstele, indiferent de sex, nivel de educație, condiție socială sau economică, manifestându-se frecvent în spațiul familial – un cadru care, în mod ideal, ar trebui să ofere siguranță și sprijin.

Deși la nivelul comunei Drăgușeni nu există o evidență oficială cu privire la numărul exact al victimelor violenței domestice, se estimează că fenomenul este subraportat, din multiple motive: teama de agresor, dependența economică și emoțională, lipsa de încredere în instituțiile statului sau stigmatul social. Situațiile de abuz sunt adesea mascate în spatele aparenței normalității familiale, iar reacțiile tardive sau absente ale comunității și autorităților locale contribuie la perpetuarea acestui cerc vicios al violenței.

Deseori, femeile abuzate rămân în capcana casei lor violente cu speranța că la un moment dat viața lor va redeveni normală. De multe ori, victimele adulte întâlnesc violența încă din copilărie și cresc cu stima de sine scăzută, uneori ajung să creadă că merită un astfel de tratament violent. Există un cerc vicios al violenței domestice care foarte rar poate fi întrerupt și care, adesea, continuă atât timp cât victima rămâne în viață. Acasă e un loc periculos și adesea ascuns; intimitatea de dincolo de ziduri este, de multe ori, despre nervi, țipete și bătaie. Multe dintre drame rămân ascunse în spatele pereților, dincolo de ușile prin care se aud plânsetele și pe care vecinii nu le iau în seamă, sub pretextul mioritic că „*ei se ceartă, ei se împacă*”.

Conform datelor naționale furnizate de Inspectoratul General al Poliției Române, în România, majoritatea actelor de violență domestică sunt comise de bărbați asupra femeilor și copiilor, în special în mediul privat. Deși alcoolul este frecvent asociat cu aceste fapte, acesta constituie mai degrabă un factor agravant decât o cauză directă. Studiile de specialitate confirmă faptul că violența domestică are la bază un cumul de factori favorizanți, precum:

- disfuncții grave în cadrul relațiilor familiale și carențe educative;
- sărăcia și lipsa sprijinului economic;

- tulburări psihice, abuzul de alcool și droguri;
- lipsa unei educații afective și sexuale corecte;
- permisivitatea comunitară și lipsa unor reacții sociale ferme;
- legislație neclară sau aplicată insuficient.

Violența domestică îmbracă forme multiple: fizică, psihologică, sexuală, economică și socială. Consecințele asupra victimelor sunt adesea devastatoare: depresie, anxietate, izolare socială, stimă de sine scăzută, afecțiuni somatice și, în cazuri extreme, deces. De asemenea, copiii care cresc în medii abuzive sunt profund afectați în dezvoltarea lor psihologică și comportamentală, riscând perpetuarea modelului violent în viața adultă.

Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie definește clar formele de abuz și prevede o serie de măsuri de protecție a victimelor, printre care:

- respectarea demnității și a vieții private a victimei;
- acces la servicii de consiliere psihologică, reabilitare, reintegrare socială;
- asistență juridică gratuită și protecție specială adaptată nevoilor individuale;
- posibilitatea emiterii unui ordin de protecție provizoriu de către polițist, cu caracter executoriu imediat.

Acest instrument legal, complementar ordinului de protecție emis de instanță, oferă un mecanism de intervenție rapidă, prin care agresorul poate fi îndepărtat de la domiciliu, chiar și în lipsa unui mandat judecătoresc, asigurându-se protecția imediată a victimei.

În acest context, autoritățile publice locale, inclusiv primăria comunei Drăgușeni, au responsabilitatea de a implementa politici proactive și servicii integrate pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen.

Având în vedere gravitatea și complexitatea fenomenului violenței domestice, precum și necesitatea construirii unui sistem local de suport, comuna Drăgușeni își propune dezvoltarea următoarelor măsuri și intervenții sociale:

→ *Prevenție și conștientizare comunitară*

- o Campanii locale de informare asupra formelor de violență domestică, a drepturilor victimelor și a mecanismelor de sprijin disponibile;
- o Programe educaționale pentru elevi, tineri și părinți privind comunicarea non-violentă, gestionarea conflictelor și egalitatea de gen;
- o Ateliere și sesiuni de formare pentru profesioniștii din domeniul social, educațional și medical privind identificarea semnelor de abuz și reacția instituțională corespunzătoare.

→ *Identificarea și evaluarea cazurilor de violență domestică*

- Crearea unui mecanism funcțional de identificare timpurie a victimelor, în colaborare cu școlile, asistenții medicali comunitari, preoți, poliție și serviciile sociale;
 - Elaborarea de fișe de evaluare a riscurilor și stabilirea unor proceduri clare de intervenție.
- *Servicii de sprijin direct pentru victime*
- Înființarea unui centru de consiliere și informare pentru victimele violenței domestice, care să ofere:
 - consiliere psihologică;
 - sprijin juridic;
 - mediere familială acolo unde este posibil.
 - Promovarea colaborării cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava pentru plasarea victimelor în centre de găzduire temporară în cazuri de urgență;
 - Facilitarea accesului victimelor la sistemul de justiție, prin sprijin în redactarea plângerilor și în demersurile legale.
- *Intervenții de urgență și protecție*
- Crearea unei echipe mobile de intervenție de urgență (compusă din asistent social, polițist și consilier psihologic), capabilă să intervină prompt în cazuri semnalate de violență;
 - Promovarea aplicării ordinelor de protecție provizorii și colaborarea strânsă cu structurile MAI în acest scop.
- *Dezvoltarea unui parteneriat comunitar activ*
- Încheierea de protocoale cu organizații neguvernamentale specializate, parohii, unități școlare și cabinete medicale în vederea formării unei rețele de sprijin și intervenție;
 - Implicarea voluntarilor locali și a consilierilor comunitari în activități de prevenție și suport.

Dezvoltarea unui sistem local coerent și funcțional de prevenire și combatere a violenței în familie este o necesitate stringentă pentru comuna Drăgușeni, în condițiile în care acest fenomen rămâne adesea ascuns și neraportat. Prin asumarea responsabilității instituționale și mobilizarea resurselor locale, se pot construi mecanisme eficiente care să asigure protecția victimelor, să ofere șanse reale de reintegrare socială și să contribuie la consolidarea unui climat familial și comunitar sănătos.

11.16 Victime ale traficului de persoane

Traficul de persoane reprezintă o formă gravă de încălcare a drepturilor fundamentale ale omului, asociată cu exploatarea severă a indivizilor, în special a celor aflați în situații de vulnerabilitate. Deși în evidențele oficiale ale comunei Drăgușeni nu sunt înregistrate cazuri concrete de trafic de persoane, acest fapt nu exclude existența fenomenului, având în vedere specificul acestuia, caracterizat prin clandestinitate, teamă, rușine sau constrângere din partea victimelor. Este, prin

urmare, esențial ca autoritatea locală să adopte o poziție activă în prevenirea acestui fenomen și în crearea unui cadru de protecție pentru posibilele victime.

România continuă să fie una dintre țările sursă și de tranzit pentru rețelele internaționale de trafic de persoane. Datele oficiale arată că majoritatea victimelor sunt femei și fete (83,2% în 2019), iar exploatarea sexuală, munca forțată și cerșetoria sunt cele mai frecvente forme de abuz. Persoanele cu un nivel scăzut de educație, din mediul rural, precum și cele cu istorii de abuz, neglijare sau sărăcie severă sunt în mod particular vulnerabile – profil care poate fi întâlnit și în unele zone ale comunei Drăgușeni.

La nivel internațional, peste 160 de țări sunt afectate de fenomen, iar un număr semnificativ de victime sunt minori, traficați pentru muncă, exploatare sexuală sau alte forme de abuz. Fenomenul este în continuare alimentat de factori precum lipsa de oportunități economice, migrația, instabilitatea familială și nivelul scăzut de educație – toate acestea regăsindu-se într-o formă sau alta și în zonele rurale defavorizate din România.

Conform Legii nr. 678/2001, traficul de persoane este definit ca recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane prin diferite forme de constrângere în scopul exploatării. Din 2019, DGASPC-urile sunt obligate să creeze compartimente specializate pentru sprijinul victimelor, formate din asistent social, psiholog și consilier juridic. Totodată, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) are un rol esențial în coordonarea intervenției instituționale la nivel național.

În județul Suceava, serviciile sociale destinate victimelor traficului sunt asigurate în principal de DGASPC și de furnizori privați, însă resursele rămân limitate, iar accesul victimelor din zonele rurale este adesea restricționat de distanță, lipsa informațiilor sau teama de stigmatizare.

În comuna Drăgușeni nu există, în prezent, cazuri raportate de trafic de persoane. Totuși, se identifică o serie de factori de risc care justifică adoptarea unor măsuri proactive:

- rata ridicată a populației cu nivel scăzut de educație;
- existența familiilor vulnerabile social și economic;
- migrația sezonieră sau pe termen lung către alte state europene;
- posibile forme de violență domestică sau neglijare care nu ajung în evidențele oficiale;
- lipsa de informații și formare în rândul comunității privind pericolele asociate traficului de persoane.

Provocări identificate

- Lipsa unui sistem local de identificare timpurie a potențialelor victime;
- Deficit de personal specializat (asistenți sociali, psihologi);

- Lipsa programelor de formare profesională în domeniu pentru actorii locali (poliție, personal educațional, autoritate locală);
- Acces limitat la centre specializate de consiliere și adăpost pentru victime;
- Lipsa de campanii publice de informare și prevenire la nivel local.

Pentru a consolida reziliența comunității în fața acestui fenomen, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a comunei Drăgușeni va include următoarele obiective:

→ *Prevenire și informare*

- Organizarea anuală de campanii de informare pentru elevi, părinți și adulți cu privire la riscurile asociate traficului de persoane.
- Colaborarea cu instituțiile de învățământ și cu parohiile pentru diseminarea informației în rândul populației vulnerabile.

→ *Formare profesională*

- Instruirea personalului din cadrul Primăriei, serviciului de asistență socială și al Poliției Locale în recunoașterea semnelor de trafic și în intervenția adecvată.
- Stabilirea unui protocol local de sesizare, referire și sprijin pentru victime sau prezumtive victime ale traficului.

→ *Crearea unui mecanism local de identificare și sprijin*

- Înființarea unui punct local de contact în cadrul serviciului de asistență socială al comunei pentru raportarea anonimă și confidențială a suspiciunilor de trafic.
- Asigurarea unui parteneriat cu DGASPC Suceava pentru trimiterea victimelor identificate către centrele specializate de asistență și protecție.

→ *Sprijin și reintegrare*

- Facilitarea accesului la servicii de consiliere psihologică, juridică și socială, prin colaborare cu ONG-uri și instituții publice.
- Sprijinirea reintegrării socio-profesionale a victimelor, inclusiv prin acces la cursuri de formare și măsuri de ocupare.

→ *Monitorizare și colaborare interinstituțională*

- Colaborare cu ANITP, DGASPC, Inspectoratul de Poliție și alte instituții competente pentru monitorizarea evoluției fenomenului și adaptarea intervențiilor locale.
- Realizarea unui raport anual privind măsurile de prevenire și intervenție adoptate, cu actualizarea nevoilor și a resurselor necesare.

Această abordare va demonstra angajamentul comunei Drăgușeni de a dezvolta un sistem social preventiv și responsabil, adaptat riscurilor reale, inclusiv celor invizibile sau nerecunoscute oficial, dar cu potențial distructiv pentru comunitate.

11.17 Persoane cu probleme de sănătate mintală

Deși în evidențele oficiale ale Primăriei Comunei Drăgușeni nu sunt înregistrate în prezent persoane cu probleme de sănătate mintală, această absență nu trebuie interpretată ca o lipsă a nevoii, ci mai degrabă ca o provocare legată de subraportare, lipsa diagnosticării timpurii, stigmatizarea asociată acestor afecțiuni și dificultatea accesului la servicii specializate în zonele rurale. Din acest motiv, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale include măsuri proactive și preventive adresate acestei populații vulnerabile.

Persoanele cu probleme de sănătate mintală constituie un grup social vulnerabil, supus riscului crescut de sărăcie, excluziune socială, șomaj de lungă durată, discriminare și izolare. Relația dintre problemele de sănătate mintală și sărăcie este de natură ciclică, formând un cerc vicios: condițiile de viață precare pot contribui la apariția sau agravarea tulburărilor mintale, iar afecțiunile psihice pot limita capacitatea unei persoane de a se integra pe piața muncii, de a menține relații sociale și de a accesa sprijin instituțional sau informal.

Stigmatizarea socială și prejudecățile existente în comunitate față de tulburările psihice determină adesea autoizolarea persoanelor afectate și reticenta familiilor de a solicita sprijin. Această realitate poate contribui la neidentificarea cazurilor în timp util și, implicit, la întârzierea intervenției specializate sau a măsurilor de sprijin.

La nivel național, îngrijirea persoanelor cu afecțiuni mintale este asigurată prin:

- Spitale de psihiatrie (pentru cazurile acute),
- Centre rezidențiale de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică (pentru cazurile cronice),
- Servicii de sănătate mintală comunitare, ambulatorii,
- Servicii sociale comunitare sau furnizate de ONG-uri.

Totuși, în mediul rural, precum comuna Drăgușeni, accesul la aceste servicii este limitat, din cauza:

- Distanței față de centrele specializate (urban),
- Lipsei personalului de specialitate (psihologi, psihiatri, asistenți sociali cu formare specifică),
- Lipsa centrelor comunitare de sănătate mintală sau a echipelor mobile de intervenție,
- Absenței programelor de consiliere psihologică la nivel local,
- Sustenabilității reduse a intervențiilor oferite de ONG-uri, dependente de fonduri externe.

Pentru a aborda eficient provocările legate de sprijinirea persoanelor cu probleme de sănătate mintală, strategia de dezvoltare a serviciilor sociale propune următoarele obiective și măsuri:

a) Identificare și prevenție:

- Dezvoltarea unui mecanism local de identificare timpurie a persoanelor care pot prezenta semne de tulburări mintale, prin implicarea medicilor de familie, personalului din învățământ, al asistenței sociale și comunitare.
- Organizarea de *campanii locale de informare și conștientizare* privind sănătatea mintală, adresate atât populației generale, cât și grupurilor-țintă (adolescenți, persoane vârstnice, părinți).
- Combaterea stigmei și promovarea înțelegerii problemelor psihice ca afecțiuni tratabile, nu ca „rușine socială”.

b) Acces la servicii de sprijin:

- Înființarea sau dezvoltarea unui serviciu local de consiliere psihologică (în colaborare cu specialiști din unități urbane sau ONG-uri), cu acces gratuit sau subvenționat.
- Promovarea accesului la programe de sănătate mintală oferite de Direcția de Sănătate Publică Suceava, prin informare activă și sprijin în programare.
- Facilitarea accesului la centre de zi sau programe de activare socială și profesională, în parteneriat cu autorități județene sau ONG-uri acreditate.

c) Sprijin pentru familiile persoanelor afectate:

- Organizarea de grupuri de sprijin și consiliere pentru membrii familiilor în grija cărora se află persoane cu afecțiuni mintale, pentru a preveni epuizarea psiho-emoțională („burnout”) și marginalizarea familială.
- Includerea familiilor afectate în programele locale de sprijin social (pachete de alimente, asistență materială, consiliere).

d) Dezvoltare instituțională și parteneriate

- Instruirea personalului din primărie, din domeniul educației și asistenței sociale în recunoașterea și abordarea situațiilor de sănătate mintală.
- Stabilirea de parteneriate cu spitale de psihiatrie, centre de sănătate mintală și ONG-uri pentru organizarea de campanii, formări și servicii itinerante.
- Monitorizarea continuă a evoluției problemelor de sănătate mintală în comunitate și includerea acestora în planificarea serviciilor sociale.

Această abordare oferă un cadru coerent și echilibrat care poate fi integrat într-un capitol dedicat sănătății mintale din cadrul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei Drăgușeni, fiind în același timp compatibil cu cerințele privind eligibilitatea pentru finanțare din fonduri europene sau guvernamentale.

11.18 Persoane care suferă de boli cronice, inclusiv infectate cu virusul HIV/ SIDA

În conformitate cu angajamentele internaționale și legislația națională, Comuna Drăgușeni își propune să întărească răspunsul comunitar la provocările de sănătate publică legate de HIV și bolile cronice, în scopul protejării demnității, vieții și incluziunii sociale a persoanelor afectate.

Numărul persoanelor infectate cu HIV, înregistrate în comună, este de 2 cazuri, dar bolile cronice afectează un număr considerabil de persoane (571⁷⁰ persoane în 2024 – echivalentul a 23% din populație), acest segment de populație reprezintă o prioritate strategică în dezvoltarea serviciilor sociale, din perspectiva nevoilor complexe și riscurilor asociate: stigmatizare, discriminare, excluziune socială, scăderea calității vieții și acces limitat la resurse.

În septembrie 2015, Adunarea Generală a ONU a stabilit, prin Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, obiectivul de a pune capăt epidemiei de SIDA ca amenințare pentru sănătatea publică până în anul 2030. În sprijinul acestui obiectiv, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a promovat utilizarea așa-numitului „*model al cascadei îngrijirilor HIV*”, un instrument strategic menit să urmărească:

- numărul estimativ al persoanelor care trăiesc cu HIV;
- procentul celor diagnosticați;
- proporția celor incluși în tratament antiretroviral (TARV);
- procentul celor cu supresie virală (control al bolii).

În România, Legea nr. 584/2002 reglementează măsurile specifice de prevenție, tratament, protecție socială și combatere a discriminării persoanelor infectate cu HIV sau diagnosticate cu SIDA. Legea promovează asigurarea de servicii medicale gratuite, nediscriminare în accesul la muncă, educație, servicii sociale și tratamente adecvate, precum și colaborarea între instituții publice și ONG-uri pentru sprijinirea persoanelor afectate.

Aceste date arată că bolile cronice și HIV-ul reprezintă nu doar probleme de sănătate individuale, ci și provocări comunitare, cu impact semnificativ asupra incluziunii sociale, capacității de muncă, autonomiei și accesului la sprijin.

Provocările-cheie identificate la nivel local includ:

- Frica de stigmatizare și discriminare, care determină autoizolarea sau neînregistrarea oficială a unor cazuri;
- Accesul limitat la consiliere psihologică, servicii de îngrijire la domiciliu și sprijin pentru familiile afectate;
- Lipsa de informare privind drepturile legale ale persoanelor afectate;

⁷⁰ Primăria comunei Drăgușeni

- Lipsa unor campanii comunitare constante de prevenire, educare și combatere a prejudecăților.

Pentru sprijinirea eficientă a persoanelor infectate cu HIV și a bolnavilor cronici, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale propune un cadru integrat de acțiune în patru direcții majore:

a) Prevenție, informare și educație comunitară

- Derularea periodică a unor campanii de informare și conștientizare privind infecția cu HIV și bolile cronice, inclusiv în școli, centre comunitare, prin implicarea medicilor de familie, asistenților sociali, preoților și ONG-urilor.
- Promovarea educației pentru sănătate și reducerea prejudecăților în rândul tinerilor, pentru prevenirea transmiterii HIV și încurajarea testării voluntare.
- Publicarea de ghiduri și pliante informative privind drepturile legale ale persoanelor afectate și resursele disponibile (indemnizații, tratamente, servicii).

b) Acces echitabil la servicii sociale și de sănătate

- Asigurarea unui mecanism local de identificare timpurie a cazurilor de boli cronice sau HIV, prin colaborarea între instituții (medici de familie, DSP, școală, asistență socială).
- Facilitarea accesului persoanelor afectate la:
 - o tratamente specifice și investigații periodice;
 - o servicii de îngrijire la domiciliu și sprijin comunitar;
 - o consiliere psihologică și suport emoțional.
- Includerea persoanelor afectate în schemele de ajutor social, sprijin alimentar și asistență materială de urgență.

c) Combaterea discriminării și promovarea incluziunii

- Organizarea de activități de combatere a stigmatizării și promovare a tratamentului egal în comunitate, inclusiv prin implicarea liderilor locali și a presei locale.
- Respectarea și monitorizarea aplicării prevederilor Legii 584/2002 privind:
 - o nediscriminarea la angajare și promovare profesională;
 - o dreptul la educație fără limitări;
 - o asigurarea indemnizației de hrană pentru persoanele seropozitive sau bolnave de SIDA, în conformitate cu legislația națională.

d) Colaborare interinstituțională și dezvoltare de servicii

- Încheierea de parteneriate cu instituții județene (DSP, CJAS, DGASPC), unități medicale și ONG-uri specializate pentru implementarea de programe comunitare de sănătate.
- Identificarea de proiecte cu finanțare europeană sau guvernamentală în domeniul sănătății și serviciilor sociale (POIDS, PNRR – sănătate mintală și boli cronice, etc.).

- Formarea continuă a personalului din administrația locală și servicii sociale în domeniul HIV/SIDA și îngrijirea bolnavilor cronici.

Această abordare strategică oferă un cadru coerent, aliniat cu politicile naționale și internaționale în domeniul sănătății și protecției sociale, demonstrând angajamentul administrației publice locale în sprijinirea persoanelor afectate de HIV și boli cronice.

11.19 Persoane dependente de consumul de alcool

Deși în evidențele oficiale ale Primăriei Drăgușeni nu există date concrete privind numărul persoanelor dependente de alcool, această absență de date nu semnalează inexistența fenomenului, ci reflectă o problemă structurală de subraportare, lipsă de diagnoză și neasumare publică a unei realități cu profunde consecințe sociale.

Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), România se află printre țările europene cu cel mai ridicat nivel al consumului episodic excesiv de alcool, iar această tendință persistă de mai mulți ani. Lipsa unui sistem național de monitorizare a consumului de alcool, a consecințelor asociate (viol domestic, abandon școlar, pierderea locului de muncă, delincvență juvenilă, probleme de sănătate mintală etc.) și a impactului social și economic al acestuia, face ca dependența de alcool să fie tratată mai degrabă ca o problemă individuală, decât ca o provocare colectivă de sănătate publică și protecție socială.

În România:

- Rata consumului excesiv de alcool rămâne ridicată, în special în zonele rurale și în rândul populației adulte masculine;
- Numărul deceselor asociate tulburărilor induse de alcool este în ușoară creștere, conform celor mai recente statistici europene;
- Există doar două centre specializate de tratament al alcoolismului (în București și Târgoviște), ceea ce face ca majoritatea cazurilor să nu beneficieze de intervenție specializată;
- Serviciile sociale și de sănătate mintală adresate persoanelor dependente de alcool sunt fragmentate, subfinanțate și slab cunoscute de populație.

Pe lângă impactul asupra sănătății individuale, consumul abuziv de alcool generează efecte în lanț asupra întregii comunități:

- Creșterea riscului de violență domestică și abuz familial;
- Abandon parental și marginalizare a copiilor din familii afectate;
- Apariția unor comportamente antisociale, delincvență, infracționalitate;
- Creșterea riscului de sărăcie, șomaj și excluziune socială.

În comuna Drăgușeni, ca în multe alte comunități rurale din România, nu există un sistem local de identificare, monitorizare și sprijinire a persoanelor afectate de consumul excesiv de alcool. Deși administrația locală și rețeaua de asistență socială pot intui existența unor cazuri cu potențial de risc (familii disfuncționale, cazuri sociale cu semne de abuz, violență domestică sau neglijență), lipsa diagnosticării și frica de stigmatizare fac ca aceste situații să nu fie raportate și, implicit, să nu beneficieze de suport adecvat.

De asemenea, pe fondul mentalităților tradiționale și al lipsei de servicii specializate în proximitate, marea majoritate a celor afectați nu solicită ajutor decât în stadii avansate, iar cei care apelează la servicii medicale sunt în general vârstnici sau cazuri critice.

Această realitate reclamă o schimbare de paradigmă în abordarea problemei alcoolismului – de la o atitudine pasivă sau moralizatoare, la o intervenție activă, preventivă și integrată, prin mobilizarea tuturor actorilor comunitari (primărie, asistenți sociali, medici, școală, biserică, poliție, ONG-uri).

În cadrul strategiei locale de dezvoltare a serviciilor sociale, Comuna Drăgușeni va adopta următoarele direcții de intervenție pentru sprijinirea persoanelor dependente de alcool și prevenirea efectelor negative asupra comunității:

a) Prevenție și educație comunitară:

- Organizarea anuală a unor campanii de informare privind riscurile consumului abuziv de alcool, cu accent pe sănătate, relații familiale și responsabilitate socială;
- Desfășurarea de activități educaționale în școli privind consumul de alcool și dezvoltarea de competențe de viață (gestionarea emoțiilor, reziliență, comunicare nonviolentă);
- Implicarea liderilor comunitari (preoți, învățători, medici, polițiști de proximitate) în promovarea unui discurs public responsabil și empatic față de persoanele dependente.

b) Identificare, monitorizare și sprijin psihosocial

- Crearea unui mecanism local de identificare timpurie a cazurilor de dependență (în colaborare cu medicii de familie, poliția locală, școala, asistența socială);
- Înființarea unui grup de lucru interinstituțional pentru analiza cazurilor de vulnerabilitate socială cu componentă de consum de alcool;
- Asigurarea accesului la servicii de consiliere psihologică și sprijin familial prin colaborări cu ONG-uri specializate sau prin proiecte cu finanțare externă.

c) Intervenții integrate pentru cazuri complexe

- Realizarea de planuri personalizate de intervenție pentru persoanele afectate grav de alcoolism (inclusiv sprijin material, orientare profesională, reinserție socială);

- Implicarea familiilor în procesul de recuperare, prin grupuri de suport sau consiliere;
- Facilitarea accesului la servicii medicale (psihiatrie, adicții) prin rute clare de trimitere la nivel județean.

d) Promovarea incluziunii și combaterea stigmatizării

- Includerea problematicii alcoolismului în politicile locale de incluziune socială și în planurile de intervenție comunitară;
- Combaterea prejudecăților și a izolării sociale prin evenimente comunitare, mesaje publice pozitive și sprijin pentru reintegrarea celor afectați;
- Colaborarea cu instituții județene (DGASPC, DSP, CJAS) pentru dezvoltarea unei rețele minime de sprijin pentru tratarea dependenței în mediul rural.

Aceste acțiuni susțin o abordare integrată, realistă și orientată pe intervenție, care transformă alcoolismul dintr-un fenomen ignorat într-o prioritate de sănătate și protecție socială pentru comunitatea locală.

11.20 Consumatorii de droguri

Consumul de droguri și traficul de substanțe interzise reprezintă un fenomen complex și dinamic, influențat de o multitudine de factori sociali, economici și culturali. Globalizarea și dezvoltarea noilor tehnologii de comunicație au permis o răspândire mai rapidă a fenomenului la nivel global, inclusiv în România, unde fenomenul consumului și traficului de droguri afectează în mod direct diverse grupuri sociale, în special tineretul.

La nivelul comunei Drăgușeni nu există date exacte privind numărul consumatorilor de droguri, însă fenomenul consumului de substanțe psihoactive este o realitate potențială, având în vedere caracteristicile demografice și economice ale zonei, vulnerabilitățile socio-culturale și influențele externe legate de traficul de droguri din regiunile adiacente.

România se află într-o zonă geografică strategică, fiind un important spațiu de tranzit pentru droguri, ceea ce face ca traficul și consumul de droguri să fie un fenomen peren și în expansiune. De asemenea, traficul de droguri de mare risc (heroina, cocaina, drogurile sintetice) și creșterea cererii pentru substanțe noi (substanțe psihoactive) reprezintă o provocare continuă pentru autoritățile naționale și locale. Deși, la nivel național, statul a implementat strategii și politici de prevenire și combatere, precum Strategia Națională Antidrog, timpul și contextul social în continuă schimbare necesită o adaptare constantă a abordărilor existente.

În România, canabisul rămâne cel mai consumat drog, iar drogurile sintetice sunt din ce în ce mai prezente în rândul tinerilor. De asemenea, heroina continuă să reprezinte un pericol major, fiind traficul principal pe rutele care traversează România spre Europa Centrală și de Vest.

Punctele cheie ale fenomenului sunt:

- Modificarea profilului consumatorilor de droguri – Tinerii, din ce în ce mai afectați de consumul de droguri, sunt principalii utilizatori ai substanțelor noi;
- Tendința de policonsum – Consumul concomitent de mai multe tipuri de substanțe psihoactive, cu riscuri majore pentru sănătatea fizică și psihică a tinerilor;
- Debutul precoce al consumului de droguri – Vârsta la care tinerii încep să consume substanțe este tot mai mică, ceea ce face intervențiile preventive mult mai dificile;
- Răspândirea substanțelor noi psihoactive – Creșterea disponibilității și accesibilității acestor droguri, mai ales în rândul tinerilor, care consideră consumul de droguri ca fiind un act recreativ și nonpericulos.

La nivelul comunei Drăgușeni, nu există informații precise despre numărul consumatorilor de droguri, din cauza stigmatizării și a tabuurilor asociate acestui fenomen. Totuși, este important de menționat că dependențele de substanțe (alcool și droguri) pot coexista, iar grupurile vulnerabile sunt susceptibile la consumul de droguri, în special în contexte de marginalizare socială și lipsă de oportunități educaționale și economice.

Există riscuri ca comunitatea locală să nu fie suficient de pregătită pentru a face față acestui fenomen, având în vedere lipsa unui sistem de prevenire și tratament localizat pentru persoanele afectate de dependența de droguri. De asemenea, impactul traficului de droguri asupra zonei și posibilele rute de tranzit care se află în apropiere pot adânci problema, oferind acces mai facil la droguri.

În cadrul strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a comunei Drăgușeni, se propune un set de intervenții integrate pentru prevenirea și combaterea consumului de droguri, protejarea persoanelor vulnerabile și integrarea socială a celor afectate de dependență:

a) Prevenirea consumului de droguri în rândul tineretului:

- Organizarea de campanii educaționale și informare în școli pentru dezvoltarea unor atitudini sănătoase față de consumul de substanțe și promovarea unui stil de viață fără droguri;
- Crearea unor grupuri de suport și consiliere psihologică pentru tineri, în colaborare cu școlile și ONG-uri specializate, pentru a-i ajuta să facă față tentațiilor și presiunilor sociale legate de consumul de droguri;
- Organizarea de activități alternative pentru tineret (sport, arte, voluntariat) pentru a reduce vulnerabilitatea față de consumul de droguri.

b) Servicii de consiliere și informare pentru consumatori și familiile acestora;

- Crearea unui serviciu local de consiliere pentru persoanele cu adicții, care să le sprijine în procesul de recunoaștere a dependenței și să le ajute să acceseze tratamentele adecvate;
- Colaborarea cu ONG-uri și centre specializate în tratarea dependenței de droguri pentru a adresa necesitățile medicale și psihologice ale consumatorilor și foștilor consumatori;
- Instruirea și educarea familiilor consumatorilor de droguri pentru a le sprijini în procesul de intervenție și recuperare;
- Crearea unui serviciu telefonic de consiliere anonimă, unde persoanele afectate pot solicita ajutorul în cazuri de criză.

c) Prevenirea și combaterea traficului de droguri la nivel local:

- Colaborarea strânsă cu Poliția Locală, Poliția Națională și autoritățile competente pentru monitorizarea activităților suspecte și a traficului de droguri în zonă;
- Campanii de sensibilizare a populației cu privire la riscurile asociate traficului de droguri și la cum pot contribui la prevenirea acestuia;
- Realizarea de colaborări regionale pentru a identifica și stopa rețelele de trafic de droguri care pot afecta zona noastră.

d) Reabilitarea și reintegrarea socială a persoanelor cu comportamente adictive

- Crearea unor programe de reintegrare socio-profesională a celor care au trecut prin tratamente de dependență și care doresc să își revină în viața activă, prin parteneriate cu centre de formare profesională și angajatori locali;
- Suport pentru integrarea în educație și muncă a tinerilor care au fost afectați de droguri, pentru a preveni recidiva.

Această abordare propune măsuri concrete și sustenabile pentru a face față provocării consumului de droguri și traficului de substanțe psihoactive în comuna Drăgușeni, având în vedere atât aspectele de prevenire, cât și cele de tratament și reintegrare socială.

11.21 Persoane care au săvârșit fapte penale

În contextul Comunei Drăgușeni, județul Suceava, unde sunt înregistrate 18 persoane care au săvârșit fapte penale, este esențial să se dezvolte un sistem integrat de servicii sociale care să sprijine prevenirea, intervenția și reintegrarea socială a persoanelor implicate în activități penale. Având în vedere impactul asupra comunității și riscurile de recidivă asociate, este necesar un plan care să adreseze atât nevoile de prevenire a infracționalității, cât și sprijinul pentru reintegrarea celor care au comis fapte penale.

În acest sens, se propun următoarele direcții de acțiune pentru includerea acestora în strategia de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei:

a) Prevenirea infraționalității și a recidivei

În acest context, activitățile de prevenire reprezintă un element esențial al strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale, având în vedere că multe dintre persoanele care comit fapte penale sunt expuse riscului de recidivă. Prevenirea ar trebui să includă:

- *Informarea și conștientizarea comunității* privind fenomenul infrațional și riscurile asociate acestuia. Campaniile de educație și sensibilizare adresate atât tinerelor generații, cât și persoanelor adulte, pot contribui la reducerea comportamentelor deviante. Acestea ar trebui să includă teme precum respectul față de lege, implicațiile comportamentelor violente și importanța rezolvării pașnice a conflictelor.
- *Prevenirea recidivei* prin implementarea unor programe educative și de formare continuă destinate persoanelor care au comis fapte penale. Colaborarea cu instituții educaționale și organizații non-guvernamentale ar permite crearea unor programe de reabilitare, formare profesională și consiliere psihologică, care să sprijine reintegrarea acestora în viața socială și profesională.

b) Activități de evaluare și intervenție - abordarea integrată a fenomenului criminalității în Comuna Drăgușeni ar trebui să includă atât identificarea, cât și evaluarea situațiilor de violență și de comportamente penale:

- *Evaluarea riscurilor de recidivă* prin colaborarea cu instituțiile de aplicare a legii, psihologi, asistenți sociali și educatori. Aceasta ar implica o evaluare detaliată a fiecărei persoane în parte, cu scopul de a înțelege factorii socio-educationali și psihologici care contribuie la comportamentele penale. Astfel, se pot dezvolta planuri individualizate de intervenție.
- *Consilierea psihologică și educațională* pentru persoanele care au comis fapte penale. Aceste sesiuni ar trebui să fie incluse în activitățile de reintegrare socială, iar sprijinul psihologic ar putea contribui semnificativ la modificarea comportamentului deviant.
- *Intervenții pentru familiile persoanelor infractoare*, prin consiliere și sprijin pentru a preveni apariția unor comportamente similare în rândul altor membri ai familiei.

c) Reintegrarea socială și profesională - Reintegrarea celor care au comis fapte penale reprezintă un aspect crucial al strategiei, având în vedere riscul ridicat de recidivă în absența unui suport adecvat:

- *Centre de sprijin și reintegrare socială*: Este necesar un serviciu local unde persoanele care au comis fapte penale să poată beneficia de servicii de consiliere psihologică, educație non-formală, formare profesională și asistență pentru integrarea în câmpul muncii. Aceste servicii ar trebui să fie dotate cu specialiști care să ajute persoanele să depășească stigmatul asociat condamnării și să își construiască o viață normală post-condamnare.

- *Asigurarea unui loc de muncă și reintegrarea în familie:* Colaborarea cu agențiile de ocupare a forței de muncă, ONG-uri și alți parteneri locali ar putea facilita integrarea persoanelor în activități productive, reducând astfel riscul de recidivă și contribuind la stabilitatea lor economică și socială.
- *Monitorizarea și sprijinul post-eliberare:* Colaborarea cu autoritățile locale și ONG-urile poate asigura o rețea de suport continuu pentru persoanele eliberate din penitenciar, în scopul de a evita situațiile de criză existențială și socială care pot duce la recidivă.

d) Crearea unui serviciu social local integrat - Un serviciu social integrat care să se adreseze persoanelor implicate în activități infracționale ar trebui să includă:

- *Activități de prevenire a violenței:* Informarea și educarea tinerilor și adulților privind riscurile implicării în comportamente violente sau criminale. Se pot organiza sesiuni de consiliere și grupuri de suport destinate persoanelor care au fost victime ale violenței, dar și celor care au săvârșit fapte violente, pentru a le sprijini în procesul de reabilitare.
- *Centre de găzduire pentru victimele violenței:* Crearea unor centre pentru cazuri de violență domestică sau socială, în care victimele să poată găsi un adăpost temporar, dar și sprijin psihologic și legal. Aceste centre vor avea un rol important în reducerea efectelor negative ale violenței și în oferirea unei șanse reale victimelor de a începe o viață nouă.
- *Campanii de conștientizare și informare:* Realizarea unor campanii educaționale și de sensibilizare, împreună cu instituțiile publice și ONG-uri, pentru a preveni apariția comportamentelor infracționale și pentru a educa populația locală despre riscurile implicării în activități penale.

e) Colaborarea interinstituțională - Pentru succesul acestor măsuri, este esențială o colaborare activă între autoritățile locale, instituțiile de aplicare a legii, instituțiile educaționale și organizațiile non-guvernamentale:

- *Colaborarea între Poliție și Primărie:* Schimbul de informații și coordonarea acțiunilor de prevenire a criminalității și a recidivei va asigura o abordare eficientă și integrată a fenomenului infracțional.
- *Parteneriate cu ONG-uri și instituții educaționale:* Colaborarea cu organizații care se ocupă de reabilitarea persoanelor aflate în dificultate poate aduce resurse și expertiză suplimentară în sprijinul reintegrării sociale și economice a celor care au comis fapte penale.

Aceste măsuri integrate vor contribui la reducerea riscurilor asociate criminalității în comuna Drăgușeni și vor sprijini atât prevenirea, cât și reintegrarea persoanelor care au săvârșit fapte penale, asigurând o mai bună coeziune socială și reducerea comportamentelor infracționale pe termen lung.

11.22 Adulții privați de libertate sau aflați în supravegherea serviciilor de probațiune

În contextul consolidării rețelei locale de servicii sociale și al responsabilității asumate în domeniul incluziunii sociale, Primăria Comunei Drăgușeni urmărește dezvoltarea unor măsuri specifice menite să contribuie la reintegrarea socială a persoanelor eliberate din detenție și la prevenirea recidivei.

Una dintre direcțiile esențiale identificate *este creșterea capacității resurselor umane socio-educative și psihosociale* disponibile la nivel local. Personalul specializat – psihologi, asistenți sociali, consilieri vocaționali – are un rol crucial în sprijinirea persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate extremă, cum sunt foștii deținuți. Prin asigurarea de servicii integrate de consiliere, evaluare și acompaniere pe termen mediu și lung, se pot atenua factorii de risc care contribuie la recidivă, facilitând reinsertia socială și profesională.

La nivel național, s-au făcut progrese importante în direcția adaptării serviciilor educaționale, psihologice și sociale la nevoile persoanelor private de libertate. În prezent, 38 de penitenciare dețin licențiere pentru furnizarea de servicii specializate, ca parte a unui efort de sistem care vizează *creșterea șanselor de reintegrare socială* după încheierea perioadei de detenție.

Totodată, *Strategia națională pentru prevenirea recidivei 2025-2029*, adoptată de Statul Român, constituie un cadru de referință pentru inițiativele locale, încurajând autoritățile publice să contribuie la diminuarea riscului de recidivă prin intervenții integrate și personalizate.

În acest cadru, Primăria Drăgușeni își propune să implementeze un program local de monitorizare, sprijin și consiliere psihosocială a foștilor deținuți, în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, instituțiile educaționale și organizațiile neguvernamentale cu experiență în domeniu. Programul va urmări:

- evaluarea periodică a nevoilor individuale ale beneficiarilor;
- consiliere psihologică pentru diminuarea traumei și a riscului de recidivă;
- facilitarea accesului la servicii de formare profesională;
- mediere pentru ocuparea unui loc de muncă;
- sprijin în reconectarea cu familia și comunitatea.

Prin aceste măsuri, primăria comunei Drăgușeni urmărește reducerea excluziunii sociale, sporirea coeziunii comunitare și prevenirea comportamentelor deviante, contribuind astfel la siguranța și bunăstarea întregii comunități.

11.23 Persoane cu măsură de ședere pe teritoriul României

Fenomenul migrației internaționale a devenit tot mai prezent în contextul geopolitic actual, fiind generat de conflicte armate, instabilitate politică, discriminări sistemice sau dezastre umanitare.

Refugiații sunt persoane care, în conformitate cu definiția din legislația internațională și europeană, manifestă o temere bine întemeiată de persecuție din motive de rasă, religie, naționalitate, opinii politice sau apartenență la un anumit grup social.

În ultimii ani, Europa a fost profund marcată de criza refugiaților, care a determinat revizuirea politicilor de imigrație, promovarea unei societăți mai incluzive și tolerante și consolidarea capacităților administrative ale statelor membre pentru integrarea durabilă a acestor persoane.

Uniunea Europeană a stabilit un cadru comun de reglementare privind dobândirea statutului de refugiat și accesul la protecție internațională, iar România, ca stat membru, a adoptat și adaptat legislația și politicile interne în acest sens. Solicitanții de azil sunt persoanele care depun o cerere formală în vederea recunoașterii statutului de refugiat, întrucât viața, libertatea sau integritatea lor sunt puse în pericol în țările de origine.

În acest context, Strategia Națională privind Migrația 2025-2028 are ca obiectiv central gestionarea coerentă a fluxurilor de imigranți, promovarea migrației legale și facilitarea integrării sociale, economice și culturale a cetățenilor proveniți din state terțe. Printre obiectivele majore ale acestei strategii se numără:

- Promovarea migrației legale pentru acoperirea deficitului de forță de muncă;
- Întărirea controlului legalității șederii;
- Eficientizarea sistemului național de azil și asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale solicitanților;
- Dezvoltarea capacității administrative și logistice de a gestiona un eventual aflux de imigranți ilegali sau refugiați în contextul unor crize politice, sociale ori umanitare.

Deși, în prezent, pe teritoriul comunei Drăgușeni nu sunt înregistrate persoane cu statut de refugiat, administrația publică locală recunoaște importanța pregătirii preventive și dezvoltării unor mecanisme rapide de intervenție pentru a răspunde eficient în cazul apariției unor astfel de situații.

Primăria comunei Drăgușeni are capacitatea de a implementa măsuri de sprijin și asistență umanitară pentru cetățeni străini sau apatrizi aflați în situații de vulnerabilitate, în colaborare cu instituții de profil și cu structurile teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne. Aceste măsuri pot include:

- acordarea de ajutoare materiale de urgență;
- servicii de interpretariat și sprijin administrativ;
- consiliere psihologică și socială;
- facilitarea accesului la educație și servicii de sănătate;
- integrarea treptată în viața comunității, prin activități culturale și civice.

Prin adoptarea unei abordări proactive și responsabile, Comuna Drăgușeni se aliniază valorilor europene de solidaritate și respect pentru demnitatea umană, pregătindu-se să asigure un mediu incluziv, sigur și sprijinitor, în eventualitatea gestionării unor cazuri de refugiați sau migranți în viitor.

Capitolul XII - Analiza SWOT a serviciilor sociale

Primul pas în elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 a comunei Drăgușeni, a fost evaluarea situației curente a comunei din perspectiva domeniilor cheie care a permis analiza în detaliu a tuturor aspectelor pozitive și negative ale evoluției sale.

Scopul final al acestei evaluări reprezintă atât formularea obiectivelor strategice ale comunei Drăgușeni pe termen lung, cât și stabilirea direcțiilor de dezvoltare pentru a atinge obiectivele stabilite.

În procesul de elaborare a strategiei s-a folosit analiza SWOT, ca instrument managerial, pentru evaluarea și prezentarea sintetică a aspectelor celor mai importante care vor afecta, într-un mod sau altul, evoluția viitoare a comunei Drăgușeni.

Orice comunitate trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase.

Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Analiza SWOT este o metodă folosită pentru a ajuta la proiectarea unei viziuni de ansamblu. Ea funcționează ca o radiografie internă și evaluează în același timp factorii de influență interni și externi, cu scopul de a pune în evidență punctele tari și slabe ale comunei Drăgușeni, în relație cu oportunitățile și amenințările existente la un moment dat, pe piață.

Acronimul SWOT provine din engleză: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, însemnând „Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări”.

S - Strength / punctele tari: definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul în atingerea obiectivului managerial. Un punct forte reprezintă oricare element tangibil care facilitează atingerea obiectivelor manageriale.

W - Weaknesses / punctele slabe sau zonele de vulnerabilitate: elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor. Un punct de slăbiciune reprezintă un element ce poate împiedica îndeplinirea obiectivelor.

O - Opportunities / oportunitățile sau căile prin care pot fi influențate interesele avute. De asemenea, oportunitățile sunt tendințe generale prezente în mediul extern, un fel de proiecție a „binelui viitor”.

T – Threats/ amenințări: la adresa creșterii, aspecte negative ce apar din supraexploatarea resurselor ori limitările care sunt impuse din partea unui mediu extern aflat în schimbare. Pot fi riscuri tranzitorii sau permanente, poate fi o proiecție a riscului în viitor.

Analiza SWOT se realizează, în general, în prima fază a unui proiect, pentru ca elementele de analiză să poată alcătui baza planului de proiect și să poată fi folosite ulterior în cadrul proiectului, dacă acesta întâmpină dificultăți în ceea ce privește planificarea sau bugetul alocat și trebuie readus pe linia de plutire.

În cadrul analizei SWOT se va ține seama de faptul că:

- punctele tari și punctele slabe sunt concepte „statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp. Ele reprezintă *ceea ce există*;
- oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul și se referă la alegerile pe care le au de făcut persoanele implicate în procesul de planificare. Ele reprezintă *ceea ce va fi*.
- În urma analizei SWOT, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente prioritare:
 - construiește pe Punctele Tari;
 - elimină Punctele Slabe;
 - exploatează Oportunitățile;
 - îndepărtează Amenințările.

Analiza SWOT are și limitările sale, deoarece se pot vedea unele circumstanțe ca fiind foarte simple și se pot trece cu vederea unele contacte strategice fundamentale care ar putea apărea. Mai mult decât atât, categorisirea aspectelor ca puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări ar putea fi un lucru foarte subiectiv deoarece există un grad mare de incertitudine pe piață.

În ceea ce privește comuna Drăgușeni, analiza SWOT în domeniul social se prezintă în felul următor:

Puncte tari +	Puncte slabe +
+Existența unui compartiment de asistență socială acreditat, în subordinea aparatului de specialitate al primarului, ce asigură cadrul instituțional minim pentru acordarea prestațiilor sociale și identificarea nevoilor comunității; + Acordarea venitului minim de incluziune și a ajutoarelor prevăzute de legislația în vigoare; + Interesul crescut al administrației publice locale în dezvoltarea serviciilor sociale și nu numai, pe teritoriul comunei Drăgușeni; + Colaborarea cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Suceava; + Deschidere către colaborări cu ONG-uri, instituții sau inițiative caritabile; + Înregistrarea și gestionarea dosarelor de asistență socială în sistem informatic; + Accesul la oportunități de finanțare europeană pentru dezvoltarea de servicii sociale locale; + Existența unei Strategii de dezvoltare locală durabilă a comunei Drăgușeni pentru perioada 2025-2030, care vizează, prin obiectivele și portofoliul său de proiecte, creșterea calității vieții cetățenilor și reducerea sărăciei în rândul locuitorilor din comuna Drăgușeni.	- Căi insuficiente de acces pentru persoanele cu handicap; - Lipsa unor creșe și grădinițe cu program prelungit; - Zone de agrement și de petrecere a timpului liber, insuficiente; - Lipsa centrelor de reconversie profesională; - Lipsa serviciilor sociale licențiate; - Servicii insuficiente de informare și consiliere psihologică și vocațională destinate tinerilor; - Servicii și/ sau programe sociale insuficiente destinate unor categorii vulnerabile specifice, precum: copiii afectați de migrația părinților, tinerii NEET, minoritățile etnice, victimele abuzului și violenței domestice, familiile monoparentale sau cele cu mulți copii, mame minore, femei însărcinate sau lăuze, victime ale consumului de droguri și alcool, persoane cu probleme de sănătate mintală. - Servicii/ campanii de informare insuficiente împotriva discriminării; - Servicii insuficiente destinate familiilor aflate în dificultate; - Servicii insuficiente de reducere a violenței și scăderea numărului de fapte penale;

	- Servicii insuficiente privind educația sexuală în școli; - Parteneriate insuficiente cu unități sanitare și personal medical, pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor la servicii medicale de specialitate, inclusiv servicii de consiliere psihologică; - Inexistența unui call-center pentru urgențele din domeniul socio-medical (violență domestică, agresiune sexuală, abuzuri, consum de alcool și droguri, atacuri de panică, depresii, etc).
Oportunități ↑	Amenințări ↓
+ Buna poziționare a comunei Drăgușeni, la o distanță de 28 km de Municipiul Fălticeni, ceea ce poate duce la creșterea parteneriatelor încheiate cu instituții/ ONG-uri furnizoare de servicii sociale; + Încurajarea fenomenelor asociative, inclusiv a parteneriatelor de tip public-privat pentru dezvoltarea unor noi servicii sociale și existența unor oportunități de finanțare în acest sens; + Oportunități de finanțare pentru dezvoltarea programelor sociale destinate unor categorii vulnerabile specifice, precum: copiii afectați de migrația părinților, tinerii NEET, minoritățile etnice, victimele abuzului și violenței domestice, familiile mono-parentale sau cele cu mulți copii, femei însărcinate sau lăuze, etc; + Posibilitatea de a dezvolta parteneriate cu ONG-uri sau asociații; + Posibilitatea dezvoltării unor servicii socio-medicale destinate femeilor gravide și lăuzelor;	- Eficiența redusă, pe termen lung, a unor servicii și acțiuni disperate adresate persoanelor, familiilor sau grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc (este necesară o abordare integrată a sprijinului, din punct de vedere educațional, medical, social, locativ și ocupațional); - Programe operaționale insuficiente, dedicate dezvoltării infrastructurii serviciilor sociale; - Vulnerabilitatea socială a populației rurale; - Birocrația și timpul îndelungat în vederea obținerii surselor de finanțare, în vederea dezvoltării rapide a serviciilor sociale; - Interesul scăzut al persoanelor care ar putea să ajute, în mod voluntar, grupurile vulnerabile;

+ Posibilitatea dezvoltării unor programe de formare profesională cu scopul de a crea echipe multidisciplinare de specialiști, pentru acordarea de servicii integrate socio-medicale, adresate persoanelor, familiilor și grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc;

+ Existența politicilor sociale de susținere din partea UE și oportunități de finanțare în acest sens pentru înființarea/ modernizarea infrastructurii și a serviciilor oferite;

- Interesul scăzut al antreprenorilor, în vederea angajării persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau aparținătoare a unor grupuri vulnerabile;

- Locuri de muncă insuficiente pe piață, în special pentru persoanele cu probleme de sănătate, dizabilități, persoane de alte etnii, etc;

- Fonduri naționale insuficiente, resurse bugetare reduse comparativ cu cererea în domeniul infrastructurii și serviciilor sociale;

- Încrederea scăzută a populației în instituțiile statului, atunci când se confruntă cu violența domestică, abuzuri, agresiune sexuală, trafic de persoane, consum de droguri și alcool, etc;

- Atitudinea indiferentă și nepăsătoare a populației, cu privire la oamenii aflați în dificultate;

- Posibilitatea de recidivă a persoanelor care au săvârșit fapte penale;

- Cadru legislativ în schimbare, fapt ce duce deseori la încetinirea proceselor de ajutorare a persoanelor vulnerabile;

- Creșterea continuă a prețurilor/inflația, fapt ce duce la sporirea gradului de sărăcie în rândul populației;

- Scăderea natalității și îmbătrânirea prematură a populației;

- Apariția de noi probleme sociale, generate de criza economică;

	- Comunicarea defectuoasă între anumite instituții; - Apariția/ extinderea unor situații pandemice care agravează problemele sociale existente;
--	---

Analiza SWOT realizată în cadrul acestui demers strategic a evidențiat atât punctele forte și oportunitățile existente în Comuna Drăgușeni, cât și provocările și riscurile cu care ne confruntăm în domeniul serviciilor sociale. Din această analiză reiese clar că, în ciuda unor dificultăți structurale sau resurselor limitate, comuna dispune de un potențial real de dezvoltare a serviciilor sociale, bazat pe implicarea comunității, existența unor cadre instituționale funcționale și posibilitățile de atragere a finanțărilor externe.

Oportunitățile oferite de programele naționale și europene de finanțare, cum sunt Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) sau fondurile structurale, alături de o viziune strategică coerentă, pot transforma Comuna Drăgușeni într-un exemplu de bună practică în ceea ce privește sprijinirea categoriilor vulnerabile și crearea unui sistem social adaptat nevoilor locale.

Această strategie reprezintă, așadar, nu doar un document de planificare, ci un instrument concret pentru dezvoltarea unui parteneriat durabil între administrația locală, societatea civilă și cetățeni, în beneficiul tuturor locuitorilor comunei.

Capitolul XIII - Necesități identificate

În urma analizării situației existente, la nivelul comunei Drăgușeni s-au identificat următoarele necesități:

- Formarea profesională continuă a personalului de specialitate în domeniul serviciilor sociale;
- Înființarea și licențierea de servicii sociale care să satisfacă nevoile populației;
- Înființarea și acreditarea de creșe și grădinițe care să ofere servicii de educație timpurie antepreșcolară, cu program prelungit;
- Dezvoltarea unor programe de tip after-school în unitățile de învățământ de pe teritoriul comunei;
- Înființarea unor centre de zi, care să ofere servicii destinate copiilor în familie, copiilor separați sau în risc de separare de părinți;
- Sprijinirea participării copiilor din comuna Drăgușeni la învățământul general obligatoriu, în special a celor care provin din grupuri vulnerabile sau aflate în situații de risc;
- Dezvoltarea unor programe de educație parentală („Școala părinților”) pe teritoriul comunei Drăgușeni;
- Identificarea și monitorizarea persoanelor care pleacă la muncă în străinătate, în special părinții sau părintele care exercită singur autoritatea părintească sau la care locuiește copilul, în vederea prevenirii separării copilului de familia sa;
- Servicii de consiliere pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate și pentru familii aflate în situații de risc social;
- Programe de sporire a performanțelor în învățare, comunicare, independență și mobilitate pentru copiii cu dizabilități;
- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Drăgușeni, pentru dobândirea unor experiențe profesionale și obținerea unui loc de muncă;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea accesului populației la programe de calificare/ recalificare, specializare sau de

ucenie, în vederea obținerii unor competențe/ specializări/ calificări, corelate cu actualele cerințe de pe piața muncii;

- Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tinerii și adulții din comuna Drăgușeni;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea și organizarea, cu regularitate, a unor programe speciale de învățământ pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), pentru combaterea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii și de tip „a doua șansă”;
- Dezvoltarea unor programe de educație nonformală pentru copiii și tinerii din comuna Drăgușeni, care să cuprindă inclusiv activități de socializare și petrecere a timpului în aer liber;
- Dezvoltarea de parteneriate locale între organizațiile societății civile (centrele de voluntari, grupurile de întraajutorare și suport, comitetele parohiale, asociațiile de elevi și de părinți constituite la nivelul unităților școlare din structura Inspectoratul Școlar Județean, etc);
- Susținerea angajatorilor în vederea creării de noi locuri de muncă în comună; campanii de informare și programe destinate antreprenorilor pentru a spori șansele de angajare a persoanelor cu dizabilități sau de etnie romă;
- Creșterea finanțării pentru politici de ocupare a forței de muncă și includerea șomerilor și a persoanelor inative în servicii personalizate de ocupare a forței de muncă;
- Promovarea reconversiei profesionale și a învățării pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii angajabilității pe o piață a muncii în continuă schimbare și a programelor de formare menite să crească gradul de alfabetizare digitală, în special a persoanelor din grupurile vulnerabile și a celor din mediul rural;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru crearea unei echipe multidisciplinare de specialiști și pentru subvenționarea unor servicii integrate educaționale, medicale și sociale, adresate persoanelor și grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc, în vederea creșterii calității vieții și incluziunii sociale a acestora;
- Implementarea unor programe care să vină în întâmpinarea nevoilor persoanelor defavorizate;
- Monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie sau de excluziune socială în vederea inițierii de acțiuni și măsuri preventive;
- Creșterea și identificarea fondurilor pentru crearea și dezvoltarea rețelei de servicii sociale;

- Creșterea numărului de personal de specialitate în domeniul social și dezvoltarea profesională continuă a acestora;
- Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii în care are loc furnizarea serviciilor sociale de pe teritoriul comunei Drăgușeni, amenajarea unităților și achiziția de dotări și resurse performante în cadrul acestora;
- Sprijinirea investițiilor, acțiunilor și proiectelor ONG-urilor în domeniul serviciilor sociale pe teritoriul comunei Drăgușeni, atât la nivelul infrastructurii, cât și a serviciilor furnizate, inclusiv prin parteneriatele public-privat;
- Implicarea mediului de afaceri în susținerea activităților de asistență socială și dezvoltarea economiei de tip social;
- Sprijinirea entităților publice sau private în procesul acreditării ca furnizori de servicii sociale sau în procesul licențierii serviciilor sociale furnizate;
- Colaborarea inter-instituțională și /sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe sociale destinate unor categorii vulnerabile specifice, precum: copiii instituționalizați, copiii afectați de migrația părinților, familiile monoparentale sau cele cu mulți copii, copiii aflați în risc de abandon școlar, tinerii NEET, persoanele care au părăsit timpuriu școala, minoritățile etnice, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice; victimele abuzului și violenței domestice, adolescentele și femeile însărcinate sau lăuze, mame minore, etc.
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe de informare a populației comunei Drăgușeni cu privire la: drepturile fundamentale ale copiilor și familiilor; prevenirea abandonului și instituționalizării copiilor; prevenirea riscului de abandon școlar și excluziune socio-profesională a tinerilor; prevenirea abuzului și violenței domestice, la locul de muncă, la școală (inclusiv fenomenul de cyber-bullying); prevenirea riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice, etc;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea surselor de finanțare pentru sprijinul material și financiar acordat persoanelor vulnerabile și/sau cu dificultăți materiale, prin: locuințe sociale, ajutoare de hrană, subvenții pentru plata utilităților, materiale școlare pentru copii, acces gratuit la anumite servicii și resurse educaționale, medicale, sociale, de transport, etc;
- Extinderea serviciilor pentru persoane cu dizabilități, centre de recuperare și abilitare/reabilitare;

- Extinderea serviciilor de zi furnizate de către furnizorii publici, cu precădere pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora, care au resurse financiare limitate și care nu-și pot permite costurile terapilor de specialitate;
- Îmbunătățirea accesibilității persoanelor cu handicap în instituțiile publice, culturale, sportive și în mijloacele de transport în comun, prin înființarea de noi căi de acces și îmbunătățirea celor existente;
- Îmbunătățirea serviciilor pentru persoane vârstnice: înființarea de cantine sociale, centre de zi, centre de consiliere a persoanelor vârstnice, centre de petrecere a timpului liber;
- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii de asistență/îngrijire la domiciliu destinate vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități;
- Identificarea și monitorizarea persoanelor cu boli cronice, informarea acestora cu privire la drepturile pe care le au conform prevederilor legale și ajutorarea acestora în obținerea drepturilor cuvenite;
- Campanii de informare și programe de conștientizare pentru a opri discriminarea în rândul acestor pacienți, inclusiv în școli;
- Campanii de informare la nivelul întregii populații de vârstă școlară, pentru adoptarea unui stil de viață sănătos, fără tutun, alcool și droguri;
- Creșterea influenței factorilor de protecție la vârste mici pentru evitarea sau întârzierea debutului consumului de tutun, alcool și droguri;
- Sensibilizarea și educarea populației școlare în scopul evitării consumului experimental/recreațional de droguri și/sau trecerii la consumul regulat;
- Dezvoltarea unor servicii de informare și consiliere telefonică de tip permanent pentru persoanele cu adicții;
- Crearea și dezvoltarea de servicii integrative tip informare și consiliere destinate consumatorilor de droguri și foștilor consumatori de droguri, în vederea acordării de suport informațional, psihologic și social în situații de criză;
- Informarea și consilierea destinată familiilor, aparținătorilor persoanelor consumatoare de substanțe, dar și comunităților locale (inclusiv a specialiștilor implicați în lucrul cu persoanele cu adicții, în intervențiile în situații de criză, etc);
- Prevenirea oricărei forme de dependență prin acțiuni de identificare, ajutor, susținere, informare și consiliere;

- Activități de prevenție, precum informarea și conștientizarea fenomenului violenței în familie și a formelor sale de manifestare, a factorilor favorizanți și agravanți;
- Activități de identificare și de evaluare a situațiilor de violență domestică precum și a persoanelor cu adicții;
- Activități de informare, consiliere primară și îndrumare a victimelor, către serviciile specializate;
- Consultarea și stabilirea de parteneriate cu organizațiile neguvernamentale care asigură asistență și protecție victimei;
- Colaborarea cu organele de urmărire penală la care victimele pot face plângere;
- Acordarea de asistență juridică și apărarea drepturilor procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile;
- Servicii pentru victime ale violenței domestice: centre de primire în regim de urgență și consiliere, identificarea unui spațiu de găzduire a victimelor, până la rezolvarea problemelor ce au dus la această situație;
- Înființarea unui call-center pentru urgențele în domeniul socio-medical (violență domestică, abuzuri, consum de alcool și droguri, agresiune sexuală, atacuri de panică și episoade de demență a persoanelor vârstnice, etc);
- Înființarea unui punct de urgență pe teritoriul comunei Drăgușeni, pentru acordarea primului ajutor;
- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii medicale de îngrijire la domiciliu pentru locuitorii comunei Drăgușeni;
- Identificarea de programe subvenționate pentru analize uzuale oferite persoanelor vulnerabile;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unui program de informare a populației cu privire la educația sanitară, precum și de monitorizare și control a factorilor de risc pentru sănătatea acesteia;
- Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate;
- Campanii de informare a populației privind educația sanitară și serviciile de care pot beneficia;

- Servicii de informare, consiliere și îngrijire a persoanelor diagnosticate cu boli cronice, inclusiv HIV/SIDA precum și a mamelor minore, campanii de informare care să prevină răspândirea acestor fenomene;
- Programe de educație sexuală în școli, pentru reducerea numărului de mame minore, a îmbolnăvirilor și a violenței domestice;
- Programe de consiliere și nutriție în ce privește alimentația mamei și a copilului, în special pentru mamele aflate la prima naștere sau în situații de risc social;
- Servicii de informare și conștientizare, în vederea combaterii discriminării persoanelor de etnie romă, precum și a bolnavilor de boli cronice și dizabilități;
- Identificarea copiilor și adulților de altă etnie (în special etnie romă) fără acte de identitate, în vederea întocmirii acestora;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau crearea unor parteneriate public-private pentru dezvoltarea unor servicii de asistență, suport și acompaniere, pentru reglementarea situației locative a unor locuitori;
- Identificarea persoanelor fără adăpost și plasarea acestora în locuințe sociale până la remedierea situației, precum și ajutorarea acestora în vederea reintegrării sociale;
- Înființarea/ identificarea de locuințe/ spații destinate persoanelor fără adăpost sau persoane aflate în dificultate temporară;
- Asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost;
- Furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană, la un moment dat;
- Campanii de informare și conștientizare, împreună cu alte instituții și ONG-uri, pentru a diminua numărul de persoane ce săvârșesc fapte penale;
- Servicii de consiliere pentru reintegrarea socială a persoanelor ce au săvârșit fapte penale și au ieșit din centrele de detenție, precum și consilierea psihologică a acestora, în scopul de a evita recidivele;
- Servicii de consiliere destinate persoanelor cu probleme de sănătate mintală, precum și pentru familiile acestora;
- Extinderea și dotarea cu aparatură și mobilier a unităților de învățământ;

- Investiții pentru construirea și dotarea unei biblioteci comunale moderne, în vederea utilizării acesteia de către locuitorii comunei, precum și programe pentru creșterea numărului de cititori activi;
- Organizarea unui centru de documentare și informare în cadrul bibliotecii comunale, atragerea sponsorizărilor de cărți și alte resurse culturale;
- Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare cu cetățenii;
- Actualizarea permanentă a bazelor de date și a procedurilor de lucru.

În completarea necesităților identificate în urma analizei situației sociale la nivel local, a fost elaborat un Plan operațional dedicat implementării Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034 în Comuna Drăgușeni, județul Suceava. Acest plan detaliat, care constituie anexă la prezenta strategie, oferă o structură clară și etapizată a intervențiilor necesare pentru atingerea obiectivelor strategice asumate.

Planul operațional stabilește responsabilități, termene, resurse necesare și indicatori de monitorizare pentru fiecare măsură propusă, asigurând astfel coerența și eficiența procesului de implementare. Totodată, el permite o adaptare flexibilă a intervențiilor în funcție de evoluția contextului local și de nevoile reale ale beneficiarilor.

Prin acest instrument, Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale devine aplicabilă și orientată spre rezultate concrete, contribuind la consolidarea unui sistem de servicii sociale modern, echitabil și sustenabil la nivelul comunei.

Capitolul XIV - Surse, bibliografie

Sursele utilizate în elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a comunei Drăgușeni, pentru perioada 2025-2029-2034:

- ✓ Date colectate din cadrul Primăriei comunei Drăgușeni și de pe site, <https://comunadraguseniv.ro/>;
- ✓ https://ro.wikipedia.org/wiki/Drăgușeni,_Suceava;
- ✓ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
- ✓ Departamentul pentru dezvoltare durabilă, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/>
- ✓ Strategia de dezvoltare locală durabilă 2025-2030 a comunei Drăgușeni;
- ✓ Planul de dezvoltare al regiunii Nord-Est (PDR) 2021-2027;
- ✓ Institutul Național de Statistică Suceava, <https://suceava.insse.ro/>
- ✓ Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică;
- ✓ Recensământ România, <http://www.recensamantromania.ro>;
- ✓ Ministerul Muncii, <http://mmuncii.ro>;
- ✓ Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA);
- ✓ Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție;
- ✓ Agenda 2030, http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/08/Agenda-2030_RO.pdf;
- ✓ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027;
- ✓ Alte legi naționale în vigoare la data elaborării prezentei Strategii.

PLAN OPERAȚIONAL
pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale
la nivelul Comunei Drăgușeni, Județul Suceava, pentru perioada 2025-2029-2034

Obiectiv General 1: Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de protecție socială					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
1.1. Creșterea gradului de acoperire a serviciilor sociale pentru copil și familie prin dezvoltarea de servicii sociale eficiente, focusate pe nevoile sociale locale și dezvoltarea de facilități pentru petrecerea timpului liber	Înființarea și acreditarea de creșe și grădinițe, care să ofere servicii de educație timpurie antepreșcolară, cu program prelungit	Primăria Drăgușeni	număr de creșe/grădinițe înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor programe de tip after-school în unitățile de învățământ gimnazial de pe teritoriul comunei	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe dezvoltate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

1.2. Creșterea calității serviciilor în vederea îmbunătățirii educației și performanțelor de învățare	Sprijinirea participării copiilor din comuna Drăgușeni la învățământul general obligatoriu, în special a celor care provin din grupuri vulnerabile sau aflate în situații de risc	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de servicii dezvoltate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Dezvoltarea unor programe de educație parentală („Școala părinților”) pe teritoriul comunei Drăgușeni	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe dezvoltate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Programe de sporire a performanțelor în învățare, comunicare, independență și mobilitate pentru copiii cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe/ servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor programe speciale de învățământ pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), pentru combaterea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii și de tip „a doua șansă”	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe/ servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor programe de educație nonformală pentru copiii și tinerii din comuna Drăgușeni, care să cuprindă inclusiv activități de socializare și petrecere a timpului în aer liber	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe/ servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea de parteneriate locale între organizațiile societății civile (centrele de voluntari, grupurile de întraajutorare și suport, comitetele parohiale, asociațiile de elevi și de părinți constituite la nivelul unităților școlare din structura Inspectoratul Școlar Județean, etc)	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de parteneriate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

1.3. Îmbunătățirea infrastructurii de învățământ	Investiții în infrastructura de învățământ, extinderea și dotarea cu aparatură și mobilier a unităților de învățământ	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de unități renovate și dotate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Investiții în modernizarea școlilor și a instituțiilor de învățământ complementare	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de unități modernizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dotarea unităților școlare cu deficiențe în sfera TIC cu echipamente informatice noi	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de unități dotate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul educației și integrarea tehnologiilor digitale în educație prin dotarea unităților școlare cu instrumente informatice specifice	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de beneficiari, număr unități dotate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Derularea unor programe pentru creșterea numărului de cititori activi	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de cititori activi	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Organizarea unui centru de documentare și informare în cadrul bibliotecii comunale, atragerea sponsorizărilor de cărți și alte resurse culturale	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de sponsorizări	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
1.4. Reducerea abandonului școlar și a ratei analfabetismului	Conștientizarea și sprijinirea comunității în ceea ce privește prevenirea abandonului școlar și promovarea accesului copiilor la sistemul educațional, prin dezvoltarea de programe (Școala după Școală, A	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de persoane identificate, număr programe dezvoltate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	doua Șansă, Centre de zi și After-school)				
	Organizarea unor cursuri de îmbunătățire a interacțiunii profesor - elev	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr cursuri organizate, număr beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Reducerea absenteismului și prevenirea abandonului școlar prin stimularea integrării populației școlare din categoriile marginalizate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr beneficiari, număr persoane reintegrate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Implementarea unor programe de sprijin pentru diminuarea părăsirii timpurii a școlii (Bani de liceu)	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr programe implementate, număr beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

1.5. Creșterea capacității beneficiarilor de a accesa și utiliza serviciile destinate copilului și familiei	Optimizarea de campanii de informare/evenimente pentru a face cunoscut populației serviciile sociale la care poate apela	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Consiliu Comunitar Consultativ	număr de campanii de informare	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
1.6. Întărirea capacității de evaluare și monitorizare a drepturilor copilului și a situației sociale	Implicarea activă a comunității în asigurarea respectării drepturilor copilului și încheierea de parteneriate între autoritățile publice locale și organizații publice/private în domeniul protecției copilului	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, DGASPC, Consiliu Comunitar Consultativ, alte instituții	număr de parteneriate încheiate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

Obiectiv General 2: Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații de risc					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
2.1. Asigurarea unui minim de resurse pentru toți copiii, prin implementarea programelor naționale antisărăcie	Creșterea accesului copiilor săraci la serviciile sociale de bază și identificarea la timp a copiilor aflați în situații de risc	DGASPC, Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Consiliu Comunitar Consultativ, Grup de inițiativă	număr de cazuri identificate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
2.2.Reducerea decalajului de șanse pentru copiii de etnii diferite (în mod special pentru cei de etnie romă sau alte etnii)	Facilitarea accesului copiilor de altă etnie (în special cea romă) la servicii de educație, inclusiv promovarea programului "a doua șansă"	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de copii romi care frecventează instituții de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și preuniversitar	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Identificarea copiilor de altă etnie (în special cea romă) fără acte de identitate în vederea întocmirii acestora	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de copii romi identificați fără acte, pentru care s-au întocmit acte de identitate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Campanii de informare și programe de conștientizare pentru a opri discriminarea persoanelor de altă etnie, inclusiv în școli	DGASPC, Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Consiliu Comunitar Consultativ, Grup de inițiativă, instituții de educație	număr de campanii derulate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
2.3. Prevenirea fenomenului de “copii ai străzii”, împreună cu alte organizații la nivel local	Evaluarea fenomenului copiilor străzii în vederea stabilirii dimensiunii fenomenului și a cauzelor principale care au dus la aceste situații	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	prevenirea/ diseminarea numărului de copii ai străzii	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Organizarea de campanii de descurajare a cerșetoriei	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de campanii organizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
2.4.Integrarea socială a copiilor cu risc ridicat de delincvență juvenilă	Specializarea personalului implicat în soluționarea cazurilor de copii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, DGASPC	ponderea personalului implicat în soluționarea cazurilor de copii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal, care a participat la cursuri de specializare	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Organizarea de campanii de descurajare a delincvenței juvenile	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de campanii organizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

2.5. Dezvoltarea de parteneriate locale în vederea prevenirii/protejării intereselor copiilor expuși consumului de droguri, exploatarea sexuale și economice	Organizarea de întâlniri cu membrii Consiliului Comunitar Consultativ, cu implicarea actorilor relevanți în soluționarea problemelor sociale, pentru copii și familiile care se confruntă cu situații de dificultate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de întâlniri organizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Derularea de intervenții de prevenire în școală, familie și comunitate prin activități de informare, educare, conștientizare în vederea prevenirii consumului de droguri și de alte substanțe nocive, precum și în vederea evitării transformării consumului experimental și ocazional în consum regulat	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Campanii de informare la nivelul întregii populații de vârstă școlară, pentru adoptarea unui stil de viață sănătos, fără tutun, alcool și droguri	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de	număr de campanii	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

		educație, instituții medicale			
	Creșterea influenței factorilor de protecție la vârste mici pentru evitarea sau întârzierea debutului consumului de tutun, alcool și droguri	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Sensibilizarea și educarea populației școlare în scopul evitării consumului experimental/recreațional de droguri și/sau trecerii la consumul regulat	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
2.6. Dezvoltarea de servicii specifice acordate copiilor ai căror	Identificarea tuturor copiilor cu ambii părinți/ părintele unic susținător plecați la muncă în străinătate, în vederea	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de cazuri identificate	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

părinți sunt plecați din țară	prevenirii separării copilului de familia sa				
	Dezvoltarea unor programe personalizate de consiliere și suport pentru copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate care au acces la servicii de suport	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Intensificarea și eficientizarea acțiunilor de monitorizare a fenomenului copiilor ai căror părinți sunt migrați temporar peste hotare	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de cazuri monitorizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
2.7. Dezvoltarea și implementarea atât în școli, cât și la nivel administrativ a serviciilor de contracepție în vederea evitării sarcinilor nedorite, la vârste sub 18 ani	Diversificarea și extinderea intervențiilor de educație sexuală în rândul copiilor și adolescenților, inclusiv educație pentru prevenirea HIV și ITS (Infecții cu transmitere sexuală)	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de activități desfășurate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Programe de educație sexuală în școli pentru reducerea numărului de mame minore, a îmbolnăvirilor și a violenței domestice	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație, instituții medicale	număr de programe desfășurate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
2.8. Amenajarea de parcuri și spații de joacă pentru petrecerea timpului liber	Amenajarea de noi parcuri și spații de joacă pentru copii	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr parcuri și spații amenajate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
Obiectiv general 3: Prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz asupra copilului					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
3.1. Promovarea valorilor nonviolentei și implementarea unor programe de comunicare în acest sens	Organizarea de campanii/ evenimente/ acțiuni în vederea creșterii gradului de cunoaștere a legislației în domeniu și a măsurilor care pot fi luate în situații de violență în familie /asupra copilului (instituții care pot fi informate, instituții	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală,	număr de campanii organizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, alte

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	care protejează mamele și copiii aflați în situații de risc – ONG-uri care au astfel de servicii)	instituții de educație			instituții implicate
3.2. Reducerea fenomenului de violență asupra copiilor	Dezvoltarea de programe/ proiecte de tip „Școala Părinților” în parteneriat cu ONG-uri și alte instituții publice și private	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație	număr de programe dezvoltate, număr de participanți la programe	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni, alte instituții implicate
3.3. Prevenirea abandonului copiilor în maternități și unități medicale de pediatrie	Promovarea de activități specifice (informare/ consiliere/ acompaniere) a gravidelor/ viitoare mame, la nivelul comunității locale, în colaborare cu cabinetele de medicină de familie, pentru prevenirea abandonului copiilor nou-născuți	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație, instituții medicale	număr de gravide consiliate/informate în vederea menținerii copilului în familia naturală	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni, alte instituții implicate

Obiectiv General 4: Asigurarea accesului neîngrădit la resursele comunității pentru persoanele cu dizabilități, adaptat nevoilor specifice					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
4.1. Informarea persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor, cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au, conform legii	Desfășurarea unor campanii de informare și consiliere a persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, DGASPC	număr de campanii desfășurate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Distribuirea de pliante, materiale informative cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de pliante distribuite	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Identificarea altor persoane cu dizabilități și/sau boli cronice, informarea cu privire la drepturile pe care le au conform prevederilor legale și ajutorarea acestora în obținerea drepturilor cuvenite	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de persoane identificate și ajutate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

4.2. Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu dizabilități	Dezvoltarea serviciilor existente și înființarea de noi servicii pentru persoanele cu dizabilități, centre de recuperare și abilitare/reabilitare	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de servicii dezvoltate, număr de servicii înființate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Extinderea serviciilor furnizate de către furnizorii publici, cu precădere pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora, care au resurse financiare limitate și care nu-și pot permite costurile terapilor de specialitate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de familii ajutate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Îmbunătățirea/ dezvoltarea accesibilității persoanelor cu handicap în instituțiile publice, culturale, sportive și în mijloacele de transport în comun, prin înființarea de noi căi de acces și îmbunătățirea celor existente	Primăria Drăgușeni	număr de căi noi de acces	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii de asistență/îngrijire la domiciliu destinate vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de servicii, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 5: Asigurarea exercitării depline a drepturilor de către persoanele cu dizabilități, în vederea participării și incluziunii sociale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
5.1. Dezvoltarea serviciilor alternative de sprijin pentru viața independentă și integrare în comunitate	Identificarea situațiilor de risc în care se află persoanele cu dizabilități, situații ce pot conduce la instituționalizarea acestora	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, DGASPC	număr de persoane cu dizabilități identificate, aflate în risc de instituționalizare	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Acordarea de servicii de îndrumare, sprijin, consiliere, evaluare și educație sanitară atât pentru persoanele cu	Primăria Drăgușeni, ONG-uri,	număr de beneficiari ai serviciilor	2025-2034	Consiliul județean Suceava,

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	dizabilități, cât și pentru familiile acestora	instituții medicale			Consiliul local Drăgușeni
	Identificarea serviciilor sociale publice și private existente la nivelul comunităților locale și a celor inexistente, în vederea dezvoltării de noi servicii adaptate persoanelor cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, DGASPC	număr de servicii sociale publice și private existente	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
5.2. Sprijinirea persoanelor cu dizabilități pentru a avea acces real la toate organizațiile, structurile și serviciile din comunitate	Asigurarea informării și consilierii persoanelor cu dizabilități identificate cu privire la serviciile sociale publice sau private oferite	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	Număr informări /consilieri	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
5.3. Promovarea/ sprijinirea participării persoanelor cu dizabilități la activități sportive, cultural-educative și recreative	Informarea periodică a persoanelor cu dizabilități privind activitățile desfășurate la nivel local	Primăria Drăgușeni	număr de campanii de informare, număr de beneficiari participanți	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

5.4. Asigurarea tuturor beneficiilor de asistență socială pentru persoanele cu dizabilități	Formarea și perfecționarea personalului de specialitate care lucrează în domeniu	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de persoane care participă la cursuri de formare	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Asigurarea și actualizarea permanentă a bazei de date privind persoanele cu dizabilități	Primăria Drăgușeni	baza de date actualizată la zi	Permanent	Consiliul local Drăgușeni
	Sprijin pentru obținerea prestațiilor sociale, altor drepturi și facilități cuvenite persoanelor cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	obținerea tuturor prestațiilor sociale	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni
5.5. Conștientizarea și sensibilizarea comunității cu privire la dreptul persoanelor cu dizabilități la viața independentă și participativă în societate	Organizarea de campanii de informare și mediatizare la nivelul comunității cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități, pentru valorizarea rolului persoanei cu dizabilități în familie și în societate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de campanii de informare realizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

Obiectiv General 6: Asigurarea accesului neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la viața publică și politică					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
6.1. Promovarea de măsuri privind prevenirea și combaterea discriminării și excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități	Desfășurarea de campanii de conștientizare și/sau sensibilizare a opiniei publice, inclusiv pentru a combate stereotipiile și prejudecățile existente despre persoanele cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de campanii desfășurate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
Obiectiv General 7: Asigurarea accesului la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilități, pe piața liberă a muncii					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
7.1. Conștientizarea și sensibilizarea opiniei publice și angajatorilor cu privire la dreptul la	Desfășurarea unor acțiuni de informare /sensibilizare a angajatorilor cu privire la dreptul la muncă al persoanelor cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de acțiuni de informare/ sensibilizare desfășurate	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

muncă al persoanelor cu dizabilități, precum și a nevoilor specifice ale acestora	Susținerea angajatorilor în vederea creării de noi locuri de muncă în comună, derularea de campanii de informare și programe destinate antreprenorilor pentru a spori șansele de angajare a persoanelor cu dizabilități sau alte nevoi specifice	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de locuri de muncă create	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
Obiectiv General 8: Promovarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu dizabilități					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
8.1. Sprijinirea dezvoltării serviciilor de asistență personală la nivel comunitar	Dezvoltarea rețelei de servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari, număr de parteneriate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
8.2. Sprijinirea personalului implicat în activitatea de asistare personală	Instruirea și calificarea asistenților personali	Primăria Drăgușeni	număr de asistenți personali calificați	La 2 ani	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

8.3. Sprijinirea familiilor persoanelor cu dizabilități pentru a se implica în accesarea de către persoanele cu dizabilități a serviciilor specializate de sprijin, precum și a serviciilor de bază/primare ale comunității în toate domeniile vieții	Implicarea familiei și responsabilizarea acestora cu privire la nevoile de îngrijire și la accesarea serviciilor specializate de către persoanele cu dizabilități	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de familii sprijinite	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
Obiectiv general 9: Integrarea socială și profesională a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
9.1. Reducerea riscului de excluziune și marginalizare socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului	Crearea rețelelor de suport pentru tineri în comunitate prin promovarea cooperării între tineri, membrii familiei, instituții publice locale, ONG-uri, cabinete medicale și de planning familial, în vederea creșterii gradului de incluziune socială	DGASPC, Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de parteneriate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, alte instituții implicate

Obiectiv General 10: Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
10.1. Promovarea unei vieți sănătoase, active, sigure, împlinite, decente și demne	Identificarea persoanelor vârstnice aflate în situații de risc	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de persoane vârstnice aflate în dificultate, identificate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Evaluarea nevoilor persoanelor vârstnice și planificarea serviciilor necesare depășirii situațiilor de risc	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de persoane vârstnice evaluate, beneficiari ai serviciilor sociale	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Stabilirea și implementarea măsurilor de protecție socială în centre rezidențiale specializate pentru a răspunde nevoilor specifice ale persoanelor vârstnice	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de cazuri instrumentate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Îmbunătățirea serviciilor pentru persoane vârstnice prin înființarea de:	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	cantine sociale, cămine, azile, centre de consiliere a persoanelor vârstnice				Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Identificarea și dezvoltarea de servicii sociale și socio-medicale destinate persoanelor vârstnice	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Sprijinirea reintegrării bătrânilor în viața socială a comunității prin derularea unor acțiuni de voluntariat, programe de tip "un copil - un bunic"	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de programe derulate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Organizarea unor întâlniri de lucru între mediul public și cel privat în vederea stabilirii și încurajării realizării de noi investiții în sfera recreativă, de agrement și petrecere a timpului liber	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr întâlniri organizate, număr centre înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

10.2. Promovarea unui sistem coerent, coordonat și integrat de asistență socială	Implicarea organizațiilor non-guvernamentale în activitatea de sprijin a persoanelor vârstnice	Primăria Drăgușeni	număr de ONG-uri implicate în activitatea de sprijin a persoanelor vârstnice	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni
	Dezvoltarea parteneriatelor dintre diferite instituții publice și private care activează în domeniul social și/sau medical.	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de noi parteneriate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
10.3. Înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu	Inițierea și implementarea de proiecte pentru înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu	Primăria Drăgușeni	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
10.4. Susținerea implicării active a persoanelor vârstnice în viața societății	Organizarea de campanii de informare și sensibilizare a opiniei publice în vederea valorizării rolului persoanelor vârstnice în societate, în parteneriat cu societatea civilă și mass-media	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de campanii organizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Implicarea persoanelor vârstnice în activități de voluntariat, umanitare	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de activități de voluntariat realizate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
Obiectiv General 11: Prevenirea violenței în familie în vederea diminuării fenomenului					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
11.1. Creșterea eficacității programelor de prevenire	Implementarea sistematică a măsurilor de prevenire în vederea reducerii toleranței față de violența în familie	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de persoane informate, număr de materiale informative diseminate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Dezvoltarea de atitudini și comportamente nonviolente în rândul populației pentru atingerea obiectivului "toleranță zero" față de violența în familie	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de programe desfășurate, număr de participanți	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Activități de prevenție precum informarea și conștientizarea fenomenului violenței în familie și a	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de programe desfășurate, număr de participanți	2025-2034	Consiliul județean Suceava,

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	formelor sale de manifestare, a factorilor favorizanți și agravanți				Consiliul local Drăgușeni
Obiectiv General 12: Protecția victimelor violenței în familie					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
12.1. Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale de gestionare a violenței în familie, corelate cu violența asupra copilului	Crearea unui sistem de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie și violență asupra copilului la nivel local	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de cazuri înregistrate, număr de cazuri soluționate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Activități de identificare și de evaluare a situațiilor de violență domestică, precum și a persoanelor cu adicții	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de cazuri identificate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Activități de informare, consiliere primară și îndrumare a victimelor către serviciile specializate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de victime ajutate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Programe de evaluare și terapie pentru depășirea traumei și dezvoltarea capacităților individuale de a depăși situația de criză	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de persoane care au beneficiat de consiliere /terapie	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
12.2. Dezvoltarea de parteneriate și colaborarea interinstituțională, în vederea sprijinirii victimelor violenței domestice	Consultarea și stabilirea de parteneriate cu organizațiile neguvernamentale care asigură asistență și protecție victimelor	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de parteneriate încheiate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Colaborarea cu organele de urmărire penală la care victimele pot face plângere	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de cazuri soluționate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Acordarea de asistență juridică și apărarea drepturilor procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de cazuri sprijinite	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Înființarea/identificarea de centre/spații de primire în regim de urgență și consiliere a victimelor până	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de centre înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	la rezolvarea problemelor ce au dus la această situație				Drăgușeni, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 13: Îmbunătățirea calității vieții persoanelor de etnie romă (sau alte etnii)					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
13.1. Prevenirea și combaterea discriminării cu care se confruntă romii și copiii acestora	Încurajarea realizării de parteneriate între organizațiile neguvernamentale care se ocupă de populația romă (sau de altă etnie) și structurile publice județene/ locale pentru protecția copilului	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de parteneriate încheiate	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni
	Reducerea numărului de comunități marginalizate (non-rome) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de romi reintegrați	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni
13.2. Asigurarea protecției sociale pentru persoanele de etnie romă aflate în dificultate	Identificarea persoanelor de etnie romă (sau de altă etnie) aflate în dificultate și evaluarea nevoilor acestora	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de persoane aflate în dificultate, identificate	Permanent	Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Stabilirea și planificarea tuturor serviciilor/prestațiilor necesare în funcție de nevoile identificate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul local Drăgușeni
	Integrarea/reintegrarea școlară a copiilor și tinerilor de etnie romă (sau de alte etnii)	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții de educație	număr de copii/tineri integrați în sistemul de învățământ	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
13.3. Implicarea activă a ONG-urilor ce sprijină romii în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea de romi prin inițierea, promovarea și implementarea proiectelor cu finanțare externă	Dezvoltarea de proiecte cu fonduri europene în cadrul unui sistem de cooperare local/ județean/ național pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor de etnie romă	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Finanțări nerambursabile

Obiectiv General 14: Îmbunătățirea nivelului de competențe în vederea orientării profesionale a tinerilor					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
14.1. Îmbunătățirea nivelului de competență a tinerilor și sprijinirea acestora spre orientare profesională	Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Drăgușeni, pentru dobândirea unor experiențe profesionale și obținerea unui loc de muncă	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea accesului populației la programe de calificare/recalificare, specializare sau de ucenicie în vederea obținerii unor competențe/ specializări/calificări, corelate cu actualele cerințe de pe piața muncii	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare în carieră pentru tinerii și adulții din comuna Drăgușeni	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 15: Îmbunătățirea serviciilor privind reducerea numărului de șomeri					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
15.1. Promovarea reconversiei profesionale în vederea creșterii angajabilității pe piața muncii	Creșterea finanțării pentru politici de ocupare a forței de muncă și includerea șomerilor și a persoanelor inactive în servicii personalizate de ocupare a forței de muncă;	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Promovarea reconversiei profesionale și a învățării pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii angajabilității pe o piață a muncii în continuă schimbare și a programelor de formare menite să crească gradul de alfabetizare digitală, în special a persoanelor din grupurile vulnerabile și a celor din mediul rural	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
15.2. Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale în vederea reducerii numărului de șomeri	Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale și creșterea gradului de ocupare a șomerilor și persoanelor inactive, persoanelor de etnie romă, persoanelor din mediul rural	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Stimularea mobilității și subvenționarea locurilor de muncă pentru șomeri și persoane inactive, persoane de etnie romă, persoane din mediul rural	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de beneficiari, număr locuri subvenționate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea și implementarea unor cursuri de calificare/recalificare în scopul integrării populației fără ocupație în câmpul muncii	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de cursuri organizate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Programe de ucenicie și stagii pentru șomeri și persoane inactive, persoane de etnie romă, persoane din mediul rural	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe și stagii, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Cursuri pentru dobândirea de noi competențe pentru populația aflată în câmpul muncii	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de cursuri organizate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 16: Îmbunătățirea serviciilor medicale în scopul reducerii problemelor sociale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
16.1. Înființarea unor servicii în regim de urgență	Înființarea unui call-center pentru urgențele în domeniul socio-medical (violență domestică, abuzuri, consum de alcool și droguri, agresiune sexuală, atacuri de panică și episoade de demență a persoanelor vârstnice, etc)	Primăria Drăgușeni, instituții medicale	număr call-centere înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Înființarea unui punct de urgență pe teritoriul comunei Drăgușeni, pentru acordarea primului ajutor	Primăria Drăgușeni, instituții medicale	număr puncte de urgență înființate, număr persoane beneficiare	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni,

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

					finanțări nerambursabile
	Înființarea unui serviciu /post de ambulanță în comuna Drăgușeni	Primăria Drăgușeni, instituții medicale	număr servicii, număr persoane beneficiare	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
16.2. Dezvoltarea serviciilor medicale și a serviciilor de îngrijire la domiciliu	Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii medicale de îngrijire la domiciliu pentru locuitorii comunei Drăgușeni	Primăria Drăgușeni	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unui program de informare a populației cu privire la educația sanitară precum și de monitorizare și control al factorilor de risc pentru sănătatea acestora	Primăria Drăgușeni	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Identificarea de programe subvenționate pentru analize uzuale oferite persoanelor vulnerabile	Primăria Drăgușeni	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Înființarea unui cabinet stomatologic de stat în vederea facilitării accesului populației cu venituri reduse la servicii medicale	Primăria Drăgușeni	număr unități înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
16.3. Informarea și educarea sanitară a populației	Campanii de informare a populației privind educația sanitară și serviciile de care pot beneficia	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de campanii derulate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Servicii de informare, consiliere și îngrijire a persoanelor diagnosticate cu boli cronice, inclusiv HIV/ SIDA precum și a mamelor minore, campanii de informare care să prevină răspândirea acestor fenomene	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
16.4. Îmbunătățirea serviciilor destinate tinerelor mame	Programe de consiliere și nutriție în ce privește alimentația mamei și a copilului, în special pentru mamele aflate la prima naștere sau în situații de risc social	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 17: Îmbunătățirea serviciilor destinate altor grupuri vulnerabile					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
17.1. Identificarea și monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială	Identificarea și monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie sau de excluziune socială în vederea inițierii de acțiuni și măsuri preventive	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de persoane identificate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Implementarea unor programe care să vină în întâmpinarea nevoilor persoanelor defavorizate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe implementate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru crearea unei echipe multidisciplinare de specialiști și pentru subvenționarea unor servicii integrate educaționale, medicale și sociale, adresate persoanelor și grupurilor vulnerabile sau aflate în	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	situații de risc, în vederea creșterii calității vieții și incluziunii sociale a acestora				
17.2. Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială	Dezvoltarea unor programe de sprijinire a familiilor defavorizate și a populației cu risc de sărăcie care să cuprindă și oferirea de mese calde, oferite zilnic	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe dezvoltate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor programe de asistență tehnică și dezvoltarea de servicii sociale destinate persoanelor defavorizate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe și servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor servicii de consiliere profesională și familială, destinate persoanelor defavorizate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Înființarea de întreprinderi sociale, în scopul combaterii disparităților sociale	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de întreprinderi înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și /sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe sociale destinate unor categorii vulnerabile specifice precum: copiii instituționalizați, copiii afectați de migrația părinților, familiile monoparentale sau cele cu mulți copii, copiii aflați în risc de abandon școlar, tinerii NEET, persoanele care au părăsit timpuriu școala, minoritățile etnice, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice; victimele abuzului și violenței domestice, adolescentele și femeile însărcinate sau lăuze, mame minore, etc	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe de informare a populației comunei Drăgușeni cu privire la: drepturile fundamentale ale copiilor și familiilor; prevenirea abandonului și instituționalizării copiilor; prevenirea riscului de abandon școlar și excluziune socio-profesională a tinerilor; prevenirea abuzului și violenței domestice, la locul de muncă, la școală (inclusiv fenomenul de cyber-bullying); prevenirea riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea surselor de finanțare pentru sprijinul material și financiar acordat persoanelor vulnerabile și/sau cu dificultăți materiale prin: locuințe sociale, ajutoare de hrană, subvenții pentru plata utilităților, materiale școlare pentru copii, acces gratuit la anumite servicii și resurse	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	educaționale, medicale, sociale, de transport, etc				
Obiectiv General 18: Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor fără adăpost și reducerea acestui fenomen					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
18.1. Îmbunătățirea modalităților de identificare a persoanelor fără adăpost și prevenirea acestor situații	Identificarea persoanelor fără adăpost și plasarea acestora în locuințe sociale până la remedierea situației, precum și ajutorarea acestora în vederea reintegrării sociale	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de persoane identificate și ajutate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
18.2. Dezvoltarea serviciilor de ajutorare și sprijin a persoanelor fără adăpost	Înființarea/identificarea de locuințe/spații destinate persoanelor fără adăpost sau persoane aflate în dificultate temporară	Primăria Drăgușeni, alte instituții implicate	număr de centre înființate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană la un moment dat	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de măsuri luate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau crearea unor parteneriate public-private pentru dezvoltarea unor servicii de asistență, suport și acompaniere, pentru reglementarea situației locative a unor locuitori	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de parteneriate încheiate, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 19: Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu adicții					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
19.1. Îmbunătățirea activităților de informare a populației și identificarea timpurie a persoanelor cu adicții	Prevenirea oricărei forme de dependență prin acțiuni de identificare, ajutor, susținere, informare și consiliere	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de campanii desfășurate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Informarea și consilierea destinată familiilor, aparținătorilor persoanelor consumatoare de substanțe, dar și comunităților locale (inclusiv a specialiștilor implicați în lucrul cu persoanele cu adicții, în intervențiile în situații de criză, etc);	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale, Poliția locală	număr de campanii desfășurate, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
19.2. Dezvoltarea serviciilor de sprijin și consiliere a persoanelor cu adicții, precum și a familiilor acestora	Crearea și dezvoltarea de servicii integrative tip informare și consiliere destinate consumatorilor de droguri și foștilor consumatori de droguri în vederea acordării de suport informațional, psihologic și social în situații de criză	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de servicii, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Dezvoltarea unor servicii de informare și consiliere telefonică de tip permanent pentru persoanele cu adicții	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de servicii, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 20: Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor care au săvârșit fapte penale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
20.1. Îmbunătățirea serviciilor de informare și consiliere a persoanelor care au săvârșit fapte penale	Campanii de informare și conștientizare, împreună cu alte instituții și ONG-uri, pentru a diminua numărul de persoane ce săvârșesc fapte penale	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, Poliția locală	număr de campanii desfășurate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Servicii de consiliere pentru reintegrarea socială a persoanelor ce au săvârșit fapte penale și au ieșit din centrele de detenție, precum și consilierea psihologică a acestora în scopul de a evita recidivele	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale, Poliția locală	număr de servicii, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 21: Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
21.1 Creșterea calității tuturor serviciilor furnizate	Specializarea continuă pentru persoanele care lucrează în serviciile sociale, precum și în servicii medicale	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, instituții medicale	număr de cursuri organizate, număr de persoane formate	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
21.2. Dezvoltarea serviciilor sociale care să corespundă nevoilor comunității	Creșterea și identificarea fondurilor pentru crearea și dezvoltarea rețelei de servicii sociale	Primăria Drăgușeni, ONG-uri	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Înființarea și licențierea de servicii sociale care să corespundă nevoilor comunității	Primăria Drăgușeni	serviciu licențiat, număr beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

	Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare cu cetățenii	Primăria Drăgușeni	număr de persoane satisfăcute	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea profesională continuă a personalului de specialitate din domeniul social	Primăria Drăgușeni	număr de persoane noi, număr de persoane instruite	Permanent	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
	Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii în care are loc furnizarea serviciilor sociale de pe teritoriul comunei Drăgușeni, amenajarea unităților și achiziția de dotări și resurse performante în cadrul acestora	Primăria Drăgușeni, alte instituții implicate	număr de unități, număr de servicii, număr de beneficiari	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni, finanțări nerambursabile
21.3. Implicarea comunității și a mediului de afaceri în dezvoltarea	Sprijinirea investițiilor, acțiunilor și proiectelor ONG-urilor în domeniul serviciilor sociale pe teritoriul comunei	Primăria Drăgușeni,	număr de parteneriate	2025-2034	Consiliul județean Suceava,

**Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale 2025-2029-2034
a comunei Drăgușeni, județul Suceava**

serviciilor și infrastructurii sociale	Drăgușeni, atât la nivelul infrastructurii, cât și a serviciilor furnizate, inclusiv prin parteneriatele public-privat;	alte instituții implicate			Consiliul local Drăgușeni
	Implicarea mediului de afaceri în susținerea activităților de asistență socială și dezvoltarea economiei de tip social	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de parteneriate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni
	Sprijinirea entităților publice sau private în procesul acreditării ca furnizori de servicii sociale sau în procesul licențierii serviciilor sociale furnizate	Primăria Drăgușeni, ONG-uri, alte instituții implicate	număr entități acreditate	2025-2034	Consiliul județean Suceava, Consiliul local Drăgușeni